

't Ridderke

TWEEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD VAN HOEMBEKA
6^e Jaargang 1991 * Nr.1 * januari-februari

Hoembeka huldigt zijn eerste voorzitter

De heemkundekring werd opgericht in November 1982. Kort daarop werd de voorzitter aangesteld : Fl. Louis LAUWERS.

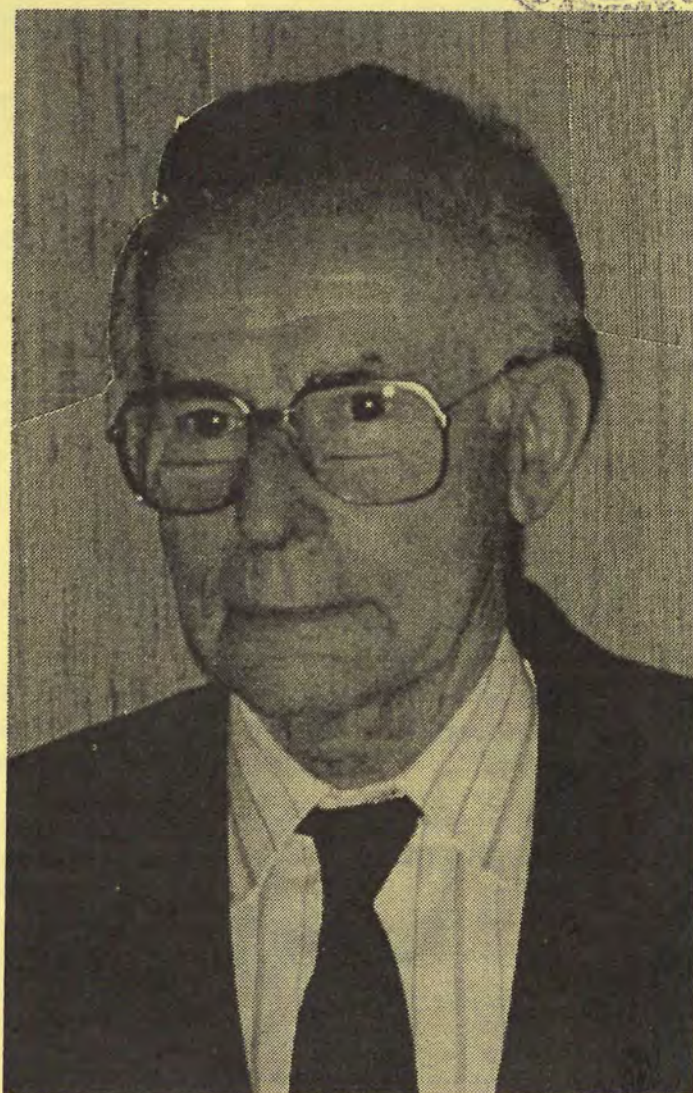
Gedurende 8 jaar is onder zijn leiding de kring, na ook gissen en missen, een eigen karakter en vorm gaan krijgen. Een duidelijke richting werd bepaald hoe het nu verder kan en moet.

Spijtig genoeg is het voor hem te moeilijk om met de nodige energie, ook nog de onvermijdelijke stress te trotseren, en zelf de kring verder te blijven sturen.

De eerste voorzitter van de heemkundekring werd unaniem voorgedragen als ere-voorzitter, meriti causa.

Op de volgende vergadering, aanstaande vrijdag 1 Maart, willen de leden van zijn kring hem een passende hulde brengen.

Ad multos annos !

Verantwoordelijk uitgever:
Ward DE KEMPENEER, Hombekerkouter 3, Hombeek

Afgiftekantoor
2811 HOMBEK

1. DE KRINGWERKING

uitnodiging

Op de eerste openbare vergadering van dit jaar wil Hoembeka een korte, passende hulde brengen aan zijn eerste voorzitter; **Fl. Louis LAUWERS**. Gedurende acht jaar heeft hij de kring succesvol geleid. Dit wordt nu spijtiggenoeg verhinderd uit zorg om een goede gezondheid te behouden.

Bart MISSINNE vertelt over zijn ervaringen naar aanleiding van een stagereis in Afrika in 1989 voor zijn studie over " Planktonbewoning in het Mugazi-meer. "

RUWANDA, VOLK EN LAND.

voordracht met dia's, gemaakt voor de troebelen tussen de twee stammen.

**gemeentehuis
20 uur**

JAARVERGADERING

Op 25 januari 1991 hield de heemkundekring de jaarlijkse statutaire vergadering. De secretaris deed de opening met een kort in memoriam bij het overlijden van mevrouw barones de Meester, echtgenote van de ere-voorzitter. Daarna volgde een overzicht van de verwezenlijkingen in 1990.

Het nieuwe bestuur:

Het aantal bestuursleden werd opgetrokken tot maximum 11 leden. (onparigheid) Drie herverkiesbare bestuursleden, Jaak De Maeyer, Jan Missinne en Raymond Lauwers werden in hun functie bevestigd. Drie nieuwe bestuursleden werden met eenparige instemming verkozen; Henri Keuleers, Thierry Lammar en Gert Loosen.

Zodoende kan opnieuw een voltallig bestuur aantreden. De specifieke bestuursfuncties worden op de eerstkomende bestuursvergadering vastgelegd.

Door het bestuur werd als kandidaat-voorzitter Ward De Kempeneer voorgedragen ter opvolging van Louis Lauwers die om gezondheidsredenen is uitgetreden uit het bestuur. De vergadering gaf hierop eveneens een eenparige instemming.

De nieuwe voorzitter bedankte voor het vertrouwen en beklemtoonde dat geen moeite zou gespaard worden om de kring verder te leiden in de goede richting door L.Lauwers aangegeven. Hij wil dit vooral nastreven in een beleid van openheid, correctheid en vriendschap.

Daarna hebben enkele verantwoordelijke bestuursleden de werking van de kring toegelicht en gaven ook reeds hun visie op de toekomstige projecten voor 1991 en verder;

Raymond Lauwers gaf toelichting bij de financiële toestand: 1990 sluit af met een kasbestand van ca.150.000,- frank, Libert Loosen besprak het archief en Sinte Mette-viering voor dit jaar op 10 November, Marie-Louise Lammar-Mies kondigde een reis aan naar de Jezuïtenberg in Neerkanne, Nederland, met gelijktijdig het uitgestelde stadsbezoek aan Maastricht, Ward De Kempeneer tenslotte wenst " 't Ridderke " qua vorm en inhoud in de stijl van 1990 verder te zetten, en kondigt een groepsstudie aan over Chiro-jeugdbeweging te Hombeek. Het wordt gezien als een mogelijk onderwerp voor een volgend boek.

Daarop volgde een vraaggesprek met de aanwezigen. Hieruit kon duidelijk de positieve ingesteldheid van de leden ervaren worden, en hun bereidheid om met goede wil de heemkundekring verder te helpen. Dat belooft. We rekenen erop nu we stilaan naar ons 10 jarig bestaan opgaan !

Hombeekse jeugdbeweging

Op 1 februari werd tijdens een oriëntatiegesprek tussen Hoembeka en Chiroleiding en een dertigtal oud-chiroleidsters en -leiders, de wens uitgedrukt om gezamenlijk de geschiedenis van de Hombeekse patronaatswerking en van de chirobeweging die er uit ontstond, op schrift te stellen.

Het was verheugend te zien hoe met enthousiasme dit groots werk werd aangepakt. Intussen groeide de groep van vrijwillige medewerkers tot 40 aan. Enkele vormelijke en praktische afspraken werden gemaakt. De geschiedenis blijft beperkt (1) tot wat aan Chiro voorafging, MAP, of het Hombeeks Martinuspatronaat en (2) tot de eigenlijke Chiro, einde 1943 officieel aangesloten. De geschiedenis van de andere jeugdverenigingen er nu bij betrekken zou een boek te volumineus maken. Zowel de jongens- als meisjeschiro worden beschreven. Het moet een zo compleet mogelijk en stijlvol werk zijn. Er werd geopteerd de werkgroepen naar periodes op te delen.

map

Het MartinusPatronaat was de parochiale jeugdwerking in Hombeek, die zeker reeds in 1919 actief was ook met ontspanning en sport. Een eerste geuniformeerde groep was de turnkring. Er werden ook film- en toneelavonden gegeven.

De medewerkers aan het verhaal over deze jeugdvereniging voor 1943 komen een tweede maal samen op woensdag 6 Maart in het kringlokaal. De schriftelijke brongegevens worden besproken en, uit de herinnering van diegenen die het meebeleefden, zal getracht worden de ware geschiedenis te reconstruëren.

chiro

Ward Verbergt stelt de werkgroepen samen met elk een verantwoordelijke. De volgende gemeenschappelijke bijeenkomst gaat door op vrijdag 22 Maart. De eerste gegevens worden samengebracht in een historisch kalender en de verdere werkwijze wordt uitgewerkt.

Alle betrokkenen worden nog persoonlijk verwittigd van deze bijeenkomsten.

UITSTAP JEZUITENBERG EN MAASTRICHT.

Marie-Louise LAMMAR-MIES

Het is een lange tijd geleden dat Hoembeka nog eens op verkenning trok. Uitgesteld is niet verloren, en dat bewijzen we meteen met de aankondiging van de eerste uitstap, waarop we U allen, met familieleden en vrienden op uitnodigen.

Het wordt een ééndagsreis
met de autobus.
Z a t e r d a g
2 0 a p r i l

Reiskosten ca. 300 frank.

Om de organisatie te helpen verwachten we de inschrijvingen met voorafbetaling voor 20 Maart bij één der bestuursleden.

Wie eens wat anders wil en een goed gegidste tocht wil meemaken met nog verrassingen, nu reeds inschrijven !!!

Even buiten Maastricht, vlakbij de grens met België, bevindt zich één van de mooiste bewerkte kalksteengroeven ter wereld, de Jezuïetenberg. De ontginning van deze groeve, die deel uitmaakt van de Fallenberggroeve in de Cannerberg, vond plaats in de periode tussen 1704 en 1880, toen men de mergel gebruikte als bouwsteen.

Dat zich in het gangenstelsel nu een onderaards museum bevindt, is te danken aan de Paters Jezuïeten uit Maastricht. Tussen 1860 en 1960 trokken scholastieken en theologanten van de Jezuïetenorde op hun vrije woensdagmiddag de groeve in om er ontspanning te zoeken na de studie.

Gevleugelde stieren, het Alhambra (kompleet met fontein en vijver), Christus naast Boeddha, het hoofd van Ramses en vele andere bezienswaardigheden verfraaien het interieur van de onderaardse gangen.

2. Hombeekse sprokkels

Libert LOOSEN

Bij het doorbladeren van enkele oude tijdschriften in het Hoembeka-archief, vonden we volgende berichten in verband met Hombeek:

mei 1867

Dinsdag nacht tusschen 11 en 12 ure, is er te Hombeek een droevig ongeluk voorgevallen. Op het oogenblik dat een koopwarentrein van Mechelen naer Gent aenkwam, poogde de bareelwachter de baen nog over te gaen, ten einde aen den overkant den barreel te sluiten; doch de man werd door de lokomotief omgeworpen en bleef deerlijk verminkt op de baen liggen. Men heeft oogenblikkelijk hulp aen den ongelukkigen toegediend, doch korts nadien was hij reeds een lijk.

juli 1867

De kermis van Hombeek werd Zondag wel gevierd. Talrijke kermisgasten begaven zich derwaerts en eene groote beweging heerschte in het dorp en op den steenweg tot laet in den avond.

juli 1867

Maendag morgen, om 11 ure, had eene schoone plechtigheid plaats in het lokaal der ryschool, namelyk de uitreiking der pryzen aen de leerlingen der academie van schoone kunsten: prijs hoofden in omtrek:

2e afdeeling: eerste prijs; H.Teugels Hombeek.

december 1867

De genaemde Muyltermans, oud 70 jaren, is Zondag 5 November uit zijne woning verdwenen en tot nu toe heeft men zijn spoor niet ontdekt. Die ouderling, welke in kindschheid vervallen was, droeg eene zware broek en eene blauwe ondervest. Hy heeft grijs haer, en 1 meter 70 centimeters langte.

meert 1868

Door koninklijk besluit van 10 dezer, is M.Goovaerts landbouwer te Hombeek, tot gezwoorne benoemd der watering van 't Eglegem-Broeck, in vervanging van M.J.Goovaerts, overleden.

meert 1868

In den nacht Vrijdag 13 dezer, heeft men in het bureel van den ijzeren weg te Hombeek eene som van 300 frs gestolen, zijnde de gansche opbrengst van den vorigen dag. De plegers dier nachteyke ontvreemding zijn tot nog toe onbekend.

mei 1868

Er had , ten gehuchte Neckerspoel, de jaermarkt van vee plaats. De jury was samengesteld uit schepenen en gemeente raedsleden van Mechelen en ook Asselbergs, landbouwer te Hombeek.

februari 1876

Schade aangericht door de doorbraak der Senne. Niet alleen Eppeghem en Sempst hadden door die ramp veel te lijden, maar nog wel inzonderheid Hombeek, waarvan het grootste deel als in een zeestroom herschapen werd. Op twee verschillende plaatsen is de steenweg van Mechelen naar dit dorp doorgespoeld en de kracht waarmede het water tegen den ijzeren-weg opwelt, die nog alleen toegang tot het dorp verleent, is zoo groot en zoo bruischend dat het aan een wezenlijken katarakt of waterval gelijkt.

juli 1889

Door koninklijk besluit wordt het gemeentebestuur van Hombeek gemachtigd een tolrecht te heffen op den steenweg van Mechelen naar Capellen-op-den-Bosch.

(voor Leest de weg van Battel naar Tisselt reeds in 1868 nvdr)

mei 1892

Morgen Maandag, ten 6 ure, concert, door het muziek der maatschappij St-Martinus, van Hombeek.

september 1992

Een vreesselijke ramp heeft Maandag morgen, nabij de Noorderstatie te Brussel plaats gehad. Een trein komende uit Antwerpen is in botsing geweest met een trein komende van Ostende en Gent.

Eene der eerste geredden was de dochter van dokter Ceulemans, van Hombeek. In hare zinnelooze vreugd van nog in leven te zijn, neep zij haren redder zoodanig, dat hij geen stap verzetten kon. Dokter Bonmariage herkende in haar de dochter van eenen zijner collegas en deed haar dadelijk naar zijne woning brengen waar zij verzorgd wordt. Haar schenkelbeen is gebroken.

3. Hombeekse Stammen

Ward DE KEMPENEER
Angèle SELLESLAGH

De Stam

TEUGHELS

deel 4

aan dit artikel verleende eveneens
Hendrik TEUGHELS
zijn medewerking.

— de tak van Floriekes —

De naam " Floriekes " komt ontegensprekelijk voort van de familienaam Florent. Deze wordt eerst in 1838 aan een afstammeling Teughels in Hombeek gegeven. Eigenaardig genoeg zou in éénzelfde gezin deze voornaam toen zelfs aan twee kinderen gegeven zijn (1828 en 1851).

Alle voorouders waren boeren die gevestigd waren vooral op den Boskant, Pikkerie en Heike.

Van de voorouderlijke woning zijn maar weinig bijzonderheden bekend. Het was een lemen hoeve waar geen verdere details, laat staan tekening of foto van bestaan.

Jan Teughels (°1704) gehuwd met Elisabeth Goovaerts (°1699) was gedurende vele jaren kerkmeester van de gemeente.

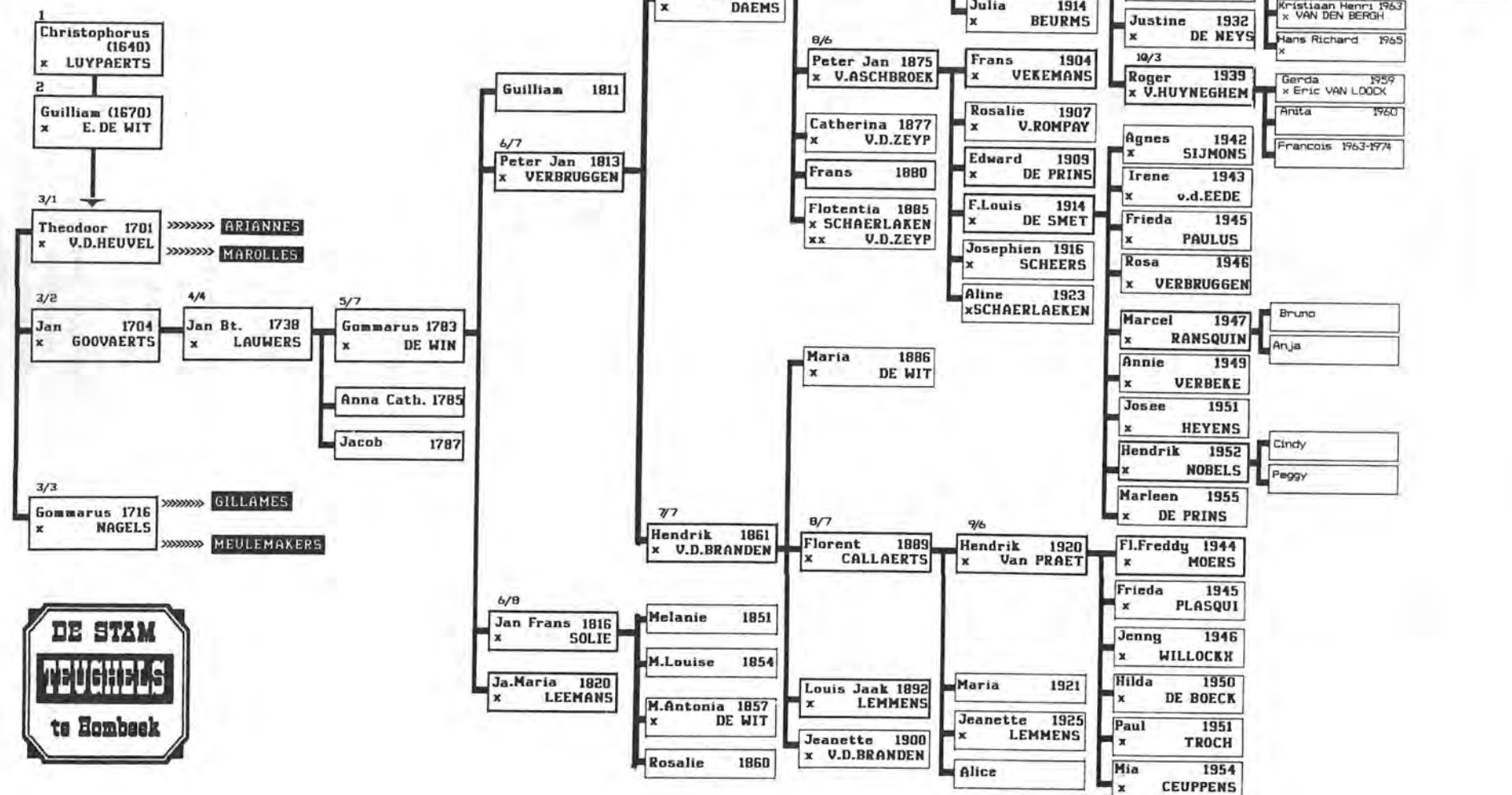
Ze hadden drie zonen, van wie ons slechts één bekend is met erfopvolgers; Jan Baptist (°1738)

A handwritten signature in cursive script, which appears to read 'Jan Teughels'.

handteken van Jan Teughels

Hij zou in de Dukestraat gewoond hebben en was gehuwd met A.Maria Lauwers (°1738). Zij is vermoedelijk (nog niet zeker gesteld !) de dochter van Adriaan Lauwens (°1698) en van Maria Lauwers (°1703) uit de Kattestraat. In de oudste bevolkingsboeken van de gemeente (1820) wordt vermeld dat het gezin zou gewoond hebben aan "Moretus" (nvdr kasteel Expoel) nr. 75.

De tak van Floriekes

4/4 Jan Bt TEUGHELs (° 1738) x Anna Ma LAUWERS (° 20.1.1738)

(1) <Guillelmus	(°9.4.1781) >	<niet zeker gesteld>	
(5) <u>Gommarus</u>	(°22.1.1783)	x Anna Ma DE WIN	(zie 5/7)
(3) <u>Anna Catherina</u>	(°25.10.1785)		
(4) <u>Jacob</u>	(°3.2.1787)		

5/7 Gommarus TEUGHELs (° 22.1.1783)

x Anna Maria DE WIN (° Zemst 15.1.1785. + 29.12.1856)

dochter van Albert DE WIN x Joanna VAN DEN WIJNGAERT

Ze huwden te Hombeek in 1810 (getuigen Guillelmus TEUGHELs en Egidius DE WIN (Zemst).
Vermoedelijk hebben ze het landbouwbedrijf van de ouders verder gezet. Ze hadden 4 kinderen:

(1) <u>Guillelmus</u>	(° 20.1.1811)		
(2) <u>Peter Jan</u>	(°2.12.1813)	x Anna Catha VERBRUGGEN (° 1813)	(zie 6/7)
(3) <u>Jan Frans</u>	(°Zemst 1816 +1876)	x Petronella SOLIE (° 1821)	(zie 6/8)
(4) Joanna Maria	(°Zemst 23.4.1820, + 31.12.1883)	x Jan Frans LEEMANS (°7.3.1820-1902),
zoon van Gommarus (+15.1.1826) en Joanna Van Haezendonck (+14.9.1841)	

6/7 Peter Jan TEUGHELs (° 4.12.1813) x(21.11.1837)

Anna Catharina VERBRUGGEN (° 7.5.1813)

dochter van Petrus (°K.Bos) x Joanna DE WIN, van Hombeek.

Ze huwden te Hombeek in 1837 en hielden er een boerderij. Dit echtpaar had 7 kinderen:

(1) <u>Florent</u>	(°19.3.1838, + Gent 14.11.1915)		(zie 7/5)
	x (21.9.1872) Sophie Josephien ANDRIES (° 3.2.1843, + 24.10.1918)		
(2) <u>Petrus</u>	(°22.6.1841)		
(3) <u>Frans</u>	(°29.8.1844)		
(4) <u>Jan Bt.</u>	(°24.8.1848)		
(5) <u>Florent</u>	(°4.7.1851, 6.6.1893)	x (1883) Petronella LEEMANS	(zie 7/6)
(6) <u>J.Catharina</u>	(°13.2.1855)	x (8.7.1889) Jan Bt. DAEMS, kopergietersgast,	
(7) <u>Hendrik</u>	(°7.9.1861, + Leest 22.10.1845)	x (Leest 1885)
C.Rosalie VAN DEN BRANDEN (°Leest 8.10.1861, + Leest 22.1.1932)
alias "Roos Bradt"	(zie 7/7)

6/8 Jan Frans TEUGHELs (° Zemst 1816, + 1876)

x (10.6.1851) Petronella SOLIE (° 31.3.1821, 1.2.1903)

dochter van Philip SOLIE x Joanna GEETS.

Ze woonden in de Moststraat. De bijnaam "Nellekes" komt waarschijnlijk voort van de naam van de moeder; Petronella. Het waren eveneens landbouwers.

Uit dit gezin zij 4 dochters gesproten;

(1) <u>Maria Melanie</u>	(°18.11.1851)		
(2) <u>Maria Louisa</u>	(°17.10.1854)		
(3) <u>Maria Antonia</u>	(°31.8.1857, + 6.8.1926)		
	x Frans DE WIT (°Buggenhout 1856 + Homb. 1945) bareelwachter.		
Kinderen;	1. August DE WIT (°1884), bijgenaamd "de Wabbes" x Ma Louisa BUELENS
(°1886), xx Josephina DE WIN. Philomeen (° 1885),		
	2. Maria Melania (°1887-1969) x Flor Louis TROCH,		
	3. Pieter Jan (°1889),		
	4. Louis (°1892) x Leonie LIBERT (° 1893), xx Henriette LIBERT (° 1901),		
	5. Maria Henrica (°1895-1924) ongehuwd.		
(4) <u>Rozalie</u>	(°5.8.1860, + 11.12.1936)		

7/5 Florent TEUGHEL (° 19.3.1838, + Gent 14.11.1915) x (23.2.1872)

Sophie Josephien ANDRIES (° 3.2.1843, + 24.10.1918)

dochter van Engelbert x Anna BUELENS

Ze woonden eerst te Mechelen, waar de 4 oudste kinderen geboren zijn. Ze kwamen terug naar Hombeek wonen, op de Plein (Straatje 17) en nadien (1891) op het Regulaar 95.

Het echtpaar had 5 kinderen;

(1) Hendrik Jozef (° Mech. 17.4.1873)

x Ma. Josephina DUBIN

(° 7.11.1881, + 22.11.1935) (zie 8/5)

(2) Peter Jan (° Mech. 9.6.1875, + 29.7.1963)

x Ma. Tha. VAN ASCHBROEK

(° 11.5.1878, + 18.5.1949) (zie 8/6)

(3) Ma Catherina (° Mech. 21.11.1877 - 12.6.1916)

x Louis VAN DER ZEYP

(° St.KW 7.1.1876), werkman aan de ijzeren weg. Hij hertrouwde met de zuster van zijn vrouw, M.Florentine, weduwe Antoon Edm. SCHAEERLAECKEN kinderen:

1. Jan Bt. VAN DER ZEYP (° 1899)

2. Leonie VAN DER ZEYP (° 1901)

zuster van Huldenberg

3. Florentia VAN DER ZEYP (° 1904)

4. Hendrik Jozef VAN DER ZEYP (° 1906)

5. Maria Louisa VAN DER ZEYP (° 1908)

6. Ma. Josephina VAN DER ZEYP (° 1911)

7. Antoon Edward V.DER ZEYP (° 1914)

(4) Frans (° Mech. 1880), Knecht bij "Boerkens"

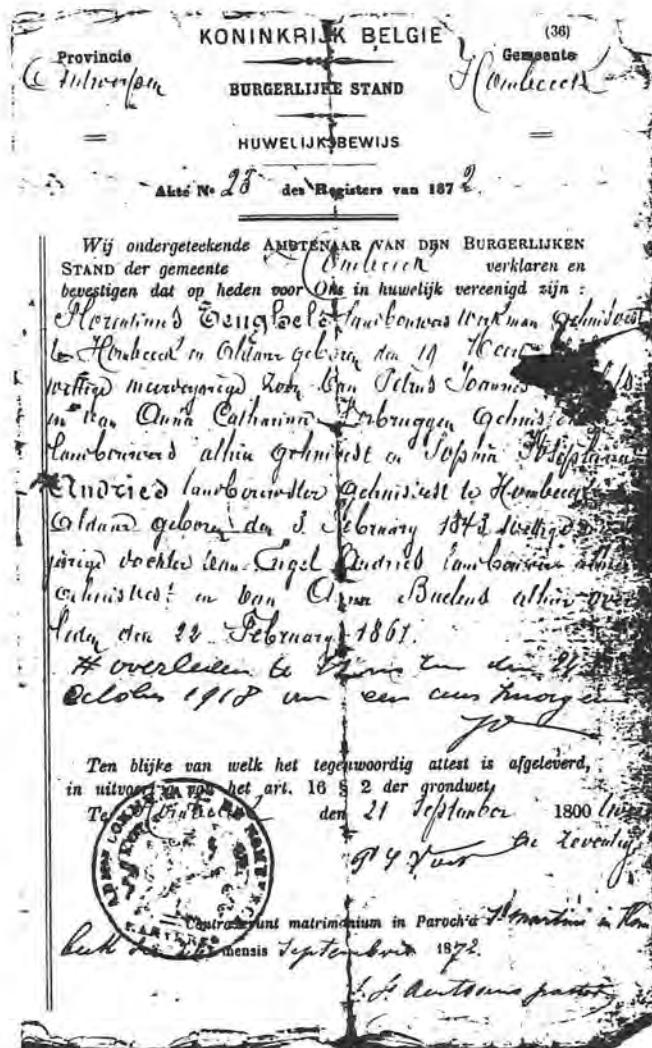
(5) Ma Florentia (° 8.6.1885, + 2.12.1950)

x (17.6.1908) Ant.Edm. SCHAEERLAEKEN

(° Tisselt 15.3.1883)

xx (26.3.1919) Louis VAN DER ZEYP

woonden in 1910 op den Dries 120.

Staande:

Louis Van der Zeyp, zijn dochter Leonie (Eerwaarde Zuster M. Adelaïde), en de dochter Maria Josephina, beide kinderen uit zijn eerste huwelijk.

Zittend:

Jan Bt. Van der Zeyp, vader van Louis en Florentina Teughels, tweede echtgenote van Louis.

Nota der schatting op de waarde der meubels en huisgerief van wijlen Schaerlaecken-Teughels, ten hunnen huize ;

in de slaapkamer :

een lijnwaadkast	45 fr.
een bed met ressort	60 fr.
een matras	30 fr.
3 deksels	9 fr.
8 lakens	4 fr.
een nachtafelje met pot garniture, beeld O.L.V. met vase crucifix met vase, twee glaze kandelaars, twee bloempotten, samen op	8 fr.
	18 fr.

totaal 174 fr.

in de keuken :

6 stoelen	12 fr.
onder glaze kast	25 fr.
tafel	8 fr.
stoofbuis met koolbak	7 fr.
spiegel, keukenschap	10 fr.
lamp en schauwgarnituur	8 fr.
half komplet koffieservice	5 fr.
stores en gordijnen	5 fr.
schilderijen	3 fr.

totaal 83 fr.

in de achterkeuken :

baktafel	5 fr.
potten en pannen en een emmer en bassin	12 fr.

totaal 17 fr.

in de stal en schuur :

geit	40 fr.
kruiwagen	10 fr.
landbouwgerief	2 fr.

totaal 52 fr.

gedaan te Hombeek den 20 februari 1919,
getekend: E.J.Schaerlaecken

Bij het overlijden van de eerste echtgenoot van Florentina Teughels werd, met de hand geschreven, de hiernaastvermelde inventaris van de inboedel opgemaakt :

7/7 Hendrik TEUGHEL (° 7.9.1861. + Leest 22.10.1945).

x (Leest 1885)

C.Rosalie VAN DEN BRANDEN (°Leest 27.6.1856)

alias "Roos Bradt"

In dit landbouwersgezin werden 8 kinderen geboren van wie volgende 4 opgroeiden;

- (1) Maria (°Leest 24.8.1886, + Leest 17.9.1969), alias "Mie Bradt" x N. DE WIT (°Leest) xx August DE WIT
ouders van
(1) Stans DE WIT, gehuwd met Prudent GELEYNS
(2) Louis DE WIT,
(3) Angèle DE WIT, x Jef COECKELBERGH.
- (2) Florent (°Leest 1.5.1889, + 22.11.1944), alias, "Brure Bradt" x Clementine CALLAERTS (°4.4.1889, + Mech.2.2.1962)
(zie 8/7)
- (3) Louis Jaak (°Leest 25.4.1892, Duffel 28.12.1962) x Maria VAN HERP (°Willebr.23.7.1898, + Mech.1984)
(zie 8/8)
ouders van Alice TEUGHEL
- (4) Jeanette (°Leest 5.5.1900), alias "Net Bradt", x Frans VAN DEN BRANDE, (°7.3.1900, + 29.5.1933)
"van den Belles"
xx Nante VAN DEN EYNDE
ouders van
(1) Marcel VAN DEN BRANDE
(2) Maria VAN DEN BRANDE
Na haar tweede huwelijk ging Jeanette naar Mechelen wonen en had op de IJzerleen een winkel van dameslingerie.

8/5 Hendrik Jozef TEUGHEL (° Mech. 17.4.1873)

x (17.8.1900)

Ma.Josephina DUBIN (° 7.11.1881, + 22.11.1935)

dochter van Frans x Isabella SCHEERS

Ze woonden op het Heike 116. (Bevolkingsboek 1920)
Ze hadden 6 kinderen;

- (1) Florent (2.8.1901-1955) x Rosalie DE LAET
(zie 9/5)
- (2) Jan (°1.6.1905) x JORIS
- (3) M.Theresia (°16.9.1907) x Felix Jan Bt. ANDRIES
- (4) Domien (°24.9.1910) x Maria Louisa VEEKMANS
- (5) Ma.Leontina (°13.1.1913, + Willebroek 30.9.1986)
x Louis WAUTERS
- (6) Julia (°10.11.1914) x Louis BEURMS

Onze Vader, die in de hemelen zijt . . . Uw wil geschiede op aarde als in den hemel.

Wees in uw gebeden indachtig de ziel van

Mijnheer

Edward TEUGHEL

echtgenoot van Joanna DE PRINS
geboren te Hombeek den 8 Juli 1909 en aldaar godvruchtig overleden den 5 December 1944,
gesterkt door de genademiddelen van onze Moeder de H. Kerk.
begraven te Hombeek op Vrijdag 8 December 1944 te 10 uur.

De goedheid en de oprechtheid van zijn karakter verwierven hem vele vrienden.

O Heer, waarom rukt Gij mij zoo onverbiddelijk weg in den bloei mijner jaren, van hen die mij duurzaam waren en die ik zoo oprecht liefhad, doch uw wil geschiede op de aarde als in den hemel.

Bemilde echtgenote, lieve Kinderen ik ga U verlaten, maar onze liefde voor elkander sterft niet. Gaarne had ik nog willen leven en werken voor U, doch God vroeg het offer van mijn leven, ik geef 't Hem gaarne en liefdevol; onderwerpt U met mij aan Zijn heilige raadsbesluiten. In den hemel, waar ik U wacht, zal ik voor U bidden, troost U en bidt ook gij voor mij.

En gij, geliefde ouders zusters, schoonzusters, broeders en schoonbroeders toont uwe liefde met voor mij veel te bidden.

Zoet Hart van Maria, wees mijn heil 300 d. afl.

Voor uwe deelneming en gebed dankt U de familie.

Drukk. J. PLASQUI-DIERCKX Hombeek

8/6 Peter Jan TEUGHEL
 (° Mech. 9.6.1875, + 29.7.1963)
 x (16.10.1901)
Ma. Tha. VAN ASCHBROEK
 (° 11.5.1878, + 18.5.1949)

dochter van Jan Frans (° Zemst) x Anna
 Ma. Tha. VERBIST (° Mech.)

Ze woonden op den Dries 134.
 Ze hadden 9 kinderen;

- (1) Frans (°17.10.1904) x VEKEMANS
- (2) Rozalie (°6. 3.1907)
 x Jan Bt. VAN ROMPAY
- (3) Edward (°8.7.1909, + 5.12.1944)
 x Joanna DE PRINS
- (4) Anna Maria (°21. 3.1912)
- (5) Frans Louis (°30.11.1914, + 1985)
 x Rosalie DE SMET (zie 9/6)
- (6) Josephien (°24. 3.1916)
 x Frans SCHEERS
- (7) Eugeen (°13. 4.1917)
- (8) Jan Bt. (°9. 5.1920)
- (9) Aline (°28. 4.1923, + K.Bos 11.10.1986)
 x Jan SCHAERLAEKEN

Foto's
 opgenomen
 achter de
 ouderlijke
 woning,

bij het
 huwelijk
 van de
 dochter
 Josephien

8/7 Florent (°Leest 1.5.1889, + 22.11.1944), alias, "Brure Bradt" x (1914)
Clementine CALLAERTS (°4.4.1889, + Mech. 2.2.1962)
 dochter van Hendrik en Sophie VAN BEVEREN

Kinderen;

- (1) Hendrik (°4.10.1920) x Delphine VAN PRAET (°K.Bos 29.5.1921) (zie 9/7)
- (2) Maria (°31.12.1921, + 7.9.1933)
 Ze overleed aan bloedvergiftiging ten gevolge van een wespensteek.
- (3) Jeanette (°14.11.1925) x Isidoor LEMMENS (°18.4.1924, + Duffel 31.7.1970)

9/5 Florent TEUGHEL

(° 2.8.1901, + Brussel 25.2.1955)

x (1924)

Rosalie DE LAET

(°K.Bos 27.5.1901, + K.Bos 11.7.1943)

dochter van Jan x VAN DE VOORDE.

Er werden 7 kinderen geboren;

vader Florent en moeder Rosalie

Josephina

(1) Hendrik (°K.Bos 12.1.1925)

x Coleta VAN DEN BEMT (°K.Bos 5.6.1923)

(zie 10/1)

(2) Josefina (°K.Bos 12.2.1926)

x (1945) August René CLERBAUT (°7.12.1920, + Mech. 1986),

zoon van Jozef Jan en van M.J.VAN CAUSBROECK.

ouders van Richard CLERBAUT (°13.11.1945)

x Cecile VAN DER ELST (°1945)

(3) Marcel (°K.Bos 14.4.1927) x Angèle FONTEYN (°27.3.1927) (zie/10/2)

(4) Maria (°K.Bos 27.1.1929) x Armand BUELENS (°Duffel 1929 + Mech.1984)

Het echtpaar bleef kinderloos.

(5) Margaretha (°K.Bos 31.3.1931, + Leuven 2.10.1871) x (1950)

Richard MEERT (°Mech. 27.2.1929), zoon van N. en Leonie MAES.

Ze waren de uitbaters van de wasserij Lelia, te Mechelen, Coloma.

kinderen; 1. Liliane (°Mech.24.8.1951) x Ivan VERMAELEN,

ouders van An (°Leuven 1974), Katrien (°Leuven 1976)

2. Christiane (°Mech.4.2.1954) x Willy VAN CRAEN

3. Anthony (°Mech.25.12.1970)

(6) Justina (°K.Bos 26.4.1932) x (4.2.1950)

Hendrik Frans DE NEYS (° 29.6.1923), zoon van Louis en Louisa DE WIT.

kinderen; 1. Freddy (°25.2.1952) x Linda VERLINDEN,

ouders van Jurgen (°1974) en Sam (°1978)

2. Erna (°17.9.1953) x Danny VERBELEN (°Mech.1953),

ouders van Ellen (°1978) en An (°1981)

3. Guido (°2.7.1957) x Hilde VAN CAUTER (°1959),

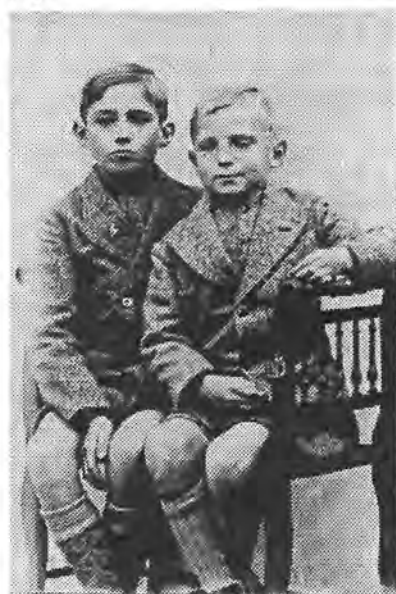
ouders van Lien (°1985) en Joke (°1988)

4. Gina (°10.2.1960) x Bruno DIDDENS,

ouders van Wout (°1984) en Ineke (°1986)

5. Geert (°Mech. 25.3.1971)

(7) Roger (°K.Bos 5.7.1939) x Maria VAN HUYNEGHEM (°Humbeek 1938) (zie 10/3)

Hendrik en Marcel

onder van L. naar R.:

Maria

Margaretha

Justina

Roger

**9/6 Frans Louis (*30.11.1914, + Mech.6.2.1985)
x Rosalie DE SMET (*Leest 15.5.1915)**

- (1) Agnes (*10.7.1942)
x Alfred SIJMONS, ouders van Gunther.
- (2) Irene (*2.9.1943)
x Jan VAN DEN EEDE,
ouders van Nancy, Patriek, Claudia.
- (3) Frieda (*18.2.1945)
x Louis PAULUS,
ouders van Frank en David.
- (4) Roza (*23.8.1946)
x Paul VERBRUGGEN,
ouders van Brenda en Sandra.
- (5) Marcel (*7.11.1947)
x Margaretha RANSQUIN,
ouders van Bruno en Anja.
- (6) Annie (*22.12.1949)
x Hugo VERBEKE,
ouders van Sven en Kjell.
- (7) Josée (*15.1.1951)
x Etienne HEYENS,
ouders van Jurgen, Heidi en Wendy.
- (8) Hendrik (*29.4.1952)
x Anita NOBELS,
ouders van Cindy en Peggy.
- (9) Marleen (*21.11.1855)
x Freddy DE PRINS,
ouders van Sandy en Kevin.

huwelijksfoto van
Frans Louis Teughels en Rosalie De Smet

**9/7 Hendrik (*4.10.1920) x (*29.5.1943)
Delphine VAN PRAET (*K.Bos 29.5.1921)
dochter van Pieter en Maria ROSIERS**

Het gezin telt 6 kinderen;

- (1) Florent Freddy (*4.1.1944)
x Danielle MOERS,
ouders van Inde en Ellen.
- (2) Frieda (*10.3.1945)
x Mark PLASQUI,
ouders van Christel, Anne
en Guy.
- (3) Jenny (*16.8.1946)
x Frank WILLOCKX,
ouders van Nancy en Andy.
- (4) Hilda (*3.1.1950)
x Frans DE BOECK,
ouders van Nele en Peter.
- (5) Paul (*27.1.1951)
x Reinhilde TROCH,
ouders van Kelly.
- (6) Mia (*18.9.1954)
x Ivan CEUPPENS,
ouders van Tim en Koen.

De leden van de gezinnen van Peerke Van Praet en
van Florent Teughels, alias "brure Brat" bij het huwelijk
van Delphine Van Praet en Hendrik Teughels

10/1 Hendrik TEUGHELs (*K.Bos 12.1.1925)

x (K.Bos 3.8.1946) Coleta VAN DEN BEMT (*K.Bos 5.6.1923)

dochter van Victor en Maria Elisabeth DIDDENS

kinderen;

(1) Marie Jeanne (*K.Bos 12.6.1848) x Jan Mathias VAN DEN BROECK (*K.Bos 13.9.1946)
ouders van Hilde (*Mech. 2.8.1969).

(2) Victor (*Mech. 29.11.1949) x Ilona KLAFFZSKY (*Köszeg, Hongarije 7.9.1948),
ouders van Kristien (*Bonheiden 7.9.1972)
Kristof (*Bonheiden 25.2.1975)

10/2 Marcel TEUGHELs (* K.Bos 14.4.1927)

x (19.6.1948) Angèle FONTEYN (* 27.3.1927)

dochter van Philip en van Clementina VAN DER JEUGHT

kinderen;

(1) Marie José Florentina (*20.12.1948) x Emiel VAN CAMPENHOUT (*Wolvert. 3.12.1948),
ouders van Steven VAN CAMPENHOUT (*ech. 27.4.1973)
Ann VAN CAMPENHOUT (*Mech. 4.8.1975)

(2) Edward Jozef (*1.12.1949) x Charlotte VAN GIJSEL (*Mech. 26.12.1951),
ouders van Kathleen TEUGHELs (*Duffel 24.8.1977)
Annelies TEUGHELs (*Duffel 26.1.1980)

(3) Agnes Louisa (*3.12.1951) x Karel DONS (*12.8.1950),
ouders van Nico DONS (*Mech. 20.8.1975)
Kristof DONS (*Mech. 19.10.1978)

(4) Hugo Richard (*26.11.1952) x Marja Violetta ROSIERS (*Mech. 20.6.1952),
ouders van Ben TEUGHELs (*Duffel 8.12.1978)
Sofie TEUGHELs (*Duffel 22.6.1981)

(5) Jozef Maurits (*29.4.1954) x Christine Amanda BEHETS (*11.8.1954),
ouders van Nelleke TEUGHELs (*Mech. 12.9.1982)

(6) Kristiaan Henri (*Mech. 9.12.1963) x Nadine VAN DEN BERGH (*Mech. 10.10.1965)

(7) Hans Richard (*Mech. 14.2.1965)

10/3 Roger TEUGHELs (* K.Bos 5.7.1939)

x (15.11.1958) Maria VAN HUYNEGHEM (*Humb. 11.2.1938)

dochter van Jan Bt. en van Julia VAN DE VELDE

kinderen;

(1) Gerda (*Humbeek 15.2.1959) x Eric VAN LOOCK (*Elewijt),
ouders van Maarten VAN LOOCK (*Zemst 24.8.1987)
Sander VAN LOOCK (*Zemst 15.11.1988)

(2) Anita (*Humbeek 8.8.1960)

(3) François (*1963-1974)

De elfjarige Frans verloor het leven door verdrinking in de vaart te Humbeek. Zijn grootvader Jan Bt. VAN HUYNEGEM verdronk eveneens bij de poging om zijn kleinzoon te redden.

Deze derde tak van de stam Teughels kreeg de naam "Flo r i e k e s" naar Florentius.

Florens, betekend "de bloeiende". Met zo'n naam, zou men een rijk bloeiende tak mogen verwachten.

Dat was ook zo. Toch blijven bij de jongeren slechts een drietal over die een stuk verantwoordelijkheid dragen om er in de toekomst wat aan te doen:

Kristof 1975

Ben 1979

Bruno

In volgend nummer: De tak van "GILLAMES 3.

4. Hombekenaars, verenig U !

of, waar een Hombekenaar allemaal lid van was,

Louis BUELENS

De schrijver;

De lezers kennen intussen Louis reeds. Hij leverde voor ons kringblad bijdragen over de mobilisatie en over de terugkeer van zijn vader uit het kamp, na de eerste wereldoorlog. Bij het volgend verhaal over het verenigingsleven paste toch - zo dachten we - een kleine inleiding over de schrijver.

Louis werd in 1914 te Hombeek geboren, als enige zoon in het gezin van Jan Buelens-

. Hij groeide er op in het landbouwersgezin aan de Bankstraat, samen met zijn drie zussen, Mit, Julia en Louisa. Hij bracht er zijn jeudjaren door en was bekend onder de bijnaam "Lowie van Meekes" of ook, wat later, kortweg "de lodde".

Louis huwde in 1944 met Maria De Greef uit de Kattestraat. Hij werkte toen aan de spoorwegen, eerst op diverse plaatsen, nadien vast te Muizen, waar hij zich ook definitief ging vestigen vanaf 1947.

Louis en Marieke hebben drie kinderen waar ze fier op zijn: José die in Heffen woont, Luk die te Muizen gebouwd heeft naast het ouderlijk huis en Herman die in Bonheiden woont.

De humor is hem aangeboren. Hij bekijkt het leven optimistisch en reageert graag met een lui-mige kwinkslag, zelfs op wat nare berichten. Vooral zijn jeugd moet voor hem een prettige ervaring geweest zijn. Als hij eraan terugdenkt of erover schrijft, kan hij dat niet anders dan met diezelfde schalkse humor, die hem destijds ook moet bezielde hebben. Dat maakt zijn teksten zo fris, zo genietbaar. Hij is een geboren schrijver, met een prettige stijl, die met een ongedwongen flair over de dingen vertellen kan alsof ze gisteren gebeurd waren. Van een klaar geheugen gesproken ! Vooral het kleine pittige detail, dat hij ziet, ruikt of voelt, verfrist het geheel zo verrassend, zoals dat enkel kan bij iemand die van nature schrijverstalent bezit.

De redactie houdt nog enkele teksten van zijn hand in petto. We brengen ze later, maar beginnen nu met enkele cursiefjes over het verenigingsleven.

Veel leesgenot.

* * * * *

Zet twee Vlamingen één uur samen en de kans is groot dat ze zat in mekaars armen liggen. Zet er een derde bij en dan is er zeker een nieuwe bond gesticht. Van dat "zat zijn", weet ik niet mee te spreken, maar het is me wel gelukt van heel wat verenigingen lid geweest te zijn.

DE KINDSHEID JESU.

Binnen de twee dagen na de geboorte werd het kind boven de doopvont gehouden. Het werd als nieuw lid van onze moeder de Katholieke Kerk aangenomen. Zo was het in onze tijd ten minste. Na de plechtigheid zei de priester:

- " *Ik zal hem maar inschrijven in de Heilige Kindsheid, zeker ?* "

Peter en meter vonden dat, de omstandigheden in acht genomen, een goed idee. Zij hadden immers juist plechtig beloofd over het welzijn van de kleine te waken en te verzaken aan alle pomperijen des duivels. Deze bijkomende beschermende maatregel was dan altijd goed meegenomen. De vader was ook content; het kostte niets, en noch

hij noch het kind moesten er iets voor doen. Kwaad kon het zeker niet.

Ziezo, dat waren dan meteen de twee lid-maat-schappen, die elke pas-geborene meekreeg, zonder zelf enig benul van de betekenis te hebben. Regelmatig het papje opdrinken, op tijd en stond de keel open zetten, ervoor zorgen dat de doeken ververst en gewassen moesten worden, dat waren plichten en rechten van elke nieuwe wereldburger. Groot worden, dat ging vanzelf.

De tijden kunnen veranderen. Nu worden peuters gedoopt als ze bijna kunnen lopen, als ze bijna zelf hun naam en burgerlijke standgegevens kunnen opgeven. De Heilige Kindsheid ? Die bond is klaarblijkelijk afgeschaft.

Bezuinigingsmaatregelen op personeel of wat dan ook ? Eens onze "platte dagen" voorbij, werden wij onder de hoede van ons "peit" geplaatst. Zij besteedde de meeste zorg vooral aan het regelmatig eten voor de kleine, terwijl de ouders zelf op het veld voor de kost moesten zorgen. Veilig ingebusseld lagen we naast de floere zetel, dicht achter de Leuvense stoof, onbewust en onbezorgd groot te worden. Als we de noodzaak voelden onze longen te oefenen, werden we snel aan een zorgvuldige controle onderworpen.

- "Zou er soms een toespeld losgegaan zijn ?
- 't Kind zal toch wel niet nat liggen, zeker ?
- Is het al tijd voor zijn fles ? "

Als niets van deze "multiple choice" opging, dan moest de "suikerlut" maar redding brengen. De tutter in anijs gestoken was ook een oplossing, maar daar had het ventje niets van in zijn buik. Een klontje suiker was de kostprijs niet, en het gaf sterke spieren. Zo geraakten we op de goede weg om kloeke, gezonde eerste kommunikanten te worden.

De voorbereiding tot die schone dag, bracht de eerste verplichtingen mee in ons kinderleven. De belangrijkste opdracht was de "geboden en verboden" uit mekaar leren houden. Hiervoor moesten we regelmatig de lessen volgen in het "kotje" rechts-achter in de kerk. "*Braaf zijn, want van nu af zijt ge ne grote joeng !*", zo luidde de opmonterende raadgeving van moeder en van leit. Als lid van de schoolgemeenschap moesten we daar ook onze verplichtingen trouw nakomen. De onderpastoor en de meester waren de twee personen waar we met ontzag naar opkeken. Dat waren geleerden, die zowat tussen onze ouders en God instonden.

Ons moeder wist wel met alles raad, maat wat de meester vertelde was toch méér waarheid, en de onderpastoor die wist het "recht uit de hemel" ! Vader, die had minder tijd om zich met de kinderen te bemoeien. Dat was vrouwenwerk. Den "bovenpastoor", die kenden we enkel van op afstand. Als we hem zagen afkomen, gingen we veiligheidshalve een straatje om, of bleven met bonzend hart staan op de graskant, starend naar de grond en ons klak in de hand ronddraaiend.

Als we hem "*Dag brave jongen !*" hoorden zeggen, ging een warme stroom rillend door ons heen. We loerden schichtig van onder onze froefroe naar die donkere ogen. Bang waren we eigenlijk niet, maar zo een persoonlijkheid, bovendien nogal groot en breed uitgevallen, kon niet anders dan een imposante indruk maken op kleine menskens.

DE EUCHARISTISCHE KRUISTOCHT

Eens de eerste kommunie voorbij, begon het volle leven. Het eerste genootschap waarbij we ons bewust lieten inlijven was de E.K. of de Eucharistische Kruistocht. Donderdag voormiddag was er vergadering in de kerk voor de kruistochters, met biechtgelegenheid. Dierickxke, onze proost, praatte ons de nodige morele steun aan, om de komende week als echte kristenen door te worstelen. We kregen ons bladje met het gebedje, en aan de achterkant een cirkel roosjes, die we met een streepje aan een krans mochten verbinden. Zo verdienden we met elke "brave" dag een bloeiend bloempje. Om zeker met geen verdorde rozen te blijven zitten, was mijn eerste werk alle streepjes klaar en duidelijk op hun plaats te zetten, nog voor ik aan het middageten begon. Alle leden kregen een "brochke". Het werd het eerste kenteken dan mijn borst heeft gesierd. Het kruis en de kelk waren het symbool van godsdienstigheid en vroomheid. Zo waren we gekenmerkt.

De donderdag-namiddag hadden we vrijaf. Wie zal het ooit aankunnen om te beschrijven wat een moeite, of was het heldenmoed, die we moesten opbrengen om die hele namiddag braaf te blijven ? Alleen een heilige, zoals onze patroon, Wardje Poppe, kon weten dat tenminste onze bedoelingen meestal goed waren. De onderpastoor zei wel altijd dat Onze Lieve Heer barmhartig was, dat hij ook een kleine jongen geweest was. Tegen ons moeder moest ik dergelijke argumenten niet bovenhalen, die had

daar een andere uitleg voor. Toch klonk de verklaring van onze proost overtuigend. Hij heeft het bovendien niet één maal, doch meerdere malen verteld.

Louis BUELENS, zelfverzekerd met het kenteken van de E.K. fier op de kraag gespeld.

Vrijdagmorgen, om half-acht communiemis. Na de mis ging het in groep naar de Zusterschool. Daar aten we onze boterhammen met gebakken eieren op. In de eerste klas, rechts op de koer, zaten onder het waakzaam oog van zuster Trees, de blanke zieltjes hun zondig en zwak omhulsel te versterken. Daar werden de eerste zonden bedreven. Die waren meteen al bestemd voor de biecht van de volgende donderdag. Voor de strenge bewaakster daarentegen moet dit een aardse loutering betekend hebben. Het was niet altijd even gemakkelijk om de woelige bende onder controle te houden. Vliegen kwamen hier smartelijk aan hun einde en stierven een verdrinkingsdood in de inktpot. Meikevers kriebelden over lessenaars en wandkaarten. De Eerwaarde Zuster moet de

Heer herhaald bedank hebben dat Hij van haar geen "jongentje" gemaakt had. Alle pekelsonden ten spijt, toch moest de Eucharistische Kruistocht een houvast betekenen om ons voor erger te behoeden. Mijn brochke, dat jaren in het linker knoopsgat heeft geprikt, ligt nu nog als een ontlusterde relikwie in een vergeten doos ergens in een overbodige kast.

DE ZJUMENAS

Er bestond in Hombeek een bloeiende turnkring. Die groep, in leven geroepen door het Patronaat, moest zorgen voor flinke lenige mannen, maar bracht ook heel wat ontspanning. Elk jaar hadden ze hun feest, dat gunstig beoordeeld werd door de kenners. Zij hielden tornooien en bezochten ook andere tornooien. Ze vormden een opvallende groep in de processie. Met grote bewondering volgden we vol ontzag hun oefeningen aan de rekken, langsheen de muren in de parochiezaal. De zondagavond, vooraleer de fimvertoning begon, probeerden we ook stiekem onze forsballen uit te testen. Dat viel tegen. Bij elke plechtigheid was "de zjummenas" van de partij. In witte broek en dito bloese, witte kepi met zwart-glimmende klep, witte turnsloefen met rode rubberen zool, stapten ze in het gelid. Ze straalden van fierheid. Ze liepen perfect gelijnd en moesten wel aanvoelen hoe ze met begerige ogen door ons bekeken werden. We droomden ervan ook in hun rangen te mogen staan.

Op ons tiende jaar mochten we lid worden. Eerst leren stappen, dan zou het uniform volgen. Zondagmorgen draaiden we toertjes rond de koer van het patronaat.

- " *Borst vooruit, buik intrekken, schouders achteruit trekken, en stap houden. Links, rechts, één twee, ...* "

En maar steeds langsheen de muur, voor de poort vlug even naar buiten gekeken of niemand ons gezien had, nu we zelf bij de turners waren ? En dan de straat op, aan het kapelleke linksaf naar de springbareel, per twee de rutweg op, langs het wegske van den Disser, zo terug naar de koer. Wat een belevenis ! Dageelijks werden de meest gekombineerde oefeningen thuis verder ingestudeerd op de berrie van de kar of van de beirbak. Builen en blauw plekken werden met de glimlach in koop genomen. Alles tot eer en glorie van de turnkring. Met verbazing gaapten we met open mond

naar de kunsttoeren van de gebroeders Van Geel en Mertens, die op de graskant handstand en pyramide inoefenden. Dat lag nog ver van ons kunnen. Van hen wilden we later de vlag overnemen. Voor dat verheven doel was geen bluts of schram te veel. De leider van de turngroep was een loodgieter uit Mechelen; Jef Blok. Jef verspeelde een aanbesteding voor zinkwerk bij verbouwingen aan de Zusterschool. Hij was zodanig ontgoocheld dat hij de turnkring in de steek liet. De oudere leden hebben nog getracht deze leemte op te vullen. Het heeft niet mogen baten, de "zjumenas" stierf een kwijnende dood.

Voor ons, de jongere leden, was dat een regelrechte ramp. Onze dromen gingen in de mist. Vaarwel wit uniform, rode sloefzolen, glimmen-de klep. De berrie van kar en beirbak bleven op de grond liggen. Gedaan met marcheren en borst en buik gingen er zo maar bij hangen. Gelukkig vergeet een kind gemakkelijk zijn tegenslagen. Na een teleurstelling volgt vaak een meevaller. Dat was dit keer ook het geval.

CONSEER VAN DE KRUISTOCHTERS

In die jaren gingen de Kruistochters aan toneel doen. Ik was een getipt acteur en stond dus op de lijst. "FREDJES OFFER" was een aangrijpend stuk. De hoofdrol viel te beurt aan Jefke van Flupses. Wij, de figuranten, op ziekenbezoek bij het lijdende en stervende Fredje, moesten enkel, zeer nadrukkelijk, "ja" of "nee" schudden bij het gesprek tussen de zieke en zijn beste vriend. Onderpastoor Dierickx was én regisseur, én toneelmeester, én souffleur; de duivel doet al. We waren stipt aanwezig op elke herhaling.

Het kon niet anders dan een pracht-opvoering worden. De grote dag, waarop we onze talenten op de planken zouden ontplooien, werd ongeduldig afgewacht. Op van de zenuwen, stonden we meer dan een half uur te vroeg aan de deur van de parochiezaal. Een paar groten waren de schermen aan 't bijwerken. Heel achteraan kwam een dubbele deur, die naar de keuken leidde. Vooraan kwam het raam. Die keukendeur bracht wat moeilijkheden mee. Ze viel steeds open. De tijd vorderde en er was nog zo veel te doen ;

- *"Laat ze maar, dat zullen we seffens wel oplossen !"*

Het werd mijn opdracht om kort bij de weer-

barstige deur post te vatten. Dat "ja" en "nee"-knikken kon wel gekombineerd worden met het zo onopvallend mogelijk dichthouden van die deur. Alle medespelers werden er attent op gemaakt die deur voorzichtig te openen. *"Er is iets niet goed in de haak !"* Het doek rolde omhoog. Het geroezemoes viel stil. De toeschouwers waren druk in de weer "hun" auteur te ontdekken. Het publiek bestond immers, de pastoor met een paar onderwijzers en onderwijzeressen uitgesloten, vooral uit moeders en zusters van de "sterren". We speelden de ziel uit ons lijf om nog meer in de kijker te komen. Ik knikte op tijd en stond en hield met één hand die onnozele deur in bedwang.

Het tweede bedrijf:

"Fredje offert zijn jong leven voor het geluk van de medemens".

De hoofdrolspeler lag te bed en ging dit tranendal verlaten. In het duister van de zaal flikkerden zakdoeken en werden de kroppen voorzichtig uit de keel gekucht. Zelfs wij, die het verloop van buiten kenden, kwamen onder de indruk en werden meegesleept door de dramatische spanning van het stuk. Bij het uitspreken van de laatste boodschap van de stervende, moest een vriendje de bekering van een "stoute jongen" komen vertellen. Milleke Ceuppens (van "den Teunkes") was zo begeistert door dat goede nieuws, dat hij die nukkige deur vergat. Hij vloog er met volle geweld tegenaan. Ik kreeg een ferme klop tegen mijn achterhoofd.

- *"Loempen boek !"*

Het was er uit voor dat ik het zelf wist. Waarschijnlijk door de schok of door dat onrustwekkend gerammel van al die schermen. De anderen vergaten "ja" te knikken, maar de zaal snokte onverstoord verder. Door het tranengordijn hadden de meesten niet gezien wat gebeurde, of dachten ze misschien dat het zo in 't boekje stond ?

Een geslaagde opvoering over heel de lijn. Vooral mijn familie en goede kennissen loofden mijn spel en zagen in mij een groot talent. Toch hebben de Kruistochters nadien geen "conseer" meer gespeeld.

In volgend nummer "DEN BOND".

nvdr. ;

Er bestond geen vereniging, of ze had een eigen lied dat gezongen werd bij de bijeenkomsten. Soms waren er meerdere strijdlieden. Ook de bond van de H.Kindsheid en van de Eucharistische Kruistochters hadden hun liederen. Volgende twee liederen werden uit het geheugen opgetekend door Angèle Selleslagh.

DE KINDSHEID JESU

Als een kindje, ingeschreven in de H.Kindsheid, jong stierf, dan werd volgend liedje gezongen terwijl het kistje buitengedragen werd naar het kerkhof.

Vaar op, O reine ziele,
Vaar op naar Sion's woon,
om daar te zegevieren
naast Godes heilige troon (bis)
..... /

met onverwelkb're kroon !

Verlaat uw aardse woning
en stijg omhoog tot God.
Geniet er ter beloning
een eeuwig zalig lot (bis).
Kind, laat uw onschuld stralen.
Toon hoe z'aan 's hemels trans
uw schedel te omstralen
met onuitwisb're glans.

DE EUCHARISTISCHE KRUISTOCHTERS

Uit het Kruistochtenlied weerklinkt een zowaar middeleeuws de krijgshaftige oproep om de strijd aan te binden tegen het goddeloze. Fundamentalisme is ons blijkbaar ook niet zo vreemd geweest. "Harop, naar 't Oosten, de vijand tegemoet !", klinkt in deze dagen van bloedvergieten in de Golf als een oproep waarover de meningen sterk verdeeld blijken te zijn.

LIED VAN DE E.K.

In dichte drommen staat, O Heer,
Uw strijdleger bereid.
In d'ogen de gloed
van uw ogen gebrand
en hakkend naar de strijd

refrein:

Heil Jezus, onze Koning,
U zweren wij de eed:
te stormen naar U
met het kruis in de vuist,
tot daverend dreunt onze zegekrete !

Met ijzere wil geharnast, staan
uw trouwe strijders pal.
De lippen nog rood
van uw kostbaar bloed,
dat zwakken stalen zal.

refrein:

De klokken luiden feestelijk
de heilige kruistocht in.
God wil het : te wapen !
Maria voert aan,
ten kamp als koningin !

Ons harten laaien van het vuur,
dat uit uw harte groeiot.
Een vlammeende zee,
die de wereld omspoelt,
en stijgend immer groeit.

refrein:

Heil Jezus, onze Koning,
U zweren wij de eed:
te stormen naar U
met het kruis in de vuist,
tot daverend dreunt onze zegekrete !

De kruisvlag wappert hoog, die ons
naar 't kleurend Oosten wijst.
Wijl boven ons hoofden
de zege-zon
de stralend'Hostie rijst !

refrein:

Vooruit, harop, de vijand in,
de stormklok nu geluid.
Door Hem die ons sterkt,
met zijn lichaam en bloed
De zeg'is ons vooruit !!!

5. DRIEMAAL 100

Ward DE KEMPENEER

Libert LOOSEN

Angèle SELLESLAGH

Hombeek heeft, voor zover bekend, nog niet de eer gehad een honderdjarige te kunnen vieren binnen de gemeentegrenzen. En nochtans zijn er al meerdere sterke vrouwen en mannen geweest die hun leeftijd met drie cijfertjes mochten schrijven; Reeds in 1905 was er te Duffel groot feest voor Theresia DIDDENS-VLEMINCX, die van Hombeek kwam. Aan de SPIJSKAART te zien, was Treeske niet krenterig en had ze blijkbaar goede eetlust.

*Eer de soep wordt opgezet
Bidden wij een kort gebed
Om den Heer te prijzen.*

*- " Zegen ons deze spijsen,
Heer, die ge ons milddadig geeft
Door uw'Zoon, die heerscht en leeft
Eén met U de tijden voor
En na alle eeuwen door. "*

*Bidt met mij nu al te zamen
Elk 'nen " Onze-Vader " goed,
En daarna 'nen " Wees-Gegroet ".*

*Ja, nu moogt gij vrienden weten,
Wat wij drinken, wat wij eten.
Drinkt en eet van elk gerecht
Smakelijk, naar 't spreekwoord zegt.*

*Pak uit flesch en pot en kan,
Van de schotel, uit de pan
Wat uw' maag verdragen kan
Om zoolang als ik te leven.*

*'t Is mij eens wat drank of spijs,
Heden tel ik maat noch prijs ;
't Water wordt voorniet gegeven.*

1805 -1905

GASTMAAL

U HARTELIJK AANGEBODEN TER GELEGENHEID VAN
MIJN HONDERDSTEN VERJAARDAG,
THERESIA DIDDENS-VLEMINCX

I

Eerst krijgt gij uit 'nen Ossensteert
Een soep gekookt alom vereerd,
Gezond, gepeperd, rood gebloemd,
Die men te Brussel " Oxtail " noemt.

II -III

Dan krijgt ge Tongskens uit de zee,
Wat paling, mosselen en daarmee
Wat garnaal, zonder steert en vel,
En 't binnenst der citroenschel.

IV

Een' Ossenziel is nu de spijs
Lijk zij bereidt wordt in Parijs ;
Verschiet niet als ge in dezen boel
Den kop ziet van 'nen paddenstoel.

V

Dan, Haas gestoofd met zoet en wijn
Ajuintjes, suiker en azijn,
Gespekt, gepeperd naar den trant
Van 't Oude Duffelsch vaderland.

VI

Patrijzen dan gepanacheerd,
Dit is van 't Fransch weer afgeleerd.
Daar krijgt gij bij wat ooft of fruit
En zoo geraakt de portie uit.

VII

Nog krijgt gij kiekens, kameraad,
Met truffels en met kropsalaad.
Wie liever enkel kiekens eet,
Dat hij de kropsalaat vergeet.

VIII

nagerecht.

Pronkgebak, en koek, en fruit :
En daarmee is 't lieken uit.

ooo ***** ooo

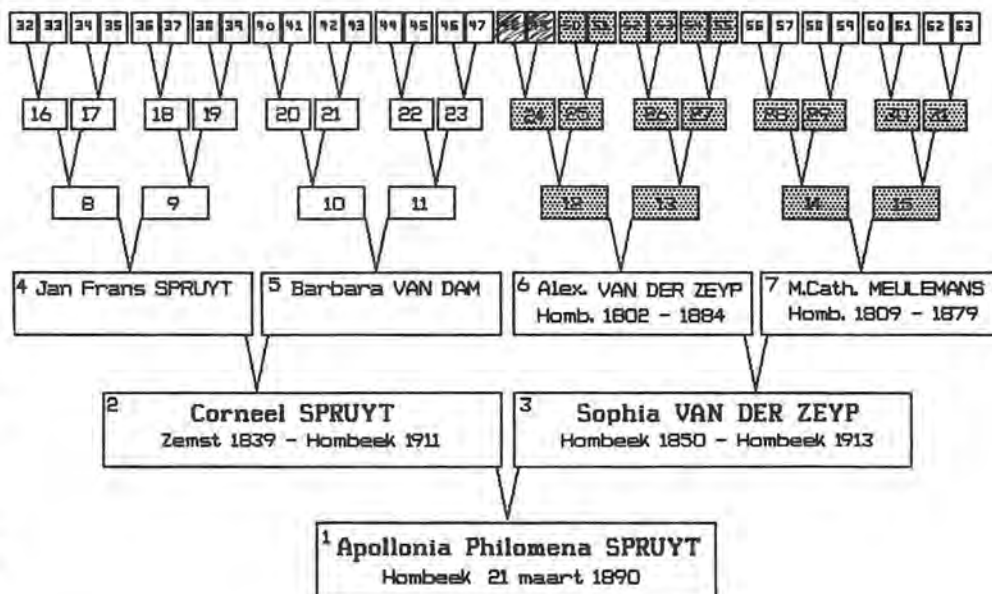
*Vrienden laat ons God nu danken,
Voor zijn goedheid overgroot,
Die mij honderd jaar liet leven
In dees ondermaansche dreven
En een blijde feest ons bood.*

Opmerkelijk is toch wel dat er op dit ogenblik niet minder dan drie Hombekenaren de kaap van 100 overgestoken hebben, doch allen buiten Hombeek wonen :

Appolonia SPRUYT,
Jan Bt. JACOBS en
Jan SPOELDERS.

We hebben hun kwartierstaat opgezocht. We drukken deze hier af, voor zover er voorouders in voorkomen, die we in onze kringdokumenten konden terugvinden.

Polien SPRUYT

overgrootouders;

- 12 Peter Jozef VAN DER ZEYP (1802 - 1884)
- 13 Joanna Maria DELAHAYE (1757 - ?)
- 14 Jan Baptist MEULEMANS (1757 - ?)
- 15 Anna Cath. SPRUYT (Zemst 1768 - 1852)

- 30 Cornelius SPRUYT
- 31 Catharina MEYS
- 48 Guiliam VAN DER ZIJPEN
- 49 Elisabeth DIETENS

betovergrootouders;

- 24 Jan VAN DER ZEYP (1725 - 1798)
- 25 Petronella VAN BUGGENHOUT (1734 - ?)
- 26 Jan Bt. DELAHAYE (1746 - ?)
- 27 Elisabeth CEULEERS (1743 - ?)
- 28 Egidius MEULEMANS (1718 - ?)
- 29 Joanna DEBUYSER (ca.1718 - 1794)

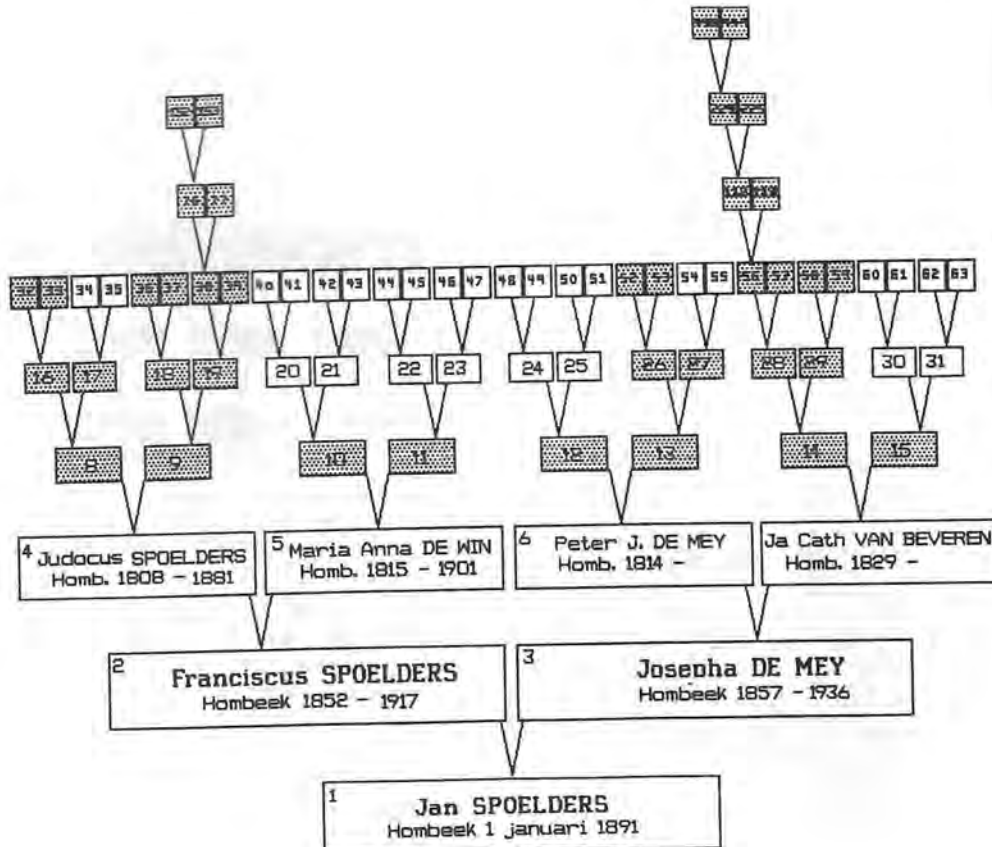
b-o-o-grootouders;

- 50 Petrus VAN BUGGENHOUT
- 51 Joanna VAN LIER 51741 - ?)
- 52 Petrus DELAHAYE
- 53 Joanna DE WIT
- 54 Adrianus KEULEERS
- 55 Joanna LAUWENS

Polien Spruyt is de oudste der drie honderdjarigen. Ze wordt in Maart 101. In Hombeek is ze bekend als de jongste van "Sanderkes". Ze had immers nog drie zusters en vier broers.

In 1922 huwde ze met Edward Van Den Branden (*1890-1979) en woonden in de Moststraat op het Heike. Polien heeft geen kinderen maar Maria Theresia Van Den Brande, dochter uit het eerste huwelijk van haar man, groeide in het gezin op. Polien verblijft thans te Mechelen in het rustoord "Hof van Egmont".

Jan SPOELDERS

overgrootouders

- 8 Jan Frans SPOELDERS (1771 - 1799)
- 9 Lucia VERLINDEN (1777 - ?)
- 10 Egidius DE WIN (1789 - 1811)
- 11 Ludoviva OKELS (Br. 1787 - 1831)
- 12 Peter Jan DE MEY (Grimb.1775 - 1846)
- 13 Joanna BRUYLANTS (1783 - 1956)
- 14 Jan Bt. VAN BEVEREN (1798 - 1838)
- 15 Anna Maria JACOBS (Geerdegem 1793)

betovergrootouders

- 16 Antoon SPOELDERS (1737 - ?)
- 17 Anna STEEMANS
- 18 Antoon VERLINDEN (1733 - ?)
- 19 Maria Theresia DE ROECK (1739 -)
- 26 Egidius BRUYLANTS (1733 -)
- 27 Anna Maria VAN DEN BROECK (1747 -)
- 28 Peter Jan VAN BEVEREN
- 29 Maria Theresia TREUGHELS

b-o-o-grootouders

- 32 Jan SPOELDERS \ (1701 -)
- 33 Elisabeth DOMS (1706 -)
- 36 Jan Bt. VERLINDEN
- 37 Lucia SOMERS
- 38 Godfried DE ROECK (1713 -)
- 39 Elisabeth DE PUNDER
- 52 Egidius BRUYLANTS
- 53 Anna DE WIT
- 56 Petrus VAN BEVEREN (1696 -)
- 57 Joanna VAN DEN HEUVEL
- 58 Jan Bt. TEUGHELS
- 59 Anna Maria DE BOELPAEP (1741 -)
- 76 Hendrik DE ROECK (1696 -)
- 77 Elisabeth DE KEYSER
- 112 Godfried DE ROECK
- 113 Petronella DE KEYSER
- 152 Rumoldus VAN BEVEREN (1667 - 1695)
- 153 Joanna DE WIT
- 224 Jan VAN BEVEREN (1607 - 1971)
- 225 Maria VERBERGT (1627 -)
- 448 Hubertus VAN BEVEREN (15656 -)
- 449 Catharina VAN BENEDEN (+ 1614)

De "jongste" honderdjarige is Jan Spoelders. Hij is een grensgeval: wel geboren te Hombeek maar woonachtig net over de gemeentegrens, in Laar. Zijn kwartierstaat stoot wel door tot de oudste Hombeekse geslachten; Van Beveren, Van Berneden, De Wit, De Keyser, De Roeck, Verlinden. Jan was de oudste van 4 jongens. Van de drie broers, Vic, Louis en Jef, is enkel deze laatste nog in leven. Hij is ook reeds 88 jaar en prijkte in de galerij van de Hombeekse tachtigjarigen op de Hoembekatentoonstelling. Jan, of beter gezegd "Wannes", diende van 1911 tot 1918 in het leger, en was dus ook frontsoldaat aan de IJzer. In een interview in 1983 door Hoembeka opgenomen, vertelde hij over deze merkwaardige jaren. Op 3.9.1919 huwde hij met Melanie Lauwers. Ze gingen op de hoeve wonen van de schoonouders in Laar. Wannes en Melanie hebben 9 kinderen, 29 kleinkinderen en 38 achterkleinkinderen. Zemst-Laar was begin 1991 in feeststemming en terecht. Hoembeka wil zich met dit artikel een beetje aansluiten bij deze hooner aan de gevierde, die tenslotten toch stamt uit een echte Hombeekse stam: SPOELDERS. Over deze stam volgt later meer !

ATTIVITEITENKALENDER buiten de Kring

Het rijksarchief organiseert bij de gelegenheid van de 500 e verjaardag der geboorte van St. Ignatius van Loyola, stichter der Jezuïtenorde, een tentoonstelling over de "Jezuïten in de Nederlanden en in het Prinsbisdom Luik" (1542-1773).

Deze tentoonstelling loopt van 12 maart tot 6 april. (Ruisbroekstraat, Brussel)

De paters Jezuïten richten een ambulante tentoonstelling in, die te Mechelen verblijft in de kerk van de paters, Bruul, met als thema "Ignatius en zijn gezellen."

De oudheidkundige kring organiseert een geleid bezoek op donderdag 14 maart om 20 uur.

Op 26 februari richt dezelfde kring een voordracht in door de heer Kocken over "Staking in de meubelnijverheid de jaren 30 " St. Romboutskerkhof, 4 maart, 20 uur.

De kring "Die Semse" richt in de Schranshoeve op 25 april om 20 uur een voordracht in door mevrouw K. Borgignon. (historica) Thema "De Heerlijke rechten in de Middeleeuwen in een Brabants dorp "

Te St. Kathelijne-Waver voorziet Erf en Heem voor de volgende maanden :

Op 12 april voordracht door de heer Gils (van het Stevingenootschap) over de Vesting Antwerpen 1914-1918

Op 10 mei voordracht door de heer licentiaat Van Leuven over;

"De tuinbouw in België in de jaren 1830-1940, en meer recente ontwikkelingen."

Van 24.3 tot 28.4 tentoonstelling van het grafisch werk van Jos Speybroeck (zeer gekende illustrator);

Midzeelhoef, elke zondag 10 tot 20 uur.

Brussel, museum van Kunst en Geschiedenis : "Het goud der Skythen" Dit waren volkssammen die een groot deel van het huidige Rusland bewoonden van de VIe tot de IIIe eeuw voor Christus.

Van 16.2 tot 14.4 (uitgeleend door het museum van Leningrad).

Antwerpen, museum van Schone Kunsten; tentoonstelling ;

* Antwerps Mecenaat rond kunst van heden , van 1905 tot 1954 " van 17.2 tot 21.4.

(samenstelling; J.DE MAEYER)

ERELEDEN

Apotheker ASSELMAN	Hombeek
Baron Kris de Meester de Ravestein	Hombeek
René DE MAEYER, erecons. instrumenten museum	
Dirk LAUWERS en Yolande SABLONS, adv. Duffel	
familie MARIEN	Hombeek
dokter Werner MARINUS	Hombeek
dokter Walter JASPERS	Hombeek
kinesist Kris SPITAEI	Hombeek
kinesiste Rita SPRUYT	Hombeek
dokter Paul TASSENOY	Hombeek
architect Eddy VAN DE VENNE	Hombeek
Alfons VAN STAPPEN, schepen	Mechelen
dokter U. VAN WALLEGEM	Mechelen

BESTUUR VAN HOEMBEKA

Baron B.de Meester de Ravestein	erevoorzitter
FL.L.LAUWERS	erevoorzitter
Ward DE KEMPENEER	voorzitter
Henri KEULEERS	vice-voorzitter
Jan MISSINNE	secretaris
Raymond LAUWERS	financieel beheer
Libert LOOSEN	archiefbeheerder
Firmin VERLINDEN	folklore en St.Metteviering
Marie-Louise MIES	natuur en uitstappen
Francine LEEN	logistiek en lokaalbeheer
Jaak DE MAEYER	externe relaties en onderzoek
Thierry LAMMAR	juridisch advies
Gert LOOSEN	redactie-assistent

Redactie 't Ridderke

Ward DE KEMPENEER / Stan BEHETS / Patricia BOON / Bob BROERS (tekeningen) / Louis BUELENS / Lisette FIERENS / Fl. Louis LAUWERS / Raymond LAUWERS / Libert LOOSEN / Gerarda MARIEN / Marie-Louise MIES / Angèle SELLESLAGH / Ward VERBERGT (foto's)

AKTIVITEITEN

Vergaderingen : 3 Mei / 6 September / 6 december
Sinte Metteviering voor de jeugd : 10 november

ARCHIEFRAADPLEGING VOOR LEDEN

Zaterdag ; 23 mrt / 27 apr / 25 mei / 29 juni /
28 sept / 26 oct / 23 nov / 28 dec.

BESTUURSVERGADERINGEN

15/3 19/4 17/5 21/6 23/8 20/9 18/10 15/11

ARCHIEFVERGADERINGEN

8/3 22/3 12/4 26/4 10/5 24/5 14/6
28/6 13/9 27/9 11/10 25/10 8/11 22/11
6/12 27/12

't Ridderke

TWEEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD VAN HOEMBEEK
6^e Jaargang 1991 * Nr. 2 * maart - april

DE TAK VAN GILLAMES

Alfons TEUGHELs
1890 - 1941

Hendrika DE GROEF
1894 - 1950

In dit nummer de vierde tak TEUGHELs in Hombeek. Fons en Hendrika van Gillames woonden op de Humbeekse steenweg. Van hun vijf dochters en twee zonen spruiten geen kleinzonen in mannelijke lijn. Deze tak is dus bedreigd in zijn voortbestaan.

Verantwoordelijk uitgever:
Ward DE KEMPENEER, Hombekerkouter 3, Hombeek

Afgiftekantoor
2811 HOMBEK

6. DE KRINGWERKING

1. HOEMBEKA wordt een V.Z.W.

Het bestuur heeft de V.Z.W. statuten, voorbereid door Thierry LAMMAR, geamendeerd en goedgekeurd in de laatste vergadering. Ze zijn klaar voor ondertekening en publikatie in het Staatsblad. De tekst zal ter inzage liggen van alle leden op de Algemene Vergadering van 3 mei.

2. DE ALGEMENE VERGADERING VAN 3 MEI

uitnodiging

Wie belangstelling heeft voor het verleden, zal eveneens ook voor de toekomst bezorgd zijn.

Hoembeka heeft van bij de stichting de liefde voor de natuur en omgeving benadrukt en een betere kennis van de ons omringende fauna en flora nagestreefd. In de schoot van de kring heeft een werkgroep "Natuur" blijven ijveren om deze belangstelling te stimuleren. De Algemene Vergadering van 3 Mei zet dit streven dan ook in "de bloemekens" !

STAMBOOMONDERZOEK in HOMBEK

Het tweede deel van deze avond wordt ingegaan op de vragen van al wie belang stelt in het opzoeken van zijn stamboom te Hombeek. In het eigen documentatiecentrum van de kring beschikken we reeds over heel wat gegevens die de familievorsers een stuk op weg helpen.

Er is geen beter seizoen dan de Lente om de ontluikende natuur te ervaren. Deze ervaring kan uitgroeien tot een kunstrelatie als ze ons wordt verhaald door een natuurkenner bij uitstek, bovendien een boeiend causeur en een uitstekend filmer.

Pierre FRESON

LENTE OP TER BEEK

*Een greep uit de wonderbare
wereld van het minileven.*

Vrijdag
**3
mei**

gemeentehuis
20 uur

Pierre Freson, 1927 te Kuntich (Tienen) geboren, is te Mechelen een goede bekende. Als Licentiaat Handels en Financiële Wetenschappen (K.U.L.), was hij lange tijd Administratief en Financieel directeur bij Lamot. Sedert 1975 is hij o.m. bestuurder van de Kamer van Handel en nijverheid van de stad Mechelen.

Het schrijven en filmen zijn belangrijke hobby's van de brouwerijdirecteur. Bekend zijn zijn trimestrieel korte verhalen en studies, zoals "Roofdieren bij ons" en "t Klokhuike". Pierre Freson schreef ook een eerste roman: "Uit het dagboek van een Vlaamse buitenjongen". Het is een bonte mengeling van verhalen hoe een bengel leert om te gaan met al het moois in de vrije natuur. Wie het leest erkent er bij vele passages zijn eigen dorpsjeugd in terug.

"Wie zijn kortfilms ziet, die op zijn eigen kleine natuurgebied in Keerbergen zijn verwezenlijkt, zonder trauksjes of gekunsteldheid, wordt als toeschouwer met de neus op het wonder 'natuur' gedrukt." (TF)

7. Hombeekse Stammen

Ward DE KEMPENEER
Angèle SELLESLAGH

De Stam

TEUGHELS

deel 5

— de tak van gillames —

met dank voor
verleende
medewerking
aan :Paula Slachmuylders-Teughels
Theo Slachmuylders
Maria Thijs van den Oudenaerde-Theughels
Marie Henriette en Francis Vervoort

De jongste zoon van Guiliam TEUGHELS-DE WIT was Gommaar TEUGHELS (*1716) die huwde met Anna NAGELS. Gommaar had twee zonen (1) Jan Frans (*1753) met Van Beveren getrouwd, en (2) Guiliam (*1755) met Verbruggen getrouwd.

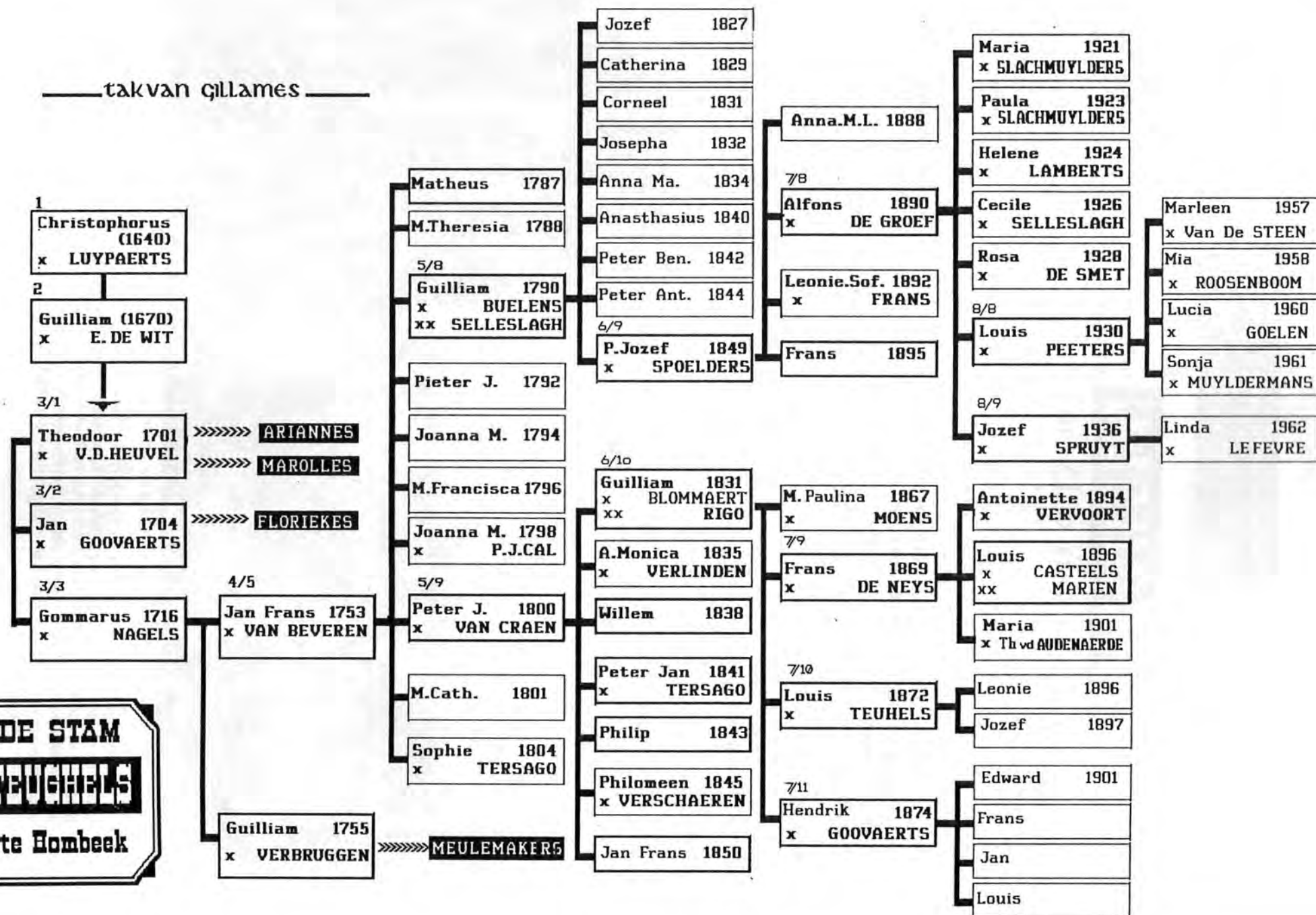
Ze werden de stamvaders van de takken " **GILLAMES** " en " **MEULEMAKERS** ".

De naam " **GILLAMES** " komt ontegensprekelijk voort van de voornaam "Guiliam". Welke Guiliam zijn naam aan deze tak gegeven heeft, is moeilijk te achterhalen. Was het Guiliam (*ca.1670) of zijn achterkleinzoon Guiliam (*1790) ? We nemen aan dat het deze laatste wel geweest zal zijn, omdat de toenaam enkel bij zijn nakomelingen gebruikt werd en niet bij kinderen van zijn broers of van zijn ooms.

De stamouders woonden aanvankelijk in de Boomkesstraat. Zoon Guiliam, vanwie de " **GILLAMES** " ging naar de Bankstraat wonen. De woning in de Bankstraat werd verkocht en de jongste zoon Peter Jozef nam het initiatief om deze boerderij op te richten op zijn gronden op de Humbeekse steenweg. Hij heeft het geluk niet gehad er te kunnen wonen. Ook zijn vrouw stierf 3 jaar na hem. De zoon Alfons Teughels gehuwd met Hendrika De Groef betrok de in 1913 opgerichte boerenwoning. Bij elke geboorte van een kind plantte hij naast de woning een populier, die de rijzige getuigen werden van een kroostrijk gezin van vijf dochters en twee zonen.

— tak van gillames —

4/5 Jan Frans TEUGHELs (° 4.11.1753, + 13.12.1813)

x (26.4.1786) Elisabeth VAN BEVEREN (° 7.1.1765)

Zij was de dochter van Mathias VAN BEVEREN (°1711) en Anna Maria VERCAMMEN.

Bij een volkstelling in 1794 bestond het gezin uit 6 personen. Het waren grote boeren die niet minder dan 8,8 hectaren grond bezaten, en nog meerdere gronden in huur hadden. Ze teelden tarwe, koren, gerst en boekweit. Bovendien was er een behoorlijke veestapel; 4 koeien, 1 rund, 2 paarden en 1 varken. Ze bezaten ook een eigen kar en wagen, wat voor die tijd ongewoon was. Om dergelijk bedrijf te voeren, moesten ze zeker meerdere knechten en meiden en hulp van andere kleine boeren gehad hebben.

Jan Frans was in 1795 één der notabelen van de gemeente. Het waren destijds vooral de grote boeren en pachters die meest aanzien genoten in de gemeente. Hij had dan ook zitting in de eerste "Conseil Municipal" door de Fransen opgericht.

Ze woonden in de Boomkesstraat. (cfr. Bevolkingsboeken 1820)

In dit gezin werden 11 kinderen geboren;

(1) Matheus (° 16.1.1787)

(2) Maria Theresia (° 26.10.1788)

(3) Guillelmus (° 11.4.1790)

x Ma Theresia BUELENS

xx M.Th.SELLESLAGH (zie 5/8)

(4) Peter Jozef (° 19.1.1792)

(5) Joanna Maria (° 15.1.1794)

(6) Maria Francisca (° 22.4.1796)

(7) Joanna Monica (° 1.2.1798, + 3.10.1885)

x Peter Jozef CAL

(8) Peter Jan (° 20.2.1800) x Ma. Theresia VAN CRAEN
(zie 5/9)

(9) Maria Catharina (° 28.11.1801)

(10) Josephina (Sophia) (° 19.3.1804 - 24.1.1889)

x (1.3.1832) Philip TERSAGO

(°15.1.1805 - 28.12.1871),

zoon van Jan Frans TERSAGO (°Zemst 1771)

en van Maria Catherina DE ROECK (°1773)

Ze hadden 8 kinderen.

1. Chrysotomos (°1833-1899), ongehuwd.

2. Pauline (°1834 - 1904), gehuwd met

(1) Sus DE KEMPENEER (°1808-1868) en

(2) Victor DE SMET (°Leest 1936-1901).

Ze woonden in het dorp tegenover de brug
in de boerderij (later Forum).

3. Virginie (°1836)

gehuwd met Jan Louis DE HOEF (°1842)

4. Theresia (°1837) (x) HUYGEN

5. Francisca (°1840-1911) gehuwd met Peter Jan GOOVAERTS (°1824-1900)

Ze hielden de herberg "Het Bergsken" tegenover de kerk.

6. Catherina (°1842-1922) gehuwd met

(1) Pieter Jan JACOBS (°1833-1886) en (2) Pieter Jan TEUGHELs (°1841-1908),

zoon van Peter Jan x Van Craen (zie verder 5/9-4)

7. Jan Louis (°1844) gehuwd met Elisabeth STEENACKERS

8. Philomeen (°1846) ongehuwd

(11) Maria Elisabeth (° 0.10.1807)

Guillelmus TEUGHELs (°) x Anna PEETERS

Magdalena TEUGHELs (° 26.7.1781)

Voor wien God vreest zal het wel zijn in de laatste stonden; in zijne doodsuur zal hij gezegend worden. ECCL. I. 13.

Bidd voor de ziel van zaliger

JOSEPHINA TEUGELS,
weduwe van
PHILIPPUS TERSAGO,
geboren te Hombeek den 19 Meert 1804 en aldaar
voorzien van de HH. Sacramenten, godvruchtig
in den Heer ontslapen, den 24 Januari 1889.
De uitvaart zal geschieden Dinsdag 5 Februari,
ten 9 uren.
Een tweede dienst, wegens het Broederschap
van den H. Franciscus Salesius, Woensdag 6 Fe-
bruari, ten 8 uren; beiden in de parochiale kerk
van Hombeek. — Een derde dienst, wegens het
Broederschap van O. L. V. van VII. Weeden, Don-
derdag 7 Februari, ten 6 1/2 uren, in de kerk van
O. L. V. over de Dijle. — Een vierde dienst, wegens
het Broederschap van het H. Hart van Maria,
Maandag 11 Februari, ten 9 uren, in Hanswijkkerk.

Ik hoorde eene stem uit den Hemel die mij zegde:
„Schrijf: Zalig degenen die in den Heer sterven”
van nu af zegt de H. Geest, mogen zij van hunnen
arbeid uitrusten; want hunne goede werken zullen
hen volgen. APOC. XIV. 13.
Mijne Kinderen, nu zijt gij wel bedroefd; maar
eenmaal zal ik u wederzien; dan zal uw hert
blijde zijn en niemand zal U uwe vreugde ont-
nemen. JOAN. XVI. 22.
Jesus, Maria Jozef, ik geef u mijn hert en mijne
ziel.
Jesus, Maria, Jozef, sta mij bij in mijnen laat-
sten doodstrijd.
Jesus, Maria, Jozef, dat mijne ziel met u in vrede
ruste. R. I. P.

Alph. Vasiel, Hoogstraat, 39, Mechelen.

5/8 Guillelmus TEUGHELs (*10.4.1790 + 11.5.1867)x Hombeek (1825) Ma Theresia BUELENS (* 15.8.1795, + 29.11.1838)

dochter van Petrus (* 4.3.1755) en Elisabeth Keulemans (* Zemst 1759)

xx Leest (10.10.1839) Maria Theresia SELLESLAGH (* Leest 30.10.1806, + 19.3.1882)

dochter van Petrus Selleslagh en van Maria Carolina VAN DER ELST, van Eppegem, alias van "boerkes uit de Bist" te leest.

Ze woonden in de Bankstraat 58 (Bevolkingsboeken 1867), in een boerderij die ze kochten van W. Van Horenbeek, landbouwer te Hombeek. Deze hoeve werd echter in 1868, waarschijnlijk bij de verdeling onder de kinderen, verder verkocht aan een koopman van Mechelen, Dufour-Van Beneden.

De bankstraat anno 1850. Het gezin Teughels woonde in de rechthoek-hoeve (perceel nr.250). Enkele andere bewoners van deze straat destijds waren (van links naar rechts) nr.269 Philip TERSAGO-TEUGHELs, nr.464 VAN CRAEN-GOOVAERTS, nr.459 het land waar later het Patronaat op gebouwd werd, nr. 462 GILLIS (Mechelen), nr.252 STEVENS-GOOVAERTS, nr.188 MEULDERMANS-GOOVAERTS, nr.184 CEULEMANS-HORCKMANS, nr.158 JACOBS (Belle-Vue), nr.47a land later jongensschool op gebouwd.

Over de ouderlijke woning vertelde Jan Baptist Jacobs (de honderdjarige die in de buurt woonde) aan Paula Teughels het volgende:

" De oude hoeve was gebouwd op de plaats waar later de huizen stonden van de weduwe De Rooster, van Willem De Rooster, van Yvonne Mertens, de gewezen herberg "De Nachtegaal", en het huis van de weduwe Sophie Jacobs. Het was een tamelijk grote doening die Peter Jozef Teughels en Wivina Spoelders als laatste bewoners hebben uitgebaat. Het land dat ze bewerkten lag allemaal aan de Humbeekse weg. In 1913 werd daar een perceel grond gekocht waarop ze een nieuwe boerderij bouwden. De oude hoeve in de Bankstraat werd afgebroken en op de vrijgekomen bouwgrond werden de gezegde huizen gebouwd. Alleen de bakhoven achter in de hof is blijven staan (en staat er misschien nog ?). Deze hof was een grote boomgaard. Het fruit werd verkocht. Enkel wat afviel mochten de kinderen opeten.

Hun naaste burens in de Bankstraat waren Reydam's. Nu staat daar een nieuwbouw van Moons-De Greef. De hof kwam tot aan de Middenveldbaan. Daar stonden toen ook geen huizen. Naar de Zemstseweg toe werd rond 1900 het eerste huis gebouwd, dat van Foets. Verder was er niets tot aan de jongensschool. Aan de overkant stond de boerderij van Slachmuylers (Belle Vue) en verder die van Lauwers (Rettes). Het braakland, waarop later het patronaat werd gebouwd, nu parochiecentrum, was eertijds een ideale speelplaats voor de bengels van voor mijn tijd.

Dit echtpaar had 11 kinderen;

ex 1 :

(1) <u>Peter Jan</u>	(*17.10.1825, + 1844) ongehuwd,
(2) <u>Jozef</u>	(*12. 1.1827)
(3) <u>Jan Corneel</u>	(*15. 6.1828), jong gestorven.
(4) <u>Joanna Catherina</u>	(*22. 9.1829, + 1855) ongehuwd,
(5) <u>Jan Corneel</u>	(*19. 2.1831) Hij vertrok naar Weerde in 1867.
(6) <u>Maria Josepha</u>	(*17.10.1832)
(7) <u>Anna Maria</u>	(*20. 3.1834)

ex 2:

(8) <u>Athanasius</u>	(*28.6.1840), landbouwerswerkman
(9) <u>Peter Benedict</u>	(*28.10.1842), landbouwerswerkman. Hij was in 1891 knecht in de Bankstraat bij zijn kozijn, Jan Louis TERSAGO-STEENACKERS.
(10) <u>Peter Antoon</u>	(*1844-1862)
(11) <u>Peter Jozef</u>	(*7.6.1849) x Catharina Wivina SPOELDEERS (* 30.9.1852) (zie 6/9)
- (dochter van SPOELDEERS x DE WIN (1815-1901))
Ze bleven wonen in het ouderlijk huis in de Bankstraat.

5/9 Peter Jan TEUGHEL (* 20.2.1800, + 20.6.1870) x (15.5.1832)

Ma. Theresia VAN CRAEN (19.4.1809, + 29.12.1875)

dochter van Judo Van Craen en Elisabeth Van Steenwinckel (*Zemst), die in de Bankstraat woonden. Dit gezin woonde op de Humbeekse baan 105 (Bevolkingsboeken 1967). Hun kinderen waren:

- (1) Guillelmus (*11.3.1831 gelegitimeerd, + 12.7.1899) (zie 6/10)
x Cornelia BLOMMAERT, xx Theresia Antonia RIGO (* Kampenhout 31.5.1837)
- (2) Anna Monica (*18.9.1835) x (1875) Jan Bt. VERLINDEN (*22.12.1817) weduwnaar van Elisabeth Dietens, zoon van Jacob (*1793) en van Anna Catherina Janssens (*Zemst).
Ze gaan in 1875 naar Hofstade wonen.
- (3) Willem Jan (*15.12.1838)
- (4) Pieter Jan (*22.5.1841), gehuwd met zijn nicht Catharina Antonia TERSAGO (*1842-1922), weduwe van Pieter Jan JACOBS van Schonenberg. (zie 4/5-10)
Hij was bestuurslid van de Fanfare St. Martinus en voorzitter de twee laatste jaren van zijn leven. Het echtpaar bleef kinderloos.

†
De ouderdom bereikt op den weg der rechtvaardigheid is eene kroon van eer. (SPREKEN XVI. 31.)

Bid voor de ziel van zaliger

PIETER JAN TEUGHEL

Voorzitter der Maatschappij St. Martinus (Fanfare)
te Hombeek

ECHTGENOOT VAN

Catharina Antonia TERSAGO

gebooren te Hombeek den 22 Mei 1841, en te Mechelen overleden den 17 Mei 1908, voorzien van de HH. Sacramenten der stervenden.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis te Hombeek, zal plaats hebben, WOENSDAG 20 Mei, om 11 uren, in de parochiale kerk van O. L. Vrouw over de Dijle.

De missen van 't dertigste zullen gelezen worden: Donderdag 21, Vrijdag 22 en Zaterdag 23 Mei, om 7 1/2 en 8 uren.

Eene plechtige Uitvaartmis zal geschieden Dinsdag 26 Mei, om 10 uren, in de kerk van den H. Martinus te Hombeek.

De volgende diensten zullen nog geschieden:

In Sint Janskerk: Dinsdag 26 Mei, om 8 uren, van wege 't Broederschap der Stervenden. — Vrijdag 29 Mei, om 8 uren, van wege 't Broederschap van 't H. Hart van Jesus. — Zaterdag 30 Mei, om 7 uren, van wege 't Broederschap van O. L. Vrouw van Scherpenheuvel.

In Sint Martinuskerk te Hombeek: Dinsdag 2 Juni, om 8 uren, van wege 't Broederschap van den H. Franciscus Salesius.

Beminde Echtgenote en bloedverwanten, onze scheiding zal niet eeuwig zijn, welhaast zien wij elkander weder en vergeet mij niet in uwe gebeden.

Mijn Jesus barmhertigheid! (100 d. afl.)
Zoet hart van Maria, wees mijn heil! (300 d. afl.)

R. I. P.

Mechelen. — St. Jan Berchmans' drukk. L. Vleeschouwer.

†
De ouderdom bereikt op den weg der rechtvaardigheid, is eene kroon van waardigheid. Spr. xiv

Bid voor de ziel van zaliger
Catharina Antonia TERSAGO

WEDUWE IN EERSTEN ECHT VAN

PIETER JAN JACOBS

EN IN TWEEDEN ECHT VAN

PIETER JAN TEUGHEL

geboren te Hombeek den 10 Oktober 1842 en godvruchtig in den Heer ontslapen te Mechelen den 25 October 1922, voorzien van de HH. Sacramenten der stervenden.

De lijkdienst, gevolgd van de begrafenis op het kerkhof van Hombeek, zal plaats hebben op Maandag 30 Oktober, om 11 ure, in de kapel van het O. L. V. Gasthuis.

De volgende diensten zullen opgedragen worden tot lafenis harer ziel:

In de kerk der Eerw. Paters Minderbroeders: Zondag 5 November, om 8 ure, van wege de Broederschap van O. L. V. van Salette. Maandag 6 Nov., om 6 ure, van wege de Broederschap van O. L. V. van Gedurigen Bijstand.

In de kerk van St. Jan: Dinsdag 7 November, om 6 1/2 ure, van wege de Broederschap van O. L. V. van Scherpenheuvel. — Woensdag 8 November, om 8 u. van wege de Broederschap van het H. Hart. — Donderdag 9 November, om 8 ure, van wege de Broederschap der stervenden.

Gelukkig zij die leeft en sterft onder de bescherming van Maria en Joseph.

En gij mijne Zusters en Bloedverwanten vergeet mij niet in uwe gebeden.

Mijn Jezus Barmhertigheid. 300 d. afl.

R. I. P.

Drukk. P. Callebaut-Peeters, Mechelen

- (5) Philip (°16.6.1843, + 19.1.1888) bleef ongehuwd.
 (6) M.Philomeen (°4.5.1845) x (1867) Peter Guiliam VERSCHAEREN (°Mech.7.2.1820).
 Ze gaan in 1868 naar Mechelen wonen.
 (7) Jan Frans (°10.6.1850, + 4.7.1880) bleef ongehuwd.

6/9 Peter Jozef TEUGHELS (° 7.6.1849, + 2.8.1912) x (12.1.1888)

Catharina Wivina SPOELDERS (° 30.9.1852, + 20.12.1915)

Ze was de dochter van Judocus Hendrik SPOELDERS x Anna DE WIN. Ze was een drieling-kind. Haar broers waren (1) Frans Spoelders, gehuwd met Sophie De Mey, ouders van de honderdjarige Wannes Spoelders (zie vorig nummer) en (2) Victor Spoelders, gehuwd met Carolina De Hondt. Dit echtpaar bleef kinderloos en woonden aan de Kapelse weg in het ouderlijk huis.

Deze landbouwersfamilie bleef wonen in de ouderlijke woning, in de Bankstraat 67. (Bevolkingsboeken 1910, huis later bewoond door fam. De Rooster). In 1913 gingen ze wonen op de Humbeekse steenweg. Een gedeelte bos werd omgelegd naar akkerland. De vader had een longontsteking opgedaan bij het rooien van de bomen. Hij stierf in augustus 1912. Het huis was amper voltooid of in december 1915 stierf ook de moeder. Eén jaar later, in 1816 overleed ook nog de jongste zoon Sus. Fons bleef over als enige kostwinner. Amper 24 jaar oud, zette hij als jongman het boerenbedrijf verder in de pas opgerichte nieuwe boerderij.

Peter en Wivine hadden 5 kinderen;

Maria, Alfons en Leonie Teughels
voor de ouderlijke woning.

(1) Anna Maria Leopold
(°15.11.1888), bleef ongehuwd.

(2) J.J. Alfons
(26.3.1890, + 11.9.1941)
x M.Hendrica DE GROEF

zie 7/8)

(3) Leonie Sophie (°4.4.1892)
x (1914) Arthur Frans LOUIS
onderwijzer, ouders van bloemist
LOUIS, Mechelen

(4) Frans (Sus)
(°27.1.1895, + 25.12.1916), bleef
ongehuwd. Hij stierf aan een long-
ontsteking tijdens de oorlog. Medi-
sche verzorging en geneesmiddelen
lieten te wensen over, ook omdat de
dokters afwezig waren wegens de
oorlog en de vlucht

(5) Frans Louis
(°19.12.1897, + 1899)

6/10 Guillelmus TEUGHELS (° 11.3.1831, + 12.7.1899 longontsteking)

x Cornelia BLOMMAERTS

xx Antoinette RIGO (° Kampenhout 31.5.1837, + Chateaufort sur Cher 1918)

Dit gezin woonde eerst te Mechelen. Hij werkte in het arsenaal. In augustus 1878 verhuisden ze naar Hombeek en woonden eerst in de Zepstraat n° 105, en later, in 1891 in de herberg "In de Rust". (kadaster; sectie A 123) Vandaar ook de toenaam aan de vrouw gegeven ; "Antoinet van Rustes". Ze was een aangenomen kind.

De herberg "De Rust" was een eeuwenoud bekende afspanning. Ze lag vooraan in de boterstraat. Er wordt ook melding van gemaakt in het "caertboek van Van Acoleyen" van 1712, niet als Mechels-maar Smal-Brabants gebied.

Het echtpaar had 4 kinderen;

(1) M.Theresia Pauline (°Mech. 15.12.1867 - 1949) x Jan Fr. MOENS (°K.Bos 21.9.1865 - 1944)

Hun kinderen zijn:

1. Antoinette x Jan Frans DE VIS, ouders van Jan Frans en Maria Joanna Paulina
2. Mathilde x Frans DE CREE, xx Paul DAMBLON, ouders van Emilienne DAMBLON
3. Maria Ludovica (°1891) x Jan Bt. VERSCHUEREN, ouders van Maria en Frans
4. Lodewijk (°1893 - 1943) x Victoria PLATE (°1895 - 1971), ouders van
 1. Louis (°1919 - 1951), 2. Yvonne (°1926), 3. Jan (°1923 - 1978), 4. Jos (°1926), 5. Lotti (°1928), 6. Bernard (°1939).
5. Hendrik x Madeleine BOOGHS, xx Hendrik Frans VAN DE VELDE, ouders van Blanche en Willy VAN DE VELDE
6. Victoria Henrica (°11.8.1890) x Albert GEETS, ouders van Maria en Frans
7. Dorothea (°11.1.1902) x Lodewijk COPPENS, ouders van Frans
8. Jan x Maria Henrica VAN DER AUWERMEULEN (°7.12.1901)
9. Eugenie Ursula (°17.2.1908 - 1934)
10. Maria Clementina (°20.11.1909) x Hendrik V.DER ZEYP (°28.11.1906 - 5.4.1963)
 OUDERS VAN Paula

Gouden huwelijksjubileum van Pauline Teughels en Frans Moens. De jubilarissen verlaten de kerk, met voor hen de bloemenkindjes met hun kleinzoon, Frans Geets en Louisa Cornelis.

Moeder Pauline Moens-Teughels met haar oudste zoon Louis Moens-Platé

- (2) Frans (Sooi)
- (3) Louis
- (4) Henri (Heinke)

(°Mech.3.10.1869) x (31.5.1892) Victoria DE NEYS.
 (°Mech. 9.2.1872) x (22.5.1896) Dorothea TEUGELS.
 (°Mech.14.11.1874) landb.
 x (25.4.1900) Ma.Catharina GOOVAERTS (°7.11.1871)

(zie 7/9)
 (zie 7/10)
 (zie 7/11)

7/8

Jan Jozef Alfons TEUGHELs (°26.3.1890, + 11.9.1941)

gehuwd in 1919 met

Maria Hendrica DE GROEF (5.11.1894, + 12.10.1950)

dochter van Jan Frans en van M.Hendrika SPRUYT (°Zemst)

Fons van Gillames was pas 25 jaar toen hij, na de dood van zijn ouders, de nieuwe boerderij op de Humbeekse steenweg ging uitbaten. Vier jaar later, in 1919, huwde hij met Hendrika De Groef. Hij was een man vol humor en hield ervan iemand een goede poets te bakken. Hij had ook het originele idee opgevat om naast de hoeve een populier te planten, telkens als er een kind geboren werd. Zo stonden er na enige jaren 7 populieren.

vader Fons van Gillames

Ze hadden 7 kinderen, allen te Hombeek geboren:

(1) Maria (°12.3.1921) x Frans SLACHMUYLDERS (°30.7.1920).

Ze gaan boeren op de grenshoeve, van "Dore va Pakkès" de vader van Frans. Het echtpaar heeft 3 kinderen:

Theo (°1949) gehuwd met Eliane Van Schaftingen, leraar in Grimbergen
kinderen; Koen en Els

Ludo (°1954) gehuwd met Mia Keuleers, die de grenslandhoeve verder zetten.
kinderen: Jan en Kethelijne

Lieve (°1957) gehuwd met Jean Van Der Elst.
kinderen: Tom en Liesje

(2) Paula (°28.9.1923) x Louis SLACHMUYLDERS (°21.9.1922), slager in de Bankstraat.
Ouders van:

Rita (°1948) gehuwd met Jos VLEMINCKX, kinderen; Joris, Pieter, Erik en Veerle
Alfons (°1950) slager op de Hombekerkouter,

Jan (°1955) slager, gehuwd met Cris POLFLIET, kind; Leentje,
Guido (°1958) schoolhoofd, gehuwd met Gerda VRANCKEN. kinderen; Roel en Ben.

(3) Helene (°28.9.1924, + Leest 4.6.1968) x Emiel LAMBERTS, ouders van
Marc (°1951) gehuwd met Simone VERVLOESEM, kinderen: Veerle en Katleen,
Frans (°1953) gehuwd met Rita VERGAELLEN, kinderen; Hilde en Tom,
Agnes (°1954) gehuwd met Jos SLACHMUYLDERS, kinderen; Wim, Anne en Leentje,
Jos (°1956) gehuwd met Vera VERDOODT, kind; Els,
Mia (°1962) gehuwd met Walter VERBRUGGEN, kinderen: Roel en Pieter,

(4) Cecile (°7.6.1926) x Egied SELLESLAGH (°Leest). Ouders van
Lucia (°Januari 1956)

Paul (°dec.1956) gehuwd met Godelieve TERSAGO, kinderen: Kristof en Katleen,
Walter (°1958) gehuwd met Dianne DE BONDT, kinderen: Tim en Hans,
Jos (°1960) gehuwd met Nadine DE SMEDT, kinderen: Sara en Daniel,
Luc (°1966) .

De
zeven
kinderen
uit het
gezin
Teughels - De Groef

- (5) Rosa (°11.12.1928) x Eugene DE SMET (°Leest). Ouders van Mia (°1954) gehuwd met Hugo DE BISSCHOP, kinderen; Karolien en Pieter, Lutgarde (°1955) gehuwd met Luc DE KONING, kinderen; Katrien en Anne, Cris (°1959) gehuwd met Annik MERTENS, Lieve (°1961) gehuwd met Ivo BERBEN.
- (6) Louis (°3.8.1930) x Julia PEETERS (°Leest 18.7.1933). (zie 8/8)
- (7) Jozef (°31.7.1936) x Yolande SPRUYT (°2.10.1941). (zie 8/9)

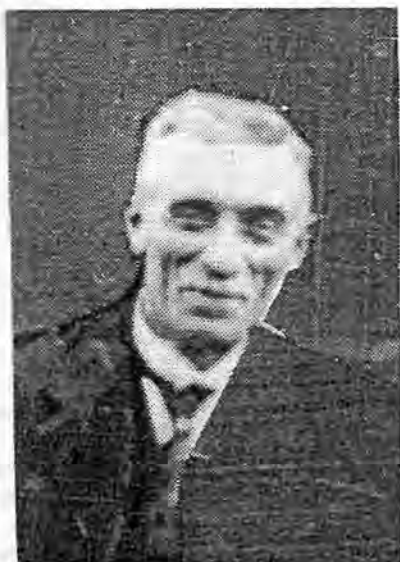
Moeder Teughels met de dochters op het veld aan hun woning aan't patatten rapen.

7/9 Frans (Sooi) TEUGHEL (° Mech.3.10.1869)

x (31.5.1892) Victoria (Jette) DE NEYS (°8.6.1871-Mech.7.12.1957).

Zij was de dochter van Carel DE NEYS (°1834-1900) en van Joanna PEGAIN (°Brussel 1834)

Ze woonden eerst te Hombeek en verhuisden dan naar Mechelen. De moeder van Sooi, Antoinette "van Rustes" kwam bij hen inwonen, toen haar zoon Heinke overleed en haar schoondochter hertrouwde. Tijdens de eerste wereldoorlog vluchtte het gezin Teughels-De Neys naar Frankrijk. De moeder stierf er in oktober 1918 te Châteauneuf sur Cher, bij Bourges, en werd daar begraven.

Sooi Teughels

Sooi werkte in het Arsenaal. Hij was een zachtmoedige en rustige man, niet gespeend van humor. Bij zijn verzoek aan de toekomstige schoonouders om te mogen huwen met Jette, kreeg hij te horen dat ze nog te jong was. Zijn gevatte repliek hierop was : "Ze zal bij mij ook wel ouder worden !" Hij kon sappig vertellen en kende vele, ook oude Hombeekse legenden. We noteerden van hem het volgende verhaal:

" In Hombeek over de Zenne, langs de kant van Mechelen, waren veel paardeweiden. In vroegere jaren waren er kwaadaardige vrouwen die zich wonderbaarlijk klein konden maken, zo klein dat ze in een ei konden kruipen. Zo geraakten ze ongezien over de Zenne. Daar gingen ze 's nachts de paarden rijden tot ze de uitputting nabij waren. Toen men 's anderendaags morgens in de weiden kwam, stonden die paarden er hijgend en natbezweet bij van die dolle nachtrit. "

Sooi en Jette hadden 3 kinderen, van wie de twee oudsten in Hombeek geboren zijn;

(1) Antoinette, (°12.12.1894 - Mech.26.4.1980)

gehuwd met Jan VERVOORT (°M.1887-M.1864), onderwijzer.

Hun kinderen zijn ;

1. Francis (°M.1925), lic.Rom.talen, leraar aan de Kadettenschool te Lier. gehuwd met Louisa WYCKAERT. Ouders van Jan (°1955), Geert (°1959) en Els (°1961)
2. Marie-Henriette (°M.1928) gehuwd met Eduard MANNAERT, directeur-generaal bij het Ministerie van Openbare Werken; Ouders van Erik (°1960) en Herwig (°1965).

(2) Louis (°20.12.1896 - Weerde 5.1.1972)

gehuwd (1) met Josephina CASTEELS, (2) met Julia Maria MARIEN, architect, leraar S.I.T.O. Mechelen.

Hij ontwierp o.m. het plan voor de winkel en bakkerij in 1933 in het dorp gebouwd door Emiel De Kempeneer-De Neys.

Het echtpaar bleef kinderloos.

(3) Maria (°Mech.5.11.1901)

gehuwd met Jan THIJS van den OUDENAERDE, Verificateur van het Rekenhof en Directeur van het Ministerie van Landbouw onder minister De Schrijver.

Hun kinderen zijn ;

1. Dora (°M.1932), gehuwd met Victor DUYCK, handelsafg. bij Janssens Pharmaceutica. ouders van Geert (°1953), Bart (°1954), Els (°1956), Peter (°1958).
2. Dirk (°M.1934), gehuwd met Marie Louise ROOSEN, directeur van het Museum van Midden Africa te Tervuren, professor biologie te Leuven. ouders van Joris (°1964), Cathrien (°1970).
3. Hilde (°M.1935), (x) Rik HUGO, ouders van Arne (°1964), Inge (°1965), Rut (°1969).
4. Geert (°M.1937), gehuwd met Godelieve ADRIAENSEN, redactielid bij "Het Nieuwsblad" ouders van Kirsten (°1970), Wim (°1971), Jeroen (°1975).

1942
Gouden huwelijk
van
Sooi en Jette
Teughels-De Neys

De jubilarissen
en hun kleinkinderen
voor hun woning te
Mechelen.

7/10 Louis TEUGHELS (° Mech. 9.2.1872)

x (22.5.1896) Dorothea TEUGELS (°23.6.1873-24.9.1955), bijgenaamd "Théke"

dochter van Jozef Jan TEUGELS x M.Jozefa VAN DEN BRANDE, uit Kapelle o.d Bos.

Hoewel naamgenote, is zij toch geen directe verwante met de takken Teughels van Hombeek (zie "Niet filieerbare families").

Louis werkte als ijzerdraaijer in het Arsenaal te Mechelen, maar ze hadden ook een winkeltje op het Heike. (Bevolkingsboeken 1920, Heike 135). Théke verkocht snoep en 's zomers kon men er verse roomijs kopen van geitemelk. Ze hadden 4 geiten. Iedere voormiddag trok Nieuw met de geiten naar hun weide op de Goemanshoeve.

Ze hadden twee kinderen;

(1) Leonie (° 15.8.1896, + 4.9.1965), ongehuwd.

(2) Jozef (°15.10.1897), ongehuwd.

7/11 Henri (Heinke) TEUGHELS (° Mech.14.11.1874)

x (25.4.1900) Ma.Catharina GOOVAERTS (° 7.11.1871)

Zijn vrouw was de dochter van Franciscus en van Maria Virginie Behets. Maria Catherina Goovaerts hertrouwde in 1914 met Carolus Leopold MARCHAU (°Mech.1868), zoon van Michaël en Francisca Dorothea Van Der Zijp.

Heinke was boer en melkboer. Het gezin woonde in het ouderlijk huis in de Zepstraat. De moeder bleef bij hem inwonen tot zijn dood. Heinke was een goed muzikant, hij speelde harmonica in een orkestje. Hij kwam jammerlijk om het leven, door verdrinking in de vaart, na een baloptreden in Battel. De weduwe hertrouwde

Ze hadden volgende kinderen ;

(1) Edward (° 23.4.1901)

(2) Frans (°)

(3) Jan (°)

(4) Louis (°) (lichamelijk behinderd)

8/8 Louis TEUGHELS (°3.8.1930) x Julia PEETERS (°Leest 18.7.1933)

Louis bleef eerst op de ouderlijke hoeve, maar hield van 1973 tot 1979 de herberg "Het huis ten Halve" Hij was ook stichter van de voetbalploeg F.C. Huis ten Halve.

Hun 4 kinderen zijn;

(1) Marleen (°1957) gehuwd met Jean Pierre VAN DER STEEN, kind: Marijke,

(2) Mia (°1958) gehuwd met Herman ROOSENBOOM, kinderen: Ellen en Sören,

(3) Lucia (°1960) gehuwd met Guido GOELEN, kind; Pieter-Jan,

(4) Sonja (°1961) gehuwd met J.MUYLDERMANS

8/9 Jozef (°31.7.1936) x Yolande SPRUYT (°2.10.1941)

Ouders van

Linda (°1962) gehuwd met Noëel LEFEVRE, kinderen: Kim en Sam.

De tak van Gillames beloofde midden vorige eeuw weelderig uit te groeien. Toch verliep het anders. De gezinnen telden wel dikwijls meerdere kinderen, maar de meisjes haalden het overwicht. Zo zijn inderdaad de nakomelingen niet gering maar afstammend van dochters en geen naamdragers. Het zal nog moeilijk verholpen kunnen worden, maar voor zover we hebben kunnen nagaan, is deze tak van voorvader "Guilliam" uitstervend. Ook Teughelsen kunnen de teugels kwijt geraken.

8. Hombekenaars, verenig U ! deel 2

of, waar een Hombekenaar allemaal lid van was.

Louis BUELENS

DEN BOND VAN HET HEILIG HART

Intussen waren we 14 jaar geworden en zouden we de school verlaten.

Eén der laatste dagen kwam meester Mariën afscheid nemen en ons nog een goede raad meegeven.

Het was logisch voor een grote jongen dat hij lid werd van de bond van het Heilig Hart.

De eerste zondag van de maand, communie om 6 uur. Voor de mis biecht-gelegenheid en na de mis een lidkaart afgeven. Deze werd U afgestempeld terug bezorgd tegen de volgende bondsmis. Dat leek ons niet te veel gevraagd en we lieten ons inschrijven in "den Bond", waarvan trouwens ons vader ook lid was.

Het was een hele belevenis om in de vroege bondsmis vooraan bij de grote mensen te zitten. Als slot mochten we uit volle borst het bondslied meezingen, en we kochten een speciale aangepaste kerkboek met dito gezangen en gebeden. Nu behoorden we echt bij het rijk der groten. Het was des te indrukwekkender te zien hoe al die stoere mannen, met een klein hartje, aanschoven aan de biechtstoel om er hun schuldenlast te kunnen afleggen. Twee lange rijen in de richting van pastoor De Ridder, die met weggeschoven gordijn, beurtelings links en rechts tegen het gatenraampje aanleunend, de rouwmoedigen met "*Drie Vaderonsen, drie Weesgegroeten en een goed Akt van berouw*", terug de kerk instuurde. Zo waren ze weereens gerust voor een maand. Welk kwaad kon een werkende mens zoal doen? Een keer vloeken op een koppig paard of tegen een snotneus die wat kattenkwaad uithaalde? Dat kon toch geen zonde zijn? Dat viel er uit zonder kwade bedoelingen. Probeer maar eens "*Geloofst zij Jezus Christus*" te zeggen, als ge met een hamer op uw duim klopt. Daarmee zou zelfs Sint Jozef moeite gehad hebben, en dat was een heilige. Zo een bondsmis met ingebouwde biecht was voor die tijd wel kerkelijke spitstechnologie. Zonden of geen zonden, op die manier moest maandelijks schoon schip gehouden worden. De kerkdienaars werden er wat wijzer van en anders zouden de zondehopen zich onverhoopt opstapelen. De grote drommen biechtelingen in die mis zorgde wel voor problemen. Om ervan zeker te zijn het "pakje" kwijt te geraken, gin-

gen de jonge nieuwbakken leden veelal reeds de zaterdag-avond te biechten. Voor de volwassenen was dat niet mogelijk, die konden zich door het te veel werk 's zaterdags niet vrijmaken.

De bondsleden hadden voorbehouden plaatsen, vooraan in de kerk langs de manskant, waar anders de schooljongens zaten. De ijveraars met meester Mariën en meester Bertens zaten op de eerste rij, pal tegen de communiebank. Zij zorgden er ook voor dat de kaarten afgestempeld werden en terug bedeed. De gewone leden bezetten de stoelen naar willekeur. Ze legden een hoed of pet of een ander herkenbaar voorwerp op de stoel, en gingen dan aanschuiven bij de biechtstoel hunner voorkeur. De haastigen gingen bij de pastoor. Die gaf de indruk niet zo oplettend te luisteren. Ook voor diegenen die nogal zwaar "beladen" waren was de "vrouwenkant" de reddingsplank der zielezaligheid. Het was tevens een enige gelegenheid om de kerkruimte eens vanuit een ander gezichtspunt te bekijken. Er heerste destijds nog een ongeschreven wet over de plaats in de kerk: mannen links, vrouwen rechts. Slechts één grote uitzondering op deze regel was moeder Van Steenwinckel. Zij had haar eigen kerkstoel vlak achter het perceel der schooljongens, naast de eerste pilaar, onder Sint Jozef, getooid met de witte lelie der onschuldige zuiverheid. Ik zal de laatste zijn om een verband te leggen tussen het één en het ander.

Op een bondsmis-zondag kwam ik met Beire Reydam's de kerk in. Alle stoelen waren belegd met één of ander voorwerp; geen enkele plaats was nog vrij. Ik beproefde mijn geluk in de hoek aan de biechtstoel van de onderpastoor. Den Beire had het anders bekeken. In die donkere hoek gaan zitten, zonder iets of iemand te zien, tenzij de paardepoten van Sinte Mette (zijn paard), dat was niks voor hem. Heel kalm verhuisde een zwarte pet naar een andere stoel, bovenop een bleekgeruite klak. Die mannen zouden dat straks wel regelen. Die hadden toch al meer ervaring hoe het er hier aan toe ging. In devote houding, de beide knieën op de biezen stoelzit geprent, wachtte den Beire het vervolg der gebeurtenissen af. Eén na één kwamen de biechtelingen hun voorbehouden plaats innemen. In gebed verzonken, schijnbaar de nieuwe kerkboek instuderend, lonkte onze

"stroper" naar schuin-achter en volgde er alle bewegingen. Jef Boey, van den Boskant schoof de rij in en bekeek ongelovig die vreemde zwarte klak die zijn eigen zondagse pet half bedolf. Hij was bij de gelegenheidsbiechtstoel geweest, achter in de kerk langs de vrouwenkant. Daar zat een pater. Die had maar weinig klanten. De grote hoop zat bij de onderpastoor die geen vragen stelde of bij de pastoor, die schijnbaar met een half oor luisterde. Mensen zoals Jef, ongehuwd, samenwonend in de ouderlijke boerderij met zijn twee zussen, die bovendien nog een broer pater had, die gingen bij de pater te biechten. Jef kwam uit een rustig en vroom huishouden, waar geen woord hoger of lager gesproken werd. Het meest "lelijke" woord van Jef was "sakkerdeboere". Dan moest het paard al wreed dwars geweest zijn, of had hij minstens twee vingers gruwelijk verminkt door een slag van de hamer. Jef zat zijn vijf Vaderonzen en vijf Weesgegroeten en het goed akt van brouw te bidden, toen Stiene van 't Fort druk bezig was zijn rij en de vorige te inspecteren, op zoek naar zijn vertrouwd hoofddeksel. Jef zag de man in nood:

- "Is die soms van U Gust ?"

Augustinus Goovaerts gaapte verbaast naar Jef:

- "Hoe is die daar geraakt ? 'k Had die toch ergens meer naar voor gelegd !"

Met een bedwelmend gevoel van weer een goede daad gedaan te hebben, reikte Jef met een galante zwier de pet over naar Stiene. Wat was dat ? Midden op zijn stoel zag Jef zijn eigen gloednieuwe zondagse bleekgeruite klak, met bovenop een half uitgeknauwde tabakspruim in een bruine schijn van chikkesap. Met opengesperde ogen staarde Stiene naar wat van hem op andermans goed was achtergebleven. Met één vinger voelde hij even in de rand of het wel zijn chik was.

- "Nondesakkerdeboere, zoude na gedoeme nie doodvallen, mijn beste klak naar de knoppe ! Kunde uw vuiligheid nie zelf bijhouden ?"

Een monoloog op een toon die nog moeilijk fluisteren kan genoemd worden, en dat in de kerk, vlak voor de bondsmis ! De omzittenden glunderden van binnepretjes. Ze hoopten stiekem op een heftiger escapade maar verder onheil bleef uit. Jef verbeet alle miserie en draaide bokkig het hoofd weg van die stomme Stiene. De man stond er verslagen bij. Hij dierf het hoopje gemalen toebak, dat Jef nijdig op de

grond gekwakt had, niet oprapen. Hij drukte de ledige pet tegen de borst en droop beschaamd, onder zovele halflachende gezichten, naar achter in de kerk, naar zijn eigen stoel, twee rijen achter de preekstoel. Voor die twee heeft die bondsmis die keer zeker te lang geduurd. Jef bleef zitten met een opgekropt verbitterd gemoed, en moest te communie gaan met een wrokkig hart. Wat gingen zijn zusters zeggen. een halve dag verlet gehad om die pet te gaan kopen. Het was de schoonste en bijna de duurste van heel de winkel. Die stomme chikker hielp alles naar de vaantjes. Bijna had hij luidop gevloekt, midden van de kerk. Stiene had het ook moeilijk, achter zijn pilaar. Elke poging tot inkeer en gebed werd verdrongen door een stroom van opborrelende gedachten.

"Hoe is die klak daar geraakt ? Als ik die neerleg houd ik mijn chik altijd goed vast. Daar heeft een kwiebus mee bezig geweest. Moet hij daar zoveel kabaal om maken ? Wie koopt nu zo'n bleke pet ? Mijn klak heeft ook een bruine schijn. Nen boer koopt zoiets toch niet. Daar kan toch altijd iets mee gebeuren, dat brengt de stiel toch mee."

Ondertussen ging de bondsmis door, zoals iedere maand het geval was. Beire Reydam was zelf wat onthutst over de bruske afloop. Hij vond die grote mensen labbekakkers om zich over zo'n pruts op te winden. Dat waren dan nog leden van den bond van het Heilig Hart. Misschien bekeken de jongeren de dingen wat anders ? Maar Jef kwam van den Boskant, door weer en wind. Zijn klak was een kledingstuk en niet alleen een stuk opsmuk, alhoewel. En Stiene, met een kale schedel. Zo'n mens liep toch niet bloot op straat als de kasseien omhoog vrozen of als de zon loodrecht boven U te branden stond ? Waar bleef men best met een prop halfgekauwde tabak ? Dat hield ge toch niet in uw handen terwijl ge te biechten ging ?

Bij het einde der misviering waren de emoties toch grotendeels bekoeld. Jef had voor volgende maand al wat op de kerfstok om aan die pater te vertellen en Gust bleef wel uit de buurt van die pezewever met zijn idiote klak. De priester knielde aan de voet van het altaar en dan dreunde het door de Romaanse welfsels van de parochiekerk, luid en krachtig, min of meer in koor ; het bondslied !

"O Jezus Hart, wij zijn uw zonen,
Krachtig van wil, sterk in getal
Dat zijn wij,
en dat willen we tonen,
overal,
ooooo-veee-r-aaaalll !"

Eens het kaartje afgegeven konden de leden met verkwikt gemoed de dagelijkse beslommeringen weer aan. De volgende zondag kon men Jef in de hoogmis zien zitten met een bruine klak. Het verven was prima gelukt. Enkel de klep was wat uit de haak gerokken. De kleur stond opvallend goed bij het gelaat van, Jef. Maar dat nam niet weg dat Stiene een ezel was, en bleef, volgens Jef.

DE KAJOTTERS

Zo kreeg ik meer en meer de smaak voor verenigingsleven te pakken en zette de volgende stap. Tijdens het afscheidswoord van de meester, hadden we voor het eerst ook gehoord over de K.A.J.!

" Zondag is er vergadering. Kom maar eens kijken !"

Het oordeel van thuis was unaniem. Als de meester dat gezegd heeft dat moet ge dat doen. Die zal dat zeker niet zeggen als dat niet goed voor U is. We stonden veel te vroeg aan de poort te wachten, met ons lidgeld in een oude porte-monnee van vader. In groep, dicht bij mekaar gekropen, woonden we de vergadering bij. We snapten er niet te veel van. Toch schreven we allen in. Er werden opwindende zaken verteld over de bond.

**Het kajotstersideaal wijze de weg
naar een leven
van liefde en apostolaat
in dienst van de Kerk,
en tot ware ontvoogding
van de arbeidersstand.**

De onderpastoor was de proost. Meester Mariën was technisch raadgever, zonder evenwel zich bestuurslid te laten noemen. Jef Van Ingelgom was voorzitter en Stan Verbergt de secretaris. Verder was er nog Eugene Phlips als kassier en de raadsleden: Frans Verbruggen, Frans Callaerts en Jan Causbroeck. Zo zag het bestuur er uit in Augustus 1928. We werden vlug overtuigd van de noodzaak een eigen kenteken te hebben. Ook het uniform werd bepleit en iedereen begreep onmiddellijk dat het ook moest. Een "brochke", in hartvorm met het kruis en een rijpe korenaar, prijkte de volgende maand reeds in ons knoopsgat. We droegen het boven ons hart. Aan de achterzijde van de revers werd het klemgezet door een rubber ringske van een bierfles. Die "katchoekes" vonden we bij Jef van Polien, den biersteker. Het uniform was een wit hemd met op de linker borstzak een vergroot kenteken, een paarse das en een kruisriem met eveneens kruis en korenaar. De alpenmuts moest het compleet maken, maar bijna niemand droeg die zogenaamde "titantol" !

HET LANDELIJK CONGRES IN 1930.

De eerste grote manifestatie die we meemaakten was het Landelijk Congres te Antwerpen in 1930. Onze afdeling telde toen ongeveer 30 leden. Een eigen vlag hadden we nog niet. De boerenbond leende ons hun groot vaandel, inbegrepen de drager, Staf Meuldermans. Staf was zelf al geen kleine en het vaandel mocht ook gezien zijn. Om niet tegen de elektrische draden dan de tramlijnen te komen moest Staf de huls tot op kniehoopte laten zakken, wat het stappen zeker niet vereenvoudigde. Onze verzamelplaats lag voor de Vlaamse Schouwburg. Het was een schitterende zondagmorgen. De Italiëlei liep vol belangstellenden. Hombeek stak boven allen uit. Een oud heertje met bolhoed en wandelstok staarde vol ontzag naar de drapeau en vroeg aan Staaf "van Muskes" :

- " Van waar komde gijllie, mannen ? "

Waarop Staaf, op zijn bekende korte droge manier, met daarbij nog imponerende intonatie replikeerde:

" Van huis ! "

Het heertje schrok, week twee stappen achteruit, keek nog eens hoog op naar dat grote doek daar boven, keek nog eens naar de forsige drager, deed zijn hoedje af en verdween in het niet tussen de menigte. Den Boerenbond gaf ons tenminste toch een gevoel van veiligheid.

Na de plechtige openlucht-mis kwamen we terug naar de verzamelplaats voor het middageten. Ieder had een stapel boterhammen bij, in bruin inpakpapier gewikkeld en stevig toegeloopt. Frisdrank was te krijgen op elke straathoek. We zochten een zitje op een of andere huisdrempel of stoep. Het deed goed even te kunnen zitten. Frans Van Assche had zich comfortabel opgesteld op de rooster van een kelderkeuken. Hij legde de acht boereboterhammen met omelet open op het bruin papier en vertelde ons in geur en kleur dat hij er gemakkelijk tien van dat soort meester kon. Een der jongens, die voorbij kwam, haperde in het tafellaken en de buit verdween in het keldergat. De hieropvolgende kommentaar was het Landelijk K.A.J. congres niet waardig. Solidair als echte kajotters droeg ieder zijn steentje bij: twee met kaas, één met vlees, één met konfituur, met platte kaas, bruine suiker. Het smaakte buitengewoon. Eén man had na de middag nog wat over: Frans Van Assche !

ERNST EN ONTSPANNING.

Het grote probleem bij elke jeugdvereniging was de jaarlijkse bestuurswisseling. Altijd was er wel iemand die naar het leger moest of die een eigen nest ging bouwen of wat anders onder handen kreeg. Dan moest het gat soms wel eens gevuld worden met jonge onervaren krachten. Alfons Goovaerts, van de secretaris, was intussen voorzitter geworden en Ward Saerens was op de stoel van de ondervoorzitter beland. In oktober 1931 werden Jan Andries en ikzelf verkozen en gingen de uiterst linkse stoelen als raadsleden "bezitten". Ward Stevens kreeg de hamer in handen terwijl schrijfwerk en geldkwesties afgehandeld werden door Fons Vekemans, Louis Teughels (van de grune) en Albert Rosiers. Meester Mariën vroeg om zijn taak te mogen neerleggen. De basis was nu stevig genoeg om zelfstandig te werken. Hij bleef echter de werking volgen met een levendige interesse en meermaals werd de raad van "de meester" ingewonnen.

De gemakkelijkste post was deze van kassier; we hadden toch nooit geld in kas. Regelmatig werden we door de moeder-organisatie, het Kristen Werkersverbond, wat bijgespijst. De voorzitter had automatisch zitting in het bestuur van deze overkoepelende organisatie. Daarvan werd meermaals dankbaar gebruik gemaakt om de noodklok te luiden.

Een probaat middel om zaad in het bakje te krijgen was toneel spelen. De parochiezaal had

een druk bezet kalender. De laatste dagen van October waren nog vrij. In minder dan geen tijd werd een stuk gekozen, de rollen verdeeld en begonnen de repetities. Meester Goovaerts had de leiding. Hij was niet aan zijn proefstuk en had al heel wat ondervinding opgedaan in het "Patronaat", de toneelkring die de "zjume-nas" overleefde.

De keuken, het lokaaltje naast de zaal, diende als verkleedplaats, grimeerzaal, vergaderzaal voor beperkte groepen, opslagplaats voor allerhande en was bij gelegenheid ook bar. Dit lokaaltje heeft veel beleefd. Hier grepen de meest transcendente mutaties plaats: van Juffrouw Selleslagh werd een voldragen Sinterklaas gemaakt, van Louis Mariën een zwarte piet. Marcel De Laet klom ooit op het trapje naar het podium als een preutse Gentse jonge dame, begeleid door René De Mol, koetsier met stijl uit de betere Brusselse kringen. In de keuken van het patronaat is gezweet, gesakkerd, hard gewerkt en nog harder gelachen.

CARDIJN

Een goed soldaat moet in zijn dienstdienst minstens eenmaal zijn generaal gezien hebben. Zo was het ook voor een kajotter. In Augustus 1933 ging een studieweek door in het Schepersinstituut op de Melaan voor de verbonden Mechelen en Turnhout. Ward Stevens, Fons Vekemans, Albert Rossiers en ikzelf volgden deze vierdaagse aktiviteit. Daar drong het door tot de kern van de zaak en leerden we dat K.A.J. niet enkel vergaderen was, een brochke dragen of wat toneel spelen. Daar leerden we hem kennen, "generaal" Cardijn, die eerder tengere maar energieke figuur, het hoofd lichtjes naar rechts geneigd, met een groen verschenen toga die iets te kort uitviel zodat het duidelijk werd dat de hoge botinnen ook aan vervanging toewaren. Veronachtzaamde eenvoud die maar belang hechtte aan hogere waarden, die talenten opvorderde in dienst van de mens en van de gemeenschap. " Zien, Oordelen, Handelen " dat was de levensspreuk. Heel rustig vertelde hij over de dingen die wij ook gezien hadden maar niet waargenomen zoals hij dat kon. Het werd een luisteren, met ontzag en eerbied, naar die simpele pastoor van Laken. Zijn woorden waren kalm en zalvend maar zijn ogen fonkelden. Hij wist de zaal in de ban te houden en meermaals barstte het uit in een daverend applaus. "Wees fier arbeider te zijn !" Verzorg kleding en houding. Toestanden in bepaalde werkmiddens, de relatie met de werkgever, verkering en huwelijk waren besproken

thema's. We konden niet anders dan sterk onder de invloed komen van deze charismatische persoon. Met een laatste ruggesteuntje van Jef De Schuyffeleer, de nationale voorzitter, werden we Zondagmorgen terug naar het thuisfront gestuurd. We waren bereid, onze idealen stonden op scherp, ons "missieveld" lag vlak achter de Zennebrug.

VERBROEDERINGS-DAGEN.

Nog twee studieweken heb ik meegemaakt. Het was telkens een heropladen van de batterij om de minder mooie dagen in het werkjaar te trotseren. Eén van die feestdagen was de verbroederingsdag op het kasteel de Meester te Muizen. Elke afdeling van het Verbond stuurde de beste atleten om mee te dingen bij de krachten sportproeven. Hombeek, Coloma en Muizen waren de geduchte rivalen. Elk jaar werd er hardnekkig geknokt of de zielezaligheid ervan afhing. Van een andere groep verliezen, was eerbaar, maar toch niet van één dezer twee; Zaklopen, koordtrekken, ver- en hoogspringen waren voor Hombeek geen probleem. Wij de boerenbuiten bonken zouden die platneusjes van in en om de stad eens leren. Waren onze spieren niet gesterkt en gestaald door de nitraatrijke zennegeur? De koers met de fiets was een specialiteit van Fons van de grune. Eén oude velo van vader Rik (Vekemans) werd ervoor opgefokt. De Fons lag bij de voorlaatste ronde afgetekend aan de leiding. Nog de laatste scherpe bocht voor de brug en dan nog honderd meter rechte lijn voor de aankomst. Fons ging winnen daar durfde iedereen zijn hand voor in 't vuur steken. Vooralleer de houten boogbrug op te rijden keek onze vedette nog even om, kwam in het losse zand terecht, en plonste in de vijver. Een verward geploeter tussen riet en slijk en een druipene stinkende massa mens trok zich aan de kant op. Dan vielen de bemoederende woorden:

- "*Stoemerik, waarom moeste naa oemzien?*"

In het hoveniershuis werd omgekleed; een veel te korte broek en een versleten hemd. Intussen waren de renners van Coloma zegevierend de rammelende losse planken van het brugske overgedaverd en meenden dat met deze zege de eindoverwinning ook reeds in de wacht gesleept was. Maar dat zouden we nog zien. Jef Van Den Bergh (Jef Van Geel uit de Kattestraat) was onze pion voor het "flessen vullen". De sterkste tegenkandidaat was Louis De Laet van Muizen. Uit een emmer water moesten de kandidaten het koele vocht opnemen om het

een tiental meter verder in een literfles over te brengen. Een stunt voor mannen met een grote mond. Eens de start gegeven liepen de waterspuiers als windhonden heen en weer. De kansen schommelden tussen Hombeek en Muizen. Jef plofte op de knieën, stak het hoofd in de emmer, dan recht, kop op, en rennen voor het leven. Die tegenslag van Fons zouden we wreken! Er werd geroepen en gesupporterd dat horen en zien vergingen. Nog twee ladingen en de fles was vol. Samen sprongen ze recht en stormen met strakgespannen kaken op het doel af.

- "*Allee, Jef, het grootste bakkes wint!*"

Louis De Laet haperde, plooid dubbel, verslikte zich en proeste alles uit in een onbedaarlijke hoestbui. Die jongen had nog nooit zulke vieze woorden gehoord. Die mensen van boven 't stad waren fatsoenlijker opgevoed. Jef, als zoon van een cafébaas, kon tegen meer en was duidelijk de goede keuze geweest. Hombeek won de wisselbeker. Behoedzaam in een kartonnen doos gepakt kwam hij mee naar het Zennedorp tot volgend jaar.

Het klassieke programma herhaalde zich ieder jaar; toneel spelen, losse nummers verkopen, met kalenders rondleuren en uitstappen doen. De open plaatsen van de opgeroepen soldaten en van de trouwers vulden zich op door de schoolverlaters; In October 1914 ging ik ook het vaderland verdedigen en verdween één jaar uit de beweging. Tijdens mijn legerterm is onze onderpastoor Dierickx op rust gegaan. Hij werd vervangen door E.H. Van Den Heuvel, een pasgewijde priester die vol geestdrift en idealisme zijn taak aanvatte. Onder zijn leiding speelden we het stuk "Het geheim van Huntingshend". Een modern drama waarvan noch de spelers noch het publiek ooit de betekenis hebben gesnapt. Nochtans het applaus was overdonderend. Was dat niet de hoofdzaak?

De soldatendienst werd opgericht. De kandidaat dienstplichtigen werden aangeraden de voorbereidingscursus te volgen. Er werden ook brieven gestuurd naar de mannen in dienst. Dit was dan de eerste stap naar de latere MILAC-werking.

Van de ziekendienst hebben we gelukkig nooit gebruik moeten maken. Bewijs te meer dat we gezonde bonken waren, uit een gezonde buitenstreek met wellicht wel een bezoedelde Zennelucht, maar dat was toch alleen maar een immunisatie tegen allerlei beduchte microben?

in volgend nummer: de komst van Nobels.

9. Mechelse poorters uit Hombeek

Ward DE KEMPENEER

Met dank aan Marcel Kocken, die ons toestond gebruik te maken van zijn studie, verschenen in boek " DE GEKOCHTE POORTERS VAN MECHELEN (1400-1795) " (Uitgave Familia et Patria, Handzame, 1975) , waaruit we de poorters hebben gelicht afkomstig uit de parochies Hombeek, Leest, Heffen en Zemst.

De Hombekenaar is in 1976 Mechelaar geworden, bij de gratie van de fusiewetgeving. Of hij daar gelukkig mee is of niet, willen we in het midden laten. In vroegere eeuwen was het wel belangrijk zijn recht als Mechels stadsgenoot te kunnen laten gelden. De bewoners van de randgemeenten die zich in de stad gingen vestigen waren geneigd ook als poorter ingeschreven te zijn. Ze kochten dan het poorterschap.

De vinden we ook enkele gegevens terug over Hombeekse families, de personen ervan die uitweken en hun beroep. We dachten dat het belangrijk genoeg was er hier de aandacht op te vestigen, ook al omdat het informatie geeft over mensen in de periode voor de parochieregistraties. De eerste registratie van geboortes, sterftes en huwelijken in onze gemeente gebeurden sinds 1596. Deze parochieregisters bleven tot de Franse Revolutie (1794) de belangrijkste bron voor familiekunde en demografie. Wie vroegere gegevens over zijn familie wil te weten komen is aangewezen op andere bronnen als de schepengriffies, notarisakten, cijnsboeken enzovoort. Ook deze poorterboeken lichten een tip van de sluier op. Familierelaties hieruit opgemaakt zijn vanzelfsprekend moeilijker en een stuk onbetrouwbaarder.

DE MECHELSE POORTERS

Ons huidig rechtstelsel is gebaseerd op de Code Napoléon, het eerste universeel stelsel van geschreven recht in onze gebieden. Voor de Franse tijd was er het plaatselijk recht, zich steunend op de overlevering en de plaatselijke gebruiken.

Zo was het ook voor Hombeek dat onder het Mechels rechtsgebruik viel. Deze regels werden wel opgetekend in 1535 als de

" Coustuymen, usancien ende stijl van procederen der stadt, vrijheijt ende Jurisdictione van Mechelen, gheaprobeert ende gheautorizeert bij Keyserlijke Majesteyt, als heere van Mechelen. Inden Jaere Ons Heeren M.D.XXXV "

Deze tekst werd heruitgegeven met de Franse vertaling door G. De Longé en gepubliceerd onder "Coutumes de la Ville de Malines " (Brussel, 1878)

Hierin werden bijzonderheden omschreven over het poorterschap van Mechelen. Men was poorter van de stad bij geboorte, als wettig kind van een poorter, en bij huwelijk. Wie het poorterschap begeerde kon dit verwerven door koop.

We citeren kort deze 11 regels die we terugvinden onder hoofdstuk V : " Van Poorters ".

- 1- Om poorter te worden moet met gedurende één jaar in de stad wonen.
- 2- Een poorter die met zijn gezin verhuist en elders een ambacht gaat uitoefenen of inburgert, verliest het Mechels poorterschap en moet het terugkopen als hij terugkomt.
- 3- Een poorter zonder gezin die elders huwt en poorter wordt, kan steeds met het gezin terug naar Mechelen komen zonder dat hij het poorterschap verliest.
- 4- Een poorter die op een buitengoed woont buiten de stad, blijft poorter en ook zijn kinderen daar geboren worden als Mechelse poorters geacht.
- 5- Een gehuwde dochter van een Mechels poorter, buiten de stad wonende en weduwe wordende, blijft poorteres van Mechelen indien ze met haar gezin binnen het jaar naar Mechelen terug komt wonen. Haar kinderen worden ook poorters van Mechelen, zelfs als ze elders poorters waren.

- 6- Een Mechels poorter die in de stad woont, verliest het poorterschap niet, als hij tevens een andere poorterschap of vrijheid van Brabant aanneemt.
- 7- Een Mechels poorter buiten Mechelen in Brabantse officiële dienst, blijft poorter van de stad.
- 8- De schout en zijn dienaars mogen geen pand voor een misdadenschuld verlenen aan poorters, onderdanen of stedelingen, vooralleer de schepenen de omvang der schuld hebben vastgesteld.
- 9- Wie immer te Mechelen gewoond heeft, er een geërft huis bezit, waarin hij opgroeide, wordt geacht een poorter van Mechelen te zijn.
- 10- Een Mechels poorter mag niet uitgeleverd worden omwille van een misdaad, tenzij het een misdaad is van Majesteitsschennis, ketterij, ongeloof of dergelijke.
- 11- Een poorter mag geen persoon dagvaarden voor persoonlijke schulden of vergrijpen buiten de stad gepleegd, te zij de andere gevlucht is of verdacht van gevlucht te zijn.

Het poorterschap was een middeleeuwse instelling. Het gaf voordelen als bescherming, maar het gaf verplichtingen als vrijwillige dienst, zowel wapendienst als wachtdienst. Het verviel bij het einde van het Ancien Régime, omdat de Fransen onze gewesten, steden en dorpen, herindeelden en de staatsverdediging hervormden.

DE MECHELSE POORTERS VAN HOMBEKE, LEEST, HEFFEN en ZEMST

Onderstaande personen kochten hun poorterschap van Mechelen in het genoemde jaar. Het laatste nummer achteraan is het volgnummer van inschrijving. (Meer details in boven geciteerd werk).

Joannes VANDER LEYEN van Hombeke		1.10.1423 nr.0764
Joannes BOSCHMEYER, zoon van Egidius van Hombeke		5.7.1430 nr.0953
Jan LAUWERS, zoon van Willem,	<u>hovenere</u> van Hombeke	12.2.1446 nr.1440
Henric PETERS, zoon van Henric,	<u>visscher</u> van Hombeke	25.8.1456 nr.1578
Jan NEUTENS, zoon van Luyc,	<u>spellemaker</u> van Hombeke	5.11.1462 nr.2132
Henric VAN GESTELE, zoon Arnoldus,	<u>hovenere</u> van Hombeke	18.10.1466 nr.2381
Jan MELYS, zoon van Arnoldus,	<u>landwynne</u> Hombeke bynnen de vrijheit	6.4.1467 nr.2395
Jaspar VAN LAETHEM, zoon Joannes,	<u>borduurwerckere</u> van Hombeke	7.8.1497 nr.3522
Merten SEGERS, zoon van Peter,	<u>hovenier</u> van Hombeke	9.8.1498 nr.3543
Jan DE KEYSERE, zoon van Lauwereys,	<u>brouwer</u> van Hombeke	8.10.1510 nr.3845
Jan OEYENS, zoon van Gielis,	<u>oudeschoenmaker</u> van Hombeke	28.7.1511 nr.3860
Lodewijc VAN BENEDEN, zoon van Jan,	<u>hoevenere</u> van Hombeke	7.1.1516 nr.3986
Jan DE WILDE, zoon van Merten,	<u>handwerckere</u> van Hombeke	30.10.1521 nr.4094
Peter VAN BENEDEN, zoon Joannes,	<u>hovenere</u> van Hombeke	30.7.1522 nr.4107
Henric DE WILDE, zoon van Merten,	<u>hantwerckere</u> van Hombeke	12.9.1522 nr.4109
Jooris DE BACKERE, zoon van Goelen,	<u>oudtscoenmakere</u> van Hombeke	12.6.1531 nr.4297
Romboud DANEELS,	<u>textor</u> (=wever) van Leest	17.8.1443 nr.1335
Jan HANNEMANS, zoon van Willem van Leest		10.9.1443 nr.1374
Jan DE SMET, zoon van Henricus,	<u>buyeldrager</u> van Leest	9.11.1457 nr.1870
Pauwels BOEYKENS, zoon van Coster,	<u>sciptrecker</u> van Leest	29.4.1465 nr.2270
Jan DE CONINCK, zoon van Jan,	<u>wageman</u> van Leest	11.12.1469 nr.2468
Jacop CAMERLINCK, zoon Anthoon,	<u>hantwercker</u> van Leest	9.9.1514 nr.3958
Joos VRANCKX, zoon van Petrus,	<u>regelere</u> van Leest	22.3.1532 nr.4320
Jacop DE WALE, zoon van Antonius,	<u>regelere</u> van Leest	15.11.1538 nr.4414
Jan HOUWS, zoon van Petrus,	<u>regelere</u> van Leest	3.12.1540 nr.4444
Joannes VANDEN VEKENE van Heffen		27.4.1409 nr.0372
Walterus VANDEN VOORDE van Heffen		24.8.1414 nr.0470
Wouter KNAPE, zoon van Joannes,	<u>molder</u> van Heffene	25.6.1453 nr.1688
Gielis VAN BENEDEN, zoon Liedekinus,	<u>cleedmaker</u> van Heffene	22.7.1461 nr.2060
opmerking: getuige en/of borg o.m. Willem VAN BENEDEN, <u>trecker</u>		
Jan VAN SCHORE, zoon van Joannes,	<u>sciptrecker</u> van Heffene	22.7.1461 nr.2066
Jan EYNAERT DE JONGE, zoon Joannes,	<u>sciptrecker</u> van Heffene	12.8.1461 nr.2083

Jan VANDER HEYDEN, zoon Joannes,	<u>sciptrecker</u> van Heffene	23.10.1461 nr.2094
opmerking: getuige en/of borg: Jan VANDER HEYDEN, <u>volder</u> , halfbroer		
Gielis DE GROVE, zoon van Henricus,	<u>scipman</u> van Heffene	6.3.1462 nr.2110
Jan VANDER ELST, zoon van Henricus,	<u>lynenwever</u> van Heffene	11.7.1475 nr.2677
Jemp METTEN ANXSTE, zoon Joannes,	<u>wever</u> van Heffene	7.1.1479 nr.2952
Joan BLINS, zoon van Henricus,	<u>coopman</u> van Heffene	12.9.1503 nr.3679
Machiel DE VOS, zoon van Henricus,	<u>regelere</u> van Heffene	22.4.1504 nr.3689
Jan DE VOS, zoon van Henricus,	<u>regelere</u> van Heffene	22.4.1504 nr.3690
opmerking: broer van Machiel DE VOS, vorige akte		
Jan VAN SCHOORE, zoon van Joannes,	<u>regelere</u> van Heffene	22.4.1504 nr.3691
Henric VAN SCHOORE, zoon Joannes,	<u>regelere</u> van Heffene	26.4.1504 nr.3692
Jan GROBBE, zoon van Hector,	<u>regelere</u> van Heffene	26.4.1504 nr.3693
Lauwereys DE BRUYNE, zoon van Jan,	<u>regelere</u> van Heffene	27.4.1504 nr.3695
Peter DE BRUYNE, zoon van Joannes,	<u>regelere</u> van Heffene	11.5.1504 nr.3697
Jan VAN GENDT, zoon van Peter,	<u>smer</u> van Heffene	22.5.1504 nr.3698
Henric VERBRUGGEN, zoon Lauwerijs,	<u>strodeckere</u> van Heffene	27.12.1504 nr.3705
Machijs DE VOS, zoon van Joannes,	<u>regelere</u> van Heffene	26.2.1504 nr.3723
Jan METTEN ANCXTE, zoon van Joos,	<u>regelere</u> van Heffene	8.2.1511 nr.3854
Peter ROBBENS, zoon van Peter,	<u>huyvettere</u> van Heffene	31.3.1516 nr.3990
Willem DE BRUYNE, zoon Lauwereis,	<u>regelere</u> van Heffene	14.7.1516 nr.3993
Peter POLSPOEL, zoon van Henricus,	<u>regelere</u> van Heffene	10.9.1520 nr.4069
Jan DE VOS, zoon van Joannes,	<u>regelere</u> van Heffene	7.11.1520 nr.4072
Kerstiaan VERSCHUEREN, zoon Cornelius,	<u>reckeleer</u> van Heffene	25.11.1535 nr.4380
Henric DE PAPE, zoon van Petrus,	<u>regelere</u> van Heffene	22.3.1541 nr.4447
Jan VANDER VIJS, zoon van Jan van Zempse		28.4.1404 nr.0198
Joannes VANDER EYKEN, zoon van Joannes van Zempse		16.8.1405 nr.0261
Walterus VAN BENEDEN van Zempse		23.3.1407 nr.0314
Henricus VANDEN BOSSCHE van Zempse		13.8.1409 nr.0380
Egidius VANDER EYKEN van Zempse		19.9.1420 nr.0589
Joannes VANDEN VEKENE, zoon van Gerardus van Zempse		22.7.1422 nr.0700
opm.: getuige en/of borg = Philippus VANDEN VEKENE, zoon Gereard (+)		
Beatrix BUELENS van Zempse, wwe. van Joannes GHIJS		25.2.1430 nr.0933
Oliverus VANDER MOZE van Zempse		27.10.1439 nr.1049
Aerd VANDEN BLOKE, zoon van Osto van Zempse		25.1.1446 nr.1432
Henric MIJS, zoon van Joannes van Zempse		28.1.1448 nr.1553
Jan COOLS, zoon van Joannes	<u>handwerker</u> van Zempse	14.8.1450 nr.1620
Gielis CLAES, zoon van dms Yudocus CLAES, presbyter, <u>scoenmaker</u> , Z		27.8.1453 nr.1698
Willem VAN RELLEGHEM, zoon Joannes, <u>mandemaker</u> van Zempse		24.7.1458 nr.1897
Henrick CLAES, zoon van Henricus,	<u>huydevetter</u> van Zempse	27.6.1465 nr.2280
Jan LUEKENS, zoon van Egidius,	<u>vleeschouwer</u> van Zempse	14.8.1465 nr.2296
Peter VANDEN BLOKE, zoon Joannes,	<u>buydeldragher</u> van Zempse	14.2.1466 nr.2319
Hubrecht DAEMS, zoon van Daneel,	<u>stroodecker</u> van Zempse	28.6.1466 nr.2338
Jan VAN RELEGHEM zoon Henricus,	<u>cleedmaker</u> van Zempse	14.8.1466 nr.2364
Jan VAN ASSCHE, zoon van Joannes,	<u>coperslager</u> oft buydeldrager, Z	22.2.1471 nr.2531
Peter VANDEN VEKENE, zoon Joannes,	<u>torfdrager</u> van Zempse	12.11.1474 nr.2654
Laureys VAN ASSCHE, zoon Zegher,	<u>torfdragere</u> van Zempse	2.12.1478 nr.2945
Marten VAN MALDERE, zoon Arnoldus,	<u>kreemer</u> van Zempse	3.2.1479 nr.2954
Jan VAN ASSCHE, zoon van Segerus,	<u>hoefmengere</u> van Zempse	16.9.1483 nr.3084
Denijs CLAES, zoon van Henricus,	<u>steenwegere</u> van Zempse	7.2.1486 nr.3145
Kertstiaen MIJS, zoon van Peter,	<u>cordewagenere</u> van Zempse	10.2.1495 nr.3334
Jan DE REIJERE, zoon van Anthonis,	<u>tymmerman</u> van Zempse	25.9.1495 nr.3352
Henric VANDEN HOUWE, zoon Henricus,	<u>orgelmakere</u> van Zempse	11.3.1497 nr.3507
Jorijs VAN WOELEWE, zoon Joannes,	<u>cordewageneere</u> van Zempse	5.8.1499 nr.3571
Gielis VAN RELEGHEM, zoon Peter,	<u>coperslagere</u> van Zempse	16.10.1499 nr.3580
Henric POLSPOEL, zoon van Henric,	<u>regelere</u> van Zempse	27.4.1504 nr.3696
Kerstiaen VAN RELEGHEM, zoon van Henric van Zempse		5.12.1505 nr.3716

Anthonis VANDEN DRIESSCHE, zoon Joannes, <u>cordewagenaar</u> , Z	16.3.1506 nr.3725
Hendric YDENS, zoon van Joannes, <u>huydevetter</u> van Zempse	2.3.1507 nr.3752
Henric LAUWAERTS, zoon van Gielis, <u>hantwerckere</u> van Zempse	13.6.1514 nr.3948
Henric VERMESTRATEN, zoon Joannes, <u>tregeleere</u> van Zempse	10.11.1520 nr.4073
Henric BEELAERT, zoon van Joannes, <u>cordewageneere</u> van Zempse	9.8.1526 nr.4198
Gielis VERLINDEN, zoon Laurentius, <u>sceptrecker</u> van Sempst	26.3.1530 nr.4277
Jaspaer DE WALE, zoon van Merten, <u>buydeldragere</u> van Sempst	7.9.1530 nr.4284
Jan JOOSSENS, zoon van Jacop, <u>cleermakere</u> van Sempst	15.10.1545 nr.4542
Kaerle VAN SWIJKVELT, zoon van Jan van Sempst	28.3.1572 nr.4739
Gielis ABRAHAMS, zoon van Gielis van Sempst	1.8.1626 nr.4971
Niclaes VANDEN EYNDE, <u>muelder</u> van Sempst	12.8.1655 nr.5131
Peeter GOOVAERTS, zoon van Jan Bt. en OOSTENS Anna Martia, 24 j., Z.	14.7.1723 nr.5416
Anthoen WEYNS, zoon van Cornelis en Elisabeth VAN ESPEN, 29 j., Z.	15.10.1725 nr.5421
Jacob PERSOONS, zoon van Guilliam en CNAEPS Catherina, 28 j., Z.	26.3.1737 nr.5457
François VAN DER ELST, zoon van Martinus en Catherina LEEMANS, Z.	6.11.1752 nr.5554
Guilliam GOOVAERTS, zoon van Petrus en Maria SIMONS, 30 j., Z.	3.10.1755 nr.5569

We citeren hier ook de poorters komend van "Humbeke" (Humbeek of Hombeek ?) DE schrijfwijze van beide gemeenten werd meermaals doorheen gebruikt in die periode;

Joannes BECKERE, zoon van Egidius van Huenbeke	4.3.1413 nr.0431
Baldere beckere, zoon van Godefridus van Huenbeke. Get.: Jan BECKERE	6.8.1416 nr 0493
Jan BREME alias DONKER van Huenbeke	10.11.1416 nr.0496
Egidius LEEMAN van Huenbeke	24.8.1422 nr.0708
Walterus COOREN van Huenbeke	1.12.1424 nr.0799
Egidius BECKERE, <u>faber (smid)</u> van Huenbeke	10.8.1443 nr.1188
Aerd VANDEN VEKENE <u>beckere</u> van Huembeke	12.8.1443 nr.1262
Jan VANDEN VEKENE, zoon Egidius <u>volder</u> van Humbeke	16.8.1446 nr.1480
Symon DE BECKER, zoon v. Egidius <u>mottalenpotghierter</u> van Huenbeke	19.7.1463 nr.2177
Lauwereys BOOTS, zoon van Daneel <u>regelere</u> van Humbeke	2.10.1514 nr.3965
Cornelis COREMAN, alias VERLOREN, zn v. Gielis <u>torfdrager</u> van Humbeke	16.10.1514 nr.3967
Christoffel JOOST, zoon van Philip, <u>stroodeckere</u> van Humbeke	22.8.1528 nr.4252
Jacop DE HEELE, zoon van Joannes <u>ballemakere</u> van Heumbeke	29.10.1537 nr.4409
Claes VAN DEN BRANDE, zoon Judocus <u>procureur</u> van Huembeke	24.1.1550 nr.4587

besluitvorming

1. Hombeekse families:

Uit de namen der poorters die van Hombeek kwamen, leiden we af dat momenteel nog in onze gemeente familienamen voorkomen van uit de XVe eeuw.

VAN BENEDEN ; Jan met 2 zonen Lodewijk (cit.1516), Peter (cit.1522), hoveniers.

De naam komt eveneens voor in de buurgemeenten Zemst en Heffen.

LAUWERS ; Jan (cit.1446) zoonvan Willem, eveneens hovenier.

DE KEYSER : Jan (cit.1510) zoon van Laureys, brouwer.

2. De beroepen:

De nabijheid van de rivier heeft een grote rol gespeeld op het beroepsleven. De Zenne was nog visrijk en bij tijden bevaarbaar. Tot de Willebroekse vaart gegraven werd was het de waterverbinding met Brussel. Zo waren er meerdere vissers, schippers, maar vooral boottrekkers. De zeilschepen werden van dorp tot dorp in hun vaart geholpen door mankracht. De boottrekkers (in de tekst genoemd als trecker, sciptrecker, treckelee en treggelere) sjouwden vanop de jaagpaden de schepen verder. Opvallend is dat ze meestal van Heffen kwamen, en in mindere mate van Leest. Mogelijk werden ze ingezet vanaf de Rupel. In Hombeek waren de boeren en hoveniers (landwyne, hovenere, hoevenere).

**LAND EN TUINBOUW IN EIGEN
STREEK**

Marie-Louise MIES

De werkgroep "NATUUR" wil uw aandacht vestigen op dit onderwerp dat we verder willen uitwerken. We vangen hiermee aan op de volgende Natuur- en Landbouwvergadering die doorgaat op Woensdag 8 mei 1991 te 20 uur in het kringlokaal.

Iedereen krijgt een copie van de bestaande informatiebronnen. We verwachten u !

HET DOCUMENTATIECENTRUM

Libert LOOSEN

De aanvankelijk karige archiefstukken zijn uitgroeid en gekatalogeerd tot een echt documentatiecentrum. De werkgroep heeft op geen inspanning gekeken. De belangrijkste documenten voor de familievorsers trachten we in eigen bezit te hebben door massaal fotokopiëren. Alle geboortes, huwelijken en overlijdens vanaf 1794 tot 1970 hebben we in fotokopie. De vroegere registraties tot 1592 trachten we op microfilm te verwerven. De archiefruimte zit eivol. Er werden nog 3 klasseerkasten en een tafel aangeschaft. We wachten nog steeds op een goedkeuring van het Stadsbestuur om het vroeger burgemeesterslokaal mee te betrekken. Volgende werken worden nog aangekocht: van Dr. Lindemans en pastoor De Ridder : "De Toponomie van Hombeek", en 2 licenciatthesissen : van Paul Peters : " Hombeeks Dialect " en van Bernadette Verbruggen : " Vegetatie tussen Zemst en Hombeek ".

Een archiefopbouw is nooit af. Alle hulp is steeds welkom. Zie de archiefdagen !

ATTIVITEITENKALENDER buiten de Kring**Op 22 mei 1991 :**

heimmuseum, Strijdersstr.18. EDEGEM ;

P.Adriaenssens over :

* DEN DOBBELEN AMBROSIUS, raadsel en oude gebruiken rond bijen en imkers; "

Op 24 mei 1991 : zelfde plaats ;

Prof. Dr. R. Van Passen over ; " OORSPRONG EN GESCHIEDENIS der FAMILIENAMEN "

Op 4 en 5 mei 1991 :

Midzeelhoef St. Kathelijne Waver ;

* WAVERLANDSE VOORJAARGROENTEN "

Op 10 mei 1991 : zelfde plaats ;

de heer licenciat Van Leuven over;

* DE TUINBOUW IN BELGIE IN DE JAREN 1830-1940, en meer recente ontwikkelingen."

(samenstelling; Jan MISSINE)

ERELEDEN

Apotheker ASSELMAN	Hombeek
Stan BEHETS - Angèle SELLESLAGH	Hombeek
Baron Kris de Meester de Ravestein	Hombeek
René DE MAEYER, erecons. instrumenten museum	
Dirk LAUWERS en Yolande SABLONS, adv. Duffel	
familie MARIEN	Hombeek
dokter Werner MARINUS	Hombeek
dokter Walter JASPERS	Hombeek
kinesist Kris SPITAEI	Hombeek
kinesiste Rita SPRUYT	Hombeek
dokter Paul TASSENOY	Hombeek
architect Eddy VAN DE VENNE	Hombeek
Alfons VAN STAPPEN, schepen	Mechelen
dokter U. VAN WALLEGEM	Mechelen

BESTUUR VAN HOEMBEKA

Baron B.de Meester de Ravestein	erevoorzitter
Fl.L.LAUWERS	erevoorzitter
Ward DE KEMPENEER	voorzitter
Henri KEULEERS	vice-voorzitter
Jan MISSINNE	secretaris
Raymond LAUWERS	financieel beheer
Libert LOOSEN	archiefbeheerder
Firmin VERLINDEN	folklore en St.Metteviering
Marie-Louise MIES	natuur en uitstappen
Francine LEEN	logistiek en lokaalbeheer
Jaak DE MAEYER	externe relaties en onderzoek
Thierry LAMMAR	juridisch advies
Gert LOOSEN	redactie-assistent

Redactie 't Ridderke

Ward DE KEMPENEER / Stan BEHETS / Patricia BOON / Bob BROERS (tekeningen) / Louis BUELENS / Lisette FIERENS / Fl. Louis LAUWERS / Raymond LAUWERS / Libert LOOSEN / Gerarda MARIEN / Marie-Louise MIES / Angèle SELLESLAGH / Ward VERBERGT (foto's)

AKTIVITEITEN

Vergaderingen : 6 September / 6 december
Sinte Metteviering voor de jeugd : 10 november

ARCHIEFRAADPLEGING VOOR LEDEN

Zaterdag ; 25 mei / 29 juni / 28 sept / 26 oct /
23 nov / 28 dec.

ARCHIEFVERGADERINGEN

vrijdagen: 10/5 24/5 14/6 28/6 13/9 27/9
11/10 25/10 8/11 22/11 6/12 27/12

NATUUR

woensdag 8/5 donderdag 19/9 donderdag 21/11

BESTUURSVERGADERINGEN

vrijdagen: 17/5 21/6 23/8 20/9 18/10 15/11

't Ridderke

TWEEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD VAN HOMBEKA
6^e Jaargang 1991 ✱ Nr.3 ✱ mei - juni

de tak van meulemakers

De tak van meulemakers is de meest verspreide tak van de Teughelsen in Hombeek. Tot voor kort werd algemeen aangenomen dat deze tak niet verwant was aan de andere takken, doch afstamde van Leest.

Het is nu duidelijk dat ook de familie van Noldus uit Leest tot de Hombeekse stam behoort.

De houtbewerkers en de onderwijzers zijn het sterkst vertegenwoordigd.

"A la Station", herberg gebouwd door Jef De Neys - Janssens. Ze werd later bewoond door Dore Meulemakers.

verkleinde pentekening door Bob Broers.

Verantwoordelijk uitgever:
Ward DE KEMPENEER, Hombekerouter 3, Hombeek

Afgiftekantoor
2811 HOMBEK

10. DE KRINGWERKING

UITNODIGING

Paula De Lelys - Daems

VONDELINGEN

een voordracht met dia's

**VRIJDAG 6 SEPTEMBER 20 U.
VOORMALIG GEMEENTEHUIS**

In alle tijden, in alle lagen van de bevolking zijn er probleem-zwangerschappen geweest. De kinderen hieruit geboren werden de dupe van de historie. Ze waren ongewenst en werden afgestoten. Om niet van het ergste te spreken, was het meest voorkomend dat ze ergens te vinden werden gelegd, ouderloos, naamloos.

Zo gebeurde het ook in Hombeek. De meeste van hen kregen hier de naam "NAAMLOOS". Twee gevallen zijn ons bekend waar de vindplaats als familienaam werd gegeven "KERCKHOVEN" en "VERPOORTEN". De vondelingen werden meestal uitbesteed bij boeren en bleven er later, als opgroeiende kracht meewerken in het gezin of op het bedrijf.

Buiten de vondelingen waren er nog de onwettige kinderen. De moeder behield het kind dat haar naam kreeg. Soms kreeg het wel de familienaam van de onwettige vader, meestal een gehuwde man met een ander gezin. Vaak werden kinderen ook bij een later huwelijk van de ongehuwde moeder, erkend door de echtgenoot, en veranderde het van naam.

Hombeek is meermaals ook door vreemde soldaten bezet geweest, die inkwartiering kregen bij de burgers. Langere bezettingen waren er einde 1600 en midden 1700. Het was een tijd van verhoogd vondelingental. Daar zullen wel geuniformde oorzaken geweest zijn. In die periodes werden er ook een 10 tal huwelijken met soldaten ingeschreven.

Hierover meer in het volgende nummer.

David Teniers
in het
Koninklijk
Museum voor
Schone Kunsten
van Antwerpen

Deze grootse tentoonstelling van het werk van Teniers is nog toegankelijk tot 1 september.

Leden van de kring kunnen nog inschrijven om, aan gunstigere ingangsprijs, in groep een bezoek te brengen. Dit gebeurt op

**Zaterdag
3 Augustus
14 uur**

We gaan met eigen vervoer. Gelieve uw naam op te geven aan een der bestuursleden. Dit maakt het mogelijk met volle wagens te rijden. Indien er voldoende belangstelling is, zorgt HOEMBEKA voor een eigen gids.

11. Hombeekse Stammen

Ward DE KEMPENEER
Angèle SELLESLAGHmet dank voor de verleende
medewerking aan :

De Stam

TEUGHELS

deel 6

— de tak van meulemakers —

Hendrik Teughels-Van Den Bermt
Maria Louise Broers-Teughels
Connie Jacobs
Maria Hendrickx-Teughels
Frans Van Den Heuvel

Zoals reeds in vorig nummer gemeld was het de jongste zoon van Guiliam Teughels-De Wit, met name Gommarus Teughels (*1716) gehuwd met Anna Nagels, die aan de basis lag van de twee laatste takken :

Jan Frans Teughels (*1753) x Van Beveren : G I L L A M E S
Guiliam Teughels (*1755) x Verbruggen : M E U L E M A K E R S

Deze laatste tak wordt hier besproken.

Guiliam Teughels huwde in 1789 met Elisabeth Verbruggen. De familie Verbruggen was bemiddeld en in Hombeek bij de goeode boeren te rekenen, gevestigd op het Heike en 't Klein Gent (Regulaar). Guiliam kwam door zijn huwelijk naar het Regulaar wonen en ging er boeren. Hij had er ook de bekende herberg "In de Roos". Het gezin telde twee dochters en twee zonen. Peter Jozef (*1792), zijn jongste zoon ligt aan de oorsprong van de naam " M e u l e m a k e r s ", door zijn huwelijk met de dochter van de molenbouwer uit Londerzeel.

De nakomelingen bleven in vaders' stiel en werden houtbewerkers, zowel meubelmakers als schrijnwerkers en karremakers, te Hombeek en te Leest.

Zeër merkwaardig is toch ook nog dat het onderwijs een zeer grote aantrekkingskracht ging uitoefenen op heel wat nazaten. Niet minder dan 34 rechtstreekse afstammelingen gingen voor de klas staan. Misschien is het huwelijk van Victoria Teughels met de zoon van de Leestse hoofdonderwijzer Mellemans daar niet vreemd aan.

4/6 Guillelmus TEUGHELS (* 22.3.1755, + ante 1820)
x 10.2.1789 met Elisabeth VERBRUGGEN (* 19.7.1753)
dochter van Petrus VERBRUGGEN (* 1713) X Maria VERTOMMEN

Deze landbouwersfamilie woonde op het Regulaar. Guiliam was boer maar ook herbergier in de herberg "In De Roos".

Uit dit gezin sproten 2 zonen en 2 dochters :

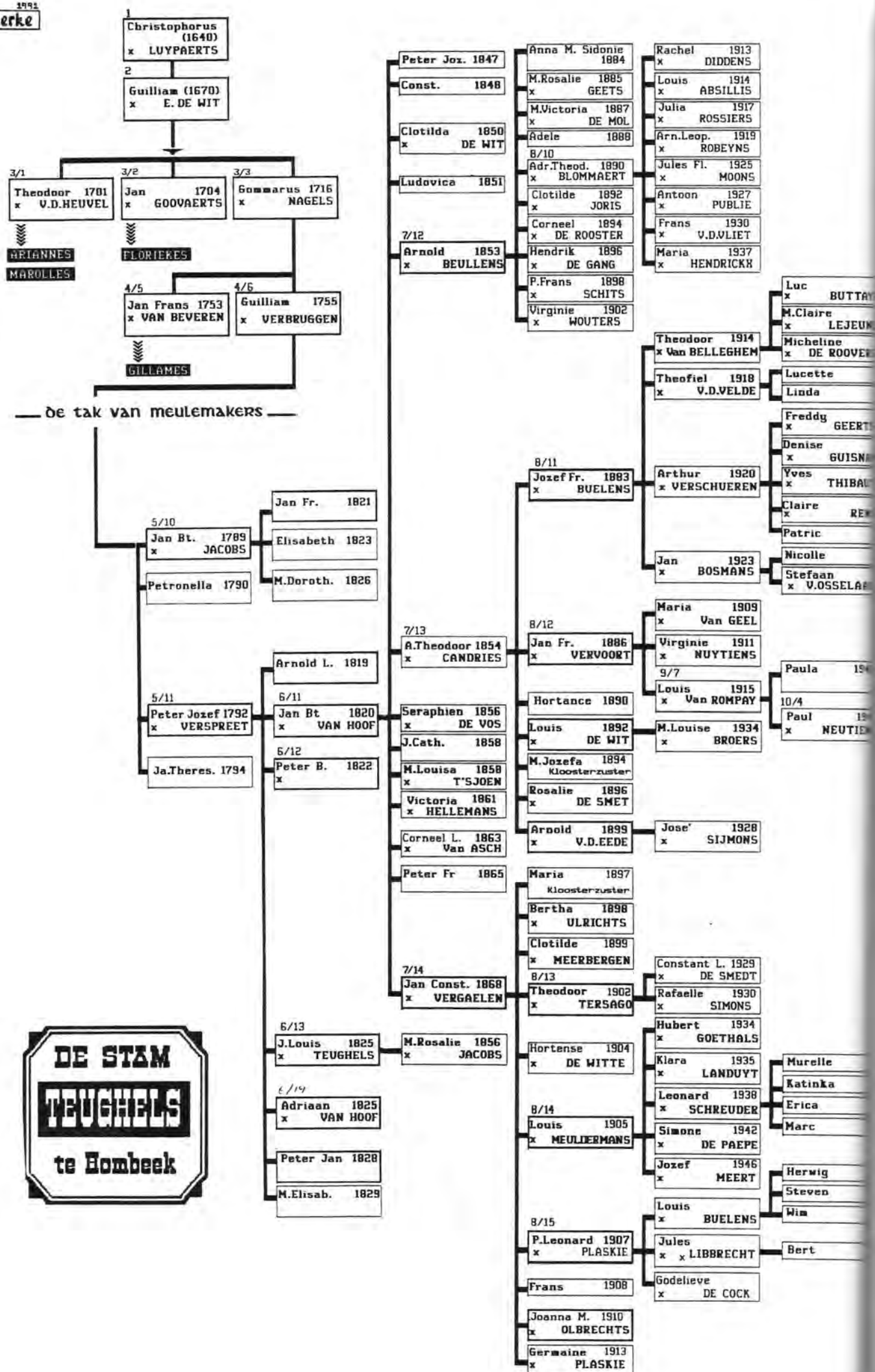
- (1) Jan Bt. (*17.7.1789, + 11.1841) gehuwd met Anna Catharina JACOBS (zie 5/10)
- (2) Petronella (*8.11.1790)
- (3) Peter Jozef (*9.10.1792, + 1829) x Joanna Catharina VERSPREET (zie 5/11)
- (4) Ja. Theresia (*23.2.1794)

5/10 Jan Bt. TEUGHELS (* 17.6.1789) x Anna Catherina JACOBS (* Londerzeel)

Hij diende als soldaat in het leger van Napoleon. Op 26 april 1808 werd hij ingelijfd bij het 63e Régiment Infanterie de Ligne. Volgens militaire gegevens was hij slechts 1.58 m. groot.

Ze hadden drie kinderen van wie geen verdere afstammelingen bekend zijn:

- (1) Jan Frans (*7.12.1821)
- (2) Elisabeth (*4.6.1823)
- (3) Maria Dorothea (*14.7.1826)

5/11 Peter Jozef TEUGHELS (*9.10.1792, +10.8.1829)

x Ja Catherina VERSPREET (* Londerzeel 15.2.1796, + 16.10.1873)
dochter van Arnold VERSPEET en Clara DE BOECK, uit Londerzeel.

Peter Jozef was eveneens als zijn broer "conscrit" onder Napoleon. Hij was van de lichting 1811 en heeft 2 jaar en 9 maanden gediend als zeeman bij het 16e équipage de Flotille. Hij keerde in Juni 1814 in Hombeek terug, na Waterloo en nadat de vrede gesloten was.

Ze huwden te Londerzeel in mei 1818. De familie VERSPREET was te Londerzeel bekend als molenbouwers en molensteenschepers (cf. "De Geschiedenis van Beigem", door ons medelid Theo Slachmuylders). Wellicht komt vandaar de naam "Van Meulemakers".

Hij zette de herberg "In De Roos" op het Regulaer, van zijn ouders verder en ook de boerderij eraan verbonden.

Deze woning van Peter Emmanuël
Van Asch - Van De Voorde werd
gekoofd door
Peter Jozef Teughels - Verspreet,
die er de herberg uitbaatte
"In de Roos".

reconstructie naar latere gegevens
verkleinde pentekening door Bob Broers

Hij was bij de stichting van de fanfare Sint Martinus in 1864 inschrijvend erelid. Drie weken na de geboorte van het zevende kind overleed vader Jozef THEUGELS. De weduwe hertrouwde op 26.7.1830 met Peter Jozef TEUGHELS, zoon van Jan Bt. TEUGHELS en Monica PICCAERTS. (zie Stam van Maates 2/3). De grootvader en oom van haar tweede man waren karremakers in het dorp. Dit heeft wellicht ook een rol gespeeld dat de oudste zoon, en vooral de kleinzonen van de herbergier en boer overschakelden naar de schrijnwerkerij, zowel te Hombeek als te Leest.

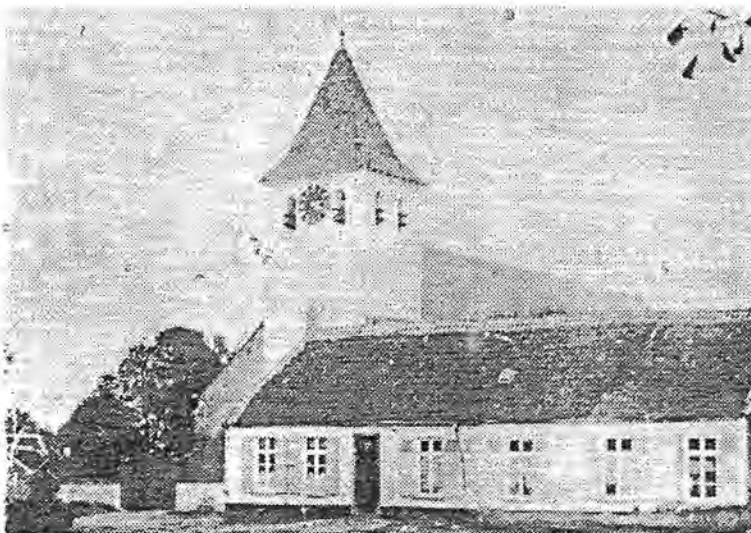
Dat in een herberg toen ook al eens lastige klanten over de vloer kwamen kunnen we lezen in een politieverlag van 10 februari 1836: "*Jan Verbruggen en Jan Bt. Vermeylen, diensboden bij brouwer Van Messen en Jozef Segers, diensbode bij pachter Dalemans te Leest worden ervan beticht Josephus Teughels en zijn huisvrouw, herbergiers te Hombeek, uitgescholden te hebben, zijnde een contraventie van het politiereglement art. 60.*" Waarschijnlijk werden deze wat oververzadigde dranklustige ruziemakers bier gewijgerd of was het sluitingsuur reeds verstreken.

Uit het eerste huwelijk zijn volgende kinderen geboren;

(1) <u>Arnold Leopold</u>	(*11.5.1819)	
(2) <u>Jan Bt.</u>	(*14.9.1820, + Leest 18.11.1872)	(zie 6/11)
	x Monica VAN HOOFF, woonden te Leest in "De Rozelaar"	
(3) <u>Peter Balthazar</u>	(*5.1.1822), hotelier te Antwerpen	(zie 6/12)
(4) <u>Jan Louis</u>	(*27.12.1823) x Petr. TEUGHELS, wwe DE WIN	(zie 6/13)
(5) <u>Adriaan Theodoor</u>	(*1825-1904 x Ma Paulina VAN HOOFF	(zie 6/14)
(6) <u>Peter Jan</u>	(*31.1.1828)	
(7) <u>Maria Elisabeth</u>	(*21.7.1829)	

6/11 Jan Bt. TEUGHEL'S (° 14.9.1820, + Leest 18.11.1872)

x (Leest 17.11.1846) Monica VAN HOOFF (°Leest 19.1.1824),
dochter van Jan Bt. en van Maria Anna VAN DEN HEUVEL.

Het oude dorp van Leest. De herberg "De Rozelaar" onder de klokketoren is woonstede geweest van vier generaties Teughels. Noldus zal er in 1907 grondige verbouwingen aanbrengen.

Als zoon uit de herberg "De Roos" in Hombeek, gaat Jan Baptist na zijn huwelijk met Monica Van Hoof, ook te Leest de herberg "De Rozelaar" uitbaten. Blijkbaar van de bloem naar de struik, want hij wist er zich als timmerman en herbergier een behoorlijke welstand op te bouwen.

De Rozelaar was een gekalandeerde herberg onder de Leestse klokketoren. Volgens de volkstelling van 1794 woonden er toen Jan Bt. GOOVAERTS, geboren te Zemst met zijn echtgenote Barbara DE BOELPAPE, weduwe van Mathias SELLESLAGH, en haar twee kinderen uit haar eerste huwelijk met name Peter Jan en Guiliam. Na zijn huwelijk in 1846 kwam er Jan Bt. TEUGHEL'S en Monica VAN HOOFF wonen.

Toen Jan Baptist op een avond te voet van Battel kwam is hij jammerlijk omgekomen door verdrinking in de Zenne te Leest. Het lijk van de 52 jarige werd te Hombeek opgevisst. Zijn zoon "Noldus" zette de zaak verder.

Dit gezin had 14 kinderen waaronder 2 tweelingen.

(1) <u>Peter Jozef</u>	(°Leest 2.3.1847) ongehuwd	
(2) <u>Cath. Constantia</u>	(°Leest 23.7.1848) (mogelijk als kind gestorven)	
(3) <u>J.M. Clotildis</u>	(°Leest 10.1.1850, + Heffen 5.1.1931) x Jan Desiderius DE WIT	
(4) <u>M. Elb. Ludovica</u>	(°Leest 27.9.1851) (mogelijk als kind gestorven)	
(5) <u>Arnold Leopold</u>	(°Leest 8.2.1853, + 10.1.1924)	(zie 7/12)
	x Catherina BUELLENS (°Leest 20.6.1855, + Mech. 24.8.1929)	
(6) <u>Adriaan Theodoor</u>	(°Leest 9.10.1854, + 18.5.1936)	(zie 7/13)
	x Virginie CANDRIES (°21.2.1858, + 27.2.1917)	
(7) <u>Seraphina</u>	(°Leest 12.10.1856, + Mech. 7.12.1933) x Gustaaf DE VOS	
(8) <u>Joanna Catherina</u>	(°Leest 2.12.1858, + Zemst 13.6.1933) ongehuwd.	
(9) <u>Ma. Ludovica</u>	(°Leest 2.12.1858, + 14.5.1924)	(zie verder hierna)
	x Jan Bt. T'SJOEN (°Wannegem-Lede 6.11.1852, + 9.8.1895)	
(10) <u>J. Cath. Victoria</u>	(°Leest 24.2.1861, + Leest 17.2.1919)	(zie verder hierna)
	x Louis HELLEMANS (°Kraainem 30.12.1871, + Leest 25.2.1916)	
(11) <u>Corn. Ludovicus</u>	(°Leest 1.10.1863) x Cath. Hendrika VAN ASCH (°Leest 3.3.1873)	
(12) <u>Peter Frans</u>	(°Leest 4.10.1865) x N. Clotilde (°Stuivenberg)	
(13) <u>M. Isab. Leontina</u>	(°Leest 11.4.1868) (waarschijnlijk als kind gestorven)	
(14) <u>Jan Constantinus</u>	(°Leest 11.4.1868, + Ramsdonk 21.6.1932)	
	x Joanna VERGAELLEN (°26.6.1876),
dochter van Jacob en van Maria VAN DEN BRANDE	(zie 7/14)

Louisa Teughels huwde met Jan Bt. T'SJOEN en ging naar Hombeek wonen, Victoria Teughels huwde te Leest met de zoon van hoofdonderwijzer Hellemans. Hier volgt hun gezin:

Ma. Ludovica Teughels (°Leest 1858 - Homb. 1924)

huwde met Jan Bt. T'SJOEN (°Wannegem-Lede 1852 - Homb.1895) Ze hadden volgende kinderen: 1. Stephanie (°15.7.1888, + 23.6.1980)

x Frans Emiel JACOBS (°30.10.1885, + Wolvertem 29.5.1927)
ouders van Louiza, Conny en Emilienne.

2. Arnold (°17.2.1890, +26.12.1953) x Marguerite MARTINY

3. Modest (°7.10.1891, +Mech.15.7.1980) ongehuwd

4. Delphine (°11.5.1893, +Etterbeek 23.3.1967)

x Henri TAVERNIERS (°Tienen 28.10.1885, +Brussel 27.10.1959)

5. Arthur (°8.2.1895, +13.5.1895)

6. Victoria (°8.2.1895, +1.8.1895)

Maria Ludovica TEUGHELs was getrouwd met Jan Baptist T'SJOEN, in de volksmond was ze beter bekend als "Lewis Tjoen". Ze had haar man in Hombeek leren kennen toen deze logeerde bij haar broer Dore van Meulemakers. Ze kwam er regelmatig helpen in de drukke herberg. Haar man overleed aan de kroep toen hij pas 43 jaar oud was. De 37 jarige Maria Ludovica verloor in drie maand haar tweeling en echtgenoot. Ze nam de verantwoordelijkheid op voor haar vier overblijvende kinderen en verdiende de kost als kleermaakster. Dag en nacht moest ze werken om er door te geraken. Ze had klanten in Hombeek, Leest en Mechelen. Ze had te Mechelen de "fijne naad" geleerd of de genoemde "haute couture". Vooral voor de betere kleding kwamen bijna alle Hombeekenaars bij haar terecht. Er waren soms 14 communieklederen in bestelling. Ook haar twee dochters, Stephanie en Delfine werden ingeschakeld. Daarenboven waren

er nog andere leerlingen of naaisters in dienst, zoals Therese Stroobants (Trees van Smeres), Celine Vekemans (Celine van Lis), Stans Put en anderen. De klanten moesten ook komen "passen". Dat gebeurde meestal de Zondag. Dan kon gemakkelijker verlet worden en dan was men toch iets meer opgekleed en opgefrist. Daarom werd die dag de kachel van 's morgens vroeg hoogrood gestookt. De boerinnen kwamen dikwijls al van voor de vroegmis. Sommigen goed gewassen, anderen met een reukje, maar dat moest erbij genomen worden.

In die tijd was er uitermate veel handwerk aan de klederen. Ze werden bovendien van binnen gevoerd, er kwamen balleinen in de taille (voor de slanke lijk), ook aan de hals en nek voor de rechtstaande kraagjes, heel veel plooitjes, passement (belegsel tot versiering) en galon, om de opsmuk met pareltjes niet te vergeten. Dit zou heden ten dage niet meer betaalbaar zijn.

Voor sommigen moest gedragen kleding hermaakt worden. Alles moest dan losgetornd worden. Van deze oude kledij werden dan korte broekjes voor de jongens of voorschootjes voor de meisjes gemaakt. Bij de veelvuldige bezoeken aan de naaister werd dikwijls het wel en wee besproken en Maria Ludovica werd veel in vertrouwen genomen. Ze was een vertrouwenwekkende persoonlijkheid die haar beroep met liefde uitoefende. Met haar tweelingzuster Eugenie ging ze soms naar Brussel om zich op de hoogte te houden van de nieuwe mode. Het was prettig werk maar vaak zenuwslopend, vooral omdat alles steeds tegen vooropgestelde tijden klaar moest zijn. Ook haar twee zonen werden ingeschakeld. Arnold en Modest moesten de afgewerkte kleding bij de klanten brengen. Dit gebeurde te voet, in alle hoeken van Hombeek.

In de statiestraat bouwde ze haar woning

(waar later haar dochter Stephanie Jacobs-T'Joen heeft gewoond) In 1914, bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog was haar zoon Arnold aan het front. Met haar drie andere kinderen, Stephanie, Modest en Delphine trok ze op vlucht naar Holland, naar Den Haag. Het beviel haar daar zeer. Ze naaide er ook maar niet meer zo intens als in Hombeek. Haar zoon Modest werkte bij een antquair en werd grotendeels de kostwinner. Ze hield heel veel van Holland en was er zelfs graag gebleven, was het niet dat haar oudste zoon terug uit de oorlog kwam. Haar huis in Hombeek was tijdens de bezetting ingenomen door de Duitse Gendarmerie. Bij haar thuiskomst vond ze het terug, niet alleen berooid van de ganse inboedel en meubilair, maar ook nog erg beschadigd. Kranig en werklustig als ze was werkte ze zich er terug bovenop.

Ze stierf plots, op 14 mei 1924, aan een hartaanval, op de leeftijd van 65 jaar.

J.Cath. Victoria Teughels (°Leest 1861 - 1919)

huwde met Louis HELLEMANS (°Kraainem 1871 - Leest 1916)

Hun kinderen waren:

(1) Stefanie (°Leest 22.7.1899, + Antw. 16.2.1936), kloosterzuster te Gent bij de Zusters van Liefde.

(2) Alfons (°Leest 28.7.1901, + Mech. 20.4.1986) x Alida SCHEERS (°Leest), onderwijzer te Leest en nadien te Hombeek.

(3) Constant (°Leest 1903, + Leest 11.11.1918)

Overleden op de dag van de Wapenstilstand na wereldoorlog 1. De aftrekkende Duitsers hadden een koe opgeëist waarvoor hij stroo wilde halen. Door een val van de strootas liep hij een schedelbreuk op.

Louis was de zoon van Petrus Jozef Hellemans (°Zandhoven 1838, + Leest 1885) en van Stefanie MANNEKEN (°Schoten 1840, + Asten (Holl.) februari 1918), koster en schoolhoofd te Leest. Hij was tijdens de schoolstrijd (1884) naar Leest gekomen.

Hij werd eveneens schoolhoofd en koster van Leest. Ze woonden in het dorp naast het huis "De Roozelaar", waar haar broer Noldus van Meulemakers woonde.

Moeder Victoria Hellemans-Teughels leed zeer erg onder het accidenteel verlies van haar jongste zoon Constant. Ze stierf drie maand later van verdriet.

6/13 Jan Louis TEUGHELs (° 27.12.1823)

huwde op 20 augustus 1855 met de weduwe Petronella TEUGHELs (° 7.11.1813, + 1891),

Petronella was de dochter van Jan Bt. Teughels en van Anna Maria Meulemans (zie tak Maates).

Ze had 3 kinderen uit haar eerste huwelijk met Jan Bt. De Win :

- (1) Egied Louis DE WIN (°11.10.1842)
- (2) Maria Louisa DE WIN (°7.7.1847)
x Edward MEYSMANS (alias "Waar van Dokes")
- (3) Francisca DE WIN (°14.1.1850)
x Hendrik VAN STEENWINCKEL.

Het gezin woonde op het Regulaar n° 74, (BV 1867).

Uit het huwelijk TEUGHELs-TEUGHELs werd één dochter geboren;

- (1) Marie Rosalie (°9.8.1856, + Mech. 22.4.1838)
Ze huwde met Cezar JACOBS (°1856, + Mech.1938)
winkelier en ook herbergier in de Bankstraat :
" A la Bellevue "

kinderen;

1. Sophie Leonie JACOBS (°1881)
x (1914) Jan SLACHMUYLDERS
2. Peter Jacob Eugene JACOBS (°1882)
brouwer te Mechelen
3. Karel JACOBS (°1884) landbouwer
4. Arnold Cezar JACOBS (°1886) landbouwer
5. Frans Theodoor JACOBS (°1888) brouwer
6. Maria Felicitas JACOBS (°1889) onderwijzeres
7. Maria Philomeen JACOBS (°1890)
8. Maria Elisabeth JACOBS (°1892)
8. Maria Rosalie JACOBS (°1893)
9. Frans JACOBS (°1896)
- 10 Ma.Florentia JACOBS (°1897)

O heilig kruis onder uw schaduw rust en hoop ik.

Bid voor de ziel van
Mevrouw

Maria Rosalia TEUGHELs

weduwe van mijnheer
Cesar JACOBS

Lid van het broederschap van den H. Franciscus
Salesius, van het broederschap van den H. Andreas
Avelinus en andere broederschappen.

geboren te Hombeek, den 9 Augustus 1856
en godvruchtig overleden te Mechelen, den
22 April 1938, voorzien van de HH. Sacra-
menten.

Zij was eene zeer goede moeder en ver-
dient in de gedachtenis voort te leven.

Zij verdroeg alles kloekmoedig, omdat
zij hare hoop in God gesteld had.

Weest niet bedroefd, geliefde kinderen
en kleinkinderen ik hoop U allen weer te
zien in den hemel.

Genadige Jezus, geef haar de eeuwige rust !

H. KAMP, MECHELEN.

6/14 Adriaan Theodoor TEUGHELs (° 13.9.1825, + 27.2.1904)

x Ma Paulina VAN HOOFF (°Mech. 3.3.1823, + 22.2.1891)

Hij was bekend als "Dore Meulemakers". Het echtpaar bleef kinderloos. Ze woonden in de ouderlijke woning in herberg "In de Roos", gelegen op het Regulaar. Deze herberg en boerderij werd voortgezet door zijn achterneef Eduard DE NEYS (°1866) - Angelique HUYGHE (°1867).

Dore Meulemakers woonde er tot zijn dood in 1904. Hetzelfde jaar nog werd de woning verbouwd door De Neys. Hij zette een grotere herberg met verdieping en noemde het " In de nieuwe Roos ". Nadien ging het huis over op zijn zoon Hendrik De Neys - Janssens en werd uiteindelijk door hun kinderen verkocht aan de huidige bewoners.

7/12 Arnold (Noldus) TEUGHELs (°Leest 8.2.1853, + 10.1.1924)
 x (Leest 1883) Catharina BEULLEns (°Leest 20.6.1855, + Mech.24.8.1929)
 dochter van Peter Jan (°Zemst) en van Maria Rosalie VERLINDEN (°Hombeek)

Noldus was amper 19 jaar toen zij vader door verdrinking om het leven kwam. Als oudste jongen zette hij de schrijnwerkerij van vader verder te Leest. Tien jaar later huwde hij met Trien Beullens. Toen later zijn zonen opgroeiden en meewerkten kwam de zaak tot hoogbloei. Het werkhuis werd vergroot. Het stond achter het huis en was gebouwd op de kerkhofmuur. Adriaan Theodoor, beter bekend als "Dore van Noldus", huwde met Victoria Emma BLOMMAERTS en volgde zijn vader op. Hij verbond in 1927 de zaal, die bij het woonhuis hoorde met het werkhuis en maakte er één grote ruimte van, zowel schrijnwerkerij als feestzaal bij gelegenheid.

Familiefoto Teughels genomen in het werkhuis van Noldus, kort na W.O. II.
 Staande: Trien Beullens en Noldus en de dochters Marie en Clotilde,
 vooraan: de zonen Theodoor, Peter Frans en Louis Corneel en ?

Het echtpaar Noldus Teughels - Beullens had 10 kinderen :

(1) <u>Anna Monica Sidonie</u>	(°Leest 31.1.1884, + 1.2.1884)	
(2) <u>Maria Rosalie</u>	(°Leest 1.2.1885) x Adolf GEETS (°Hever 6.4.1896)	
(3) <u>Maria Josefa Victoria</u>	(°Leest 19.3.1887) x J.Frans DE MOL (°Mech.24.2.1885)	
(4) <u>Catherina Adolphina</u>	(°Leest 18.9.1888)	
(5) <u>Adriaan Theodoor</u>	(°Leest 7.9.1890, + Leest 11.9.1960)	
	x Victoria Emma BLOMMAERTS	(zie 8/10)
(6) <u>J.M. Clotildis</u>	(°Leest 30.6.1892) x Jos Franciscus JORIS	
(7) <u>Louis Corneel</u>	(°Leest 5.3.1894, + Leest 12.12.1966)	
	x Elvira Emma DE ROOSTER	
	ouders van	
	(1) Gaston x Tamara BOSIK (°USSR) kinderen Paul en Roland	
	(2) Jeanne	
	(3) Ivonne x Marcel Huyghe (°Heindonk 1929-1991)	
	(4) Henri, zonder kinderen	
(8) <u>Hendrik</u>	(°29.4.1896) x Anna M.Joanna DE GANG	
(9) <u>Peter Franciscus</u>	(°28.5.1898) x Hortensia SCHITS	
(10) <u>Constantia Virginie</u>	(°22.4.1902) x Antoon WOUTERS	

7/13 Adriaan Theodoor TEUGHELS (°Leest 9.10.1854, + 18.5.1936)
 x (21.6.1882) Virgnie CANDRIES (° 21.2.1858. + 27.2.1917)
 dochter van Jozef CANDRIES x Philippina DE NEYS

Dore van Meulemakers was schrijnwerker en herbergier. Hij woonde in het dorp aan het station. De herberg met winkel was gebouwd door zijn suikeroom Jozef DE NEYS-JANSSENS. In een testament liet hij deze woning aan zijn neven en nichten. Theodoor kocht ze van de medeërfgenen.

Zijn echtgenote, Virs Candries, hield een kruidenierswinkel achter de herberg. De ingang en de vitrien lagen aan de zijkant van het huis, langs de weg van het Kriekerijveld. Op zondagmorgen, na de zesurenmis, kwamen reeds klanten van het Heike hun inkopen doen. Het waren vroegere burens van Virs, zelf afkomstig de Moststraat (Heike). Haar zuster Pelagie trouwde met Frans Selleslagh, alias "Sooi Boets".

De herberg was een ruim vertrek met twee vensters aan de voorkant en één aan de zijkant. De deur met portaal was op de hoek. Op het raampje boven de deur was in sierlijke letters geschilderd:

"Estaminet à la Station".

Franse benamingen waren destijds een modeverschijnsel. Het kwam meer voor zoals ook
 "A la Belle-Vue" bij Jacobs en
 "A la nouvelle Station" bij Van Hoof.

Het goederenstation dat vlakbij lag kende destijds een los- en laadactiviteit voor steenkolen en veldgewassen zoals bloemkolen en andere materialen. Dat bracht heel veel drukte mee. Ook de herberg van Meulemakers was er goed mee. Virs had de handen vol, maar mocht gelukkig rekenen op de hulp van kranige dochters; Stans, Marie en Roos.

Het werkhuis of de schrijnwerkerij van Dore lag vast aan het woonhuis. Het gebouw had aan de straatkant vier grote vensters en een deur. De vier zonen leerden de stiel bij hun vader. Met Hombeek kermis werd alles aan de kant gezet en het hele werkhuis opgekuist om er het bal te laten in doorgaan. Een orgel werd gehuurd en er kon naar hartelust gedanst worden. Dat heeft zo jaren lang geweest. Het was een schone tijd van vrolijk dorpsamusement !

Hieraan is ook een plezierige anekdote verbonden die de moeite waard is. De kleinkinderen van Dore speelden ook wel eens in het werkhuis. Rond de kermisdagen werd de dansvloer met kaarsvet ingestreken, met zaagsel bestrooid en dan moest hij extra glad gegleden worden. Dat gebeurde met een oud deken waarop dan kleine gasten werden geplaatst. Ze werden getrokken door de groteren, die met hen de zaal rondliepen. Dat was op zichzelf al meer dan een attractie. In de danszaal bevond er zich vanachter een ballustrade, toegankelijk met een kleine trap. Daarop konden de muzikanten plaatsnemen. Af en toe werd een buikspeler ingehuurd als interact. De inkom was gratis, maar voor iedere dans moest het dansende paar betalen aan de man die hiervoor rondkwam. Dikwijls werd er ook een orgel gehuurd (in Walem). Dit was voor de kleuters nog een grotere aantrekking, hoe kan het anders. Met fascinerende belangstelling volgden de dreumissen hoe het wonderbaarlijk speeltuig in gang gezet werd. De maandag en dinsdag van de kermisweek was er vrijaf in de school.

Toen Stans van Meulemakers, algemeen "tainke" genoemd, en de anderen aanstalten maakte om naar de kerk te vertrekken leek de kans schoon. Vlug werden er wat speelvriendjes en vriendinnetjes bijgehaald. Waarom niet eens geprobeerd een boek op te leggen en het orgel in gang te zetten ?

12. Hombekenaars, verenig U ! deel 3

of waar een Hombekenaar allemaal lid van was

Louis Buelens

Onderpastoor VAN DEN HEUVEL

Na de rustige bezadigde Dierickx kwam een onstuimige doordrijvende onderpastoor Van Den Heuvel. Hij was een zeer sociaal man die het van weeskind toch tot priester gebracht had. Onder zijn impuls, als jonge proost van de K.A.J., werd er ernstig gewerkt in de Hombeekse afdeling. De studiekring was een aangename en leerrijke bijeenkomst. De onderwerpen werden speelser aangepakt, er was meer plaats voor een lach en een grap. Dat sloeg goed aan, vooral bij de jonge mensen. De oude onderpastoor had mogen rekenen op onze eerbiedwaardige waardering, de jonge maakte een gevoel van broederlijke sympathie los. Wij waren vrienden die in hem zowel de mens als de priester erkenden. Van Den Heuvel werd op de handen gedragen door jong en oud en was nog moeilijk uit Hombeek weg te denken.

Totaal onverwacht, in 1937, kwam het bericht uit de lucht gevallen; "Onze onderpastoor is benoemd in Deurne, en E.H.Nobels komt naar hier !" Verbijstering en ongeloof maakten plaats voor verzet. Niemand kon het gevoel van "bedrogen te zijn" van zich afzetten. "Die arme wees wordt naar een rode burcht gestuurd, om een plaats vrij te maken voor dat rijke menskind, dicht bij zijn familie, en op een parochie die goed draaide !" In de parochie van de H.Familie te Deurne moest alles van de grond opgebouwd worden, en daar waren zeker heel wat teleurstellingen te verwerken.

Protestmars naar het Bisdóm.

Deze benoeming greep de Hombekenaars sterk aan. Ze maakten er wereldnieuws van. Ieder was met het lot van "het arme slachtoffer" begaan. Daar moest iets aan gedaan worden. Er werden spoedvergaderingen belegd met als resultaat; "We gaan in staking, we gaan in de parochie niet meer naar de mis en zullen in blok een petitie gaan overhandigen aan de bisschop in zijn paleis, om onze onderpastoor terug te eisen." Het verzoekschrift werd opgesteld en door vele handtekeningen bekrachtigd. Na de plechtige hoogmis in de Sint Romboutskathedraal, stond de Hombeekse protestgroep opgesteld, links van de uitgang, met

onderpastoor Van Den Heuvel

de dreigbrief in de hand. Rechts stond een delegatie van Borsbeek die op hun beurt hun onderpastoor kwamen terugvorderen die, toeval of niet, E.H. A. Nobels heette.

"De bisschop wijdt en benoemt de priesters, niet het volk", was de repliek. Zoals elk vuur dooft zonder blazen, is dit heilig vuur ook gedoofd. Later kwam er nog een briefje vanuit zijn nieuwe parochie in Deurne waarin ons gevraagd werd met Mijnheer Nobels even goed samen te werken als we met hem hadden gedaan.

Onderpastoor NOBELS.

Met een verbazingwekkende zelfzekerheid nam de nieuwe onderpastoor ook de taak als proost op. In minder dan geen tijd wist hij het volksoordeel te doen keren. Rustig maar vastberaden trad hij op en wist hij zijn zijn veelvuldige talenten en ervaring te gebruiken ten dienste van iedereen. Op elk terrein kon men bij hem terecht. Vooraleer hij de Cibie aanving was hij al afgestudeerd advocaat en had hij zijn legerdienst als artillerist achter de rug. Hij kende de klappen van de zweep en sprak met rijp beraad over alle problemen waar jonge mannen mee te maken hadden. Er werd ook wel over

HET GEZIN VAN DORE VAN MEULEMAKERS

Staande : Arnold, Roos, Hortence, Maria Jozefa en Louis. Zittend : Jef, vader en moeder en Sooi.

Het gezin van Dore Meulemakers telde 9 kinderen:

- (1) Jozef Frans (°17.5.1883, +Mech.13.2.1934) (zie 8/11)
x Ma Alphonsine Stefanie BUELENS (°Leest 2.11.1883, +Mech.17.11.1952)
- (2) Pelagie Hortance (°23.2.1885, + 6.5.1887)
- (3) Jan Frans (Sooi) (°14.10.1886, + 13.5.1943) (zie 8/12)
x Melanie VERVOORT (°1889-1980) (Nie "van de Gruune")
- (4) Corneel Louis (°7.10.1888, + 1.1.1891) ongehuwd
- (5) Hortence (°9.12.1890, + 16.12.1872) ongehuwd, herbergierster "A la Station"
- (6) Louis Henri (°21.11.1892, + 18.5.1960), schrijnwerker.
x Augusta DE WIT (° Weert 1900, +Duffel 20.12.1989), dochter
Marie-Louise TEUGHELS (°5.11.1934) x Frans (Bob) BROERS
(°Mech.11.4.1925) ouders van Christel BROERS (°19.1.1962)
- (7) Maria Josepha (°19.11.1894, + Huldenberg 24.5.1990) kloosterzuster Annonciaden,
- (8) Constance Rosalie (°6.9.1896, Mech. 24.5.1983)
x Gustaaf DE SMET (° Mech. 14.8.1898, + 2.12.1927). Hun zoon
Theo (°28.4.1924) x Martha VAN CAUWENBERGH (°6.2.1926) ouders van
(1) Ingrid x Dirk SMETS, (2) Maryse x Jos TROGH, (3) Marleen x Willy
VERCAMMEN, (4) Jan x Linda SCHOLLEN.
- (9) Arnold Leopold (°13.5.1899, + 22.2.1964), schrijnwerker
x Sophie VAN DEN EEDE (°5.4.1901), dochter van Pieter Jozef en van
M.Seraphina VEKEMANS.
Hun dochter Josée TEUGHELS (°27.12.1926) huwde J.Frans SIJMONS
(°K.Bos 17.4.1924),
ouders van Luc (°Mech.1951) en van Imelda (°Mech.1953)

7/14 Jan Constantinus (°Leest 11.4.1868, + Ramsdonk 21.6.1932)
 gehuwd met Joanna VERGAELLEN (°26.6.1876)
 dochter van Jacob en van Maria VAN DEN BRANDE

Dit kroostrijk gezin telde 11 kinderen van wie er 10 opgroeiden. De ouders gingen naar Ramsdonk wonen. Meerdere kinderen volgden de voetsporen van de vader en gingen in het onderwijs. Onder hen zoon Louis, hoofdonderwijzer van Kapelle o/d Bos.

IN DE BRIL VAN BERTHA TEUGHEL'S

In de bril van Bertha Teughels
 Is er somtijds veel te zien.
 't Is precies een speelgoedwinkel:
 Aan twee kanten een vitrien.

'k Zag daar eens een vogel vliegen,
 'k Zag de kap van Soeur Chantal,
 'k Zag een venster met gordijnen,
 Zo met bloempotten en al.

En een kleine muizenlandkaart
 En een stukske Gibraltar,
 En een gieter voor de bloemen
 Te koop in de brillbazar.

In de bril van Bertha Teughels
 Staat de wereld in het klein.
 Onze klas zit vol kleine menskens
 Van jujube en marsepein.

'k Zag daar ook Mijnheer Van Hout eens
 Achter zijn pupiter. Pam !
 't Was precies een kleine duivel,
 Die van uit een kasse kwam.

In de bril van Bertha Teughels
 Is het somtijds uitverkocht.
 En, terwijl ik nieuw postuurkens
 In Bertha haar ogen zocht,

Zag ik daar opeens m'n eigen,
 Of daar in de winkel stond:
 Mijn portret in een brelokske,
 Met een zilveren kaderke rond.

(1) Maria Monica

(°Ramsdonk 14.4.1897, + Overijsse 12.11.1898)
 Kloosterzuster diocesane te Mechelen.

(2) Bertha

(°Ramsdonk 12.8.1898, +R.10.1.1985),
 ere-onderwijzeres (Burcht),
 x Frans ULRICHTS (°Kessenich 1896, + R.1969)
 Kinderen;

(1) Willem Garpard (°28.11.1923)
 x Maria VAN DER STOCK
 ouders van Herman x Nadine CARTON
 Hilde x Guy COLPIN
 Koen x Ria DE WACHTER

(2) Lutgarde (°28.9.1928)

(3) Clotilde

(°Ramsdonk 8.11.1899, +Brugge 8.7.1982)
 x Arthur MEERBERGEN (°Lier 1899, +Brugge 1980)
 Kinderen;

(1) Lutgarde
 (2) Godelieve
 (3) Gerarda x Louis DE WILDE, procureur generaal bij
 het Parket te Gent. Ouders van
 Bart, Kris, Maria en Geert
 (4) Gommar x Rhee OXINE (Zuid Korea)
 ouders van Viviane en Edwin
 (5) Theodoor x Godelieve PEERTS
 (6) Godfried (+ Herentals, 4 jaar oud)

(4) Theodoor

(°Ramsdonk 9.1.1902, +Reet 4.11.1981)
 x Aline TERSAGO (°9.9.1900)

(zie 8/13)

(5) Maria S.Leontina

(°Ramsdonk 3.1.1903, + R.9.2.1907)

(6) Hortance

(°Ramsdonk 6.4.1904, +Burcht 11.12.1975)
 x Romain DE WITTE (°Berchem-Audenaerde 1904)
 ouders van

(1) Godelieve, religieuze in Zaïre,
 (2) Wilfrieda, regentes.

DE FAMILIE in 1918

eerste rij zittend :
Frans - vader
Germaine - moeder
en Joanna-Maria

staande :
Louis - Pieter-Leonard
Clotilde - Maria-Monica
Bertha - Hortence
en Theodoor

(7) Louis (°Ramsdonk 23.12.1905), ere-hoofdonderwijzer (zie 8/14)
x M.Joanna MUYLDERMANS (°K.Bos 25.6.1909, +Ramsd.13.2.1990)

(8) Pieter Leonard (°Ramsdonk 16.5.1907, + Mech.30.3.1982) ere-onderwijzer (zie 8/15)
x Virginie PLASKIE (°Ramsdonk)

(9) Frans (°Ramsdonk 21.12.1908, + 19.2.1986) ongehuwd

(10) Joanna Maria (°Ramsdonk 14.12..1910) x Jan OLBRECHTS (°Ramsdonk 23.5.1912, +Vilvoorde)
ouders van Edward OLBRECHTS x Cecile STORMS. Kinderen: Raf (°1973), Veerle (°1978)

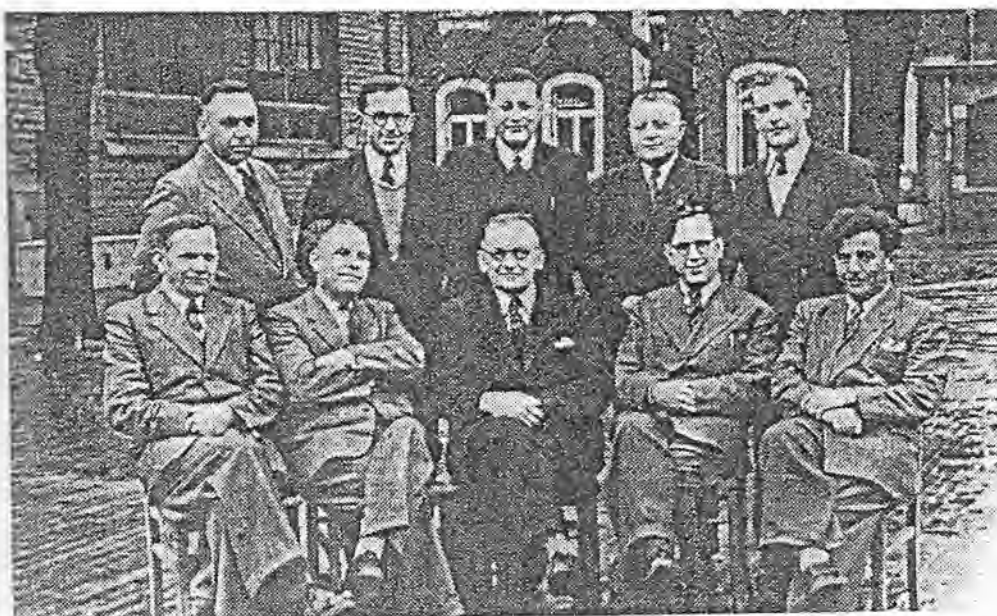
(11) Germaine (°Ramsdonk 13.6.1913) x Jules PLASKIE (°Ramsdonk 12.2.1913, Duffel 23.1.1988),
zoon van Louis en Consta.Ludovica VAN PRAET (°Ramsdonk 20.5.1875, +12.12.1922)
ouders van

(1) Louis (°Ramsdonk 14.6.1946, + K.Bos 10.8.1982) x Nicole MEERT

(De wwe. hertrouwde met Jozef TEUGHELs, zie Louis (5)

(2) Constant x Rita COOREMAN, ouders van Jurgen PLASKIE,

(3) Lutgarde x Karel MUYSHOND, ouders van Franky.

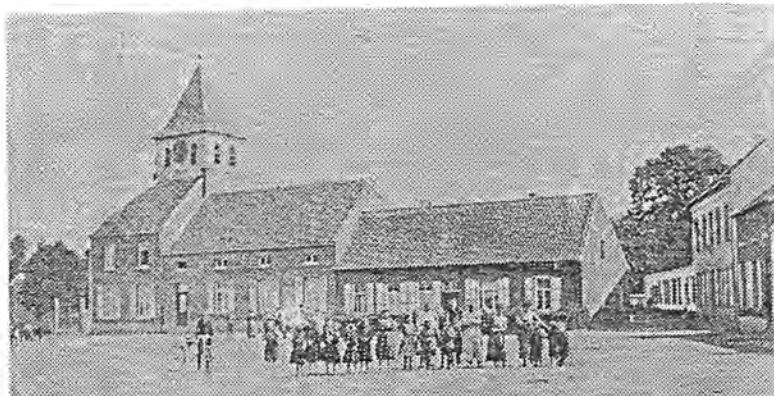

ONDERWIJZERS VAN
KAPELLE O/D BOS
VAN L-> R.

Lode Vercammen
Juler Teughels
Alf.V.Cauwenbergh
Alf. V.Humbeeck
N.Jenné
Leonard Teughels
Willem V.D.Branden
Emiel Clotrens
Louis Teughels
Hendrik V.D.Ven

8/10 Adriaan Theodoor (°Leest 7.9.1890, +Leest 11.9.1960)

x (1912) Vict.Emma BLOMMAERTS (°St K.W.4.11.1891, +Mech.20.1.1961)
dochter van Jozef en Joanna NAUWELAERTS

Het dorpsplein te Leest anno 1914, na de verbouwingen door Noldus.

Naast "De Rozelaar" met het nieuwe werkhuis staat het huis van koster Hellemans - Teughels.

Schrijnwerker en herbergier in het ouderlijk huis te Leest. Hij vergrootte het werkhuis. Met de kermissen werd het tot balzaal herschikt. Bij gelegenheid werd er ook toneel in gespeeld en was het de feestzaal voor de teerfeesten van de muziekmaatschappij. Zijn oudste zoon Louis werd de laatste in de rij schrijnwerkers in "De Rozelaar". De aloude herberg met de mooie naam van een welriekende bloemenstruik is nu een bankinstelling geworden (A.S.L.K.), en het werkhuis werd omgebouwd tot een taverne.

Uit het gezin sproten 10 kinderen :

(1) Rachel (°St.KW 14.2.1913)

x Louis DIDDENS (°Leest 1.8.1911), electricier
dochter Frieda gehuwd met Roger De Smedt,
ouders van Guy, Anne en Carla

(2) Louis (°St.KW 3.8.1914)

x Mathilde ABSILLIS, schrijnwerker, ouders van
(1) Theo x Stefanie MACHTENS en zoon Wim
(2) Jan x Erna VERHAEGEN, onderwijzer,
ouders van Johan en Noël
(3) Arnold x Marina ECKELEERS
ouders van Vanessa en Geert
(4) Frans x Karinne VAN ROMPAY
ouders van Yves en Chris

(3) Julia (°Leest 24.3.1917) x Albert ROSSIERS (°L'Isle-Jour,Fr.1915, + 12.10.1990) ouders van

(1) Wilfried x Marie Louise Leenders, kinderen: Gert en Lieve
(2) Gerrit x Lisette Vets, (3) Koen x Greet De Greef, (4) Maria x Hugo Teughels, kinderen Ben en Sophie, (5) Greet x Hugo Reyniers, kinderen Peter, Katrien en Griet, (6) Stefaan x Karin Potums, kinderen Ruben en Ellen, (7) Herman x Hilde Van Opstal, kindern Katrien, Mieke en Jill.

(4) Arnold Leopold (°Leest 11.1.1919) x Melanie ROBEYNS, ouders van
Silvain x M.Theresia SCHAEERLAEKEN, en zonen Kurt en Rony

(5) Florentijn M.J. (°Leest 1921-1923)

(6) Jules Florentijn (°Leest 22.1.1925, +Jette 25.3.1981) x Joanna MOONS,
onderwijzer, ouders van (1) Rita, (2) Dirk x Martine GEVAERS, en (3) Ria.

(7) Antoon (°Leest 30.3.1927, +Mech.24.5.1985) x Francine PUBLIE, ouders van
Etienne, Rita, Linda, Arlette en
Marc x Lutgarde NOBELS

(8) Frans (°Leest 21.1.1930) x G+ilberte VAN DE VLIET

(9) Walter (°Leest 1931-1931)

(10) Maria (°Leest 22.2.1937) x Aloïs HENDRICKX, schoolhoofd van de Vrije Basisschool te Leest.
Ouders van Hilde en Else.

8/11 Jozef Frans (°17.5.1883, + Mech.13.2.1934)

x Ma Alphonsine Stefanie BUELENS (°Leest 2.11.1883, +Mech.17.11.1952)

Ze huwden in 1913 en hadden 4 kinderen;

(1) Theodoor (°Schaarbeek 9.6.1914, + 11.3.1981) x Laura VAN BELLEGHEM, ouders van

1. Luc x Marie Paule BUTTAY, kinderen; Stefanie, Caroline, Michel, An
2. Marie Claire x Michel LEJEUNE, kinderen: Françoise en Nadine
3. Micheline x Robert DE ROOVER, kinderen; Kristof, Valerie

(2) Theophiel Desiré (°Papendrecht,Holland, 21.3.1918) x Lisette VAN DE VELDE, ouders van

1. Lucette
2. Linda

(3) Arthur (°10.6.1920, + 14.1.1972) x Maria VERSCHUEREN (°4.8.1921? + 24.9.1980), ouders van

1. Freddy x Annemie GEERTS. Kinderen: Philip, Charlotte
2. Denise x GUIZNAM N. Kinderen; Arturo, Nathalie, Maria, Elisabeth
3. Yves x Greet THIBAUT. Kinderen; Veerle, Jeroen, Steven, Katrien
4. Claire x Guido RENS. Kinderen: An, Katrik, Marnik
5. Patrick (+)

(4) Jan (°27.1.1923, + 8.4.1986) x Berthe BOSMANS, ouders van

1. Nicole
2. Stefaan x Anne VAN OSSELAER. Kinderen; Jan en Tom

Jef Teughels en
Stefanie Buelens
met de 4 zonen
vader Dore
met
Hortence Teughels
en Gusta De Wit

8/12 Jan Frans TEUGHEL (°14.10.1886, + 13.5.1943)

x Ma.Melanie VERVOORT (° 22.7.1889, + 31.10.1980),
dochter van Jan en M.Coletta SCHAEERLAKEN.

Sooi van Meulemakers had de stiel geleerd in de schrijnwerkerij van zijn vader. Hij huwde met Melanie Vervoort, die in het dorp woonde, op de Mechelse steenweg in de herberg "Het Bareelhuis". Ze was bekend onder de toenaam "Nie van de Gruune". In 1920 kochten ze in het dorp het huis gebouwd door de kuiper Pieter Eduard Goovaerts. Het werd tot herberg ingericht die bekend was als de "café van de Gruune". Toen in 1933 de brouwerij Jacobs het huis van de erfgenamen van Sus De Kempeneer kochten en er een nieuwe herberg met zaal bouwden, gingen Sooi en Nie als eersten deze moderne zaak die "Forum" heette, uitbaten. Daar had het dubbel huwelijksfeest plaats van de twee dochters, Mieke en Virginie. Kort erop kocht Sooi een oude, in verval geraakte herberg naast zijn eigen huis, met name "Het Brouwershuis". Hij brak ze af en verbouwde ze tot een schrijnwerkersatelier. Ze verhuisden terug naar hun eigen woning. Sooi stierf er in 1943. Nie bleef er wonen met

haar schoonzoon Louis Van Geel en dochter Mieke. Het is steeds één van de bloeiendste herbergen geweest van Hombeek-dorp. De herberg en atelier zijn nu omgebouwd door de kleindochter van Nie, Mariette Parms-Nuytiens, die er een modezaak voert met haar zoon Nick.

Het echtpaar had drie kinderen :

Maria (°6.11.1909) x Louis VAN GEEL (°15.12.1909, +28.4.1988), ouders van
Lucien VAN GEEL (°1938) x Ida VAN DEN EEDE.

Virginie (°5.2.1911) x Severien NUYTIENS (°9.10.1905, + 13.8.1977) ouders van
Mariette NUYTIENS (°17.12.1933) x Herman PARMS
Henri NUYTIENS (°3.8.1936) x Rosa SPRUYT

Louis (°28.5.1915) x Ivonne VAN ROMPAY (°Koewacht,Nl. 31.10.1914, +12.5.1948)

(zie 9/7)

Huwelijksfoto's in 1933 van Mieke en Virginie "Van de Gruune" (l'eughels) met Louis Van Geel en Severien Nuytiens. Ze huwden dezelfde dag uit van café Forum, destijds uitgebaat door hun ouders, Sooi van Meulemakers en Nie van de Gruune.

8/13 Theodoor (°Ramsdonk 9.1.1902, +Reet 4.11.1981)
x (Hombeek 1928) Aline TERSAGO (°9.9.1900)

Kinderen:

- (1) Constant Louis (°Hemiksem 9.4.1929) x Hilda DE SMEDT (°Breendoijk 14.3.1934)
ouders van Marc TEUGHELS (°Niel 11.7.1960) x Gerda COLPAERT (°Ninove 21.4.1934)
- (2) Rafaelle (°Hemiksem 24.3.1930) x Alex Alf.Jozef SIMONS (°20.3.1928)
ouders van Danielle SIMONS (°Hemiksem 22.6.1954)
Laurent SIMONS (°Hemiksem 12.2.1956) x Betty VAN DE BUNDERE

8/14 Louis (*Ramsdonk 23.12.1905), ere-hoofdonderwijzer
x (K.Bos 1933) M.Joanna MUYLDERMANS (*K.Bos 25.6.1909, +Ramsd.13.2.1990)
dochter van Jan Hubert (*K.Bos 2.5.1883, + 5.1.1956) en M.Coleta Fra. LAMBERTS (*Tisselt
18.1.1887, +K.Bos 19.1.1961)

kinderen;

- (1) Hubert (*K.Bos 12.8.1934) x Maria GOETHALS, zonder kinderen
- (2) Klara (*K.Bos 23.11.1935) x Paul LANDUYDT
ouders van
Carl LANDUYDT x Katrien VERBEEK, kinderen; Tine en Sara
Anne LANDUYDT x Wim VERSCHUEREN, kinderen; Rik en Frank
Koen LANDUYDT
Tom LANDUYDT
- (3) Leonard (*K.Bos 1.12.1938) x Marjan SCHREUDER
ouders van Murelle, Katinka, Erika en Mark
- (4) Simonne (*K.Bos 2.9.1942) x Paul DE PAEPE (*Kortrijk)
ouders van Filip, Dominique, Sabine en Kristien
- (5) Jozef (*K.Bos 21.1.1946) x Nicolle MEERT (*2.10.1952), (wwe. Louis PLASKIE)
ouders van Gino PLASKIE en Mario PLASKIE en Inge TEUGHELIS

8/ 15 Pieter Leonard (*Ramsdonk 16.5.1907, + Mech.30.3.1982) ere-onderwijzer
x Virginie PLASKIE (*Ramsdonk)
dochter van Louis en Consta.Ludovica VAN PRAET (*Ramsdonk 20.5.1875, +12.12.1922)

kinderen;

- (1) Louis x Maria BUELENS, ouders van Herwig, Steven en Wim
- (2) Jules x Annie LIBBRECHT, ouders van Bert
- (3) Godelieve x Patrick DE COCK, ouders van Katrien en Mieke

9/7 Louis TEUGHELIS (*28.5.1915)
x Ivonne VAN ROMPAY (*Koewacht,NL. 31.10.1914, +12.5.1948)
dochter van Eugene en van Paulina PEETERS

kinderen;

- (1) Paula (*18.2.1940) ongehuwd,
- (2) Paul (*9.3.1944) x Frieda NEUTTELS (*Mech.24.12.1944), (zie 10/4)

10/4 Paul TEUGHELIS (*9.3.1944) x Frieda NEUTTIENS (*Mech.24.12.1944),
dochter van Louis en Silvia PAUWELS

Kinderen;

- (1) Dirk Louis (*19.5.1968) gehuwd met Heidi Selleslagh.
- (2) Ilse (*3.1.1972)

<<<<<<<<<< >>>>>>>>>>>>>

De tak van Meulemakers mag zich van de vijf takken der Teughelsen op de meeste jongeren beroepen om deze zeer omvangrijke stam verder te zetten.

Met deze bijdrage besluiten we ook het verhaal van de oudste en grootste stam Teughels te Hombeek. We hebben zeker hier en daar wat aan te vullen of te verbeteren. Hiervoor doen we op alle lezers een beroep. Meld ons uw opmerkingen, aanvullingen of verbeteringen.

Een tweede stam Teughels in Hombeek is deze van M A A T E S. Hierover berichten we in volgend nummer, en ook over enkele losse gezinnen die we niet konden terug brengen tot één der twee grote stammen.

12. Hombekenaars, verenig U ! deel 3

of waar een Hombekenaar allemaal lid van was

Louis Buelens

Onderpastoor VAN DEN HEUVEL

Na de rustige bezadigde Dierickx kwam een onstuimige doordrijvende onderpastoor Van Den Heuvel. Hij was een zeer sociaal man die het van weeskind toch tot priester gebracht had. Onder zijn impuls, als jonge proost van de K.A.J., werd er ernstig gewerkt in de Hombeekse afdeling. De studiekering was een aangename en leerrijke bijeenkomst. De onderwerpen werden speelser aangepakt, er was meer plaats voor een lach en een grap. Dat sloeg goed aan, vooral bij de jonge mensen. De oude onderpastoor had mogen rekenen op onze eerbiedwaardige waardering, de jonge maakte een gevoel van broederlijke sympathie los. Wij waren vrienden die in hem zowel de mens als de priester erkenden. Van Den Heuvel werd op de handen gedragen door jong en oud en was nog moeilijk uit Hombeek weg te denken.

Totaal onverwacht, in 1937, kwam het bericht uit de lucht gevallen; "Onze onderpastoor is benoemd in Deurne, en E.H.Nobels komt naar hier !" Verbijstering en ongeloof maakten plaats voor verzet. Niemand kon het gevoel van "bedrogen te zijn" van zich afzetten. "Die arme wees wordt naar een rode burcht gestuurd, om een plaats vrij te maken voor dat rijke mensenkind, dicht bij zijn familie, en op een parochie die goed draaide !" In de parochie van de H.Familie te Deurne moest alles van de grond opgebouwd worden, en daar waren zeker heel wat teleurstellingen te verwerken.

Protestmars naar het Bisdom.

Deze benoeming greep de Hombekenaars sterk aan. Ze maakten er wereldnieuws van. Ieder was met het lot van "het arme slachtoffer" begaan. Daar moest iets aan gedaan worden. Er werden spoedvergaderingen belegd met als resultaat; "We gaan in staking, we gaan in de parochie niet meer naar de mis en zullen in blok een petitie gaan overhandigen aan de bisschop in zijn paleis, om onze onderpastoor terug te eisen." Het verzoekschrift werd opgesteld en door vele handtekeningen bekrachtigd. Na de plechtige hoogmis in de Sint Romboutskathedraal, stond de Hombeekse protestgroep opgesteld, links van de uitgang, met

onderpastoor Van Den Heuvel

de dreigbrief in de hand. Rechts stond een delegatie van Borsbeek die op hun beurt hun onderpastoor kwamen terugvorderen die, toeval of niet, E.H. A. Nobels heette.

"De bisschop wijdt en benoemt de priesters, niet het volk", was de repliek. Zoals elk vuur dooft zonder blazen, is dit heilig vuur ook gedooft. Later kwam er nog een briefje vanuit zijn nieuwe parochie in Deurne waarin ons gevraagd werd met Mijnheer Nobels even goed samen te werken als we met hem hadden gedaan.

Onderpastoor NOBELS.

Met een verbazingwekkende zelfzekerheid nam de nieuwe onderpastoor ook de taak als proost op. In minder dan geen tijd wist hij het volksoordeel te doen keren. Rustig maar vastberaden trad hij op en wist hij zijn veelvuldige talenten en ervaring te gebruiken ten dienste van iedereen. Op elk terrein kon men bij hem terecht. Vooraleer hij de Cibie aanving was hij al afgestudeerd advocaat en had hij zijn legerdienst als artillerist achter de rug. Hij kende de klappen van de zweep en sprak met rijp beraad over alle problemen waar jonge mannen mee te maken hadden. Er werd ook wel over

de vorige proosten gesproken. Ieder was eigengeaard, maar klagen konden we over geeneen.

In datzelfde jaar ging het Internationaal K.A.J. Congres door in Parijs. Met veel moeite kwam men aan het nodige geld voor de verplaatsing. Onze afdeling werd er vertegenwoordigd door het broederpaar Willem en Louis Slachmuylders.

Mijnheer Nobels maakte van elke bijeenkomst een feest. Hij hanteerde de kunst om minzaam maar toch beslist te handelen. Zeer onderlegd wist hij de harten te winnen. Met zijn bekende glimlach begeesterde hij de Jeugd. Bijna onbespreekbare onderwerpen voor die tijd waren bij hem aanvaardbaar en dierf hij ook aan. Zonder de waarheid geweld aan te doen, werden de meest kiese zaken besproken. Elke vergadering gaf hij ons een levensles mee, die nu, meer dan vijftig jaar later, nog steeds haar volle waarde behoudt. Voor mij was hij een verdere uitsraling van Cardijn. Op beider begrafenis heb ik in de diepste beroering afscheid moeten nemen met de gedachte: "Vaarwel, goede grote vriend, U vergeet ik nooit." Dat elke vereniging steeds in geldnood zat was voor niemand een geheim. Om een reserve-spaarpot aan te leggen voor de parochiale werking, kwamen de leiders overeen een Vlaamse Kermis in te richten. Er werd een comité samengesteld waarin alle bestuursleden vertegenwoordigd waren. De proost was niet alleen de inspiratiebron, maar ook de koördinator. Met zijn ondervinding en met de hulp van een brede waaier aan relaties paste hij een mouw aan elk probleem.

Elk lid kreeg zijn verantwoordelijkheid, maar in noodgevallen kwam men altijd toch bij Nobels terecht.

De Vlaamse-kermis in den hof van "Smères" !

In de keuken van het patronaat is de fameuze Pallieter-kermis van 1939 geboren; een Vlaamse Kermis met een nooit meer geëvenaarde sfeer en allure. Het kasteel Windsor van Henri Stroobants was het actie-terrein.

Elke groepering of vereniging werkte er een eigen project uit. Café "AAD HOEMEK" moest de dorstige kelen voor verder onheil behoeden. Het fruitkraam naast het snoepwinkeltje, de kiosk voor de drie Hombeekse muziekverenigingen, die om beurten hun alcoholrijke adem in harmonieuze klanken trachtten om te buigen. Het podium voor de officiële toespraken, was ook scene voor de ijzerplooiër, Albert Maes. Ertegenover stond een dikke eiken plank opgesteld, waarin vele kilo's kepernakels werden op krom geslagen. Hoeveel huppelende bakvisjes bezochten niet het kot van de waarzegster. In de lijnen van de handen voorspelde ze een gelukkige toekomst en een mooie prins die kortelings zou opdagen. Vanwaar hij moest komen, dat hebben ze vergeten te vragen.

Ook het weer feestte mee, die warme Augustusdagen. Heel Hombeek stond in rep en roer voor de kermis van de onderpastoor.

De promotoren van de eerste Vlaamse Kermis: Henri Stroobants, meester Eugene Goovaerts, onderpastoor Adolf Nobels en de gelegenheidsburgemeester Louis Buelens.

Met een versierde koets werd de "kermis-burgemeester" in het patronaat afgehaald, om de feestelijkheden open te verklaren. Overal gezocht naar een geschikt rijtuig, maar nergens waren koetsen of sjezen beschikbaar. Een oude hondenkar, met een stevige plank overeen genageld als troon, bedolven onder bloe

men en wimpels was het sierrijtuig bij de inhuldiging. Ze werd getrokken door een paar ijverige Chiroleiders. In gematigde looppas ging het over de hobbelige kasseien richting Pallieterland. Met beide handen krampachtig aan de zijsponden geklemd, trachtte de eerste burger zijn waardigheid overeind te houden. Tony Dons, namens de Chiro, en Rikske Beullens als BJB-er, flankerden het stel, paraat om bij evenwichtsproblemen in te grijpen. Aan de poort van het domein kwam, bij gemis aan een deugdelijke schaar, een verroeste afgebotte haagscheer te voorschijn. Hiermee werd de plicht gepleegd, het lint geknipt, en

"Kom binnen, kom binnen,
het feest kan beginnen !"

Drie volle dagen sloven en zwoegen om mekaar centen in de gemene spaarpot te krijgen. Alle dorpswisten en politieke geschillen werden voor eenmaal vergeten, als ten bate van het feest. Met half-oogst, even over middernacht werden de boeken dichtgeklapt. De flinke bijdrage tot het goede doel was geleverd. Iedereen trok, zo mogelijk, recht naar huis. De tenten waren nog maar amper opgerold en opgeborgen, of de eerste geruchten over mobilisatie brachten onrust onder de bevolking. Onze proost en vele leden van verschillende bonden werden opgeroepen. Onze show was over, een andere, trieste show was begonnen. We herinnerden ons nu de woorden van Nobels:

- " Geen uitstel, mannen, in Augustus moet de Vlaamse Kermis doorgaan, anders komt het er misschien nooit meer van ! " .

Had hij het aangevoeld, of wist hij meer ?

De oorlogsjaren.

De jongere K.A.J.ers gingen de plaats innemen van de gemobiliseerde soldaten. Ze trokken behoorlijk hun plan. Na een moeilijk jaar van onderbreking konden we de draad weer opnemen in de K.A.J. tijdens de bezettingsjaren. Met uiterste omzichtigheid werd elke werking gepland en uitgevoerd, om de bezetter maar niet tegen het hoofd te stoten. Onze proost Nobels vermeed elke vreemde inmenging. De vergaderingen werden gehouden zonder voorafgaande uitnodigingen. Ledenlijsten werden niet meer ingediend. Er werd een eigen koers gevaren waarbij elk risico vermeden werd. Hierbij rekenden we op de wijze raad van de onderpastoor en schuidden ons dikwijls veilig achter zijn

"brede rug".

Zo werd het 1942. Er stond een speciale PAAS-ACTIE op het programma. Alle jonge mannen tussen 16 en 30 jaar werden uitgenodigd, drie weken na mekaar, op drie achtereenvolgende meetings die zouden doorgaan in het patronaat. Tot dan was alles rimpelloos verlopen en dus vroegen we dit keer ook niet de verplichte toelating voor de bijeenkomst. Er werden wel uitnodigingen gemaakt die ondertekend werden door A. Nobels, proost, August Selleslagh, schrijver en Louis Buelens, voorzitter. We waren er ons van bewust dat er gevaar aan verbonden was, maar we maakten ons sterk aan gezien het de vorige keren was meegevaller. De parochiezaal zat stampvol. Kanunnik Broeckx handelde over "Waarheid en Geloof". De volgende week kwam professor Verbist aan de beurt en sprak over "Oorlog en Vrede". Muisstil aanhoorden de jonge mannen de "Vlaamse leeuw", zoals hij genoemd werd, die ongezoeten de waarheid durfde zeggen. Als derde en laatste spreker hadden we de K.A.J.-voorzitter, Jef De Schuiffeleer, gevraagd. Zijn vraag was:

- " Is dat aangevraagd ? "

- " Neen. "

- " Ha, dan is't goed dan kom ik ! " .

En hij kwam, met de trein vanuit Antwerpen tot Mechelen-station. Daar werd hij door Jan Andries met een oude rammelende vrouwenfiets afgehaald. Zijn toespraak over " De Jeugd in de Toekomst " werd op een donderend applaus onthaald. Het kwam niet tot bedaren. Het plafond van het patronaat dreigde te begeven. Met hetzelfde vervoermiddel ging het terug naar Mechelen voor de laatste trein naar Brussel. Onze Paasactie was een succes geworden. Eén enkel woord van verraad zou teveel geweest zijn, maar in Hombeek woonden geen verklikkers. Niemand had ooit een misplaatst woord gehoord. Onze proost glunderde.

Plots kwam het nare bericht;

" De onderpastoor is weg ! " .

Niemand wist waarheen, velen hadden een vermoeden. We hadden het allen aangevoeld dat hij met iets bezig was, waarover niet mocht of niet dierf gesproken worden.

Toen kwam E.H.Lauwers om zijn werk voort te zetten.

Hierover meer in volgend nummer.

In het eerste nummer van dit jaar (blz.19) drukten we de spijskaart af van Treeske Diddens, bij haar 100e verjaardag in 1905. Ze kwam van Hombeek maar was geboortig van Leest. Te Duffel waar ze woonde werd ze meermaals uitbundig gevierd.

Ze was lange tijd de oudste vrouw van ons land en was 108 jaar toen ze in 1913 de volksgemeenschap verliet.

We zien ze hier op haar 105e verjaardag, samen met haar dochter in de huisdeur van haar woning in de Waerloosstraat.

(foto uit "Zo was Duffel", deel 3, 1979.)

ERELEDEN

Apotheker ASSELMAN	Hombeek
Stan BEHETS - Angèle SELLESLAGH	Hombeek
Baron Kris de Meester de Ravestein	Hombeek
René DE MAEYER, erecons. instrumenten museum	
Dirk LAUWERS en Yolande SABLONS, adv. Duffel	
familie MARIEN	Hombeek
dokter Werner MARINUS	Hombeek
dokter Walter JASPERS	Hombeek
kinesist Kris SPITAEI	Hombeek
kinesiste Rita SPRUYT	Hombeek
dokter Paul TASSENOY	Hombeek
architect Eddy VAN DE VENNE	Hombeek
Alfons VAN STAPPEN, schepen	Mechelen
dokter U. VAN WALLEGEM	Mechelen

BESTUUR VAN HOEMBEKA

Baron B.de Meester de Ravestein	erevoorzitter
Fl.L.LAUWERS	erevoorzitter
Ward DE KEMPENEER	voorzitter
Henri KEULEERS	vice-voorzitter
Jan MISSINNE	secretaris
Raymond LAUWERS	financieel beheer
Libert LOOSEN	archiefbeheerder
Firmin VERLINDEN	folklore en St.Metteviering
Marie-Louise MIES	natuur en uitstappen
Francine LEEN	logistiek en lokaalbeheer
Jaak DE MAEYER	externe relaties en onderzoek
Thierry LAMMAR	juridisch advies
Gert LOOSEN	redactie-assistent

Redactie 't Ridderke

Ward DE KEMPENEER / Stan BEHETS / Patricia BOON / Bob BROERS (tekeningen) / Louis BUELENS / Lisette FIERENS / Fl. Louis LAUWERS / Raymond LAUWERS / Libert LOOSEN / Gerarda MARIEN / Marie-Louise MIES / Angèle SELLESLAGH / Ward VERBERGT (foto's)

AKTIVITEITEN

Vergaderingen : 6 September / 6 december
Sinte Metteviering voor de jeugd : 10 november

ARCHIEFRAADPLEGING VOOR LEDEN

Zaterdagen ; 28 sept / 26 oct / 23 nov / 28 dec.

ARCHIEFVERGADERINGEN

vrijdagen: 13/9 27/9 11/10 25/10 8/11
22/11 6/12 27/12

NATUUR

donderdag 19/9 donderdag 21/11

BESTUURSVERGADERINGEN

vrijdagen: 23/8 20/9 18/10 15/11

't Ridderke

TWEEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD VAN HOEMBEKA
6e Jaargang 1991 ✻ Nr. 4 ✻ juli - augustus

DE TAK VAN MAATES

Deze tak van de stam
TEUGHELs staat los
van de vorige takken.

Rond 1744 kwam er
zich te Hombeek een
tweede wiel- en karre-
maker vestigen aan de
boord van de Zenne.
Het was Jef Teughels,
gehuwd met Petronella
Van Beveren.

Hun zonen en één hun-
ner kleinzonen hebben
er dit ambacht nog
verder uitgeoefend.

Hun achterkleinzoon,
Philip Teughels was
bekend onder de toe-
naam "Fluppe Maat",
vandaar de naam
"v a n M a a t e s"

Vijf achterkleinzonen
van Fluppe Maat dra-
gen de zorg om deze
bekende tak verder te
zetten.

Verantwoordelijk uitgever:
Ward DE KEMPENEER, HombekerKouter 3, Hombeek

Afgiftekantoor
2811 HOMBEK

13. DE KRINGWERKING

Kind opgevist uit de Zenne te Hombeek

Op donderdag 23 januari 1845 werd om 8 uur 's morgens het doede lichaam van een pasgeboren kindje van het vrouwelijk geslacht opgevist uit de Zenne.

Op zaterdag 14 december 1831 is 's morgens om 8 uur 30 in de Zenne het lijke ontdekt van een pasgeboren kind. Het werd opgevist en naar het kerkhof gebracht.

Gelijkaardige berichten komen meermaals voor in de registers van gepleegde misdaden.

Probleemzwangerschappen waren er in alle tijden, bij alle lagen van de bevolking, overal, ook in Hombeek.

Deze twee onbekende pasgeboren meisjes werden het slachtoffer van één of ander onmogelijke relatie. Dikwijls werden de ongewenste kinderen eenvoudig ergens te vinden gelegd.

Ze overleefden, maar waren door het lot niet begenadigd.

Hun naam duidt meestal reeds op de onbekende afkomst.

Te Hombeek werden in het Oud regime (tot 1796) een twaalfal vondelingen geregistreerd bij hun doopsel. Tien van hen kregen de nietszeggende naam "NAAMLOOS".

Over vondelingen in het algemeen bestaan boeiende verhalen en geschiedenissen. Mevrouw Paula De Lelys - Daems, van het VVF-Brabant heeft vele jaren dit fenomeen bestudeerd.

Ze zal U erover vertellen op de voordracht aanstaande vrijdag.

UITNODIGING

Paula De Lelys - Daems

VONDELINGEN

een voordracht met dia's

VRIJDAG 6 SEPTEMBER 20 U.
VOORMALIG GEMEENTEHUIS

HOEMBEKA NODIGT U UIT MET FAMILIELEDEN EN VRIENDEN OP DEZE BOEIENDE UITEENZETTING.

De inkom is gratis

VONDELINGEN IN HOMBEK

Tijdens het Oud Régime (tot 1796) hebben we in de parochieregisters 12 doopsels teruggevonden van kindjes die te vinden gelegd waren. Er was zelfs een drieling bij. Het waren:

NAAMLOOS	Cornelia	8. 9.1596
	Margaretha	8. 9.1596
	Rumoldus	8. 9.1596
NAAMLOOS	Guillelmus	17.10.1655
KERCKHOVEN	Joanna	21. 1.1677
NAAMLOOS	Maria	14.06.1695
VERPOORTEN	Watherus	9. 8.1701
NAAMLOOS	Laurent	11. 8.1748
NAAMLOOS	Petrus	11. 8.1748
NAAMLOOS	Antonius	1.10.1756
NAAMLOOS	Philippus	5. 6.1761
NAAMLOOS	Henricus	13. 5.1796

Ook in de overlijdensakten werd dikwijls vermeld wie de ouders van de overledene waren, en bij gebrek van dezen of het om een vondeling ging. In het register van 1801-1840, onlangs verworven microfilm, vond Libert en Agnes Loosen nog volgende personen;

MARTIA	Cecilia	+ 6. 1.1811 oud 6 maand
SCHOLBOM	Leonardus	+ 24.10.1811
S	Gerardus	+ 10.10.1812
REQUIS	Euphrasie	+ 17. 1.1813
PERICLES	Adelaïde	+ 9. 6.1813 oud 6 maand
VOLAER	Adolphus	+ 21. 5.1814
SCARBÉ	Elisabeth	+ 9.11.1814

VAN DE PUT Joannes + 15. 3.1818
VAN DEN BAIS Livinus + 28.12.1818 oud 14 dagen
NABO Edmond + 12.05.1821 oud 6 maand

Uit de bevolkingsboeken wist Angèle Selleslagh nog volgende vondelingen voor een tweede maal opnieuw te vinden. Ze zijn in Hombeek niet geboren, maar werden uitbesteed. Het zijn:

VAN DEN AVOND Theresia Op 6 november werd de vondeling gevonden te Mechelen, buiten de Kathelijne poort, achter Jan Ballinx, zijnde een meisje, gedoopt met de naam Virginie Bonneterre. Ze werd uitbesteed aan Engel VAN BEVEREN tegen 24 gulden 's jaars.

BONNETERRE Virginie (*Mechelen 22.2.1820, + Hombeek 5.1.1932)

Ze huwde te Hombeek met Hendrik JACOBS

LEROY Joannes (*Brussel 9.11.1850, + Hombeek 11.2.1932)

Hij huwde te Hombeek met Josephina Maria CEUPPENS

VAN DER HAEGEN Emiel (*Brussel 1.3.1852, + Hombeek 10.11.1933)

Gehuwd met (1) Clementina DE GREEF (2) Clementina LEEMANS

KETSER M.Philomena (*Antwerpen 25.7.1857, + Hombeek 28.12.1933)

Gehuwd met Louis DE WIT (*Leest 30.8.1867, +H.7.3.1953)

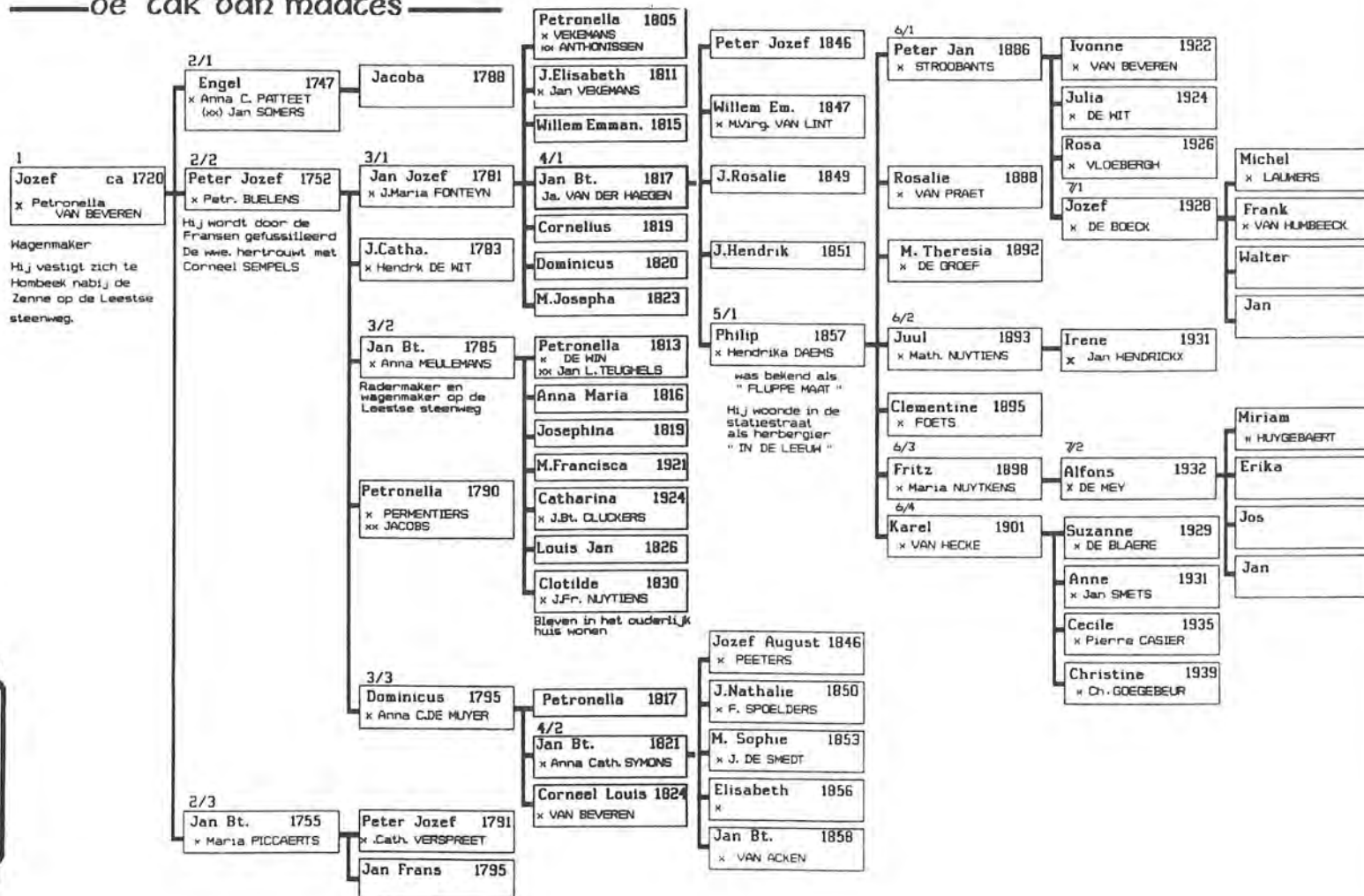
Op het einde van de XVIIe eeuw is Hombeek lange tijd belegerd geweest door Hollandse en Oostenrijkse soldaten. Echte soldaten-huwelijken met Hombeekse meisjes waren er weinig. Aan de namen van de echtgenotes kan men erkennen dat deze soldaten wel met hun gezin hier een langere tijd gewoond hebben. Hun kinderen werden in de doopregister geschreven. Het waren;

BORMANS	Jan Baptist	11. 1.1695	Hubertus (soldaat) x MATHIJS Maria
OVERMAET	Maria	18.11.1695	Hendricus (soldaat) x VERCAMMEN Joanna
andere kinderen uit hetzelfde gezin waren later nog : (2) Matheus (* 14.7.1697)			
(3) Guillelmus (* 26.8.1698), (3) Walter (* 22.11.1699) (4) Petrus (* 9.9.1702)			
CONKELMAN	Henderica	13. 1.1696	Godefridus (soldaat) x GODSFRÉ Catherina
BALTELS	Judoca	28. 1.1696	Simon (soldaat) x COECKELBERGHS Maria
	Judocus	12.10.1698	Simon x MEULDERMANS Maria
ROËS	Petrus	24 8.1696	Jan (soldaat) x ROES Hendrica
MEYER	Margaretha	23. 1.1697	Jan Ignatius (soldaat) x ELJAERS Catharina
MESSOPHI	Catharina	3. 8.1697	Antone (soldaat) x DEMON Maria
TEMO	Ma. Francisca	24. 3.1704	Sebastiaen (soldaat) x DESGHA Catherina
COMBERMAN	Jan Gabriël	21. 7.1756	Jan (soldaat) x MALIVE Joanna

Tenslotte zijn er in de loop der jaren ook nog heel wat onwettige kinderen geregistreerd. Meestal waren ze van een niet gemelde vader en was de moeder nog ongehuwd.

NAAMLOOS	Henricus	31.10.1595	onwettig kind HOLLEGEEST / NAAMLOOS Maria
NAAMLOOS	Jan	7. 6.1601	onwettig kind
NAAMLOOS	Jan	5. 2.1603	onwettig kind van Dionysius /VANEESBEKE Maria
STAPPENS	Simon	30. 3.1608	onwettig kind van Simon / TIMMERMANS Gertrude
NAAMLOOS	Regina	28.06.1646	onwettig kind Guillelmus / VERBESSELT Catharina
DIEDENS	Rumoldus	25.12.1652	onwettig kind van Bartholomeus / BULENS Maria
DIDDENS	Rumoldus	25.12.1652	onwettig kind Adrianus / Van BENEDEN Elisabeth
VAN DEYCK	Philippus	24.12.1659	onwettig kind van Martinus / TEUGHELS Petronella
VEROMMEN	Michael	14.12.1694	onwettig kind van VERTOMMEN Elisabeth
SOMERS	Maria	11.11.1700	onwettig kind Guillelmus / VERSCHUEREN Joanna
VAN WINGHE	Jan Baptist	30. 4.1746	onwettig kind van VAN WINGHE Elisabeth
VAN BEISEL	Carolus	22. 9.1748	onwettig kind van Franciscus / DE WIT Catharina
DE BOCK	Maria Agnes	1. 4.1754	onwettig kind van DE BOCK Maria Anna
NAAMLOOS	Joanna	17.09.1756	onwettig kind
HOLBREGHTS	Ma Dorothea	8. 2.1757	onwettig kind van Gregorius / GOETHALS Dorothea (zie verder op bladzijde 92)

— de tak van maates —

14. Hombeekse Stammen

Ward DE KEMPENEER
Angèle SELLESLAGH

De Stam

TEUGHELS

deel 7

— de tak van maates —

met dank voor de verleende
medewerking aan :

Lisette Polspoel - Fierens

De tak "van Maates" sluit niet aan bij de grote Hombeekse stam TEUGHELS, die we in de vorige afleveringen besproken hebben. Waarschijnlijk zijn er wel gemeenschappelijke voorouders ergens in Brabant terug te vinden. Andere niet-Hombeekse takken blijken eveneens in die regio hun oorsprong te vinden. Dit genealogisch opzoekingswerk gaat ons heemkundig gebied te buiten. We beperken ons tot Hombeek.

We weten ook met zekerheid dat naamgenoten die van de stamouders "Maates" afstammen, naar Mechelen en naar het Brusselse zijn uitgeweken. Ook dezen dienen nog opgezocht te worden. Misschien is deze studie van Hoembeka een aanzet hiervoor.

1. Jozef TEUGHELS (? - 1799) x Petronella VAN BEVEREN (K.Bos 16.4.1714)

Het geboortjaar en geboorteplaats van Jozef Teughels is ons niet bekend. Met grote waarschijnlijkheid kan gezegd worden dat hij van Vlaams Noord-Brabant afkomstig is. Zijn geboortjaar ligt rond 1712. Hij trad wel te Hombeek in het huwelijk op 28 december 1744 met Petronella Van Beveren uit Kapelle op den Bos. Hij overleed te Hombeek op 28.12.1799.

Hoogstwaarschijnlijk stamt hij uit een gezin of familie van houtbewerkers. Als hij zich in Hombeek aan de Zenne komt vestigen koos hij die plaats uit als gunstig voor een karremakersbedrijf en oefende hij ook dit ambacht van wiel- of karremaker uit in Hombeek-dorp. Hij was de eerste karremaker in het dorp en nam het op tegen de reeds langer gevestigde wiel- en wagenmaker Pollaert van de Kattestraat, later Reydam.

Drie generaties zouden de stiel verder zetten: zijn zoon Peter Jozef (*1752) en zijn kleinzoon Jan Baptist (*1785). Deze was de laatste aangezien zijn gezin enkel dochters telde en geen der schoonzonen in de zaak kwam.

Jozef Teughels-Van Beveren hadden volgende kinderen die te Hombeek geboren zijn:

(1) <u>Engelbert</u>	(*17.7.1747)	(zie 2/1)
(2) <u>Peter Jozef</u>	(*19.9.1749)	
(3) <u>Peter Jozef</u>	(*24.3.1752, +Mech.23.10.1798) x Petronella BUELENS	(zie 2/2)
(4) <u>Jan Baptist</u>	(*25.2.1755) x Monica PICCAERTS	(zie 2/3)
(5) <u>Cornelius</u>	(*12.3.1759)	

2/1 Angel TEUGHELS (*) x (3.2.1787) Anna Catharina PATTEET (*)
Jacoba (*14.2.1788)

Na de vroegtijdige dood van haar man hertrouwde de weduwe Anna Catherina PATTEET met Jan SOMERS.

2/2 Peter Jozef TEUGHELS (°27.3.1752, + Mech. 23.10.1798)
 x Petronella BUELENS (°8.4.1757, + 10.11.1828)
 dochter van Jacob (°10.6.1729) x Maria BUELENS (°9.10.1706)
 Petronella Buelens hertrouwde met Corneel SEMPELS uit Veerle.

Peter Jozef was zoals zijn vader radermaker en woonde in het dorp aan de Zenne in het ouderlijk huis (nu Hombekerkouter 4, huis bewoond door de Wwe. Frans NUYTKENS).

Op 22 Augustus 1780 huwde hij met Petronella Buelens. Hij werd in 1798, tijdens de boerenkrijg, het slachtoffer van een razzia van Franse militairen te Mechelen. Als vergelding voor verzet tegen de bezetter werden een groep burgers bijgedreven en naar het St. Romboutskerkhof geleid. Daar werden ze gefusilleerd. Zijn oudste zoon, de toen 17 jarige Jan Jozef, wist echter te ontsnappen aan deze moordpartij. Hij liep naar Hombeek en bracht daar verslag uit van de nare gebeurtenis in Mechelen. Een gedenksteen achter in de kerk herinnert aan de slachtoffers van de Fransen.

Hun kinderen, allen te Hombeek geboren, waren:

(1) <u>Jan Jozef</u>	(°12.3.1781) x Ja.Maria FONTEYN	(zie 3/1)
(2) <u>Joanna Catherina</u>	(°7.2.1783) x Hendrik DE WIT (Leest)	
	Hij was timmerman. Ze woonden aan de kerk, naast de koster, en hielden daar ook een herberg. (Bevolkingsboek 1820; B 34).	
(3) <u>Jan Bt.</u>	(°16.3.1785, +20.5.1851) x Anna M. MEULEMANS (°1788-1850)	(zie 3/2)
(4) <u>Cornelius</u>	(°22.4.1788)	
(5) <u>Petronella</u>	(°13.5.1790, + 30.3.1846)	
	x J.Bt.PERMENTIERS,	
	xx Jacob JACOBS (grootvader van "den Buu")	
	kinderen; Petronella PERMENTIERS (°ca.1816)	
	Anna Maria PERMENTIERS (°ca.1818)	
(6) <u>Dominicus</u>	(°9.1.1795) x Maria Catherina DEMUYER (°Zemst 1799)	(zie 3/3)

2/3 Jan Bt. TEUGHELS (°25.2.1755) x (20.2.1787) Monica PICCAERTS (°1755)

Vermoedelijk was hij mee bedrijvig in het ambacht van schrijnwerker-karremaker. Hij was bovendien ook boer. In de Kerkrekeningen wordt hij meerdere malen vermeld voor leveringen van overschotten aan koren en granen ten behoeve van de armen.

Het was geen groot gezin. Blijkbaar trad maar één zoon in het huwelijk en dan nog op latere leeftijd met de kinderrijke weduwe TEUGHEL-S-VERSPREET van het Regulaar.

Hun kinderen waren;

(1) <u>Peter Jozef</u>	(°15.7.1789) (jong gestorven)
(2) <u>Peter Jozef</u>	(°30.9.1791)
	Heeft gediend als zeeman onder het leger van Napoleon. Op zijn legerfiche wordt vermeld dat hij op 1 mei 1811 werd ingelijfd bij het 5e Bataillon Equipage de Flotille de haut bord. Hij was 1,70 groot. Hij diende drie jaar en is in de 2e helft van Juni 1814, na het sluiten van de vrede, in Hombeek teruggekeerd.
	Hij huwde met Joanna Catharina VERSPREET, de weduwe van een naamgenoot, Peter Jozef TEUGHEL-S (zie tak Meulemakers), die dan reeds zeven kinderen had.
(3) <u>Jan Frans</u>	(°25.4.1795)

3/1 Jan Jozef TEUGHELs (*12.3.1781) x Ja Ma FONTEYN (*K.Bos 25.10.1782, +8.8.1854)

Hij ontsnapte in 1798 aan de fustillade door de Fransen op het St.Romboutskerkhof te Mechelen, waar zijn vader sneuvelde. Na zijn huwelijk nam hij dienst in de legers van Napoleon en werd sergeant bij de infanterie de Ligne. Hij bleef 9 jaar in dienst van het Franse leger en keerde in de tweede helft van 1814 naar Hombeek terug.

Het gezin woonde in het dorp en hield er een winkel en herberg. (BV.1820 n°12 A) Hun huis in de statiestraat (later Welvaartwinkel) ging in 1861 over op de dochter Joanna Elisabeth. Zij woonde niet te Hombeek en verhuurde het huis aan haar jongere broer, Jan Baptist, die er de bekende herberg "In de Leeuw" verder uitbaatte.

Misschien heeft de naam van de herberg wel iets te maken met het oprichten in die tijd van de beroemde "Leeuw van Waterloo" ?

Ze hadden volgende kinderen te Hombeek geboren;

- (1) Petronella (*13.12.1805, + 16.10.1883)
x Hendrik VEKEMANS,
xx Jan ANTHONISSEN (*Weelde 21.5.1809) landbouwer
Ze woonden op den Dries 86 samen met haar man en met een meid uit Weelde. (BV 1867)
- (2) Joanna Elisabeth (*19.7.1811) x Jan VEKEMANS. Ze gingen naar Perk wonen
- (3) Willem Emmanuel (*24.12.1815).
- (4) Jan Baptist (*2.3.1817, + 1871) x Joanna VAN DER HAEGEN (*Dworp 1817) (zie 4/1)
- (5) Cornelius (*12.1.1819)
- (6) Dominicus (*4.8.1820)
- (7) Maria Josepha (*23.12.1823)

3/2 Jan Bt. TEUGHELs (*16.3.1785, + 20.5.1851)
x (18.10.1813) Anna Maria MEULEMANS (*1.3.1788, + 18.2.1850)
dochter van Jan Bt. x Maria SCHELKENS
(tt: Cornelius Sempels ex Veerle / Jan Bt. Meulemans)

Jan Baptist was de laatste in de rij die de karremakersstiel van vader verder zette. Het echtpaar had slechts één zoon en 7 dochters. Vijf der dochters groeiden op. Drie van hen waren gehuwd; Petronella die op het Regulaar ging wonen, Catherina die naar Mechelen ging als herbergierster en Clotilde, de jongste, die in de ouderlijke woning is gebleven.

- (1) Petronella (1813-1891) x (1841) Jan.Bt.DE WIN, xx (1855) Jan Louis TEUGHELs (zie hierna)
- (2) Anna Maria (*12.1.1816) dienstmeid in Brussel
- (3) Josephina (*9.2.1819, + 29.5.1840)
- (4) Maria Francisca (*17.11.1821)
- (6) Joanna Catherina (*9.5.1824, + 25.3.1883) x (1848) Jan Bt. CLUCKERS (*Zemst 25.7.1822),
zoon van Adriaan en van M.Catherina Van Nieuwenhoven. Hij was herbergier in Hanswijk.
- (7) Louis Jan (*24.12.1826)
- (8) Clotilde (*20.4.1830) x (1854) Jan Frans NUYTIENS (1828 - 1900) (zie hierna)

Petronella TEUGHELs (*7.11.1813, + 13.10.1891) huwde tweemaal:
in 1841 met Jan.Bt.DE WIN (getuigen: Jan. Teughels / Egidius De Win)
zoon van Egidius en Ludovica Okels
in 1855 met Jan Louis TEUGHELs (getuigen: Frans Nuytiens / Jozef Teughels)
zoon van Jozef en J.Catherina Verspreet

Ze woonden op het Regulaar (huis van Met). Jan Baptist De Win moet er warmpjes ingezeten hebben. Ook in die tijd was dieverij niets ongewoons en zo werd de zwarte kous bij de familie De Win leeggemaakt. We lezen in een politieverlag van 9 april 1843:

** Ten woonhuize van Jan Baptist De Win, landbouwer op het Regulaar, werd een diefstal gepleegd van één stuk van 10 gulden en één van 5 gulden en 89 stukken van 5 frank. Het gebeurde tussen twee en vier uur na de middag."*

Uit het eerste huwelijk werden volgende kinderen geboren;

Egidius Ludovicus DE WIN (*11.8.1843)

Maria Ludovica DE WIN (*7.7.1847, + 27.11.1919) x Edward MEYSMANS (Dokes, Heike)

Maria Francisca DE WIN (*14.1.1850, + 7.11.1941) x Rik V.STEENWINCKEL (Leestseweg)

Constantia DE WIN (*1.11.1853, + 29.8.1862)

Uit het tweede huwelijk werd nog een dochter geboren;

Maria Rosalia TEUGHEL (1856-1938) X Cezar JACOBS (zie vorig nummer blz.57)

Clotilde TEUGHEL (1830-1909) huwde in 1854 met

Jan Frans NUYTIENS (*Leest 24.10.1828, + 31.1.1900), Landbouwer, alias "Den Noot",
zoon van Peter Nuytiens van Leest en van Theresia Van Crombruggen (+Mech.3.10.1833)

Kinderen;

Mathilde NUYTIENS (*1853) x Jan Bt. TEUGHEL

Isidoor NUYTIENS (*1855) x Marie Sophie VAN DEN BOSSCHE (*KB.1861)

Jan Romanus NUYTIENS (*1857), werkman in het arsenaal

Antoon Eduard NUYTIENS (*5.7.1859) x (1886) Melanie VERBEECK (*Leest 1865)

ouders van: Jan Frans (*1886), J.Baptist (*1889), Eugene (*1892),
Karel Louis (*1895), Emiel (*1900)

Jan Bt. NUYTIENS (*1861-1881)

Frans Anselmus NUYTIENS (*1864), dagloner, x (1895) Rosalie BUELENS

Jan Louis NUYTIENS (*1867) x (1893) M. Octavie DE WITTE (*Gijzegem 1870)

handelaar, herbergier, winkelier in het dorp. Ouders van:

Mit (*1898), Tille (*1899) en Severien (*1905)

Ma.Octavie NUYTIENS (*1872) x(1900) Alfons NUYTKENS (*Leest 1879), landbouwer.

ouders van Jozef (*1903), Maria (*1907), Frans (*1911)

Dit gezin NUYTKENS-NUYTIENS bleef wonen in het ouderlijk huis Teughels.

3/3 Dominicus TEUGHEL (*9.11.1795) x Ma Catherina DEMUYER (*Zemst 1799)

(1) Petronella (*8.4.1817)

(2) Jan Bt. (*Mech.28.4.1821, +4.11.1871) x Anna Catherina SIJMONS (*19.9.1818) (zie 4/2)

(3) Corneel Louis (*Mech.2.7.1824) x (27.12.1849) M.Carolina VAN BEVEREN (*19.3.1809),
weduwe van Jan Bt. GOOVAERTS (+10.4.1848) en
dochter van Matheus en van Elisabeth GEERTS (+26.1.1842).

4/1 Jan Bt. TEUGHEL (* 2.3.1817, + 30.11.1871)

x Joanna VANDERHAEGEN (*Dworp 6.9.1817)

Landbouwer en herbergier in de herberg "In de Leeuw" in de vroegere statiestraat (huis later bewoond door Fritz van Maates, cooperative). In een politieverlag van 7.1.1849 lezen we: "Eene diefte begaan door onbekende personen van 75 frank ten woonhuize van Jan Bt. Teughels in de herberg " Den Leeuw" ".

In 1990 koopt de jongste zoon Philip (Fluppe Maat) dit huis, eigendom van zijn tante, Joanna Elisabeth VEKEMANS-TEUGHEL. Hij gaat er wonen met zijn gezin. De ongehuwde schoonbroer Jan Jozef DAEMS, schrijnwerker, en ook de moeder Joanna VANDERHAEGEN wonen bij hem in. Twee jaar later gaat de 75 jarige moeder naar Koekelberg wonen.

Ze hadden 8 kinderen allen in Hombeek geboren:

- (1) Maria Louisa (°1845 -1845)
- (2) Peter Jozef (°7.4.1846), gast bij de hoefsmid. (zie hierna *)
- (3) Willem Emmanuel (°18.7.1847) x Ma.Virginie VAN LINT (°18.7.1847 - 9.9.1884)
- (4) Joanna Rosalie (°13.4.1849), naaister.
- (5) Jan Hendrik (°2.4.1851)
Hij was houtbewerker en ook sculpteur. In 1867 won hij te Mechelen de eerste prijs van de 2e afdeling "houtsnijden, hoofden in omtrek".
- (6) Jan Bt. (°30.10.1852)
- (7) Carolus August (°6.11.1854), schrijnwerker.
- (8) Philip (1857 - 1912) "Fluppe Maat" x Ja.Ma.Hendrica DAEMS (1860 - 1943) (zie 5/1)

(*) Drie broers Teughels hebben te Mechelen gewoond in de Adegemstraat. Ze stamden af van de tak "van Maates" uit Hombeek. Het waren eveneens karremakers en hadden er een winkel en verhuurden ook kleinere karren, zoals stootkarren en hondekarren. Eveneens was er een atelier voor het herstellen van de karren gevestigd. Ze weken later uit. Eén van hen met naam Jozef (nog niet bewezen of het Peter Jozef (°1846) was hierboven vermeld), ging naar Battel wonen. Hij was er bekend als "de smet van Battel". Hij begon er een handel in kachels met smederij, later uitgebreid tot huishoudapparatuur. De zaak nam nog uitbreiding door zijn zoon Jan (°1876) en is nog steeds zeer bekend. Ze wordt momenteel geleid door de kleinzonen.

4/2 Jan Bt. TEUGHELs (°Mech.28.4.1821. + 4.11.1871) x Anna Catherina SIJMONS (°19.9.1818)
Ze huwden te Mechelen in 1844 en hadden volgende kinderen:

- (1) Jozef August (°16.3.1846 - 15.3.1891) x M.Paulina PEETERS
- (2) Ja. Nathalie (°14.9.1850 - 29.7.1923) x Frans SPOELDERS (°29.7.1844)
- (3) Ma. Sophie (°28.12.1853) x Joseph DE SMEDT (°Dendermonde 9.6.1834)
- (4) Elisabeth (°15.6.1856 - 16.3.1869)
- (5) Jan Baptist (°2.3.1858) x Paulina VAN ACKEN (°Leest 19.9.1865)

5/1 Philip TEUGHELs (°20.8.1857. + 7.1.1912)
x (26.5.1886) Ja.Ma.Hendrica DAEMS (°12.3.1860. + 30.12.1943)

Philip TEUGHELs is in Hombeek bekend gebleven als "Fluppe Maat". Vanwaar deze bijnaam is gekomen weten we niet. Was hij een precies persoon, die van alles de maat opnam? Het opmeten had zeker wat met de schrijnwerkersstiel te maken. Was hij bekend als een goede maat of goede vriend? Wist hij in alles goed maat te houden? We hebben er het raden naar.

Fluppe huwde op 25 mei 1886 met Maria Hendrika DAEMS. Zij was de dochter van Peter Daems (°Mech.1808), meester schrijnwerker en van Elisabeth DE LAUW (tweede echtgenote), dochter van de toenmalige koster van Hombeek. Peter Daems was in 1852 naar Hombeek komen wonen en kocht de schrijnwerkerij van de familie BREMS. Dit was het eerste huis rechts van de weg, van Mechelen komend. Het lag nog voor de huizenrij die we later nog gekend hebben als "de Kreubbe".

Philip TEUGHELs, alias "Fluppe Maat".

In 1887 was dit huis overgegaan op Philip Teughels, schoonzoon van Peter Daems. Het werd drie jaar later onteigend voor de zennowerken en slechts in 1996 definitief afgebroken.

In 1990, na de verkoop van zijn huis, kocht Philip TEUGHELs de herberg "In de Leeuw" van zijn tante. Hij deed verbouwingswerken en splitste de woning in twee. (65 ca. en 270 ca.) Hij ging de herberg verder uitbaten en hield er ook een winkel.

Fluppe Maat was een goed zakenman. Hij kocht ook nog in 1894 een deel naastliggende tuin van de familie Van Dam en bouwde er in 1909 twee werkmanswoningen op. Datzelfde jaar werd de herberg terug omgebouwd van twee naar één grotere woning. De huizen gingen over op zijn zoon Fritz.

Het gezin van Maates tijdens de eerste wereldoorlog (1916). De vader Philip Teughels was in 1912 reeds overleden. De tweede zoon, Juul was soldaat aan den IJzer. Staande (van links naar rechts) : Theresia, Jan, Joanna en Frits. Zittend : Maria Rosalie, moeder Hendrika Teughels - Daems en de jongste zoon Karel.

Het echtpaar had volgende kinderen:

(1) Peter Jan (*10.9.1886, + Leest 8.12.1964)

x .L.Paulina STROOBANTS (*16.8.1893, + Mech.19.6.1945)

(zie 6/1)

(2) Maria Rozalie (*17.8.1888, + Willebr.26.3.1970)

x (1920) Frans VAN PRAET (*Tisselt 29.4.1887, + Tisselt 20.8.1944)

zoon van Hendrik en J.Catherina PEETERS

landbouwers te Tisselt.

Kinderen:

Angèle x Jan ROBER en zoon Frank

Maurits x Maria VERBRUGGEN, ouders van Lutgard, Hilde, Erik, Bea en Heidi.

Anna x René VERBRUGGEN. Ouders van Gaby x VERHELST, Leen en Herman.

(3) Maria Theresia (*20.8.1890, + Brussel 9.10.1973)

x (22.12.1920) Pieter DE GROEF (*1.8.1892, + Mechelen 14.1.1986)

zoon van Jan Frans en Maria Henrica SPRUYT,

toezichter bij de buurtspoorwegen.

Kinderen;

Paula x Jozef LOMBAERTS (+1987), ouders van
 Emilienne x Josse ROUMA (Els, Kathleen)
 Hugo x Vivianne WINDELEN (Liesbet, Karen en Sofie)
 Jan x Nelly MOERENHOUT (Sarah en Ellen)
 Linda x Roland VERBERCK (Wouter en Dieter)
 Jan x Adolphine VERTONGEN, ouders van Paul x Anette ALENCON,
 Jules x Simone DE CAT, ouders van
 André x Brigitte VAN LINT (Ansje, Maarten, Annelies)
 Hilde x Clement VERVLOESEM
 Ingrid

(4) Jules Joannes (1893 - 1968) x Clotilde NUYTIENS (1899 - 1980)
 (zie 6/2)

(5) Joanna Clementina (*12.5.1895, Zemst 15.9.1983)
 x (24.4.1922) Emiel LFOETS (*20.10.1896 + Mech.25.9.1989)
 zoon van Carolus en van M.Octavia PEETERS,
 hoofdonderwijzer te Zemst
 kinderen:
 (1) Hilda (*1923) x DAMMEKENS. Ouders van;
 Hendrik, Patrick, Stefaan, Kathleen, Kristine.
 (2) Jan x Clara CARTUYVELS. Ouders van;
 Marleen, Bneatrijs, Gudrun, Jan.
 (3) Maria x Jan DE LEEBEECK, ouders van Johan.

(6) Frits Jan W. (1898 - 1978) x Maria NUYTKENS (1907 - 1978)
 (zie 6/3)

(7) Karel August (*10.2.1901) x Maria VAN HECKE.
 (zie 6/4)

(8 en 9) Theodoor en Frans (1903 - 1903)

Juul TEUGHELs als
 jonge knaap in de
 Hombeekse jongens-
 school. (ca. 1900)

6/1 Peter Jan (*10.9.1886, + Leest 8.12.1964)
 x (9.11.1921) M.L.Paulina STROOBANTS (*16.8.1893, + Mech.19.6.1945)
 dochter van Peter Antoon en M.Antonia WILLEMS.

Kinderen:

- (1) H. Ivonne (*29.4.1922, + Duffel 28.3.1973)
 x Jan Bapt. VAN BEVEREN (*30.5.1920, + 19.6.1953). Ouders van
 Emilia (*1945 - 1965 verkeersongeval)
 Paul (*1948) x Lisette RAPPOORT, ouders van Iris, Inge, Bjorn.
- (2) Julia (*14.2.1924)
 x Engelbert DE WIT (*28.1.1923). Ouders van
 Willy x Magda VAN DER AA. Kinderen; Marijn en Thomas
 Stefaan x Lea VAN DEN HOUTEN. Kinderen: Evert, Jess.
 Christiane x Rudi DE BONDT. Kind: Nathalie.
- (3) Rosa (*2.6.1926)
 x J. Emiel VLOEBERGH (*Leest). Ouders van
 Erik x Magda VERCAMMEN. Kinderen: Elke, Peter.
 Erna v Theo VAN HEMELRIJCK. Kinderen; Ilse, Krily.
 Annie x Bart VERLINDEN. Kinderen; Sarah, Evy.
 Srefaan
- (4) Jozef (*17.2.1928)
 x Gerarda DE BOECK. Ouders van
 Michel x Greta LAUWERS.
 Frank x Michelle VAN HUMBEECK. Kind Virginie.
 Walter
 Jan

6/2

Jules Joannes TEUGHELs
 (*7.1.1893, 5.12.1968)
 gehuwd met

Clotilde NUyTIENS
 (*6.8.1899, Mech.14.6.1980)
 dochter van J.Lodewijck en van
 M.Octavie DE WITTE.

Schrijnwerker.

Jules was gemeenteraadslid van
 1921 tot 1958 met onderbreking
 van de oorlogsjaren. De gemeente-
 raad was tijdens de oorlog door de
 bezetter afgeschaft.

Ze hadden één dochter

Irene (*1931)
 gehuwd met
 Jan M. HENDRICKX (*St.K.W. 1929)

Juul TEUGHELs
 als opgeroepen
 militair, voor
 de eerste W.O.

Frits TEUGHELs

6/3 Frits Jan W. (*6.5.1898, Brugge 15.7.1978)
 x Maria NUyTKENS
 (*3.5.1907, + Brugge 19.9.1978)

Winkelier.

Hij bleef wonen in het ouderlijk huis.

De herberg werd gestopt en volledig tot winkel
 omgevormd. Het was te Hombeek de eerste
 winkel van de Christelijke coöperativen, later
 Welvaart. Hij was bekend als "de koperatief".
 (nu filiaal A.S.L.K.)

Ze hadden één zoon

Alfons (*4.1.1932)
 x Ma.Theresia DE MEY (*Brg.24.11.1931)
 fiscaal boekhouder.

kinderen;

Miriam (*Brg.11.10.1957) x Dirk Huygebaert.

Erika (*Brg.25.9.1959)

Jos (*Brg.11.2.1962)

Jan (*Brg.21.6.1962)

6/4 Karel August TEUGHELs (°10.2.1901)
x (22.11.1927) Maria Madeleine VAN HECKE. (°20.12.1907)

De jongste zoon van het gezin ging naar Brugge wonen. Het echtpaar heeft vier dochters allen in Brugge geboren.

Karel TEUGHELs
en echtgenote
Madeleine VAN HECKE
woonachtig
in Brugge.

Kinderen:

(1) Suzanne TEUGHELs (°20.1.1928) x Daniel DE BLAERE (°25.8.1935),
ouders van;
Ingrid DE BLAERE (°24.6.1964) x Ludwig DE MOOR
Patrick DE BLAERE (°7.3.1967)

Annie TEUGHELs
bij haar
huwelijk met
Jan SMETS

(2) Annie TEUGHELs (°4.10.1931)

gehuwd met
jan SMETS
(°Muizen 12.11.1932-Knokke 24.5.1991),

ouders van

(1) Dirk SMETS (°20.4.1958)
x Magda STEYN (°30.4.1960)

Kinderen;

Cedic SMETS (°19.2.1987)

Julie SMETS (°3.2.1989)

(2) Koen SMETS (°28.2..1960)
x Kristel Bernaerts.

Kinderen:

Kennith SMETS (°23.3.1983)

Yannick SMETS (°21.6.1987)

(3) Karla SMETS (°7.3.1962)
x Giovanni GRANATA (°2.7.1955).

Kind:

Nick (°Mechelen 27.4.1991)

Annie kwam veel te Hombeek en
hielp regelmatig in de winkel bij
haar oom en tante Frits en Maria.

(3) Cecile TEUGHELs (~Brg.1.5.1935) gehuwd met Pierre CASIER (~30.10.1925)

(4) Christine TEUGHELs (~Brg.13.8.1939) gehuwd met Charles GOEGEBEUR (~10.12.1937)
 ouders van
 Els GOEGEBEUR (~27.3.1964) x Kurt DE BOI
 Bert GOEGEBEUR (~20.4.1965)
 An GOEGEBEUR (~28.9.1967)

Cecile TEUGHELs en Pierre CASIER

Christine TEUGHELs en Charles GOEGEBEUR

De tak van Maates heeft zeker nog meerdere jongeren buiten Hombeek die de naam TEughels zullen verder zetten (Battel, Mechele, Brussel). Van "Fluppe Maat" uit Hombeek is de naam TEUGHELs overgegaan op zes mannelijke naamdragers: Frank, Walter, Jan en Jos en Jan.

In het volgend nummer van 't Ridderke zullen we als laatste aflevering van de stam Teughels het nog hebben over enkele losse families en enkele gemeenschappen.

Er zijn meerdere vragen binnengekomen om een samenvatting te maken van deze grote Hombeekse familiestam en dit te bundelen in boekvorm. Indien hiervoor voldoende belangstelling bestaat willen we dat graag overwegen. Dit zou dan de derde familiegeschiedenis zijn die de heemkundekring heeft samengesteld.

Hoembeka publiceerde reeds in de Hoembekania-reeks de stamboom van twee andere Hombeekse families: de stam SMETS en de stam LEEN.

Andere familiegeschiedenissen zijn in voorbereiding; de families DE NIJS / DE NEYS, GOOSSENS, KEULEERS, PARIJS, VEKEMANS, en andere.

15. Hombekenaars, verenig U ! deel 4

of waar een Hombekenaar allemaal lid van was

Louis Buelens

De komst van de nieuwe onderpastoor Lauwers bracht geen opzienbarende veranderingen met zich mee. De pas-gewijde wist zich goed aan te passen. Het leven ging zijn gewone oorlogs-gang en we vergaderden en speelden toneel met de stille hoop op betere tijden.

Voor mij kwam er stilaan een einde aan het Hombekers verenigingsleven. Op de vergadering van juli 1944 heb ik mijn K.A.J. kenteken met opbod laten verkopen ten voordele van de kas, waarvan de bodem toch steeds zichtbaar was. Ik had het met fierheid en overtuiging 16 jaar lang gedragen. Het was niet zonder ontroering dat ik afscheid genomen heb van een organisatie die zovele mensenlevens heeft getekend. Kort daarop ben ik dan maar overgestapt naar de "bond met twee", vast besloten er een bloeiende jeugdvereniging van te maken.

Toch wil ik, met uw goedvinden, mijn verhaal over het verenigingsleven aanvullen met nog enkele lidmaatschappen van kortere duur en met enkele beschrijvingen van belevenissen die voor de oudere dorpsgenoten de "goeie oude tijd" zullen in herinnering brengen. We hadden niet veel nodig om ons genoeglijk te vermaken in een gulhartige dorpsfeer.

DE KONINKLIJKE HARMONIE SINT MARTINUS.

Ik heb nooit een uitgesproken roeping tot muzikant voelen groeien, maar ... Heinke Buellens, bij wie ik regelmatig aan huis kwam, wist mij te overtuigen mijn vermeende talenten ten dienste te stellen van de edele muziek-kunst. "Den Beulle" was onder-voorzitter van de fanfare van 't dorp. Van een ondervoorzitter werd verwacht dat hij actief zou meewerken aan de werf-aktie. Ik was maar half gewonnen voor zijn voorstel. Dan werd ook nog Jan Feremans met een laatste aanval belast. "Petter", was een goede gebuur en vaandrig van de Harmonie, waar hij alles voor over had. Met zijn zwart kostuum en witte handschoenen, die enkel uit de kast kwamen voor de processie en de festivals, was hij één van de meest onmisbare personen die op dat moment op stap waren. Zijn drapeau was een stuk van zijn leven. Als slachter kwam hij op elke boerderij. Hiervan maakte hij nuttig gebruik om de lof van zijn maatschappij te

verkondigen. Tegen zijn overtuigingskracht was ik niet opgewassen en liet me inschrijven als spelend lid van de maatschappij van 't dorp.

Jan Van Erp gaf de repetities aan de jonge mannen in een hoekje van de herberg. Daar moesten we dan de "Solfège van Alpaerts" doorworstelen. Het waren er velen die nog de sol uit de mi moesten leren erkennen ; Janneke Goovaerts, Fred Van Steenwinkel, Pierre Duplessis, Louis Keuleers, Frans Van Assche, Fikke Van Mulder (kleinzoon van Jan Petter), en ikzelf. Met engelengeduld zaten we mekaars gesukkel te beluisteren. Noten leren lezen, ze zo goed mogelijk op toon zingen en intussen de maat slaan, het was zeker geen kleine opdracht. Onze "chef de muziek" maakte ons wijs dat het al redelijk goed ging. Thuis viel dat fanfare-lidmaatschap niet in goede aarde. Uiteindelijk mocht ik toch muzikant worden, maar mijn ouders bleven bevreesd voor die repetities in de buurt van bier. Dat zou wel eens kunnen uitlopen op drinkpartijen ! Veel aanmoediging of morele steun was er dus niet. Dat drukte de ijver en geestdrift, twee onmisbare elementen om een goed muzikant te zijn. Ik leerde mijn les wel en schoof elke woensdagavond aan op het rijtje bij Van Erp, maar het heilige vuur laaide niet op. Eens het eerste boek uitgeleerd mochten we ons instrument kiezen. Zoals elke jonge man droomde ik van "een aireke" te kunnen spelen. Saxofoon, klarinet, piston of bugel, daar kwam echt muziek uit. De zwaardere kopers waren meer begeleidende instrumenten. Toen kwam de onder-voorzitter vertellen dat ik alto moest kiezen, daar had de Harmonie behoefte aan. Ik was pas zestien jaar, en durfde mijn eigen keuze niet doordrukken. Uiteindelijk bleek het dat er twee kandidaat altos waren en maar één instrument. Wij moesten dan maar om beurten onze les leren. De eerste helft van de week de één, de tweede helft de andere. Dat wakkerde mijn muzikale liefde niet aan. Na een paar weken voelde ik de eerste symptomen van griep opkomen, dan kreeg ik acute keelpijn. Stilaan begreep den Beulle en Petter dat die nieuwe alto niet zo vlug in de rangen zou opstappen. Ik kreeg een donder van een sermoen te verwerken, maar hield voet bij stuk en vertrok.

Toch zijn de muzieklessen niet nutteloos geweest. Ik heb de muziek leren beluisteren en waarderen. Ik leerde de waarde van elke partij kennen in het

geheel. Het bracht me het besef bij welke energie en oefening er nodig is om een harmonieuze uitvoering te hebben. Het geduld en de inzet van leider en lijdens, voor men op de openbare weg kon verschijnen met iets dat op muziek zou lijken en geen kakafonie. De eerste dagen trachte ik de "mannen van het dorp" niet voor de voeten te lopen. Toch heeft niemand me ooit om uitleg gevraagd, buiten de twee aanwervers natuurlijk. Een proef stoppen is nu ook geen grote misdaad. Ik weet niet of er een verband heeft bestaan tussen mijn muziekleiding bij de harmonie en de vraag van Meneer Bierinckx om zanger te worden op het hoogzaal. Misschien ?

HET HOOGZAAL

Eerder reeds, toen we in het vijfde leerjaar zaten kwam de onderpastoor enkele zangertjes zoeken in de klas. Ik was bij de geslaagden en leerde de "zwarte mis" aan. De onderpastoor speelde dirigent en de oude koster Plasqui, grootvader van de huidige koster Herman, was orgelist. De dagelijkse halfacht mis werd door ons gezongen. Toeval of niet, maar de éérste "Requiemmis" die we voor het volk zongen was bij de begrafenis van de koster. Stilaan voelde de één na de ander zijn baard in de keel groeien en het kinderkoor moest verdwijnen.

Enkele jaren later stond ik dan terug op de "zolder" van de kerk, maar nu bij de grote mensen. Hier ging het er ernstiger aan toe, geen poetsen uithalen, maar met volle inzet trachten de goddelijke diensten op te luisteren, zoals dat heette. Jan Plasqui zat achter het orgel en Jef Philips was de leider, streng maar aangenaam in de omgang. Juul De Greef, Meester Marien, Frans Goovaerts, de secretaris, Frans Nuytiens en Meester Goovaerts zongen de eerste stem. John Van Erp, Jan en Alfons Goovaerts stonden op de tweede rij. Meester Hendrickx, Willem Goovaerts, Maurits De Witte en ikzelf moesten de bas-partij verzorgen, samen met Jef Stroobants.

De repetities werden in de zusterschool gehouden, in een klein zaaltje achter het klooster, vlak naast het privé domein van Wannes, de knecht van de zusters. De laatste herhaling voor een hoogdag gebeurde in de kerk. De onderpastoor beoordeelde het effect vooraan in de kerk, aan het hoogkoor. Bij elke Hoogdag of speciale gelegenheid werd er uitvoerig herhaald voor de plechtige Hoogmis. Met Kerstmis werd de Nachtmis en de Hoogmis meerstemmig uitgevoerd.

Na een goedgeslaagde opluistering kregen we een

bonneke "goed voor een pint" ! Die kon gedronken worden bij "Flupke van Rome", zelf oud zanger, of bij "Flupses". Daar werden de sterke en slappe momenten nog eens rustig besproken. Volmaaktheid was toch niet van deze wereld.

Het jaarlijkse St. Ceciliafeest werd gevierd met een plechtige Mis, daarna de rondgang langs de café's waar de baas lid was. In de namiddag was er dan het feestmaal bij Flupses, of in Rome of bij Smeires. De teerfeesten van de zangers genoten de grootste faam in de gemeente. Cultureel hoogstaand werden ze ook nog opgeluisterd door eigen volk met a cappella zang. Elk lid ging in eer en deugd tijdig naar huis, zonder problemen om het voetpad te houden. Mijn ouders vonden het veiliger dan bij een fanfare. Er waren bovendien minder repetities mee gemoeid en vooral het gebeurde in een onmiddellijke omgeving van wijwater in plaats van bier. In de rol van bezorgde ouders pastte dat nu eenmaal. Toen ik na de oorlog ploegwerk deed ben ik terug gewoon parterre kerkzitter geworden. De hogere regionen van het hoogzaal moest ik verlaten omdat het onmogelijk geworden was de herhalingen bij te wonen door de onregelmatige werkuren.

DE TONEELKRING VAN HET PATRONAAT

Elke vereniging zat voortdurend in geldnood. Publieke belangstelling opwekken voor het een of het ander was de enige bron om de kas te spijsen. Als kleine snaken mochten we gratis naar de jaarlijkse toneelvertoningen gaan. Dit dan als beloning voor regelmatige aanwezigheid in het lof. Achter in de zaal zaten we dan. Met een klein, benepen hartje volgden we het verloop van de vreselijke drama's. Gelukkig rekenden we er wel op dat de goede zou winnen en de slechte zijn verdiende straf niet zou ontlopen. Daarna kwam het blijspel. Dan mochten we onze opgekropte emotie de vrije loop geven. Vol verlangen keken we uit naar deze avonden, naar ons gevoel te weinig in aantal. Vol ontzag keken we op naar de "sterren", die toch 's anderendags weer als doodgewone mensen tussen ons leefden. Meester Hellemans was telkens de slechte, een klein venijnig ventje, voor niets te vertrouwen. Als hij aan de schoolpoort stond, treuzelden we de eerste dagen wel wat, tot hij weg was. De "Koelder" (Fil Keuleers) was de spil van het blijspel en vaak werd hij weken later nog nageroepen met zijn "rolnaam". Intussen was het 1931 geworden. Meester Van Den Bossche, Fil Keuleers, Fons Mertens, Mille De Maeyer, "Leimmeke" Leen, Miel Foets en nog vele anderen waren van de planken afgestapt en verdwenen in de naamloze massa.

Wie het ook heeft meegemaakt, weet hoe onbarmhartig de liefde is. Alles, zelfs de toneelmicrobe, moest er voor wijken, voor dat onstuitbaar geweld. Ook de "mannen van het patronaat" waren daar niet tegen opgewassen. Om lid te zijn moest men aan twee voorwaarden voldoen; (1) van het mannelijk geslacht zijn en (2) ongehuwd. Vrouwen werden angstvallig geweerd uit de omgeving van de groep. Dat de kandidaat-toneelspeler al eens stiekem naar een meisje geloerd had werd nog getolereerd. De proost, Mijnheer Dierickx, zag wel toe dat het niet te ver ging, te zondig. Toch was er een regelmatige afvloeï van spelers. Dat was onvermijdelijk, en zo kwamen er gaten in het gezelschap. Die probeerde men soms op te lossen met KAJ-spelers. Samen met Louis Teughels, "van de Grune", werd ik aldus in de ploeg opgenomen.

Meester Goovaerts was de primus inter pares, een soort niet benoemde voorzitter. Verder waren er Staf en Frans Meuldermans, Jef en Frans Nuytiens, Armand Jacobs, Eugene Philips, Louis Van Den Eede, Frans Van Assche, Marcel De Laet, René De Mol, Maurits De Witte, Jan Plasqui. Deze laatste zorgde voor de piano en Eugene Van de Camp, als oudste lid, onderhield de schermen en stoelen en banken, en speelde de duivel-doet-al tijdens de opvoeringen. Meneer Van Goethem was onze regisseur. De eerste woensdag van de maand was het algemene vergadering om 8 uur in de parochiezaal. Dat was een aangename en soms koddige bedoening.

FLOTBLAZEN

Staf Meuldermans had aan vader gevraagd of ik lid mocht worden van de toneelgroep en de toelating was spontaan gegeven.

- "Dat zijn allemaal serieuze mannen, en er komt geen bier bij kijken?" had Staf gezegd.

Op een warme meiavond in 1931 deden dan Louis Van De Grune (Louis Teughels) en ik onze intrede in de grote-mensen-wereld van het toneel. Na de vergadering ging de ganse groep naar "Peit van de zwette" ons stamcafé aan de barreel. Meester Goovaerts kreeg van de onderpastoor het geld voor de eerste pint. Een priester zelf kon toen nog niet een herberg binnenstappen om het zedelijk peil hoog te houden. Dat liet hij dan aan de meester over. Een ongeschreven wet voorzag dat elke nieuweling in het toneelgezelschap een ronde betaalde als entree. Met onze centjes veilig in de broekzak geborgen stappen we als grote mannen de kleine gelagzaal binnen.

Rond de grote ronde tafel gezeten, gingen we "flotblazen", een heilzaam middel om de werking van de alcohol wat af te zwakken. Het tafelblad werd met krijt in gelijke driehoeken verdeeld, en ieder moest zijn territorium vrij houden van al wat "flot" of kurken stop was. Een grote pint van een halve liter "Lamot-special" stond steeds grijpklare om de droge keel tijdig te smeren. Na enkele krachtige windstoten werd gauw een stevige slok van het geestrijke nat genomen. Zodra de bodem van het glas zichtbaar was kwamen weer loden centjes uit de broekzakken van de nieuwbakken acteurs. Met verse moed werd het verdedigingsplan verder gezet. De stemming was opperbest en de uren tikten onhoorbaar verder. De tijd bestond niet meer, binnen bleef het altijd klaar of het middag was, en buiten hadden we niets verloren, tenzij met de rapte even aan de naastliggende beek gaan staan om de Zenne te helpen bevoorraden. Onze pint was bodemloos; niemand dacht er nog aan vanwaar het kon gekomen zijn.

- "Kom mannen, het wordt tijd".

De voorzitter had gesproken en ieder maakte aanstalte om te vertrekken.

De koelte overviel me als een vreemd doch wel-doend bad. Ik stapte met een schok in de goot en had danig veel moeite mijn voddige benen op het fietspad te krijgen. Mijn voeten voelden voos aan. Ik was toch niet ziek? Ik miste trefzekerheid, maar seffens zou dat wankel gevoel wel overgaan. Voor "den Bellevue" verzeilde ik ongewild te midden van de straat. Het velopad was veel te smal en de haag van het kasteel was kennelijk een stuk naar links opgeschoven. Ik zou het wegske van Foets maar nemen, daar had ik geen last van borduurs of grachten. Achter de haag was het oppassen geblazen, dat wist ik, daar lagen gewoonlijk "gendarmen" met een papieren hoedje op. Zonder noemenswaardige ongelukken geraakte ik "dikke Wis" voorbij, maar dan begonnen de inwendige stoornissen de kop op te steken. Een batterij kannoniers reden door maag en ingewanden. Het rommelde en raasde. Ik zocht haastig en opgewonden naar een uitweg. De wilgestronken aan de weide van Sander van Paaike zouden best als ruggesteun kunnen dienen. Tegen de omheining leunen, de hinderlijke kleding omlaag, de blaffeturen omhoog, zachtjesaan doorzakken, rug en schouders veilig tegen de boom aanpassen, een zalig gevoel doet alle aardse ongemakken vergeten. De loomheid drukte. Met moeite werden de ogen opengeperst, maar met gesloten ogen werd het een wemeling van opeenvolgende vlagen hemelse en aardse gevoelens turbulent door mekaar. Gods watertjes vloten over de akkers samen met Lamots' biertjes. Onbevolen deed de natuur rustig zijn werk. Een zachte zomernacht in het vrije open

veld. Een lichte bries tilde me op en ik zweefde, zweefde ergens ruimteloos, gewichtsloos, heerlijk, zalig, hemels.

Was het een vreemd geluid, de stramheid in de beenspieren of de kilte van de morgenlucht, ik weet het niet, maar ik voelde me plots met een schok terug op de begane grond terecht komen. Waar was ik ? Hoe was ik hier terecht gekomen. Toneelvergadering.... flotblazen.... pinten drinken.... het reddende wegske van Foets...

Ik voelde beneden een vochtige koelte. De reuk van een mengsel van bier en andere biologische excrementen lossen het vraagstuk op. Hoe lang had ik hier gezeten ? Ik had geen uurwerk of sleutel bij. Het uur was nu minder belangrijk, maar die sleutel.... Wat fris bedauwde bloemkoolbladeren van "de Vette " bleken een geschikt afwasmiddel in uiterste nood. Ze bedekken bovendien het hoopje miserie, dat liever geen daglicht zag. Geenenkel gevoel van verlichting of ontnuchtering was nu bij machte de opkomende angst te verdrijven voor de nakende thuiskomst. Met lome benen en een ijle zware kop deed ik een poging om zeer zachtjes op de luiken te kloppen. Een gestommel aan het slot en de onheilspellende ogen van vader brachten mij in de werkelijkheid terug.

- " Is da, nondedoemme, de vergadering van die serieuze mannen, daar zal ik dan met de meester eens over spreken ! "

Met een ruk haaste hij zich naar bed. Stillekes naar binnen, even getreuzeld tot vaders sermoen stilgevallen was, dan naar de stal voor de laatste opkuis.

Tergend vroeg kwam de zon mijn rust verstoren. Een loodzwaar hoofd en een zwaar ontstelde maag en ingewanden waren de tol van de onbetwiste wedstrijd in flotblazen. Moederlijke bezorgdheid hielp ook hier weer veel om die ellende snel te vergeten. Een tijd later was alles voorbij en het incident kon nadien zelfs lachend besproken worden.

DE MANNEN VAN 'T TONEEL

In November begonnen de repetities van "De grote waanzin", een oorlogsdrama in drie bedrijven. Eind januari zouden er twee optredens zijn. De geroutineerde spelers kregen elk een hun passende rol toebedeeld: meester Goovaerts was de geknipte vaderfiguur, Staf van Muskes, de slechte, de bullebak, de tiran, zijn broer Frans, door ons Sam genoemd, was de brave, het slachtoffer of de priester, terwijl Armand "van den Buu" de politieman moest uitbeelden, Frans Nuytiens, de onderzoeker of notaris of stadse meneer, en tenslotte

Louis Van Den Eede, alias "Kajoo", ontpopte zich best als de "dupe van de historie". De overige rollen werden dan bedeed naar eigenschap en posituur. René De Mol, "den Boskes" en Marcel De Laet, "de Cheille", moesten er met hun komische streken voor zorgen dat de tranen, die geplengd waren bij den "dram", terug zouden opdrogen. De mensen moesten toch met een lachend blij gemoed naar huis gestuurd worden. Die twee lolbroeken weekten reeds de lach los van zodra ze op het podium verschenen.

Was het cultuur, volkskultuur ? Alleszins was het hartversterkend volksvermaak, waar de Hombeke naar toch maar beter van werd. Voor "de Cheille" en "den Boskes" waren "de Koelder" en "Mille van de Chef" de komieken van het Hombeeks toneel geweest.

Vele mannen-stukken waren geschreven door Jacques Ballings en Willem Putman. Mijnheer Van Goethem verdeelde de rollen, bijgestaan door meester Goovaerts en de broers Meuldermans. Dit kon maar onder het steeds oplettend oog van de proost. Het moesten schoon en proper stukken zijn, ook de blijspelen, niet aanstoortgevend of ongeschikt zelfs niet voor kinderoortjes. Op dat gebied was pastoor De Ridder ascetisch onverwurmbaar.

De opbrengst ging naar de pastorie om verdeeld te worden tussen de verschillende jeugdverenigingen. De spelers werden beloond op een intiem feestje op de pastorie, van na het lof tot klokslag vijf voor twaalf. De priesters moesten immers nuchter zijn voor de vroegmis. De kerkelijke wet op het nuchter-zijn verbood spijs en drank na twaalf uur. Toch was de pastoor een milde gastheer, die eens dat hij "onder ons" was, zijn menselijke kant liet kennen. Wij vielen niet onder de wet op het kerkelijk nuchter-zijn, en als bevoorrechten sloten we het feest meestal af met nog een krulletje bij "de Grune" of bij "Peit van de Zwette".

VERMAAK BIJ PEIT VAN DE ZWETTE

Na twaalf begon Peit vaak te krijgen. De "vreemde klanten" waren dan weg en wij, de mannen van de bende, konden zelf onze plan trekken. Kajoo, (kleinzoon van Peit) zorgde voor de tapkraan en Armand van den Buu (kandidaat aange trouwde kleinzoon) moest de pinten ronddragen en helpen wassen. Als Sofieke Van den Eede van dienst was zou den Buu ook wel willen helpen hebben maar dat mocht niet van de voorzitter. Die twee keken mekaar veel te diep in de ogen en vergaten dan dat onze pinten leeg waren.

DE HOMBEEKSE REVUE'S

De twee eerste zondagen van Mei 1936 speelden we voor het eerst een revue. Mijnheer Van Goethem schreef de teksten, zocht de passende muziek en ontwierp de decors. Frans Jacobs, alias Frans Van Rome, schilderde dan deze decors op ware grootte, op een jute-paneel. Alle aktualiteiten en amusante gebeurtenissen kwamen aan bod. Een spoor-wagon vatte vuur, moest in Hombeek uitwijken op een zijspoor, en werd dan door de Mechelse pompiers geblust. Dit gaf aanleiding voor "De Lustige Pompierkes !". Ook de voetbalploeg werd geparodieerd en toen ontstong het eerste klublied: "De club van Hombeek, ...", maar ook werd nu en dan een draakje gestoken met één of ander persoon. Dat bracht soms wel eens wat ongenoegen mee, alhoewel de meesten en hartelijk konden om lachen. Niemand werd opzettelijk gekwetst, maar de een heeft een dikker vel dan de ander.

De Hombeekse revue's kenden zo'n groot succes dat de teksten van vele revue-slaggers nu nog gezongen worden door die het hebben meegemaakt.

De eerste revue heette "Da's straf".

Het jaar daarop volgde "Da's nog straffer".

De derde in rij kreeg de zeer toepasselijke titel: "Allée, schied uit !"

Niemand had het kunnen voorspellen, maar het werd de harde waarheid. De opvoering van de eerste zondag was een groot succes. Enkele uren voor de opvoering van de tweede zondag, sijpelden berichten binnen op de pastorie over gebeurtenissen, waarbij het patronaat betrokken was, en waarmee pastoor De Ridder zeker geen vrede zou nemen ! De zaal zat weer bomvol. Niemand was zich van enig kwaad bewust en de revue scheen weer een "roosshot" te worden. Tot de pauze echter. Rood van opwindning, met brandende ogen, stormt de parochieherder de keuken binnen; "Het is gedaan, de toneelkring is ontbonden ! En van

mij geen cent meer !". Demi-toer, met een smak de deur dicht en in het gedeelte na de pauze blijven de stoelen van de pastoor en van Marie, de meid, onbezet. In mineur en met gedrukte stemming werd het programma verder afgewerkt. Eens het doek gevallen, bracht onderpastoor Nobels de verklaring: in het eerste deel had een "derde", vreemd aan de groep, de pastoor beledigd en zich arrogant aangesteld. Een priester is ook een mens, maar wij, die met de affaire niets te maken hadden voelden ons te kort gedaan. Vooral de leider die onbaatzuchtig zoveel gedaan had verdiende die uitbrander niet. Op de parochiezaal of op de souper op de pastorie zouden we niet meer moeten rekenen. Gelukkig hadden we de opbrengst van de twee opvoeringen nog in handen. We vergaderden nu bij Nie van de Grune, in de keuken, en het feestje ging door bij de leider thuis. Op dat feestje bij mijnheer Van Goethem zongen we samen een aangepast parodietje dat de toestand wel komisch weergaf, maar niet al te pastoorsgesind klonk.

Die tekst belandde de morgen nadien reeds op de pastorie. Geen goede methode om een vredesakkoord te bevorderen. Onderpastoor Nobels had zich tot dan zeer gedeist gehouden. Hij was een geboren verzoener. Hij had ook veel mensenkennis en aanleg om haarfijn intriges op te sporen. Hij kwam een zuiver politiek manoeuvre op het spoor, sprong op de fiets en met behulp van relaties, vrijdelde hij het boos opgezet plan. Hij speelde advocaat bij de twee partijen en wist de koude oorlog met de pastoor te doen luwen.

Van dan af is de toneelkring O.L.M.A.P (oud-leden van het Martinus-patronaat) gaan heten. Alles hernam zijn vroegere gang.

Onze voeten onder de pastorie-tafel steken was er van dan af niet meer bij. De oudere toneelspelers hadden intussen afgehaakt, het "celibaat" in de toneelgroep was afgeschaft en gemengd toneel was bespreekbaar geworden. De proost stond er niet afwijzend tegenover. Het trouwe publiek had weinig gemerkt van deze intriges en al het geharrewar achter de schermen. Het bleef trouw de vertoningen volgen.

Uit OLMAP ontstond tenslotte "de Wijngaard", het vermaarde Hombeeks toneelgezelschap, dat een reputatie wist op te bouwen in heel de regio.

(vervolgd)

Peit kroop met een gerust gemoed in bed, en wist dat die sloebers wel alles ordelijk gingen verlaten, de deur sluiten en de sleutel onder de keukendeur schuiven. Wij kenden "ons Peit", zij kende haar papenheimers. Het was een merkwaardige vrouw die een uitzonderlijke rol speelde in de parochie. Ze was reeds vele jaren weduwe, haar kinderen waren in volle huishouden, haar kleinkinderen in volle opgroei, waar moest dat mens zich nog zorgen over maken? Ze was dan ook het ideale moedertje voor ons, de mannen van de bende. Zij mocht ons op de vingers tikken en met een sermoen naar huis zenden. Zij kon de scherpe woorden wat afbotten en met een zalvende toon en toch de volle waarheid zeggen. Ieder wilde bij haar zijn. In haar gezellige herberg trof zich jong en oud. Ze was beziel met de geest die onze groep kenmerkte.

Op een dinsdagnamiddag van St.Janskermis waren we samen uitgeweest en belanden rond acht uur, moe en hongerig, bij Peit in ons stamcafé. Er was geen brood genoeg om die vijf rammelende magen het zwijgen op te leggen. Den "Boskes" ging buiten. Niets ongewoons, iedereen ging al eens tegen de ijzeren baar staan die de scheiding was met de modderbeek en de hof van Windsor. Als hij terug binnenkwam had hij twee grote broden op den arm met ingeprikte initialen "P.S." Als een volleerd bakker legde René De Mol de broden op de toog en :

- "Wat moet ge nu nog hebben, pensen? Brood met pensen?" vroeg hij.

Janneke Goovaerts, zoon van den beenhouwer, kwam van achter het tafeltje naast de toog gekropen :

- "Pensen? Die weet ik hangen, meer dan genoeg. Op een woensdag na kermis gaat er toch geen mens nog pensen eten zeker?"

De pensentocht werd voorbereid: Kajoo (Louis Van Den Eede) zou de grote marktzak, met gazettepapier als voering, openhouden, den "Boskes" moest, op deskundige aanwijzing van de beenhouwerszoon, het belleke in bedwang houden en de operatie leiden. De anderen zouden van op het wegske van Berthus Van Thienen, van achter de danstent, het verloop van de operatie volgen. Het belleke gaf geen kik en in de stevige vuist van onze bevoorraden verdween een lange resem zwarte bloedworsten in de "laatste berichten" van de krant.

Twee grote pannen werden op de tafel gezet en de aanval kon beginnen. De kleine oogjes van Peit fonkelen van inwendige pret. Het festijn was in volle gang toen "Pikke den bakker" zijn intrede deed. Na zijn ronde kwam hij gewoonlijk een pintje drinken voor naar Laar terug te keren.

- "Het riekt hier goed." zei hij.

- "Zet U bij, er is van alles genoeg."

Die man liet zich niet pramen, zette zich bij vlak voor het half gesneden brood, dat duidelijk de letters P. S. (Pieter Smets) vertoonde. De ogen van Pikke gingen van de één naar de andere om uiteindelijk recht in de ogen van den "Boskes" te verstarren.

- "Bandieten, daardoor zat ik zo schrap met mijn brood! Allez, peit, geef ze nog een pint, dat zal hen misschien bekeren!"

Nooit hebben een boterham met pensen zo lekker gesmaakt, en die pint was suiker, honig en siroop!

Toen 's anderendaags het geld voor de pensen weggedragen werd stonden ze in de beenhouwerswinkel voor Fien die het uitschaterde van 't lachen. Zoonlief had diezelfde avonds nog moeder in volle vertrouwen genomen en alles verteld.

- "G'hebt geluk gehad hé, dat ons bel weer niet werkte. Die heeft regelmatig kuren, maar nu heb ik ze goed gesmeerd."

Van de technische ingreep op de winkelbel werd maar niet gesproken.

Zo had ieder lid van ons bond gezelschap zijn eigenaardigheid, zijn manier om zich te profileren in de groep. Staf van Muskes was een soort aartsengel, imposant, groot en sterk, ijzig kalm die met één hand een scheve lijn kon rechtekken. Frans Bertens en Jef Saerens waren de laatst bijgekomen spelers in de groep. We zaten rustig een praatje te slaan toen Doreke Craen, een jonggezel van de Halve Steen, licht aangeschoten komt binnenvallen. Hij laat zich omzichtig op een stoel neerzakken, vlak voor Frans, en begint uit te pakken met lullige zattemenspraak. Als hij een pint ophad, viel zijn linkeroog na elk vijfde woord dicht. Wij wisten dat, maar die twee nieuwelingen waren onwetend van dat menselijk mankement van Doreke. Frans meende zich inschikkelijk te moeten tonen met het pinken, en pinkte een paar maal terug. Met een hoogrood gezicht grabbelde Doreke recht en dreigde ermee zijn overbuur eens over tafel te halen:

- "Met nen serieuze mens zijn gebrek lachen, da laat ik nie toe!"

Van de hand Gods geslagen, voelde de belaagde zich helemaal niet meer op zijn gemak. Staf stond recht, greep Doreke bij het nekvel en duwde hem stevig terug op zijne stoel.

- "Drink wat minder bier, dan zult g'uw ogen fatsoenlijk kunnen openhouden!"

Doreke staarde met hangende kin naar de hoge man boven hem, greep zijn halfvolle pint en braste nog de helft op zijn borst en kraag, smakte de lege pint op tafel en vertrok zonder verder nog een woord.

ONWETTIGE GEBOORTES (vervolg van blz.74.)

NEEFS Joanna (*7.2.1764)

onwettig kind van Jan / MEYSMANS Joanna

VAN FRAUSUM Petronella (*15.2.1764)

onwettig kind van VAN FRAUSUM Maria Theresia

SLOOTS Petronella (*18.3.1769)

onwettig kind van SLOOTS Elisabeth

VERLINDEN Joanna Maria (*5.12.1774)

onwettig kind van VERLINDEN A.Catharina

BAVIS Cornelius (*21.12.1777)

onwettig kind van BAVIS Theresia

(MEULEMANS Jan vader verklaard)

VAN WINGHE Anna Cath. (*28.12.1783)

onwettig kind van VAN WINGHE Maria Anna

TEUGHELIS Elisabeth (*14.8.1785)

onwettig kind van TEUGHELIS Maria Theresia

POLLAERT Amandus (*1.10.1785)

onwettig kind van POLLARTS M.Catherina

ANDRIES Theresia (*24.2.1786)

onwettig kind van ANDRIES Joanna

TEUGHELIS Joanna (*12.9.1789)

onwettig kind van TEUGHELIS Joanna.

POLLAERT Anna (*18.10.1790)

onwettig kind van POLLART Anna Maria

SOMERS Anna Maria (*17.2.1790)

onwettig kind van SOMERS Maria Theresia

VERLINDEN Philippus (*20.2.1793)

onwettig kind van Antoon / SPRUYT M. Anna

MOONS Theresia (*9.2.1795)

onwettig kind van MOONS Petronella

SINTE METTE 10 NOVEMBER

Op 11 november wordt de "Patron", patroon of kerkbaas van de parochie herdacht. Traditiegetrouw doet Hoembeka mee aan dit eeuwenoud folklorefeest.

Op zondag 10 november wordt U allen uitgenodigd om massaal deel te nemen aan deze viering.

10 uur : muzikaal opgeluisterde St.Martinusmis.

11 uur : dierenzegening op het kerkplein.

11,30 uur : paardeomweg door de gemeente.

14 uur : jeugdhapening.

18 uur : lichtstoet voor de jeugd van Hombeek.

slotviering aan het gemeentehuis met

*"geef wa, aaf wa,**tot teneuste jaar nog wa !"*DOCUMENTATIECENTRUM

Om aan de vraag van vele leden-bezoekers te voldoen, is het archief ook op enkele woensdag-avonden opengesteld voor de familievorsers. Zie tabel "archiefraadpleging" hiernaast.

ERELEDEN

Apotheker ASSELMAN	Hombeek
Stan BEHETS - Angèle SELLESLAGH	Hombeek
Baron Kris de Meester de Ravestein	Hombeek
René DE MAEYER, erecons. instrumenten museum	
Dirk LAUWERS en Yolande SABLONS, adv. Duffel	
familie MARIEN	Hombeek
dokter Werner MARINUS	Hombeek
dokter Walter JASPERS	Hombeek
kinesist Kris SPITAEI	Hombeek
kinesiste Rita SPRUYT	Hombeek
dokter Paul TASSENOY	Hombeek
architect Eddy VAN DE VENNE	Hombeek
Alfons VAN STAPPEN, schepen	Mechelen
dokter U. VAN WALLEGEM	Mechelen

BESTUUR VAN HOEMBEKA

Baron B.de Meester de Ravestein	erevoorzitter
Fl.L.LAUWERS	erevoorzitter
Ward DE KEMPENEER	voorzitter
Henri KEULEERS	vice-voorzitter
Jan MISSINNE	secretaris
Raymond LAUWERS	financieel beheer
Libert LOOSEN	archieffbeheerder
Firmin VERLINDEN	folklore en St.Metteviering
Marie-Louise MIES	natuur en uitstappen
Francine LEEN	logistiek en lokaalbeheer
Jaak DE MAEYER	externe relaties en onderzoek
Thierry LAMMAR	juridisch advies
Gert LOOSEN	redactie-assistent

Redactie 't Ridderke

Ward DE KEMPENEER / Stan BEHETS / Patricia BOON / Bob BROERS (tekeningen) / Louis BUELENS / Lisette FIERENS / Fl. Louis LAUWERS / Raymond LAUWERS / Libert LOOSEN / Gerarda MARIEN / Marie-Louise MIES / Angèle SELLESLAGH / Ward VERBERGT (foto's)

AKTIVITEITEN

Vergaderingen : 6 September / 6 december
Sinte Metteviering voor de jeugd : 10 november

ARCHIEFRAADPLEGING VOOR LEDEN

Zaterdag ; / 28 sept / 26 oct / 23 nov / 28 dec.
woensdag ; 11 sept / 9 oct / 13 nov / 11 dec.

ARCHIEFVERGADERINGEN

vrijdagen: 13/9 27/9 11/10 25/10
8/11 22/11 6/12 27/12

NATUUR

donderdag 19/9 donderdag 21/11

BESTUURSVERGADERINGEN

vrijdagen: 23/8 20/9 18/10 15/11

't Ridderke

TWEEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD VAN HOEMBEKA
6^e Jaargang 1991 x Nr. 5 x september-october

HOEMBEEK sinte-mette dorp

Sinds mensengeheugnis viert de jeugd van
Hombeek het feest van de parochiepatroon

op 10 november 1985
kreeg dit folklorefeest nog een extra
stimulans en ging de eerste lichtstoet
van de heemkundekring uit.

10-11-1991
sinte
mette
feest

Verantwoordelijk uitgever:
Ward DE KEMPENEER, Hombekerouter 3, Hombeek

Afgiftekantoor
2811 HOMBEK

16. DE KRINGWERKING

1. HET DOCUMENTATIECENTRUM

Meer en meer wordt gebruik gemaakt van het Hoembeka-documentatiecentrum. Vooral voor diegenen die meer willen terugvinden over voorouders of familieleden die te Hombeek woonden is ons archief de belangrijkste bron gaan worden.

Dit betekent niet dat we ons niet verder inspannen om de familievorser nog beter te dienen. Er wordt gewerkt aan de klappers van geboorte- huwelijk- en sterftelijsten (tot 1923). Enkele registers die we niet terugvonden in het parochiaal archief, hebben we intussen op microfilm en worden eveneens geklapperd.

Jammer genoeg ontbreekt nog de vereiste ruimte. Het kringlokaal dat we van de stad Mechelen huren, vervult een multiële functie van o.m. vergaderlokaal, archiefruimte en leeszaal. Het kleine lokaal zit intussen eivol en het wordt voor de bezoekers steeds moeilijker, zo niet onmogelijk om nog ordentelijk te kunnen werken. We doen ons uiterste best om dit te verhelpen en hebben dit probleem ook aan het stadsbestuur voorgelegd. We verwachten een gunstig gevolg. Tenslotte doen we toch aan onbaatzuchtig dienstbetoon, vooral ten bate van de inwoners van onze gemeente.

We trachten er iets aan te doen en hopen u binnen kort goed nieuws te melden !

2. HET VOLGENDE BOEK

In 1992 zal de heemkundekring 10 jaar bestaan. Dan verschijnt ook het vierde boek in de reeks HOEMBEKANIA. Deze bijdrage aan de Hombeekse geschiedenis zal volledig gewijd zijn aan twee verenigingen : de schuttersgilde en de jeugdbeweging MAP, nadien CHIRO.

Historicus Eugene VAN AUTENBOER verzamelde alle tot heden in archieven teruggevonden feiten over de schutters van Hombeek. Van dorpsmilitie tot ontspanningsvereniging had de gilde, vooral in de 17e en 18e eeuw, veel bijval en kende ze groot respect. De graaf van Hombeek was hoofdman der gildebroeders.

De geschiedenis van MAP en CHIRO wordt eveneens geschreven. De diverse teksten van de groepen medewerkers zijn intussen binnengekomen. De redactieraad vergaderde tweemaal en legde vorm en uitwerking vast. De eindredactie is in goede handen van E.H. deken Willem MARIEN. Zelf Hombekenaar, pionier van de jeugdbeweging, leider van MAP en CHIRO, maar vooral geestdriftig overtuigd van de enorm belangrijke rol van de jeugdbeweging, wist hij ons dankbaar en gelukkig te maken met dit engagement.

In de tweede helft van november komt de redactie een derde maal samen en gaan we stilaan naar de eindtekst.

3. DE SINTE-METTEVIERING - EEN HOMBEEKSE TRADITIE

November is voor de jeugd van HOMBEEK steeds een heel bijzondere maand geweest. Niet alleen was er in die maand de winterkermis, maar vooral werd op 11 november de patroon van de parochie herdacht. Dat was zo ... en is nog zo ! Een traditie met een heel bijzondere folkloristische betekenis voor ons dorp.

In de loop der tijden kunnen tradities veranderen. Vroeger was er niet alleen het Sinte-Mettezingen, maar trok jong en oud, bij het invallen van de duisternis, naar het Eglegembroek. Het was een indrukwekkende stoet. De meesten droegen sprokkelhout mee, in mutsaarden gebonden, waarmee dan een reuze brandstapel gemaakt werd. Er werd gejoeld en gedanst rond het brandende vuur en de oeroude Sinte Mette-liederen weergalmden over het broek;

" Stokt vuu, mokt vuu, Sinte Mettes dag es hie..."

Het zingen, van deur tot deur, bleef bewaard. Spijtig genoeg horen we te weinig de traditionele " Hoembeikse " liedjes. Dan kwam de tijd dat het dialect moest wijken voor A.B.N.

" Sint Maarten, Sint Maarten, Sint Maarten reed door sneeuw en wind..."

Toen meester Goovaerts ons voor het eerst verplichtte dit meer beschaafd lied te zingen, in plaats van de ordinaire Sinte Mette-liedjes, waren we onthutst. Het leek ons of Sinte Mette op den Hollandsen toer was. Maar A.B.N. was een must.

Op welken toer Sinte Mette nu geraakt is, kan nog moeilijker achterhaald worden:

*" koeien en staarten....
meisjes hebben rokskes aan ? "*

Is de tijd niet gekomen om terug naar de oorsprong te gaan ?

Waren de echte Sinte Mette-liedjes misschien te veel van bij ons ?

Zo is toch de folklore, traditioneel, puur volks !

Hoembeka pleit er zelfs voor deze dialectliedjes terug aan te leren, waarom niet in de school ?

DE HEEMKUNDEKRING VAN HOMBEEK WIL OOK DIT JAAR
MEEWERKEN OM DIT FEEST VAN DE PAROCHIEPATROON
MEER LUISTER BIJ TE ZETTEN.

ZONDAG
10 november

10.00 uur Sinte-Metternis

De parochiemis begint een half uur vroeger dan op de gewone zondagen. Ze wordt opgeluisterd door een instrumentaal ensemble van de Koninklijke Harmonie St. Cecilia en het St. Martinuskoor

10.45 uur Dierenzegening

Belangstellenden verzamelen op het kerkplein met hun geliefkoosd dier : poes, hond, schaap, poney, paard, enz. Als aandenken ontvangt ieder een Sinte Mettewimpel.

11.00 uur Paardenommegang

De ommegang vertrekt aan de kerk en gaat langs de Kapellebaan, Schoorstraat, Heike, Boterstraat, Boomkesstraat, Driesstraat, Houtestraat, Willebrordusweg, Zemstseweg, Bankstraat, St.Martinusstraat.

18.00 uur Lichtstoet

Verzameling op het Stationsplein. We verwachten een reuze-opkomst, zoals de vorige jaren. Ook de Chirogroepen stappen mee op met hun trommelkorps. Iedere jeugdige deelnemer, liefst verkleed en met lichtattribuut, ontvangt een geschenk.

Voor de schooljeugd is er ook de kleur- en tekenwedstrijd met mooie prijzen.

Hier nog eens de echte Hoembeikse Sinte-Mette-
liekes, zoals de ouden ze zongen. Hopelijk piepen ook zo de jongen ?

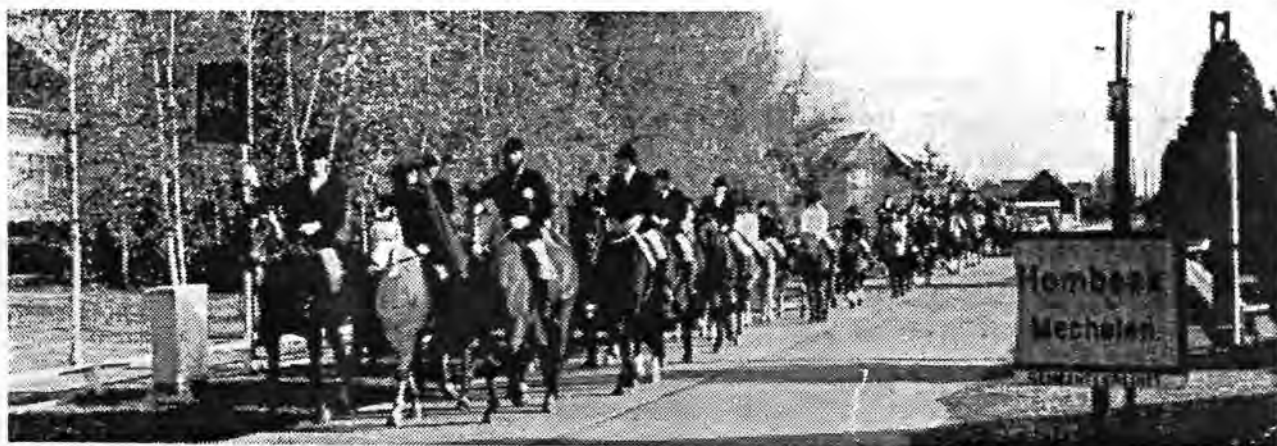

*Sinte Mette
van de rugge-rugge-nuchte,
en mè zoāne groāze langen baat.
Juffrake,
wild' ons kabaske 'n es vulle,
en lèt ons nie lang ni miē staan.
Dan zulle woā es lustig smulle,
aaēt dan nog wat over
tot teneuste jaar !
Bazinneke, es er niks te geēve ?*

*Sinte Mette den niēve,
den aēve is vertei-ēd
'k zoā zoe geire vuurke stoēke,
'k weet nie wie da't eiē.
Stok vuu, mok vuu,
Sinte Mettes dag es hie.
Hie wunt nog 'n goeje vraē,
die ons nog wa geeve waē.
Geef wa, aaf wa,
Tot teneuste jaar nog wa !!!*

Dit nummer van 't Ridderke hebben we vooral in het teken gesteld van de Sinte Metteviering. Firmain Verlinden geeft een levensschets van Sint Maarten, één der meest gevierde heiligen. Verder volgen twee kortverhalen van persoonlijke ervaringen bij de Sinte-Mettevieringen in vroegere tijden. Het eerste is van de hand van meester Emiel Bertens. Het geeft een beeld van hoe het er aan toe ging een eeuw geleden. Het tweede verhaal, door Louis Slachmuylders (Louis van den Dizzer) geschreven, geeft zijn persoonlijke ervaringen weer, nu bijna 75 jaar geleden. Het is bovendien in het plastisch dialect van bij ons. Misschien vraagt het wat meer leesmoeite voor wie met het Hoembeiks niet vertrouwd is. Het gedicht dat we inlassen is van de hand van Jan Bertens, de broer van de meester. Hij schreef meerdere gedichten over Sint Maarten.

SINTE METTE-VIERING 1989. Een groep ruiters, met Sinte Mette op kop trekt door de straten.

17. SINT MARTINUS

Firmain VERLINDEN

Sint Martinus werd omstreeks 316 geboren te Sabaria, bij het beroemde Benediktijnerklooster Sint-Martinusberg van het tegenwoordige Steinnamanger in Hongarije.

Zijn vader was een Romeins tribuun uit Pavia, die de knaap op 15 jarige leeftijd dienst liet nemen bij de Romeinse ruiters in Gallië. Martinus diende onder de Keizers Constantinus en Julianus. Als Romeins ruiter in Gallië ontmoet hij voor de poorten van Amiens een arme, die hem om Christus' wil om een aalmoes vraagt. Hij bezit niets dan zijn wapens en zijn soldatenpak. Daarom neemt hij zijn zwaard, snijdt zijn soldatenmantel (chlamis) middendoor en geeft de ene helft aan de bedelaar. De volgende nacht verschijnt Christus, die zijn halve soldatenmantel draagt en hem zegt:

" De doopleerling Martinus heeft mij met deze mantel gekleed ."

Doopleerling was hij reeds vanaf zijn tien jaar, toen hij tegen de wil van zijn ouders gevlucht was naar een Roomse kerk, om zich onder het getal van de doopleerlingen te laten opnemen. Op zijn 18e jaar ontvangt hij het doopsel. Hij verlaat het leger en de krijgsmacht en gaat naar Hilarius, de bisschop van Poitiers, die hem tot exorcist wijdt.

Sint Martinus keert terug naar Hongarije, waar hij zijn moeder tot het Christendom weet over te halen. Weldra ondervindt hij de vijandschap van de Ariaanse bisschoppen, hetgeen hem doet besluiten zich als kluizenaar te vestigen op het eiland Gallinaria bij Genua in Italië. Omstreeks 360 keert Martinus terug bij zijn leermeester in Poitiers, op wiens aandringen hij het eerste klooster te Lingugé sticht, waar hij veel volgelingen trekt.

SINT MARTINUS VERLAAT HET LEGER

In het jaar 341, tijdens de oorlog tussen keizer Constantinus en de Franken, werd een kamp opgetrokken in de omgeving van Worms. Martinus beschouwde zich niet meer als soldaat maar als monnik. Hij ging naar de keizer en zei hem: "Vanaf heden wil ik soldaat van Christus zijn en aan deze is het niet geoorloofd om te vechten." De keizer verweet hem als een lafaard die deserteerde. Martinus bood hem als bewijs van moed aan om ongewapend de vijand tegemoet te treden. Zijn bewijs was overbodig. 's Anderendaags morgen, nog voor het gevecht, hadden de Franken zich over gegeven. Constantinus gaf daarop Martinus de toelating zijn roeping als monnik te volgen en het leger te verlaten.

Muurschildering van Simon Memmi (1284-1344) in de benedienkerk te Assise. (Deze tekening werd ook door Hoembeka uitgekozen voor de kleurwedstrijd)

In 371 of 372 wordt Martinus tot bisschop van Tours gekozen, wat hem niet belette - tot ergernis van andere bisschoppen - zijn eenvoudige monnikenleven voort te zetten. Te Marmoutier bij Tours bouwt hij een klooster, waar hij met 80 monniken een buitengewoon heilig leven leidt en waar het klooster weldra een cultureel middelpunt van geheel Gallië wordt, vanwaar talrijke missionarissen uittrekken. Overal tracht hij het heidendom uit te roeien en kloostergemeenschappen te stichten. Hoezeer ook tegen heidendom en ketterij gekant, was hij een vijand van geweld en trachtte daarom het keizerlijk hof te Trier tot mildheid te bewegen tegenover de Priscillianen. Ondanks zijn grote invloed aan het keizerlijk hof viel hij toch in ongenade bij de keizer Valentinianus I

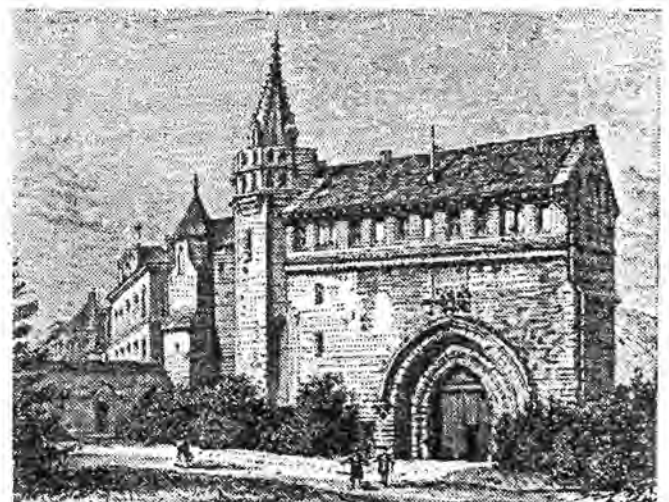
en Maximus toen hij vroeg zachtmoedig op te treden tegen de ketterij.

Reeds op hoge leeftijd maakt hij nog een visitatie naar Candes, een parochie van zijn diocesis. Daar wordt hij plotseling door zware koorts overvallen. Als zijn leerlingen zien, dat hij ondanks hevige koorts op zijn rug ligt te bidden, dringen zij onder tranen er op aan, dat hij zich een weinig zou wenden om enige verlichting te vinden. Hij antwoordt echter: "Broeders, laat mij liever naar de hemel zien dan naar de aarde, opdat mijn ziel bij mijn sterven de rechte weg neme naar God."

Alzo stierf hij op een met as bestrooide boeteszak in de leeftijd van ongeveer 81 jaar (397). In triomf wordt zijn lijk van Candes naar Tours overgebracht (25 km) en aldaar bijgezet op 11 november 397. Wel 2000 monniken zouden de lijkstoet hebben vergezeld.

Over Sint Martinus zijn wij vooral ingelicht door Sulpicius Severus en Gregorius van Tours. Sulpicius Severus was een trouwe vriend van Sint Martinus en was jaren lang ooggetuige van de wonderen en werken van de heilige. Hij heeft na Sint Martinus'dood de geschiedenis van zijn leven opgetekend en uitgegeven. Zijn uitstekend werk vond snelle uitbreiding van het monnikendom, zodat het de eretitel verwierf van "het vijfde Evangelie voor het monastieke leven".

In zijn werk hekelt Severus een zekere priester Brictio, en die jaloers was op Martinus. De heilige verdroeg echter alles met geduld en merkte zelfs op: "Als Jezus Judas verdragen heeft, zal ik dan Brictio niet verdragen!" Deze Brictio, was later de opvolger van Martinus op de bisschoppelijke zetel van Tours.

Frankrijk : Touraine - De ruïnes van Marmoutier

Op het graf van Martinus richtte Brictio een eenvoudige kapel op. Een transena scheidde het graf van het altaar, waarboven een metalen kroon omgeven door lampen hing. Dit graf werd het doel van talrijke bedevaarttochten in de middeleeuwen. Men bezocht het graf van de Heilige, zoals men naar de graven van de apostelen pelgrimeerde, of heden nog naar Lourdes. De zieken gingen er naartoe om weer gezond te worden. Olie uit zijn graf lampen had immers genezende kracht. Ook was er een bassin, waarin de zieken ondergedompeld werden.

Martinus' faam groeide en deze bescheiden kapel werd spoedig te klein. Daarom bouwde in 461 bisschop Perpetuus van Tours voor zijn doorluchtige voorganger een nieuwe kerk. Zijn relieken werden in de tijd van de Noormannen verplaatst en verborgen. In 1323 werden ze plechtig naar Tours teruggebracht maar in 1562 door de Hugenoten verstrooid.

De mantel van Sint Martinus werd een rijkskleinood, waarop men in de Merovingische tijd onder ede oorkondigde. De mantel werd meegevoerd in de strijd en met de grootste zorg bewaard op een plaats, die de naam kreeg van "capella" dit betekent mantel. Zo heeft Sint-Martinus' mantel niet enkel de naam gegeven aan de kapel, een kleine ruimte bestemd voor godsdienst oefeningen, maar ook de kapelaans danken aan Sint Martinus hun titel. De kapmantel van Sint Martinus, die onder Frankische koningen onder tenten werd bewaard (kapel) was immers aan kapel-aans toevertrouwd.

Reeds onder Clovis I werd hij tot beschermer van het Frankisch rijk verkozen en diens gevolg werd zijn patrocinum verspreid, tegelijk met de Frankische heerschappij of geloofsverkundiging. In Rome begint de verering van de bisschop van Tours onder paus Symmachus (489-515). Deze bouwde op de heuvel Esquilinus een nieuwe basiliek en wijdde ze aan Sint-Martinus toe. Zo verkreeg de apostel van Gallië in een tijd, toen de liturgische verering alleen nog maar aan martelaren bewezen werd, als eerste in de eeuwige stad de kerkelijke viering, die na hem op alle andere belijders is overgegaan.

Behalve de Martinuskerk van Paus Symmachus was er in de 7e eeuw een beroemd klooster op de Vaticanus, dat de H. Bisschop als patroon

vereerde. Het stond vlak bij de confessio van Petrus en gedurende de nachtelijke vigiliën na quateremper-zaterdag wijdde de paus in de Sint-Martinuskerk de dienaren van het heilighdom. Gelijk bij de Sint-Pieter, was er ook bij de Sint Paulus in de middeleeuwen een Sint-Martinuskapel. Bovendien waren er nog een groot aantal Martinuskerken in Rome, wat pleit voor de grote verering die Sint Martinus daar genoot.

In Duitsland, Italië en Spanje zijn talrijke plaatsen aan hem toegewijd. Kerken, bruggen, bergen en dalen dragen zijn naam. In Frankrijk vindt men een groot aantal Martinusbronnen. Velen zijn door zijn staf, zijn paard, zijn hamer uit de grond te voorschijn geklopt. Ook de afdruksels van zijn voetsoelen zijn er nog talrijk. In Nederland wijdde reeds Sint-Willebrordus een kerk aan Sint-Martinus toe te Utrecht, die door Bonifacius tot kathedraal werd verheven. Hij werd de patroon van de stad Utrecht. Eeuwenlang droegen de burgers van Utrecht de naam van "Sint-Maartensmannen".

In België zelf zijn niet minder dan ongeveer 400 kerken aan Sint Martinus toegewijd. Sint-Martens-Bodegem, Sint-Martens-Latem, Sint-Martens-Leerne, Sint-Marten-Lennik, Sint-Martens-Lierde, Sint-Martens-Voeren dragen met fierheid zijn naam. In Nederland is Sint-Martinus de patroon van Groningen, Middelburg, Sneek, Arnhem, Tiel, Bolsward, Venloo, Weert, Wijk-Maastricht, Dokkum enz. enz. De dorpen Sint-Maarten, Sint-Maartensdijk en Sint-Maartenshoek voeren zijn naam.

De feestdag van Sint-Martinus werd kerkelijk een verplichte viering waarop men zich van slafelijke arbeid moest onthouden. Dit werd bepaald op de synode van Aken en bleef zo overal gedurende heel de middeleeuwen. Ook herdacht men de 4e juli de inwijding van zijn beroemde basiliek te Tours in Frankrijk.

Sint-Maarten is altijd heel Europa door een erg populaire heilige geweest. Daarvan getuigen de honderden kerken, die aan hem zijn toegewijd, de bijzondere verering en de vele volksgebruiken die naar aanleiding van zijn feestdag op 11 november ontstonden, zoals het Sint-Maartenszingen, het kaarsjesspringen, de schuddekorfavond, het Sint Maartenszwijn, de fakkeltochten, de Sint-Maartensminne, het Sint-Maartensveugeltje, het Sint-Maartensgebak, het Sint-Maartenszomerke, de Sint-Maartensvasten enz. enz.

IK HOU VAN SINT-MAARTEN

Jan Bertens

Ik hou van Sint Maarten
Ik hou van de beed'laar
Ik hou van de veed'laar
achter zijn paard zijn staart, en
ik hou van Sint Maarten

Ik hou van de hand die geeft !
Ik hou van de hand die krijgt !
Ik hou van het licht dat eeuwig leeft
in elke daad die harten zamenrijgt
aan Gods hart !
Ik hou van Sint Maarten en zijn hart !
Ik hou van de beed'laar, koud en zwart
van armoe ! Een hemel is zijn dank
voor de goede Sint. Een zalige drank
waarin hij onderduikelt als in Gods lach.
Ik hou van mannelijk meedogen en blij gezag
van het kind in de mand dat het man-zijn vergroot
Ik hou van het staal en de mantel zo rood
Ik hou van de zon die zingt in het staal
der rechtvaardige ridders hoog in het zaâl
Ik hou van het zwaard ! Ik hou van het kruis
aan 't eind van de reis, een veilig tehuis ...

Ik hou van Sint Maarten
Ik hou van de beed'laar
Ik hou van de veed'laar
achter zijn paard zijn staart, en
saam met hen van licht omgloord.
Ik hou van Sint Maarten aan de hemelpoort !

18. Sinte Mette-vuur

Emiel Bertens (1883-1962)

De Sint Maartensdag gaf in Hombeek aanleiding tot heel wat traditionele gebruiken :

- (1) het Sint-Maartensvuur,
- (2) het zingen en bedelen langs de straat, niet verder dan de naaste geburen en alleen bij kennissen hetzij op zichzelf of met een maatje,
- (3) de ommegang in groep van de grote, de gezette mensen, de mannen van de kruisboog, die in de herberg bij Virs Schaerlaken van de Goeïë, hun zit hadden.

DE SINT MAARTENSVUREN

Sint Maartensvuur werd gehouden op de vooravond van Sint Maartensdag, op een afgelegen plek, buiten de woonhuizen om het brandgevaar te weren. Bovendien had men er een beter uitzicht op de grote vuurkring.

Dagen op voorhand vroegen de kinderen bij een boer een bussel stro en kregen die, omdat ze in de buurt woonden, omdat vader een goede vriend was van de boer, omdat zij in de herfst de koeien hadden in de wei ofwel een handje toestaken in de aardappelooft. De brave boer was ook jong geweest en schonk een bussel korenstro. De bussel was lang, dik en vast en waarborgde dus een lange duur van branden. Wij, jongens, stonden op één rij, ver

genoeg van elkaar op een boord van een gracht ten einde een goede zwaai te kunnen nemen als het te heet werd. Het vuur werd aan de onderzijde aangestoken, aan de kant van de aren, en met beide handen vastgehouden. Met de brandende bussel werd gezwaaid als molenwieken, wat de vlammen nog meer aanwakkerde en een vuurkrans vormde.

Schone liedjes duren nooit lang en naar onze mening duurde het spelletje niet lang genoeg, onze ogen werden door het helle licht als verblind en we gewenden ons moeilijk aan de zwarte duisternis na het uitgedoofde vuur.

Op het geroep :

- " Daar is ne vieze ! " ,

zette elkeen het op een lopen en de laatste van de vuurspelers dacht elk ogenblik bij de kraag gepakt te worden. De hartjes klopten minder snel toen ieder zich veilig voelde tussen de huizen.

HET SINTE METTEZINGEN

Bij een andere boer kwamen de kinderen in het bezit van een beet of een grote raap. Thuis hielp vader de beet of raap uithollen. In de wand sneed vader holten die de ogen, de neus en de mond verbeelden. In het deksel werden gaatjes aangebracht voor het ontsnappen van de rook. Moeder van hare kant bezorgde een kaars.

Als de eerste duisternis was ingevallen verschenen wij met de aangestoken kaars in de uitgeholde beet of raap, op de straat. Het was een fantastisch beeld de verschillende kaarsjes te zien branden. Ze gaven voldoende klaarte om onze weg te vinden naar enkele geburen . Wij zongen aan de deur ons liedje, onze stem werd aanstonds herkend, want onmiddellijk werd de deur geopend en reikte men ons een geldstuk toe of een appel, een kleine greep kastanjes, nootjes of een suikerbol. Alles ging in een beursje, werd na de ronde thuis op tafel uitgeschud en nagezien . De inventaris werd opgemaakt van wie er wat gegeven had. Het beursje werd dan opgeborgen tot het volgende jaar.

DE TOCHT VAN DE GROTEN

Op maandag van Sint-Maartenskermis was het naar jaarlijkse gewoonte, de beurt van de grote mensen, maar in klaarlichte dag. Kort na de middag kwamen de mannen van de kruisboog in hun lokaal bijeen. Twee droegen een lange boonstaak op de schouder. Vaak werden pensen geschonken die ze daaraan ophingen. Met kermis werden immers veel zwijnen geslacht. Een ander droeg een korf aan de arm om andere giften te bergen en nog een ander hield een beursje voor de geldstukken.

Ze gingen in een ordeloze groep van huis tot huis, van straat tot straat. Zij hadden tijd genoeg, haast was er niet bij. Zij zongen een lied en verkochten kwinkslagen met de vleet. De herbergen waren de uitverkoren pleisterplaatsen. Men kwam er wat op adem en lestte er vooralm de grote dorst.

's Avonds in de late uren werd de buit broederlijk verdeeld en het geld in de kas van de sosjeiteit gestort. De een na de ander verliet het laatste drankhuis. Het was duidelijk dat zingen en drinken, lawijt en lol maken, ook zeer vermoeiend kon worden.

19. Mijn St.Mettetocht in 1918

Louis Slachmuylders

Ik weet niet of u hebreeuws kent, chinees of japanees, of congolees 't zij lingala of kiswahili ? Ik in ieder geval niet. Maar als u mij kunt zeggen wat het volgende woord juist betekent, en welke taal het is, dan betaal ik u volgend jaar met Sinksen, als ge mee op voettocht gaat naar Scherpenheuvel, nen dubbelen trappist. Het woord dat ik bedoel staat in verband met dees bijdrage, ik bedoel : RuGGE-RuGGERuGGE. Ik zie u al in uw clubzetel achterover vallen, uw armen openslagen en het uitroepen :

" Maa, over Sinte Mette zal het zijn ! "

Proficiat, beste lezer, juist geantwoord, alle punten, 10/10 en een bank vooruit.

Drieënzeventig jaar terug, deed ik ook mijn eerste sortie. Ik was toen nog geen duim groot. 's Nachts was ik - naar ik later vernam van geloofwaardige personen - nog steeds niet waterdicht. Een tutter was nog steeds mijn beste vriend in kwade en slechte dagen, maar vooral 's nachts ... als het hoog water was en de schotbalken en kleppekes het bed in "waterstand" hadden gebracht. Gewonnen en geboren ben ik in de landelijke gemeente aan de oevers van de stroom, die de welriekende wateren van de hoofdstedelijke kiekenfretters in zijn bedding voert, met de stoomboot aan wal gebracht kort bij de Zennebrug, onnozel geboren ten

huize "het Zonneke", zot gewiegd door zusterlief in de Bankstraat ten tijde dat er nog geen neon-verlichtte weg was aangelegd naar het procédé van Mac Adam. Voor mij, wereldburger, Belg en Vlaming, maar voor alles en in alles Hombekenaar in merg en been, is en blijft 11 november : the victory day of St. Martin, de dag van de grote trek. De dag van

" Sinte Mette den nieve,
den aave es verteiëd,
'k Zaa zoeë geire viereke stooke,
'k weet nie mie dat hei ... "

Ik hoef zeker niet verder door te gaan. Onbewust zijt u al verder gaan zingen van :

" Stokvis, 't smokt vis "

Deze laatste versie is volgens de uitgave van 1972 en later. Ik, in mijnen tijd, zong nog :

" Stokt vie, mokt vie,
Sinte Mette's dag es hie ! ... "

Ook het vervolg hierop kent u. u kent bovendien ook nog het tweede lied met het hebreeuws klinkende " ruggeruggerugte ". Wie zou er geen ruggeruggerugte hebben, ofte in het beschaafd nederlands "reine geneugte"? u toch ook ? Daar twijfelt geen haar van mijn weelderige haarbos aan. (!)

HOE MIJN EERSTE TOCHT VERLIEP, NU 72 JAAR GELEDEN !

" Ik kost natuurlijk nog nie tot in den Boskant, of tot in de Pikkerie, of zelfs nog ni tot in 't deurp. Mè neu v'loo raa, da kost ik oeëk nog nie. Da beston oemmes nog nie, i moänen toād. Naa zen de kloān mannen al gemotorizeed van as ze gedoeipt zèn. I moänen toād ging alles te voet, mè blokken aēn, ne zwette satenette veuschoeët aan, en wantekes, zoeē in eu garieël, boven oep aa kiekebeust.

Zoeē was ik de pist in ! Boā Bobon of boā Pépé gaan zinge, da kostekik nie. Die waare alle twee al naa 't kerkeputteke. Dèn maa naa noenkel Jef en tante Mieke. Tant Mie da was moān peit, en eu mens mé eun hēt va pontkoek, zoeē zaa onze vaa toch. Dieē kost het weēte want 't was toch zoā zusterlief. Tant Mie die wist oemmes da'k ging komme, maa ik wist nie da zoā 't wist. As de faktor boā moān peit kwam, veu iet te kroāge, dan trok heum altoad aan de bel (de brievebus es later maa oeëtgevonne). En ik maa trekke, en trekke, joeng, tot de bel pardaf in de gang viel. Den hond van tante Mie aan 't basse, natuurloāk, precies of er dieve ingebroken waare. En ik maa van " rugeruggerugge " to 'k er hieēs van wier. 'k gaf kapit zeunne, in't schoeē vloms of in't niels ... 'k gaf beuzze. En noenkel Jef vulde moa kabaske mè neu grarebaar. Damee was 't inieēs vol. Ik zoeē fieēr as eun kiek die heur ieēst' aar gelei'd aa, terug naar hoeēs. Dieēn ieēsten appel was natuurloāk 't begin va moāne wintermooick.

En ik vedder. Na naa Mielekevalewiekevasusgillamvaseffens. Kunde volge ? 'k Zal da wooēd nog

es naa zegge : Mieleke van Lowieke van Suske van Gillam van Seffens. Neu vent mè eu goed hēt, maa eu slecht karakter. En oemda'k altoād 't zelfde moest zinge, zongeu 'k ik boā Mieleke nie va rugeruggerugge, maa van

" Daa es eu ko-ēke in de deu,
daa hangt neu zak mé zeemle veu, ... "

Maa vedder grokte'k nie. Nie allieēn moā kabaske, maa moānen gansen boddie goot Mieleke, van boove oeēt de dakvenster, vol mé water. Gelukkig was't zoeēver water, 't had oeëk wat anders kunne zoān, maa zoeē venoānig was heum toch nie !

Oep de slag was moān goesting over. As later, in de papschool, zuster Sernilla vertelde over de roāke vrek en den èrme Lazerus, dan moest ik direkt terugdenken aan dieēn eulde november van 't jaar 1918. 'k Zag de roāke vrek, midde in de vuurpoel, en diē naa maa bidde en smieēke oem eun druppelke water, dat heum toen zoeē labberlot over moāne kop oeëtgegooten had. "

Zo, beste lezer, verliep mijn eerste Sinte Mette-tocht. 't Klinkt misschien gek, maar dat voorval heb ik nooit kunnen vergeten. Ik heb er zelfs een dure eed bij gezworen: Nooit of van mijn leven wil ik een ander aandoen wat ik toen tot scha en schande heb ondervonden. Voor de klein pagadders wil ik liever een beetje de goede heilige Sint zijn, die, als het moet, zijn mantel in stukskes houwt. MOGEN geven is beter dan MOETEN vragen, en daarin morali-seer ik mijn besluit : Hombekenaars, wees niet alleen op 11 november, maar dag in dag uit, ECHTE VOLGELINGEN VAN SINTE METTE.

20. Hombeekse Stammen

Ward DE KEMPENEER
Angèle SELLESLAGH

De Stam

TEUGHEL

deel 8

— niet gefilieerde families —

met dank voor de verleende
medewerking aan :
Hendrik Teughels - Van Den Bempt

De grote stam TEUGHEL, waaruit de takken van Ariannes, Marolles, Gillames en Meulemakers zijn ontstaan, en ook de tak van Maates zijn terug te leiden naar Noordbrabantse gemeenten : Meise, Wolvertem e.a. Enkele losse families, zijn niet terugtebrengen bij de beschreven stam. Hoewel niet bewijsbaar gefilieerd vinden ze ook hun oorsprong in dezelfde regio.

We geven hierna de beschrijving van deze drie familietwijgen.

Met deze bijdrage eindigt dan het lange familie verhaal der TEUG(H)ELSEN.

Zoals reeds vermeld proberen we nog meer over de oorsprong te ontdekken. We zullen het geheel dan verwerken in een monografie over deze stam TEUGHEL te Hombeek.

Voor de familievorsers berichten we nog over enkele merkwaardige feiten van naamgenoten.

We hebben deze gegevens van Rik Teughels doorgespeeld gekregen. Hijzelf noteerde ze uit de vermelde tijdschriften.

Flueren DE TEUGHEL (Florent TEUGHEL)

woonde in 1373 als laat (*) op een hofstede te Zellik, behorende tot het domein van het St.Baafs-goed van de abdij van Gent.

(*) een laat = een halfvrije die onroerend goed in gebruik had.

(uit : Eigen Schoon en de Brabander - Jg 1981, blz.74)

Jan DE TEUGELE

Jan was een gemijterde abt van de Norbertijner-abdij van Dielegem-Jette van 1537 tot 1538. Deze was zijn religieuze loopbaan begonnen als pastoor van Wolvertem en werd in 1531 coadjutor van Abt VAN DER GOES.

In 1537, als zijn overste naar zijn moederabdij te Middelburg moet terugkeren om er de leiding over te nemen, wordt Jan DE TEUGELE aangesteld tot 36e Abt van Dielegem. Op de Maria Magdalenatriptiek der abdij staat hij afgebeeld met de spreuk:

" CUM MODERAMINE "

wat in het nederlands vertaald kan worden door " met de teugel ", wat betekent " met mate " !

Het zou dus een woordspeling kunnen zijn op de naam van de abt.

(uit "De Brabantse folklore" nr.251, blz 238-239 - september 1986.)

[illegible]

(9) Maria Catharina (°5.5.1895) Jong gestorven

tweede familie

Jan Baptist TEUGHELS (° Mech. 8.4.1821)

gehuwd te Mechelen in 1845 met

Anna Catherina SIJMONS (° 19.9.1818)

dochter van Jan Bt. (°Zemst 1794) en Joanna Catherina Teughels (°1791-1868)

Ze woonden in de Bankstraat. Hun kinderen waren :

- (1) Jan Bt. (°11.11.1843) smidshelper
- (2) Jozef August (°16.3.1846, + 15.3.1891), gehuwd met
Maria Paulina PEETERS (° 3.8.1838)
Hij was schoenmaker, herbergier en woonde 1891, Middenveld 47,
kind; Jan Hendrik TEUGHEL (° 12.7.1883)
- (3) Corneel Louis (°4.1.1849)
- (4) Joanna Nathalie (°14.9.1850, + 29.7.1923), gehuwd in 1879 met
Frans SPOELDERS (°29.7.1844). Ze woonden op het Middenveld.
Kinderen:
(1) Karel (°1879)
(2) Jan Baptist (°1881)
(3) Philomeen (°1888)
- (5) Maria Sophie (°29.12.1852) Ze had een zoon Jan Bt (°14.6.1876)
- (6) Elisabeth (°15.6.1856 - 16.23.1869)
- (7) Jan Baptist (°2.3.1858) x Paulina VAN AEKEN (° Leest 19.9.1865)

Hij was dagloner en woonde 1891 op den dries 94
Ze hadden volgende kinderen;

Ma Victoria TEUGHELs (° Leest 1886)
 Peter Jan TEUGHELs (° 1888)
 Peter Frans TEUGHELs (° 1891)
 Ma Melanie TEUGHELs (° 1894)
 Ma Sophie TEUGHELs (° 1896)
 Ma Octavie TEUGHELs (° 1899)

[illegible]

Jan was te Wolvertem geboren maar midden de jaren 1880 naar Tisselt verhuisd. Daar had hij een boerderij. Hij werd er ook schepen van de gemeente.

Hun kinderen waren :

- (1) Judo Frans (°Wolvertem 28.1.1877 - Homb.28.9.1960)
x Leontien MEYSMANS (Zie 2/1)
- (2) Jozef (°Wolvertem 7.11.1883 - K o/d Bos 3.2.1974)
x Anna Maria DE MAEYER (Zie 2/2)
- (3) M.J.Philomena (°Tisselt 15.1.1888 - K o/d bos 17.5.1959)
x Victor DE MAEYER
- (4) Maria Hendrika (°T+isselt 24.10.1891 - K o/d Bos 18.3.1971)
x Jan Frans JANSSENS
- (5) Joanna ongehuwd

2/1 Judo Frans TEUGELS (*Wolvertem 28.1.1877 - Homb.28.9.1960)
x Leontien MEYSMANS (*16.11.1879 - 25.7.1938)
 dochter van Edward en Maria Ludovica DE WIN

Judo Frans huwde op het Heike met Leontine Meysmans (Tin van Dokes). Hij was bestuurslid van de Boerengilde en toezichter van de Raffeienkas.

21. Hombekenaars, verenig u ! deel 5

of waar een Hombekenaar allemaal lid van was

Louis Buelens

Mijn engagement bij het Hombeeks toneelleven had, met het onverwacht stopzetten van de derde revue, eveneens een abrupt einde genomen. Toch is de toneelmicrobe nooit gestorven. Ze is bij mij blijven zitten als een mooie vlinder die er niet meer in slaagde te ontpoppen en het harnas van de te sterke cocon te doorbreken. De vele mooie herinneringen zijn echter nooit ontzield geworden.

Intussen was ik ook betrokken geraakt bij een ontkiemende vereniging, de boerenjeugdbond.

DE BOERENJEUGDBOND = B.J.B.

De meeste boerenjongens bleven op 14 jaar thuis van school. Verdere opleiding of meer vakbewaamheid verwerven zat er niet in. Een nieuw initiatief bracht daar verandering in. De meesters HENDRICKX en GOOVAERTS werden bereid gevonden om boekenwijsheid op een bevattelijke wijze te koppelen aan praktische toepassingen op het terrein. Deze cursussen voor de landbouwers en voor hun zonen liepen hoofdzakelijk tijdens de wintermaanden.

Was het de drang naar wetenschap of de drang om thuis weg te zijn, ik weet het niet, maar ik ging mij bij de groep jonge mannen vervoegen. Onze meesters speelden behendig op die dubbele drang in en wisten het nuttige aan het aangename te koppelen. We probeerden met enige moeite ons te lang geworden benenstel onder de onvolgroeide bankstelletjes te wringen, en luisterden met aandacht naar de laatste realisaties op landbouwgebied. Vlug gedijde in dat midden de wens naar een nieuwe jeugdvereniging : de boerenjeugd.

De meesten waren reeds lid van de K.A.J., maar de werking was niet gericht op de jonge boeren. Deze leemte moest worden opgevuld. Meester Hendrickx spande zich voor de wagen en in 1937 ontsproot de Hombeekse B.J.B.

Er werd een bestuur gekozen. Karel Smets, van "Livienes" werd voorzitter. Het schrijfwerk werd door Jan Goossens opgeknapt. Verder stonden mee aan het roer: Miel Van Dam, Michel De Borger, Louis Goovaerts. Later voegden zich nog bij de leiders: Jan Spoelders, Rik Van Steenwinkel, Albert Slachmuylders, mijnheer Geerts als rijleraar. De technische begeleiding verzorgde meester Hendrickx en verder was er meester Goovaerts als ervaren toneeldeskundige. Weer een jeugdbond waarvoor in die jaren "conseir" spelen noodzakelijk was om aan geld te geraken en zo in leven te blijven. Zoals bij elke vereniging die zich respecteerd werd ook bij de boerenjeugdbond druk vergaderd. Er waren verder de klassieke uitstappen, de repetities voor toneel, en vooral het jaarlijkse teerfeest. Het uniform bestond uit een bruin hemd met kenteken, kruis en ploeg ondersteund door de letters B.J.B., en de donker blauwe das. En een proost ? Mijnheer Nobels kreeg nog maar eens een groep onder zijn wijde vleugels. En zingen deden ze ook:

O ja, O ja, de bjb-ers gaan voorbij,
de sterke jeugd van Vlaanderen, dat zijn wij.

Wie kent ons kleur,
wie kent ons vlaggen niet ?
En 't dreunend, dreunend Boerenlied ?

De nationale proost, kanunnik Engelen, had zopas een nieuw toneelstuk geschreven "Eikenborg". Het werd meteen een toneeldebuut voor Hombeeks' B.J.B.-jeugd. De bonkige boerenjongens werden tot echte dramaturgen gekneed en zo werd "Jochem Pezel" op de planken getoerd.

Meer en meer kwam ook de interesse voor ruitery en voor paardensport van West-Vlaanderen naar onze gewesten overgewaaid. De opkomst van de fiets en de wielersport eraan verbonden had bij de jongeren de ruitery wat in verdrukking gebracht. Het was kanunnik De

Stoere B.J.B. jonge ruiters op stoere Brabantse paarden nemen hun plaatsen in bij de vorming van een processie.

Meye die er nieuw leven wist in te blazen. Onze voorzitter, die in het leger bij het vervoer-korps gediend had, wist met paarden om te gaan en gaf ons de eerste rijlessen. Er werd een groep gevormd die voortaan zou voorrijden bij iedere processie-omweg in de gemeente. Er werden zadels, laarzen en sporen gekocht. De processie met de slagvaardige koene boer-ruiters voorop zou een krachtiger aanblik krij-gen.

De processie in die jaren was zeker geen man-nen zaak. Buiten de muzikanten van de drie fanfares liepen er nog de jongens mee, mooi afgelijnd in twee rijen, het hoofd gebogen en het hart verheven tot God. We oogstten geen bewondering van de toeschouwers, hoogstens werden we beschouwd als brave devote jon-gens. De meisjes of maagden daarentegen wa-ren in hun tooi van witte zijde, diverse pluimen en linten, wijde mantels, kronen, vlaggen en wimpels de echte showpikkers. De toeschou-wers onderdrukten niet eens hun bewondering en de "Oh's" of "Och, ziedes oe schoeën", waren niet uit de lucht. Dat zou nu veranderen.

Vanuit de hoogte, van op onze forse boeren-paarden, keken we zelfingenomen op de massa neer. De aanblik van onder naar boven moest toch evenveel effect gehad hebben en we na-men, met nauwelijks te onderdrukken trots, de bewonderende blikken van de toeschouwers waar. De paarden kregen die morgen nog een grondige beurt. De staart werd opgebonden met gekleurde linten, de manen werden geke-perd en gelijk gesneden, de rug en de flanken werden ruitgewijze gekamd en bedrukt als een groot wafelijzer. Het koper had ook een flinke poetsbeurt gekregen en schitterde in de mid-dagzon.

Zo gingen we voor door de straten van het dorp, over de barreel, door de Bankstraat tot aan het kapelleken. Daar werd een korte plechtigheid gehouden ter ere van het H.Sacrament en na de zegen ging het terug richting de kerk. De ruiters werden tijdens die korte plechtigheid een eind verder, op de terugweg, opgesteld,

ter hoogte van het huis van Foets. De paarden trappelden wat ongeduldig ter plaatse.

De supplementaire schep haver, die ze vanmor-gen gekregen hadden om er pittiger uit te zien, had ook neveneffecten. Toen Louis van de Gru-ne het "Te velde" liet weergalmen, en Polien een rij kamerkes afstak en de kanonschoten weergalmden, werden de boerenpaarden onrus-tig. De opkomende agressiviteit bij die ongewo-ne dingen werd snel ingetoomd door de koel-bloedige ruiter. Dit geforceerd bedwingen van paardenemoties en wellicht ook de schep haver van vanmorgen lieten zich gelden. De staart werd gelicht en de opgekropte energie werd naar buiten gewerkt.

Dit profane voorval brachten mijn gedachten onwillekeurig ver weg van het gewijde gebeu-ren waar we allen bij betrokken waren. Het was sterker dan mezelf. In mijn verbeelding zag ik de haver de dierenmuil ingaan, diezelfde haver die ik gezaaid had en had zien rijpen en groeien. In het holle duister zag ik het verte-ringsproces starten, de geplette korrels tot brij verwerkt worden in het grote lichaam. Langs een doolhof van kleppen en kanalen waren de edele bestanddelen weerhouden in bloed, in vezels, in spieren, in kracht en schoonheid. Weze mijn escapade tot hier nog een loflied aan de Schepper, dan liet Hij de rest toch maar aan de ruiter over. Die zat ermee dat wat be-paald hier niet moest gebeuren, dan toch ge-beurde. Enkele rokende paketten waren mid-den op de met zand en bloemen bestrooide kasseien neergeploft. Zwermen mussen begon-nen een stormachtige belegering van het dam-pende welriekende geschenk uit de hemel.

De processie zette zich intussen weer in gang. De komst van de paarden kon wel eens een ernstige verstorende hinder gaan betekenen. Ook tijdens de processiegang werd nog meer onheil aangericht. De muzikanten van de eerst-

volgende fanfare wisten snel uit ervaring wat komen kon. Bij de plotse inzet van de "Marche de la procession" of het "Lauda Jerusalem" gingen de staarten de hoogte in en vielen ongewenste noten van de balk. We hadden verder geen aandacht meer geschonken aan het achtergelaten vogel-voer.

Voor de maagdekens met hun witte lakké schoentjes lag dat heel anders. Vroeger, toen er nog geen ruiters mee opstapten in de processie, was hun gewijde opdracht één onverdeelde transcendentie naar het heiligenleven waarmee ze hier vereenzelvd werden. Met uigemeten schuifelende pasjes en een devoot neergeslagen blik bewogen ze als glijdende wolkjes over bezande kasseien. De enige afleiding in die verheven taak die alle concentratie opeistte, was een vluchtige verstolen blik naar de groepen kijkende gelovigen. Zij wisten immers dat hier of daar iemand van het gezin of van de familie of burens mee opging in deze betoverende genade. Geniepig werd dan wel eens onder de wimpers geloerd en een warm gevoel overspoelde hen bij het zien van de bewonderende blikken die op hen rustten.

Wie nu nog opging in deze hemelse beschikking en de aandacht voor de aardse straten verloor, liep ernstig risico in nog aardse overblijfselen te komen. Deze spanning ontluissterde de kommerloze overgave van weleer. Angstvallig zou men erover waken niet te trappen in dat drekkig viese gedonder van die boereknollen waardoor het witte schoeisel en de zomen van witte kleedjes en mantels bezoedeld werden. De meisjes werden hiervoor reeds gewaar-schuwd op de school. Het waakzaam oog van de begeleidende zuster of juffrouw, die van buiten de rijen het onheil al van op meters afstand had zien liggen, ging dan nog als een belastende dreiging op de belaagde maagdekens wegen. Soms sprong hier of daar een hulpvaardige moeder bij met borstel en emmer. Filleke van Muskes vond het zelfs een ideale meststof voor haar geraniumperken. De plaatselijke rijvereniging kreeg vaste voet in de Hombeekse processie maar ook in het dorpsleven. De ruiters begonnen mee te doen aan tornooien en genoten meer en meer publieke belangstelling. Door het inkrimpen van het landbouwersbestand werd de ruitersvereniging opengezet voor iedereen, en veranderde de naam van B.J.B. in K.L.J. (Katholiek Landelijke Jeugd)

DE LEGERTIJD

Is het leger dan ook een vereniging? Moeilijke vraag! Men kan ze met "Ja en neen" beantwoorden. "De K.A.J. is een school!", was de slagzin van Mr. Cardijn. De optimisten, waarbij ik mezelf durfde rekenen, zouden dat ook van het leger gezegd kunnen hebben: Het was een plaats waar een groep jongeren, uit alle lagen van de bevolking, uit alle dorpen en steden, acht of twaalf maanden samenleefden en er trachtten samen te leven op de meest zinvolle en aangename wijze. Een eigenaardig home of tehuis was het wel. Er werd U een gele kaart toegestuurd met de beleefde maar kordate vermelding: "Er wordt ter kennis gebracht aan den milicien van 1934, Buelens Willem Louis, dat hij voor het 7e Linierregiment, 3e Compagnie, in garnizoen te Mechelen, aangewezen is en op 15.10.1934 onder de wapens zal worden geroepen. Hij moet twaalf maanden actieve dienst volbrengen en zal zijn militaire instructie in de Nederlandse taal ontvangen."

Waar gewoonlijk als slot te lezen staat: "Met genegen groeten" of "Met vele kusjes van uw teergeliefde", stond er hier nu, hard en koud: "De Commandant van het 7e Linierregiment". Kort, bondig en vrij van elke poging tot twijfel. Ze waren er allen, die mooie maandagmorgen, even voor twaalf. Wat onzeker drementelden ze door de imposante kazerne-poort. Eronder stond een bijna even imposant persoon, met allerlei figuren op de mouwen. Hij duidde kordaat de weg: "De derde, links van het monument, in de open poort, de trap op; "De eerste, rechts in de hoek ook de trap op!" We stapten tussen hoge gebouwen met vele grijnzende vensters. Enkele zeer gewichtig doende gegalloonde mijnheren liepen deur in, deur uit en vrolijkten het tafereel wat op. Naarmate we de open poort naderden pulde het gat, dat "landsverdediging" heette meer en meer uit. We storten ons erin. Nu was de duik genomen en zwemmen zouden we, een heel jaar lang.

In de K.A.J. hadden we de raad gekregen de soldatenschool te volgen. Dat hadden we gedaan, iedere zondagmorgen in de soldatenkring op de Heirgracht. De lessen behandelden de meest elementaire zaken: de eerste moeilijke dagen, onderlinge hulpvaardigheid, tijdvermaak in periodes zonder corvee of koeken. We leerden er ook de graden kennen, de dag-indeling, de manier van groeten en marcheren. Een aalmoezenier en een dokter kwamen er ons ook informeren over de minder aanbevelenswaardige prestaties tijdens de dienst, met doorgaans falikant gevolg. Door deze militaire voorlich-

ting voelden we ons heel wat zelfzekerder dan de meeste anderen die in de theoriezaal moesten leren strepen en sterren te ontwarren. "Donderdag mag ieder naar huis zijn burger-spullen wegdragen, als ge tenminste de graden kent, en ge reglementair kunt groeten. De avond voordien hielden we met onze groep algemene repetitie; sterren onderscheiden bij kaarslicht. Het resultaat was dat op de theorieles van Donderdag heel de eerste kamer geslaagd was, en we naar huis mochten, wat nog belangrijker was.

Met 76 jongeren van rond de 20 jaar, allen uit landbouw- en werkmansmiddens, één jaar samenleven vroeg toch een aanpassing. Velen leden onder een minderwaardigheidsgevoel. Ze hadden de kans niet gehad zoals die anderen die middelbaar- of hoger onderwijs gevolgd hadden en naar een schoolcompagnie of -batterij gestuurd werden. Deze laatsten kregen opleiding tot onderofficier. Ze deden 14 maanden dienst en kwamen met Nieuwjaar in de eenheden terecht als sergeant of wachtmeester. Hieruit werden dan de reserveofficieren gekozen. Die mannen hadden meer theoretische kennis kunnen vergaren, of ze daarom meer aanleg hadden om in de praktijk mensen te leiden, dat was niet zo vanzelfsprekend. Bevelen is een kunst. Het vertrouwen en de genegenheid van de manschappen verdienen is een levenskunst. Dat zou men ook kunnen leren, maar daarvoor was veel menselijk respect, geduld en aanpassingsvermogen nodig. Ik kan het niet laten om steeds met de opleiding in de K.A.J. een parallel te trekken. Daar waren we echt geschoold om vrij en ongedwongen hen te volgen en erkennen die het verdienden. Hier lag dat anders. Wet was wet. Gezag kwam niet altijd van de hoge morele inhoud van de persoon maar van de sliert symbolen en tekens die zijn hoogwaardigheid moesten onderstrepen.

Onze thuis misten we ook wel eens. Kledij verzorgen kwam hier uitsluitend op eigen schouders terecht. Wie niet netjes aan de poort verscheen kon terug, retour, tot elke knoop geknoopt, elk haakje van de staande kol vast zat, de bonnet recht op de haardos stond, de schoenen blonken en nog dergelijke futuliteiten meer. Het was een gekend spelletje. Als de Artillerie van wacht was, moesten de piotten op hun tellen passen. 's Anderendaags lag de bal in het andere kamp en hadden de artilleristen van de veeg. Bij elke goeddunkende jeugdbeweging waren er meisjes-afdelingen. Op dat vlak lag het leger ver achter. We droomden ervan dat meisjes de afwas en de poetskarwei-

en zouden komen doen, trappen schuren, paratten jassen, bed opmaken, schoenen poetsen. Het waren wensdromen waar we in jaren niet aan moesten enken. Bijtekenen had dus geen zin. De tijden zijn gekeerd. We zijn 50 jaar te vroeg geboren. Toch had de kazerne een goede uitwerking: we leerden de waarden van de eigen thuis hoger inschatten en we ontdekten mogelijkheden op menselijk vlak die anders nooit zouden erkend geweest zijn.

Alhoewel ik me tijdens mijn term nooit echt ongelukkig heb gevoeld, had ik een opgelucht en blij gemoed als in oktober 1935 de poort achter mij toedraaide. Ik wist toen niet dat ik het legerplunje nog eens zou moeten aantrekken om echt, zoals dat heet, het land te gaan verdedigen. Deze periode was achter de rug. Deze vereniging had ik er ook opzitten. Het was geen jeugdbond, met vrijwillige inschrijving. Er was geen lidgeld nodig. We werden er, buiten kost en inwonen, zelfs voor betaald. De pree was niet groot, 30 centiem, maar wie het kleine niet waardeert

EN DAN KWAM DE CHIRO

Onderpastoor Nobels liep met grootse plannen rond omtrent de uitbouw van de Chiro, waarmee pas gestart was. Het moest een beweging worden die de jeugd opvoedende ontspanning zou verschaffen op elke vrije dag. De bestaande verenigingen als K.A.J. en B.J.B. hadden weinig contact met de leden of de achterban. Er was wel de maandelijkse vergadering en verder nog een uitstap of verbondsfeest. Daarmee was de kous af. Enkel de kernleden of wijkmeesters hadden een intensere samenwerking. De Chiro zou dat tekort moeten aanvullen en een continue werking moeten uitbouwen naar alle leden toe, naar groot en klein. De proost kwam met een goed doordacht idee op de proppen: "bestuur en leden van de K.A.J. sluiten in blok aan bij de nieuwe groep. De vereniging kon gewoon verder werken maar zou de ruggegraat vormen voor de nieuwe beweging. Dit voorstel wekte vertrouwen, ook bij de ouders, en werd met succes uitgevoerd.

Voor mij persoonlijk lagen de zaken anders. Het was de eerste en de enige keer dat ik "neen" heb moeten zeggen tegen een priester en mens, waar ik alles voor over had. Mijn kalender was overvol en ik deed toen reeds de uitspraak, die me vijftig jaar later werd nagezegd door een bekend politicus: "Te veel is trop, en trop is te veel !" Bovendien had ik ook "plichten van staat" die buiten het verenigings-

leven ook nog moesten vervuld worden. Ik heb wel mijn steun toegezegd waar het kon. Er volgde een volmondig fiat. Hombeek kreeg toch een schare van goede leiders. Ze waren zo talentrijk en zo goed geleid door de verdienstelijke proost dat de Hombeekse Chiro tot een voorbeeld van jongerenwerking uitgroeide, niet alleen in de streek maar voor gans het land.

Nabeschouwing

Als ik na een halve eeuw terugblik op die mooie tijd dan bespeur ik toch een zeker heimwee. Meer nog erken ik dat het alleen maar kon omdat de omstandigheden gunstig meespeelden. Dat stemt me tot dankbaarheid. Dank aan mijn ouders die me ruimte en vrijheid gaven om in de vele groeperingen vorming te vinden die voor veel jongens van mijn slag, onbereikbaar was. Dank aan mijn verloofde die met grenzeloos begrip op me wachtte na vergadering of repetitie, zichzelf op de tweede rij plaatste, mij alle verwijt of afkeuring bespaarde, en bovendien nog de moed opbracht om mij doorheen het leven te volgen. Dank aan de vier proosten die ik gekend heb, de propagandisten en verbondleiders, die me hielpen het nodige zelfvertrouwen op te bouwen. Dank aan de vele, vele vrienden bij wie ik me steeds thuis voelde en er vaak opgelucht van weerkeerde. Dank aan diegenen die ik vergeten ben. Ze zullen het me niet kwalijk nemen. Mijn jeugd durf ik gerust prinselijk noemen. Ik bewaar er de schoonste herinnering aan, en wil, indien me de kans gegeven wordt, het gerust nog eens overdoen.

Hier eindigt deze bijdrage van Louis Buelens. Louis is een vaste waarde geworden bij de redactie van 't Ridderke. U leest nog meer van hem in het kringblad.

ERRATA :

(1) De aandachtige lezer zal reeds gemerkt hebben dat in het vorige nummer een omwisseling gebeurde van de bladzijden 91 en 92.

(2) August Peeters-Van Doren uit Mechelen bericht ons dat de tekst onder de foto op blz. 91 ten onrechte als een scene uit de Hombeekse revue's werd vermeld. Het ging hier over een toneel van K.A.J. met name: "Het einde van de Jacht is nader dan je denkt". Bedankt Gust ! Van een aandachtige lezer gesproken !

't Ridderke

TWEEMAANDELIJKS KONTAKTBLAD VAN HOEMBEKA
6^e Jaargang 1991 ✱ Nr. 6 ✱ nov. - december

portret

LOUIS

VAN DEN
HEUVEL

een gesprek
met een man
die zich op
vele vlakken
in Hombeek
verdienstelijk
maakte,

redacteur
van
DE SCHACHT
gedurende
meer dan
40 jaar

Verantwoordelijk uitgever:
Ward DE KEMPENEER Hombekerkouter 3 Hombeek

Afgiftekantoor
2811 HOMBEK

22. DE KRINGWERKING

1. DE JAARVERGADERING

Alle leden worden hiermede uitgenodigd op de jaarlijkse statutaire vergadering die doorgaat in de bovenzaal van het voormalig gemeentehuis te Hombeek

vrijdag 24 januari om 20 uur

Het beheer van de kring tijdens het jaar 1991 zal worden toege-
licht en verantwoord :

Jan Missinne : het jaaroverzicht
Raymond Lauwers : de algemene financiële situatie
Ward De Kempeneer : het nieuwe statuut van V.Z.W.

De gedeeltelijke herverkiezing van het bestuur :

Aan de vergadering zal het bestuursakkoord om bij uitzondering dit jaar geen herverkiezing te houden van 1/2 der bestuursleden, worden voorgelegd ter goedkeuring.

De reden hiervoor is dat (1) de nieuwe V.Z.W.-statuten maar recent op de griffie werden neergelegd, en een wijziging op zo korte termijn onopportunity is, en (2) alle bestuursleden aanvaard hebben hun functie, opgenomen begin 1991, nog te willen verder zetten gedurende het jaar 1992.

Indien hiertegen bezwaar zou rijzen op de algemene vergadering en andere leden hun kandidatuur als bestuurslid willen stellen, zullen de leden tot een tweede algemene vergadering met bestuursherverkiezing opgeroepen worden.

de vooruitzichten voor 1992 :

Libert Loosen	: archief
Marie-Louise Mies	: bezoeken en uitstappen
Firmain Verlinden	: Sinte-Mettefeest
Ward De Kempeneer	: Vergaderingen, het vijfde boek, de ten toonstelling en de viering van het tweede lustrum van Hoembeka.

Rondvraag bij de leden. Alle opmerkingen, ook kritische, op al wat voorafging, de werking, de organisaties, de publikaties, enz. kunnen de kring maar ten goede komen.

Goed, beter, best ! Het best van al zijn alle nieuwe ideeën, originele voorstellen en suggesties voor het nieuwe jaar.

We rekenen erop !

We verwachten dat dit officiële gedeelte van de vergadering vlot kan verlopen, zodat nog ruimte genoeg zal overblijven om enkele heemkundige facetten, die we vroeger reeds aansneden, terug in bespreking te brengen.

Het Hombeeks dialect
Jeugdleven in de gemeente
Melkventerij naar de grootsteden

2. HERNIEUWING VAN DE ABONNEMENTEN

Met dit nummer eindigt de zesde jaargang van

't RIDDERKE.

Het eerste nummer van 1992 verschijnt midden februari.

We hebben getracht wat divers Hombeeks nieuws te brengen, van vroeger en nu, over personen, families, gebeurtenissen, herinneringen en folklore. We trachten ook dit jaar gevarieerde nieuwtjes te brengen.

't RIDDERKE, wordt gedrukt op 230 exemplaren. We hopen dat we verder op de steun van de abonnees, sponsors en ereleden mogen blijven rekenen. Zonder deze hulp wordt het onmogelijk te investeren in opzoekingswerk en in het verzamelen en bewaren van de gegevens in ons documentatiecentrum.

DE PRIJS VOOR EEN
JAARABONNEMENT

BLIJFT OP
350 frank

In dit nummer vindt u een overschrijvingsformulier. Gebruik het. Het vergemakkelijkt onze administratie.

Ereleden en sponsors ontvangen voor hun bijdrage van minimum 1000 frank een kwijting voor reclame.

HOEMBEKA WENST
AAN ALLE LEDEN
EEN GELUKKIG 1992

23. HOMBEEKSE FIGUREN (deel 4)

Ward De Kempeneer

Louis Van den Heuvel

In onze vorige uitgaven verschenen reeds bijdragen over drie markante Hombeekse figuren : onderpastoor NOBELS, zuster LEONILLA en meester MARIEN.

De vele berichten in diverse kranten en op de plaatselijke zenders dat Louis VAN DEN HEUVEL een punt zou zetten achter één van zijn belangrijkste verwezenlijkingen, het maandblad DE SCHACHT, hebben ons aangezet eens een praatje te gaan houden met hem. Het gesprek was zo vlot en de inhoud zo boeiend dat we meteen besloten er een bijdrage aan te wijden. Dit vierde portret zal zeker wat verhelderen over Hombeek, de samenleving in die jaren en de persoon die buiten het gezinsleven zich meer dan veertig jaar heeft ingezet op allerlei sociaal gebied, maar vooral als toneelacteur, regisseur en uitgever van Hombeeks meest verspreide contactblad.

- Louis, we willen u eerst wat beter leren kennen in familieverband. De families VAN DEN HEUVEL zijn in Hombeek niet onbekend.

Stamt ge uit deze oude Hombeekse tak ?

Daar kan ik moeilijk op antwoorden. Ik weet te weinig over de grootouders en verdere voorouders. We waren zeker met Hombeek verbonden door meerdere familieleden, maar er werd wel eens verhuisd. Mijn ouders woonden waarschijnlijk in de Kattestraat en zijn dan, ik weet niet hoe en waarom, naar Tisselt gaan wonen. Ik ben in Tisselt geboren als enig kind in het gezin, en zo is dat gebleven. In januari 1928 zijn ze terug naar Hombeek gekomen. Van horen zeggen weet ik dat, toen we verhuisden, ik een klein manneke van drie jaar was. We woonden dan in de eerste klein huizekes, als ge van Mechelen kwam rechts over de brug, beter bekend als "de kreubbe".

Mijn grootvader langs vaders kant was Jaak Philip Van den Heuvel, bijgenaamd "Fluppe Lein". De ganse familie was bekend als die "Van Lein". Over 't laatst was ik in Leest ergens en daar vroeg men mij nog : "Zijt ge misschien een kleinzoon van Peer (?) Lein ? Dus daar waren die "Van Lein" ook bekend. De bakermat moet niet gelegen hebben in Leest, maar wel in Kapelle. De grootouders hebben gewoond in Kapelle op den Bos, want mijn vader is daar geboren in 1903. Mijn grootvader heb ik nog bezocht toen hij in Zemst was, in het ouderlingentehuis van Relegthem. Daar is hij gestorven.

Mijn vader was Ernest Albert Pieter Van den Heuvel. Hij kwam uit een kroostrijk gezin van niet minder dan 10 kinderen. Een paar zijn zeer jong gestorven. Er was een blind kind bij,

Vader Ernest Van den Heuvel, in de turnkring.

dat is in de oorlog gestorven. Nog een ander kind stierf ook nog in de eerste oorlog. Ook de moeder ontviel hen in de oorlogsjaren door verdriet, zo heb ik toch altijd horen vertellen. De kinderen zijn uitgezwermd ; een viertal kwamen naar Hombeek, één bleef in Tisselt, één ging naar Welle, den oudste. Ik zal ze noemen, voor zover me bekend :

Louis woonde in Welle, Marie is naar Brussel gaan wonen, Rik, bijgenaamd "kester" bleef in Hombeek wonen. Peer woonde in de Kattestraat. Bij hem is de zoon van Kester, Jeang

grootgebracht, de harmonicaspeler. Fien woonde ook in de Kattestraat. Ze was getrouwd met Lambrechts, bijgenaamd "den Dikke". Jan of Jeang, bijgenaamd "de Slinke" is naar Tisselt gaan wonen. Het blinde meisje Mathilde is in den oorlog gestorven.

Ernest Van den Heuvel en Celina Solie.

Het gezin had het zeker niet te breed. Ook de periode waarin mijn ouders leefden, de periode tussen de twee oorlogen met de fameuze crisisjaren, maakte het niet gemakkelijker.

Het was hard knokken om een goed werk te vinden en te behouden. Mijn vader is vloerder geweest maar heeft het grootste deel te werk gesteld geweest aan de spoorwegen. Moeder deed het huishouden. Haar ouders Solie woonde ook in de Kattestraat. Grootmoeder was ook in de oorlog gestorven. Grootvader heb ik goed gekend. In dit gezin waren ook 10 kinderen, van wie één jong gestorven.

- Ge zegt dat ge in 1928 in "de Kreubbe" zijt komen wonen. Welke herinneringen hebt ge aan die jaren dat ge in het dorp woonde ?

De kreubbe was die diepergelegen rij huizekens aan de Zennebrug. Het eerste huis was de staminé van Gust Emmerechts. Het tweede huis was een soort dubbelwoning met slechts één ingang of portaal. Rechts was onze ingangdeur, links woonde het gezin Saerens. Aan de achterzijde was eveneens de trap naar de zolder gemeenschappelijk voor de twee huurders. Verder waren er nog drie afzonderlijke kleine woningskes. In het laatste woonde Gaby Peeters, gehuwd met Flor, de kasseier.

Moet ik er toch nog bijzeggen dat het toilet, "het heuske", dat achter de huizenrij lag, gemeenschappelijk was voor alle gezinnen van de huizenrij en voor de cafébezoekers van Gust Emmerechts. Ook de "beurreput" was voor alle bewoners de enige bron waar men water kon putten voor huishoudelijk gebruik, wassen en voor het eten te bereiden.

Een groot verschil met nu is wel de samenstelling van het gezin van destijds. Huisgezinnen met, laat ons zeggen, 5 kinderen, waren zeker geen uitzondering. Er moest dus in gezinsver-

Foto genomen rond 1932 achter de Kreubbe. Men erkend in de verte het Zennehuis, in 1940 vernield.

Nest V.den Heuvel zit onder rechts, met emmer, naast hem zoon Louis. Uiterst rechts, Fien Emmerechts en haar man, Jomme Jacobs, de metser, rechts met de klak. Het kleinste kind midden is Rosa Pessendorffer. Onder zit Lou Leen met zijn dochtertje. Hij was metsersknaap bij Jomme.

band geleefd worden. Men moest meer rekening houden met de anderen. De minder grote welstand in de vooroorlogse jaren maakte het noodzakelijk dat kinderen moesten meehelpen om allerlei karwijtjes op te knappen. Dat kon veel betekenen. Sommige karwijtjes zullen zelfs niet meer bestaan; hout hakken voor de dagelijkse aanmaak van de kachel, konijnenneten gaan zoeken, ja ook meehelpen de was afdraaien enzomeer.

De behuizing was niet te groot. Dat betekende dat in veel gezinnen dezelfde slaapkamer door meerderen gedeeld werd. Eén kamer voor de ouders. De jongens samen op een kamer en de meisjes samen op een andere kamer. Dikwijls lagen twee of meer kinderen in één bed. Vanzelfsprekend bracht dat de onvermijdelijke "rustige stonden" mee voor het inslapen. Broedertwisten werden uitgevochten met kussens, voeten en vuisten, en het erbijhorend nachtlawaai. Daarop volgde in de regel het gebrul van verbolgen ouders en de gebruikelijke billenkletsrij.

De wekelijkse badbeurt was op Zaterdag. Het water werd opgewarmd op de Leuvense stoof in een grote wasketel. Op de grond ervoor, in de keuken, stond een zinken "basseing" waar de slachtoffers één na één werden ingedompeld. Met een ruime portie bruin zeep op de kop gesmeerd werden we dan door een 'voorzichtige' moederhand afgeschrobt. Onvermijdelijk volgden de brulpartijen als wat zeepsop in de ogen prikte. Ordelijk werden de 'afgewerkte' peuters op een stoel gezet en met een ruige handdoek goed droog gewreven. Dan werd een kraakproper hemd over de kop getrokken, met lange slippen die tot over de knieën reikten. Dan de 'nest' in!

Regelmatig werd er een luizenplaag gesignaleerd. Wie met luizen zat kwam er niet goed van af. Hij werd al gauw berispt; "weer met straatjesvolk gespeeld te hebben!". Thuis stond de 'basseing' al klaar. Kleren uit en in het blootje de 'basseing' in. De kop werd goed volgesmeerd met bruin zeep met soms ook nog een stinkend verdelgingsmiddel. Met de grove borstel werd duchtig geschrobt. Bij zware besmetting werd de schaar en de tondeuze bovengehaald. Dan ging alles er af. "Moinke Maan" was dan de gevreesde spotnaam. Dat werkte niet lang na, want vroeg of laat kwam iedereen wel eens aan de beurt om met een kletskop te lopen.

- Het kan moeilijk anders of de bengels uit uw kinderjaren zullen wel 't een en 't ander uitgestoken hebben. Hoe verliep dat jeugdleven destijds in uw omgeving?

Er is natuurlijk van alles gebeurd. Ik heb het zelf ook wel meegemaakt, maar meestal van op zekere afstand. Door een langere ziekte verzwakt - daar heb ik het straks wel over - kon ik met de struisere en sterkere jongens niet mee, maar toch bleven het ook voor mij belevenissen.

Op de Zennedijk stonden tal van volwassen wilde okkernoot-bomen. Als de noten rijp waren werden ze afgegooid met stenen en stokken. Ook de "zeesloefen" waren wel eens nuttige werptuigen. Een slechte worp deed al eens een sloef in de Zenne terecht komen. Geen nood, er werd vlug een ketting gevormd en de stoutmoedigsten daalden tot dicht bij het Zennewater en wisten de verdwaalde voorwerpen weer op te vangen.

Er was daar toen ook die immense ijzeren spoorwegbrug over de Zenne met een brede leuning. Zo leek toch immens in onze kinderogen. We maakten er een sportief kunstje van door om ter snelst van de ene naar de andere oever te lopen over die leuning. En toch heb ik niemand er weten afvallen.

In de wintermaanden werden de beemden ondergetrokken. De boeren zetten de sluizen open en zo werden ze bemest met het zennewater. De weiden werden enorme vijvers. Zwemmers en pootjesbaders konden er hun hart ophalen. De grotere bengels zoals die van "den Do" (Van Crombruggen) en die van "Boer Clot" (Tersago) en andere mannen van "het straatje aan den Haas" kwamen er ooit aanzeulen met een grote houten wastobbe. Met een man of twee, drie daarin gekropen en dan werd er met een paar roeispanten naar het midden geroeid. Maar, O wee, thuis had moeder "Toor" (van den Do) de kuip gemist. Ze had onraad geroken en kwam armzwaaiend en dreigend naar de plas gelopen, roepend en schreeuwend. Op dat ogenblik zaten de belhamels wel veilig natuurlijk. Hoe veilig ze nadien thuis er zijn van afgekomen weet ik niet.

Ook kwamen regelmatig "steenschepen" tot aan de brug. Zij kwamen van de Rupel, Niel en Boom. Het was een boeiend schouwspel voor ons, kinderen, om het lossen ervan gade te slaan. Met pakken van een achttal stenen werden ze van op het schip tot op de wal geworpen. Van hand tot hand werden ze doorgege-

ven en opgestapeld. Dat hoopte zich snel op tot een hele stapel daar tegen de brug op een kade, hiervoor speciaal aangelegd. Wij maar met spanning toekijken en heimelijk hopen dat er wel eens een handvol stenen de Zenne zou inplonsen. Het waren ervaren lossers en het "Hoera" geroep van ons, bij een misworp, was maar heel zelden.

Er woonde in die tijd een geducht personage in het Dorp, algemeen bekend als "Den Djek". Hij woonde op het kasteelke van Wolputte, later gekocht door den beenhower GOOVAERTS. Hij liep steeds met een wandelstok. Wie hem ontmoette was geneigd een grote bocht om hem heen te maken. Hij paste niet in het volkskader. Vaderlandslievend was hij zeker. Op 21 Juli of op 11 November huurde hij een paar snotneuzen in zoals die van "Boer Klot" (Tersago). Die moesten dan in militair uniform, houden geweer op de schouders voor de poort van zijn kasteel defileren. Zij namen het serieus op. Dat moesten ze ook omwille van het ereloon of de gebeurlijke sancties bij onwaardig gedrag. In zijn grote tuin die tot aan de Zenne liep, stonden tal van fruitbomen. Als het fruit rijp was mochten de "kadeeën" van de buurt komen plukken. Ze moesten van den Djek gans de tijd fluiten of zingen. Toch vonden ze er wel wat op om stiekem mee te snoepen van het sappige fruit.

De "stoute" kinderen werden ook wel eens bedreigd. Vroeger was dat misschien "kleudde" of "de weerwolf", maar in onze tijd was dat "boer soep". Als er aan de overkant van de Zenne iemand met de fiets voorbijreed dan werd die nogal vlug met "boer soep" vereenzelvigd.

In het Dorp werd ooit "Boerenkrijg" of "Kruisvaarder" gespeeld. Men trok ten strijde met zwaarden, gemaakt van wat latten. In deze Christelijke strijd werd meer gevloekt dan men voor mogelijk zou kunnen achten. Builen vielen er natuurlijk ook. Wie geraakt was moest blijven liggen. Dood. Er waren echter heel wat mirakuleuze heropstandingen van gesneuvelden die het niet konden verkroppen dat hun kamp te fel werd uitgedund. Geliefkoosde slagvelden waren het straatje aan "den Haas", of rond de Zennebrug, op "den berg" aan den beerput van de Kees. Deze heuvel aan de zenedijk, kant Mechelen, was daar waarschijnlijk gekomen door uitgraving van de grote put die voor beeropvang diende. De beerschepen van Antwerpen komend, losten daar hun goedje, dat door de boeren in beerkarren werd opgehaald.

- Ge hebt daareven verteld dat ge langere tijd ziek geweest zijt, en daarom minder goed meekon. Wat was er eigenlijk gebeurd ?

Begin 1932 is er in Hombeek een aard epidemie van kinderverlamming geweest. Bij mijn weten waren er toen 5 kinderen getroffen. Ik herinner mij Frans DE SMET (Vermozen), Nante VAN PRAET, Fonske VAN CAMP, Elza DE WIT en ikzelf, Louis VAN DEN HEUVEL. (Misschien ben ik verkeerd of onvolledig.) De gevolgen van die ziekte waren voor sommigen beperkt. Wij waren te jong om de volle ernst van dergelijke dingen te beseffen.

Louis Van den Heuvel als jonke knaap.

Die kinderverlamming verplichtte mij langere tijd in huis te blijven. Ik groeide niet mee op met de andere bengels. Die speelden te wild. Ik was erg verzwakt en werd dan ook meer beschermd. Ik kon niet meer zo goed mee met de anderen die verder geëvolueerd waren. Dat heeft me zeker eenzelviger gemaakt, geslotener. Het heeft zeker voor een groot deel mijn later karakter bepaald. Met enkele buurtkinderen had ik wel contact. Ik kwam veel bij "Meulekes" (Peremans-Vekemans) Victor, Warre en Jeanne. Bij peit van Meulekes leerden we dan rouwtjes vlechten. Het waren bezigheidsspeltjes, waarbij veelkleurige garendraden door een bobijntje getrokken werden, over drie nageltjes gekruist en zo gevlochten. Peit wist dat ik niet meekon met de harde jongensspelen. Die zachtere jeugdvermaken hielden me dan ook uit het gewoel van de anderen.

- Tot hoelang zijt ge in het dorp blijven wonen ?

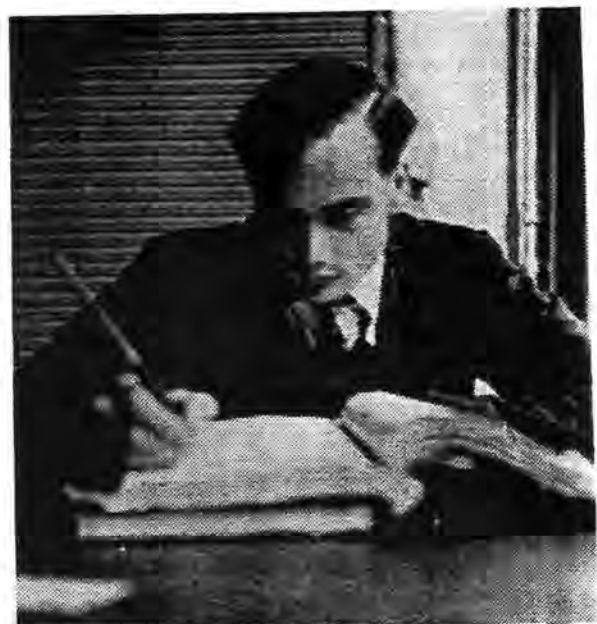
We zijn uit het dorp weggegaan toen ik negen jaar was, in 1934. Mijn moeder was ziek geworden. Docter Engelen stelde typhus vast en liet ze naar Leuven brengen. Hij stond er op dat we zouden verhuizen omdat de besmetting wel eens zou kunnen komen uit de slechte leefomstandigheden zoals de gemeenschappelijke bornput. Dan zijn we naar 't Fort gaan wonen. 't Fort was een kleine rij huizen in de boterstraat naast den "Nieuwen Boer" en Pelder. Het waren drie huizen eigenlijk. Wij woonden 't kortst naar 't dorp, dan in 't midden woonde Van Caster en in het derde woonde Toontje Geivaerts. Het straatje of wegske waarin we woonden liep zo verder naar de Katterstraat, dan over 't Middenveld naar de bankstraat aan Foets. Dat was voor ons, klein mannen, een luxe natuurlijk om naar 't school te gaan. We kwamen de grote weg niet op, tenzij het laatste stukje Bankstraat, kort bij de jongensschool.

- Ge verhuisde in 1934, dus waart ge toen 9 jaar en leerling van de jongensschool. Welke indruk heeft het Hombeekse schoolleven u nagelaten ?

Iedereen was schoolplichtig. Voor mij was inderdaad het eerste "de papschool" bij Sernilla (vanilpappeke) afgelopen en was het grote avontuur begonnen in de "grote" school. Zes meesters wachten de jongens daar op. Aan het hoofd stond meester Mariën. De bedeesdheid ging vlug over. Kwaadpoetserijen werden regelmatig uitgehaald. Als iemand al eens een duchtige oorveeg kreeg, na een of andere kwajongensstreek, dan was dat heel gewoon. Thuis zou men daarover zeker niet gaan klagen. De kans was zeer reëel dat er nog een dubbele portie zou op volgen.

We gingen te voet naar school. 's Morgens meestal op een loopke om niet te laat te komen. Daar stond trouwens straf op. 's Middags hadden we anderhalf uur om naar huis te gaan eten. Blijven 'ineten' bestond wel maar het was een grote uitzondering. Dat gebeurde in de patattentijd. Moeder ging dan meehelpen bij de boer in de aardappelooft aan 5 frank per halve dag, plus de kost. De boterhammen werden dan in een 'grauw papier' gerold, een stoopke koffie mee in de ransel, en weg ermee. De boterhammen werden opgegeten op de speelplaats, soms in een klas, of bij langdurig slecht weer in het achterkeukentje van meester Mariën. De koffiestoopkes waren een soort niet alleen om er onze boeken en eten met het

stoopke in te steken. Soms werd er efficient gebruik van gemaakt als slagwapen, bij een of ander gevecht onderweg. De gourdes waren vaak vol blutsen, haast platgeslagen zodat er amper nog wat koffie in kon. Een simpel middelje om ze te herstellen was ze vullen met water, goed sluiten, en dan opwarmen op de kachel. Door de stoomdruk verdwenen de blutsen, één voor één, telkens met een plezante knal. Mits nog wat bijwerken kreeg de gourde weer een quasi-normaal uitzicht. In de koude Winterdagen mochten de gourdes vanaf 11 uur op de stoof in de klas gezet worden. De klassen werden goed verwarmd met grote "fonten" (gietijzeren) kachels met errond een ijzeren scherm. 's Avonds stak het niet zo nauw. Eerst ging het in de 'rang' tot aan de bareel, of soms een stukje verder, de Bankstraat in, en dan stormde de vrijgelaten meute weg. Dat betekende niet alle spoed om thuis te zijn. Daar wachtte ons toch maar allerlei karweitjes. Meestal ging het langs de binnenwegen; het kerkwegske, de Zink, de Heikesweg. Dat was voor kinderen wel verboden terrein. Daar loerde de verleiding omdat er te veel gelegenheid was om aan de rapen te zitten. Ook toen was de verboden vrucht de verleidelijkste. De aantrekkingskracht was dikwijls te groot. Bij hoogdringendheid werd er bovendien ook letterlijk "in de rapen gesch...". Wat beetbladeren of rabarberbladderen waren het meest geschikte middel van toiletpapier. Het was alleszins een frissere vorm dan de gesneden stukken gazetentpapier, met een koordje samengebonden, die thuis ophingen aan een nageltje boven de bril van de W.C.

Louis, blijkbaar vlijtige leerling.

De terugweg van school was de gelegenheid bij uitstek voor kattenkwaad; rapen of rabarber pikken, aan de appels zitten, maar ook werd dan wel eens een eerste sigaretje opgestoken. Het gelukte wel eens iemand om een graai te doen in de toebakzak van vader. Blaadjes of "stekskes" waren niet zo gemakkelijk te bemachtigen, maar we behielpen ons wel. We rolden de toebak in stukjes krantenpapier en met een vergrootglas kregen we de brand erin. Een trek aan de cigaret was heerlijk hoewel de kwaliteit niet van de bovenste plank moet geweest zijn.

De school duurde zes dagen in de week. De donderdagnamiddag was er vrijaf. Kleine vakanties waren er met Kerstmis en met Pasen. De grote vakantie duurde van 15 Juli tot 1 September. Op 11 Juli, slag der Gulden Sporen, was er een speciale viering. Alle klassen verzamelden op de grote koer. Dan werden er gedichten voorgedragen. Allen aangepast natuurlijk, zoals "Psalm van Rodenbach". Krokusverlof of ontspanningsverlof was onbestaande. Een hele boel heiligendagen werden gevierd en brachten nog een welgekomen verademing in het saaie schoolleven. De hoofdtak van de school was de kinderen goed te leren schrijven en lezen, en vooral ze behoedzaam te leren rekenen, zodat ze later niet in de zak gezet konden worden. Voor de rest werd er niet zo erg 'achter uw gat gezeten' om schone schoolrapporten of goede uitslagen te halen. Bij de prijsuitdeling stonden alle leerjaren opgesteld in een der klassen en in rijen van drie of vier. Voor deze gelegenheid was men toch deftiger gekleed en kregen handen en nek een speciale wasbeurt. Van elke klas moest er dan iemand een gedichtje komen voordragen. Ikzelf heb dat niet minder dan zeven keer moeten doen. Ik herinner me nog enkele tittels: "Jantje en de Boer", "De Poesjes", "Vaderlands Gebed". Dit ging zo ongeveer:

"Wanneer de krijg, de rode krijg;
de mensen slacht als dieren.

Als mensenbloed bij beken vloeit...enz.
Gelukkig dat ik de vierde klas mocht overslaan, anders was het wellicht acht keer geweest. De prijzen werden gegeven per klas, van klein naar groot, van de laatste naar de eerste. Naarmate het lijstje minderde steeg de spanning. Ga ik de tweede zijn of toch misschien de eerste? De primus had het dikste leesboekenpakket. Deze keer ging het wel recht naar huis, zonder rapen of appels...

Het was de gewoonte om elke morgen, voor de school, naar de mis te gaan.

De plechtige communie

Bij begrafenissen waren de plaatskens achteraan in de kerk bij de deur, sterk bevochten. Bij "het kruisken" stormde iedereen naar buiten om de eerste te zijn bij de klokzelen. Die hingen dan in het kerkportaal. Ze waren losgeknoopt en reikten tot bijna op de grond. De eersten wipten rond de klokzelen om de doods-klokken te luiden. Na tien minuten luiden kregen zij dan twee 'chikken' van de koster.

Met 14 was het voor negentig percent toch afgelopen met 'de broek te verslijten' op de school. Dadelijk aan den 'traveau'. Centen verdienen om bij te dragen in het huishouden. Van pree bijhouden was geen sprake. 's Zondags kreeg ge wat pree, en daarmee uit.

Er werd ook veel gelezen. Er waren best-sellers van jeugdboeken als de reeks van Winnetou, maar ook de "Vlaamse filmkes" en de "Hanskes" werden verslonden. "De Witte" van Ernest Claes was een van de lievelingsboeken. Voor ons geen fantasie maar levensecht. Zo beleefden wij het ook, misschien niet zo geconcentreerd rond één figuur, maar zo was het leven van een 'gehuchtgemeenschap'!

We denken er nog dikwijls aan terug, vooral als we een kameraad uit die tijd ontmoeten. 't Wordt zeldzamer. Ze verdwijnen stilaan. De jeugd van nu kan nog moeilijk de geest van

toen begrijpen of aanvaarden. Wij echter kunnen niet nalaten soms heimwee te hebben naar die tijd, toen alles nog zo schoon was. Het triestige van toen is immers door de jaren afgepolijst. Alleen het schone is overgebleven, het zonnige. Zoals ook de zonnewijzer het doet die alleen "de zonnige uren" markeert.

Bij Van Caster was er in die jaren al een radio. Hij was een echte knutselaar en technisch begaafd. Dat was voor die tijd een uitzondering om de Ronde van Frankrijk te kunnen volgen via de radioreportages. In de Zomer was de ganse buurt verzameld rond het enige huis om te luisteren naar het verslag van de rit. Het was bijzonder interessant, vooral ook omdat de Belgen er een ernstig woordje in meespraken. In de repen chocolade werden in die jaren ook prenten van renners gestoken. Hieruit ontstond een kinderspel. Het bestond hierin dat die rennersfoto's zo ver mogelijk moesten worden weggekeild. Wie het verst kwam had die rit gewonnen, en kreeg hiervoor punten. Zo waren er een twintigtal ritten. Dan was de rondewinnaar bekend. Ieder had zo zijn favoriete renner. Zijn prentje moest onbeschadigd bewaard blijven. Enkel indien men een dubbel ervan had kon zijn prentje meedoen.

Tegenover het straatje woonde de smid, den "Dikke Smet". Dat was voor de jeugdigen een attractie. Daar hingen we veel rond. Buiten werden er die grote karrewielen gemaakt, beslagen met die ijzeren banden. Dat werd dan in het vuur gelegd, aangewakkerd door de reuze blaasbalg. Dat was een sensatie. Er was ook staminé met een zaaltje. Daarin teerden de oud-soldaten.

Voetbal was in trek. Er bestonden "straatploegen" die gingen dan "sjotten" tegen andere straten of gehuchten. Zo speelden die van 't Dorp tegen het Heike of den Dries of den Achteruit. Op neutraal terrein werd een weide als speelveld ingericht. De doelen waren afgebakend met een paar "jassen", wat veel betwisting gaf voor ballen die in de hoogte binnen gingen. "De keeper kon er niet aan!" was een geregeld excuus om de goal te laten afkeuren. Ook de doelen werden smaller naarmate het spel vorderde. De jassen werden wat dichter bij mekaar geschoven.

Speciale attracties op de kermissen waren er bij de vleet. Centen waren er steeds te kort. Het Sinte-Mette zingen bracht soms nog een karig supplementje. Hij die veel familieleden had die thuis 'op de kermis' kwamen, die trof

het. Tantes en nonkels tastten wel eens in de geldbeugel.

De "pjeiremeule" was erg in trek. Wie de "flosj" trok kreeg een rit gratis. Op den hoek stond vaak een klein molentje. Het wekte nog niet op drijfkracht. Met enkele krachtige jongeren werd de molen draaiend gelopen, op volle kracht gebracht, en dan... met een wip mee opspringen en uitblazen tot het ding zijn laatste ronde deed. De "botsautokes" bestonden toen al wel, maar dat was voor de stadskermissen. Voor de gewone dorpsbevolking als Hombeek, was dat veel te duur.

Schietkramen waren er wel en "potte van de plank". Een speciale aantrekking had de "kak-kewalk" (cake-walk).

In alle herbergen was er een "Jazz" met de kermis. Er werd wat gedanst, zo rond de toog. Bals waren er echter ook in enkele zalen zoals bij "Den Bekker", bij "den Haas", bij "Smeres", bij "Meulemakers" enz. Het elektrisch orgel was in de mode. Er werd geen inkomgeld gevraagd, maar na iedere dans ging een soort van "stoeltjeszetter" rond om bij ieder koppel 10 centiemmen te ontvangen. Ge moest betalen per dans die ge deed. Wie goed in 't zweet stond van 't dansen, dronk een goeie "bock" of "nen halve". Of er werd een 'beuling' bij gegeten, een soort gedroogde doch fel gezouten haring. Dat verhoogde de dorst nog wat. De kinderen werden 's avonds vaak meegenomen. Babysit bestond niet en ze alleen thuis laten was te riskant. Zij kregen als zoethoudertje een punt hazelnootjes of 'gernoot', of een zakje "bollen" van die neger. De bollen waren zo zwart als de verkoper zelf. Hij prees zijn waar op een ludieke wijze aan: "Lakke-lakke-lak, lakke-lakke-lak, goed voor de dikke bil, goed voor de dikke tet.!"

Wiens vader aan 'den ijzeren weg' werkte, kreeg vrijkaartjes voor de trein. Dan had hij meestal het geluk om met "'t Terneuzeke" mee te rijden naar Holland om er krabben te gaan vangen. Aan een stok werd een touw gebonden met daaraan een stuk paardevlees. De krabben waren verzot op het rauwe vlees. Men kon ze er zo afnemen, doch opgepast voor de scharen.

Rond 1937 zijn we naar de Zepstraat gaan wonen in het huis dat tante Meen gebouwd had, een zuster van moeder. Hare man, Jan Schaerlaken was overleden. Ze hertrouwde met Rik Van Der Wilt en wij hebben dan daar een huis bijgebouwd. Drie huizen dus, Van Der Wilt, Leen en wij. Daar zijn we blijven wonen. Mijn ouders zijn er gestorven.

- Ge waart 15 jaar toen de oorlog uitbrak. Deze periode moet voor u ook wat betekend hebben ?

In de oogsttijd werd van de kinderen verwacht dat ze na de school mee zouden helpen. We kregen eerst een grote witte boterham met een grote 'jat' goede koffie. Daarna moesten we ons verdienstelijk maken met het oprapen van de kleinere patatjes op het veld en zo meer. Konijnenvoer inhalen bestond meestal uit planten steken op de Zennedijk. Dan moesten we eerst door de weelderige beemden van het broek. De verlokking om de voederzak sneller aan te dikken met wat handsgrepen smakelijke klavers, die daar toch maar stonden in overvloed, was dikwijls te machtig.

Spoedig was er te kort, vooral aan voedingsmiddelen. Er waren bijna geen voorraden of spaarcenten. Bovendien was de spaarpot vlug leeg door overmatige prijsstijgingen op de zwarte markt. Voor eten ging het naar "De Vlaandres". De trein op en ergens in een klein stationnetje maar uitstappen. Uren lopen eer men aan een boerderij kwam. Het was de kunst "speciaal krachtvoedsel" te bemachtigen, waar veel calorieën inzaten voor weinig gewicht. Men vond wel eens een 'vaste stek' daar in de Vlaanderen; een plaats waar men terug ging om voorraden op te doen. Toen de spaarcentjes allemaal opwaren moest men het met het rantsoen doen. In de zomerperiode konden we gaan helpen bij de dorsmolen. Aldus konden we de luxe genieten van nog eens wit brood te eten, en als het goed meezat met nog

een "schel" echte boerenhesp. Er werd ook al eens door de graanvelden gelopen en hier en daar een rijpe korenhalm meegerat. Zo kreeg men vlug een kilootje bij mekaar, wat tot aanvulling diende van de gerantsoeneerde meel-spijzen. Iedere meter grond werd overbeplant; aardappelen, bonen, noem maar op, achter mekaar, door mekaar. En hier en daar een tabaksplant. Ook toen kon men het moeilijk stellen zonder cigaret of pijpke of een goeie chik. De opbrengst van de tobaksbladeren werd wel eens aangevuld met 'ersatz'-bladeren van een of ander haag of van de rabarber.

Na de oorlog is het jeugdleven snel gaan veranderen. De consumptiemaatschappij kwam en er bleef niets over van de geest van onze jeugdjaren, die toch onbezorgd en gelukkig waren geweest, spijs ontbering en veel minder luxe.

- De jeugdbeweging, destijds nog "het patronaat", was een werking waar de meeste jongeren van Hombeek mee te doen hadden. Ge zijt er ook meerdere jaren actief in geweest, ook als leider. Wat was deze ervaring voor u ?

Mijn eerste contact met de jeugdbeweging was bij onderpastoor Dierckx. Hij organiseerde de fameuze filmavonden met Tintin en consoorten. Het was eigenlijk onder onderpastoor Nobels dat ik me persoonlijk ben gaan inzetten voor het patronaat. Juist voor de oorlog ben ik leider geworden. Dat was dan met Charel Huybrechts voor de afdeling van de kleinsten.

Later was ik leider bij de middenafdeling met Frans De Win. Daarna met "de Sol" (Louis Solie) als afdelingsleider van de groten. In 1948 ben ik ermee gestopt om mijn legerdienst te gaan doen. De laatste twee jaar had ik me vooral ingezet voor de mannenafdeling, die ik opgericht had.

- In 1948 dus sodaat milicien. Was dat dan voor u de start van de soldatenwerking ?

Na Turnhout ben ik als milicien naar Duitsland gegaan. Ik kon me behoorlijk uitdrukken in het Duits. Ik werd inlichtingssoldaat toegevoegd aan de R.P. (regimentspolitie) De bedoeling van de eerste chef was dat ik (in burgerkostuum) een soort inlichtingsagent voor 't leger zou worden. De toestanden bij de Duitse bevolking was in die eerste jaren na de oorlog, op zijn minst gezegd verwarrend. Kwam daarbij de angst voor subversieve communistische elementen. Eigenlijk is dat nooit goedgekeurd door de militaire overheid en ben ik leger - R.P. gebleven. Onder leiding van aalmoezenier Huynen was er een aard van jeugdbeweging, een soort van scoutsgroep, "de Wolfjes". Daarbij waren vele kinderen van in Duitsland gelegeerde beroepsmilitairen. Daar werd ik als chiroleider mee ingeschakeld. Zo werden vele week-ends nuttig doorgebracht. Naar huis komen gebeurde immers maar maximaal alle zes weken.

Soldatenwerking vanuit het thuisfront is ook in die jaren ontstaan. Dat heette toen nog niet Milac. Het was de K.A.J.-soldatendienst. Voor Hombeek was het Louis Moens die er zich mee bezig hield en Karel Huybrechts als hoofdleider dan de K.A.J. Het contact met de soldaten werd dan in vorm van een bladje gegoten en dat werd dan "DE SCHACHT". Later is Milac opgericht. Voor ons heeft dat weinig uitgemaakt. Onze militaire actie bleef wat ze was en het feit dat Milac nadien deze actiewerking op andere plaatsen is gaan stimuleren heeft voor Hombeek niets te betekenen gehad. We waren al eerder actief.

De meeste soldaten waren lid van één of andere vereniging. Het was de gewoonte dat iemand van een vereniging toch wat nieuws schreef naar de vriend soldaat in Duitsland. Vooral de K.A.J.ers waren daar bedrijvig in. Deze K.A.J. mannen kwamen met het vernieuwend idee naar voor : waarom allen afzonderlijke brieven schrijven, ze kunnen ook gebundeld worden in een bladje en naar alle soldaten gestuurd. Zo hebben ze de start aan "De Schacht" gegeven. Alle verslagen van de ge-

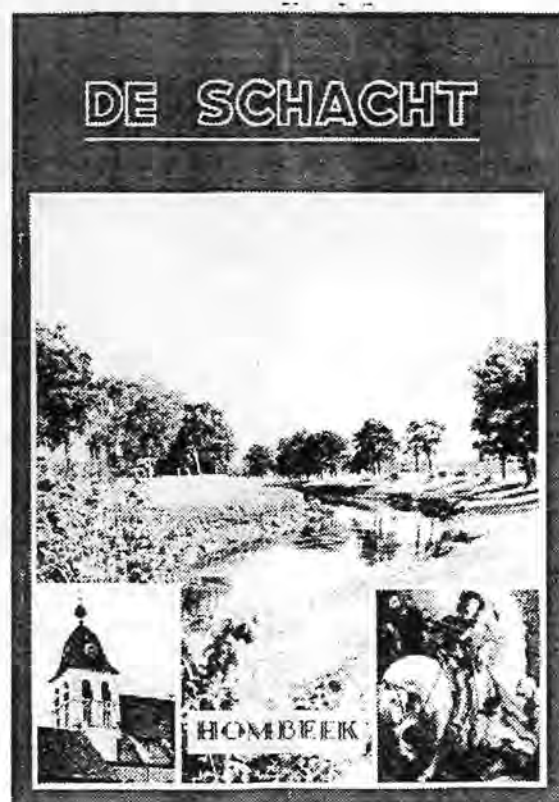
beurtenissen in het Hombeeks verenigingsleven werden ingehaald, gebundeld en opgestuurd samen met nog een of ander open brief en wat plaatselijk nieuws van de burgerlijke stand. Eigenlijk is "De Schacht" naar zijn oorsprong terug geëvolueerd : verlaggeving van het verenigingsleven, maar nu vooral voor de Hombeekenaar zelf bedoeld en niet meer voor de soldaat in eerste plaats.

- Toen gij soldaat waart bestond dus reeds een Hombeeks contact met de soldaten die in Duitsland hun legerdienst deden.

Wanneer is dan het eerste bladje uitgegeven ?

Weet ik niet, maar zeker in februari 1947 bestond het blad al. Een echte jaargang was er niet. Het waren enkele afzonderlijke bladen, drie, vier bladzijden, zonder vast schema van verschijnen. Ik heb het nummer 2 liggen. Is dat nummer 2 van dat jaar, of is dat het tweede bladje van in het begin ? Ik weet het niet. In dat bladje staat : "Hier zijn we weer .../..." , en ook wat gegevens over de bevolking, zoals Trees van Smeires is gestorven en "jonge spruiten te bekomen bij Edward Saerens, met name Susanne ...". Als ge dan weet dat Susanne Saerens geboren is in januari 1947, dan kan daaruit de conclusie getrokken worden.

- Laten we aannemen dat DE SCHACHT eind 1946 of in januari 1947 is geboren. Wanneer zijt gij dan zelf de redactie gaan waarnemen ?

In maart 1949 ben ik teruggekomen van 't leger. Dan werd me de vraag gesteld of ik niet wilde meewerken. Dat werd dan eigenlijk een overname. Toen heette dat nog : " verschijnt als het past". Het was niet meer dan een blad met kleine nieuwsjes, eigenlijk wat roddel dat interessant genoeg geacht werd zoals : "in de kattenstraat sprong een vis uit de bokaal, recht in de pan die op het vuur te bakken stond met bifsteack, een koe die gekalfd had, al dan niet met verwikkelingen, enz."
Van dan af ben ik het blijven verder doen.

- Ononderbroken ?

Als ik eerlijk moet zijn, moet ik bekennen dat er een kleine onderbreking is geweest. Eigenlijk was het een tussenpauze van enkele maanden, een jaar misschien. Ik weet niet of het relevant is of verantwoord hierover te spreken, maar op zeker ogenblik speelde Chiro een toneelstuk, S.O.S. Victrix heette het. Edward Saerens was verslaggever. Zijn recensie was correct: kritisch en zeker niet lovend over de ganse lijn. De tijd was toen nog niet rijp voor open berichtgeving en de toenmalige proost liet de kritiek overplakken met een positiever verslag. Natuurlijk wisten de slimmerikken het kleefblaadje eraf te halen. Ik kreeg de bons. Toen Van Itterbeeck onderpastoor geworden is heeft hij me direct opgezocht en gevraagd het redactiewerk verder te zetten.

Het toneel ? Dat heeft zeker ook een grote rol gespeeld in uw leven ?

Een enorme rol. Gedurende meer dan 43 jaar heb, jaar in jaar uit, met toneel bezig geweest, zij het als speler, zij het als regisseur. Zo zijn er 287 opvoeringen geweest waarbij ik betrokken was, of in totaal 101 stukken. Ge ziet, ik had al 100, en kon toch niet ophouden. Beter gezegd, het 101 ste is er toevallig bijgekomen, hoewel ik het toneelleven al vaarwel gezegd had, is men mij nog komen smeken om te registreren. Dat is dan gebeurd, alhoewel 100 een even toevallig getal is geweest en zeker geen streefciijfer.

- Hoe is dat actieve toneelleven begonnen ?

Toneel werd beoefend door elke vereniging: de kajotters, het patronaat. Een zelfstandige toneelgroep was er in Hombeek nog niet. Mijn eerste stappen op de "buhne" deed ik in 1939 met het stuk " Van vergissing in vergissing " opgevoerd door het patronaat of K.A.J. Dan volgde " De gifproef ", patronaatstoneel opgevoerd op 14 april 1940. Het stuk was meegebracht door pater Rombouts. Hij was missionaris in Congo. Door de nakende oorlogsomstandigheden was hij niet naar de kolonie kunnen vertrekken en verving hij onderpastoor Nobels, die gemobiliseerd was.

Opvoering
op 7 en op 14
december 1958
door de
toneelkring
DE WJNGAARD
van
De Regenmaker.

Louis tussen de
medespelers
Staf Saerens
Edward Saerens
Jef Saerens
Emilienne t'Sjoen
Hubert Van Craen

Het stuk werd opgevoerd onder regie van meester Van Den Bosch. Mijn rol erin was die van de tovenaars. Een van de meest succesrijke toneelstukken van de Chiro was een eigen scenario. Het werd geschreven door Frans Reyniers, Maurice Leroy en mezelf. Er waren twee opvoeringen; op 13 mei 1945 en op 13 januari 1946.

- Was er toen ook al de toneelgroep "Den Wijngaard", en in welke mate was u erbij betrokken ?

De "De Wijngaard" is in december 1944 opgericht. De eerste keer dat deze groep heeft gespeeld was op 20 februari 1945. Het was een reuze succes "Kinderen van ons volk". Steeds bomvolle zalen. Van in het begin was ik erbij. Dat heeft dan geduurd tot 1959. Mijn laatste stuk bij "Den Wijngaard" was "Een kerel van een vrouw".

(spaarkas). We hadden zelfs optredens als gastvoorstellingen in Rotterdam. Met De Violier speelde ik te Antwerpen. Met de Noordster te Mechelen. Zelfs ooit de regie gevoerd voor een stuk te Mechelen. Vooral naar het regisseren is mijn verdere interesse gegaan. In december 1958 werd ik te Wolvertem toneelregisseur. Daar werd gespeeld in de gemeenteschool. Deze was ter beschikking gesteld door de burgemeester, 't Kind de Rodebeke. Bij de verkiezingen van 1958 kwam een tegenkandidaat op, een bediende op het gemeentehuis. Deze haalde het en dat betekende het einde. Dan in december 1959 regisseerde ik ondermeer ook te Leest. Dat was een maand met niet minder dan 32 repetities en optredens, waarbij ik betrokken was. Veel tijd is er niet over gebleven. Met Kerstmis 1965 had ik te Leest de laatste regie maar tegelijkertijd was ik ook reeds te

DEN WIJNGAARD was eens een zo succesrijke toneelkring dat ze niet alleen te Hombeek bomvolle zalen trok, maar ook in andere dorpen en steden gevraagd werd om op te treden. De recensies in de kranten waren zo lovend dat men sprak van quasi beroepstoneel. Louis Van den Heuvel heeft er 15 jaar mee opgetreden. Het eerste stuk, onder regie van Maurice Geeroms was een overdonderende treffer. Velen moesten rechtstaande in de zaal "De Leeuw van Vlaanderen" de vertoning meemaken.

Op de foto van links naar rechts : Miel Geets, Staf Saerens, Tony Dons, Maurice Geeroms, Louis Van den Heuvel, Theo Geets, Charel Van Der Aerschot, Frans Dons, Edward Saerens, Jeanne De Smet, Yvonne Teughels, Jef Saerens, Julia Teughels en Ward Coppens.

- Betekende dit ook het einde van het toneel voor u ?

Neen, zeker niet, ik heb nog geprobeerd me verdienstelijk te maken zowel op de planken als achter de schermen, als regisseur. Ik speelde voor diverse kringen zoals voor De Bijenkorf

Rijmenam bezig. Daar was ik tot einde 1971 en tenslotte regisseerde ik nog te Boortmeerbeek van 1970 tot 1980. Onvoorzien is men mij nog komen vragen om nog de regie te voeren voor een opvoering in februari 1982. Het stuk heette "Bloemen in de Zon". Dat was het einde van 43 jaar toneel.

- Een zeer zwaar geengageerd sociaal leven kan men dat wel noemen, Louis. Toch ging het gewone leven ook door en is er ook nog de echtgenoot en familievader Van den Heuvel? Wanneer zijt ge dan getrouwd?

Kort na mijn legerdienst had ik kennis met Wis Buelens. We hebben niet lang verkering gehad want op 14 september van hetzelfde jaar 1949 nog zijn we getrouwd.

Onderpastoor Pauwels, zegende op 14 september 1949 het huwelijk in. Hij was toen pas aangesteld in de parochie Sint Martinus van Hombeek.

De kerk had toen nog de fraaie byzantijnse schilderijen, die later verdwenen voor het soberder vaal bruin en wit.

We hebben eerst wat bij de schoonouders gewoond, bij "Meekes". Dit was eigenlijk in afwachting van een eigen woonst.

Op 6 maart 1951 werd de grond beschreven. Die dag vergeet ik niet want we moesten toen "Kinderen van ins Volk" in Brussel spelen. De bouw ging tamelijk snel. De overzijde van de verlengde Diepestraat was toen reeds grotendeels bebouwd. Wij bouwden het eerste huis aan de rechter zijde. Op 10 oktober 1951 zijn we reeds ingehuisd.

De oudste, Godelieve, was al geboren. De vier andere kinderen zagen hier het levenslicht: Marcel, Jozef, Frieda en Marleen. Vier zijn getrouwd. Drie wonen te Hombeek. De anderen toch in de buurt, Hever en Muizen. De betrokkenheid van gans het gezin bij de organisatie van het blad is steeds zeer groot geweest. DE SCHACHT was gaan groeien van een soldatenblad naar een maandblad met vaste abonnees. In 1961 waren het er 298. Dit aantal is steeds maar gaan stijgen. Nu zijn het er 1.187. Bijna ongelooflijk. Er zijn dus maar weinig huizen in Hombeek waar ze het blad niet kennen. Vooral dat de lezers van het eerste uur nog steeds trouw gebleven zijn, vind ik een erepuntje. Ge zult dan wel aannemen dat ik bij dit werk op steun moest rekenen van de huisgenoten. Met minstens vier hebben we er steeds aan gewerkt. In de eerste plaats mijn vrouw maar ook de kinderen. Er was afwisseling. Toen Lieve uit huis ging kwamen de jongeren aan. Ze scheelden 13 jaar. Vooral toen de oplagen gingen stijgen en de abonnementen de 1000 overtroffen waren de kinderen erg in de weer om tijdens de verlofperiode de nieuwe abonnementen af te leveren. Zonder hen was het niet mogelijk geweest.

- Ge wenst nu wat rustiger te leven.

Ge hebt de wens uitgedrukt met de redactie van DE SCHACHT te stoppen. Hoe ziet ge dat, wat zijn de toekomstplannen ?

De Schacht is voor mij nu definitief gedaan. Een zekere medewerking kan ik nog verlenen, wat logistieke steun misschien, zoals bij het opmaken der lijsten, de verzending enzomeer. Het tijdverplichte en fysieke werk wil ik nu mijden. De Schacht heeft zeker een functie in Hombeek vervuld. Ik ben er mij van bewust dat het enig bindmiddel dat informatie verstrekte over alle verenigingen, in Hombeek gegeerd was. Dat gaf me de moed om het stipt en getrouw verder te doen. Het heeft steeds buiten en boven de politiek gestaan en dat moet ook zo blijven. Nu is de tijd gekomen dat de fakkel overgedragen wordt. Het best wordt het een goedmenende ploeg met de wil om het met dezelfde hardnekkigheid verder te zetten als het vroeger gebeurde. Het zou te dwaas zijn dat, omdat ik het niet verder kan blijven doen, een brokje Hombeekse informatie en geschiedenis teloor zou gaan. Er is nog geen beslissing genomen, maar ik zie de toekomst positief tegemoet.

- Louis, de heemkundekring van Hombeek deelt uw wensen. Plaatselijke berichtgeving en informatie over het leven en over de verenigingen hier zou in een eigen contactblad moeten blijven bestaan. Het ligt wat buiten de taak van de heemkunde, maar toch willen we niet volledig aan de kant gaan staan. Tijd en middelen ontbreken ons om de volledige redactie verder te zetten. Indien de nieuwe werkgroep op ons beroep zou doen, dan willen we medewerking overwegen daar waar mogelijk. Boven onze wens voor een bloeiende toekomst aan De Schacht, voegen we er nog een belangrijker wens aan toe : voor uzelf een lang, gezond en gelukkig leven. Het ga u goed !

Op 1 december 1976 hield de gemeenteraad van Hombeek zijn laatste raadszitting. Dan volgde de fusie met Mechelen. Op deze zitting werd Louis Van den Heuvel gevierd voor zijn jarenlange inzet voor de soldatenwerking Milac en voor het blad DE SCHACHT. Bij deze viering was ook Louis Huybrechts betrokken voor de 3e termijn dat hij verkozen werd als rechter in Sociale Zaken.

24. De Familie VAN DEN HEUVEL

Ward De Kempeneer
Frans Van den Heuvel

Het is niet de bedoeling de stam te gaan beschrijven. We willen inpikken op de toch maar sumiere gegevens die Louis VAN DEN HEUVEL wist over zijn voorouders en hun relatie met Hombeek, en hem hier uit erkentelijkheid meedelen wat we snel uit de voorhanden documenten konden terugvinden.

Betovergrootvader

Jacobus VAN DEN HEUVEL, gehuwd met Elisabeth DOMS

Ze huwden te Heffen, waar Elisabeth woonde. Jacob kwam echter van Leest.

Ze hebben te Leest gewoond. Daar werd hun zoon geboren :

Overgrootvader :

Peeter Jan VAN DEN HEUVEL (° 3 MAART 1813)

peter : Egidius SELLESLAGHS / meter : Petronella VAN DEN HEUVEL

Peeter VAN DEN HEUVEL was landbouwer te Leest.

Hij huwde in 1839 te Kapelle o/d Bos met Maria Francisca VAN PRAET (°K.B ca. 1821)

Ze woonden te Leest. Daar werd hun zoon geboren:

Grootvader :

Philip Jaak VAN DEN HEUVEL (°5 oktober 1855)

peter : Philip VAN DEN HEUVEL (°Leest 1807) wonende te Tisselt

meter : Josephina VAN BEVEREN (°Hombeek)

Hij was gehuwd met Maria Josephine DE HONDT. Ze hadden 10 kinderen, onder wie

(1) Louis : gaat naar Welle wonen.

(2) Maria : gaat naar Brussel wonen

(3) Delfine (°Ko/dB 1887-1931)

Ze huwde op 11 juni 1910 te Tisselt met Pieter Jan LAMBRECHTS (°Breendonk 1885), handwerker in het arsenaal. Ze woonden in de Kattestraat te Hombeek.

(4) Pieter (°Ko/dB 1889-1945) handwerker in het arsenaal. Woonde in de Kattestraat.

Hij huwde te Hombeek op 29 maart 1913 met Elisabeth MERTENS (°1893)

(5) Rik (°Tisselt 1891) handwerker, bijgenaamd "kester". Woonde in het dorp.

Hij huwde (1) in 1919 met Maria Josephina MERTENS,

(2) in 1927 met Juliana JACOBS, weduwe van (a) VEEKMANS en (b) Pieter BEULENS, en (3) in 1935 met Philomeen VAN DEN BRANDE.

(6) Jan, bijgenaamd "de slinke", woonde te Tisselt.

(7) Mathilde, was blind en overleed in de eerste wereldoorlog.

(8) Ernest (°Ko/db 1903) werkmans aan het spoor

Vader :

Hij huwde te Hombeek op 4 april 1923 met Celina SOLIE

Hij kwam van Tisselt, Hoogstraat 71. Na hun huwelijk gaan ze eerst te Mechelen wonen, Hombeekse steenweg 231 (1923), daarna terug naar Tisselt, Blaasveldstraat 80. Daar wordt hun zoon geboren : Louis VAN DEN HEUVEL (°Tisselt 4.1.1925) Het gezin komt naar Hombeek wonen op 30.6.1928. Ze gaan naar het Zwaantje op 1.1.1934 en daarna naar de Zepstraat op 17.2.1936.

Wanneer zijn de naamgenoten van deze tak zich in Hombeek komen vestigen ?

In 1905 komen twee broers VAN DEN HEUVEL, Peter Jan (1889) en Rik (1891) inwonen op de boerderij van Emiel SPRUYT en Fien VAN ASCH in de Bafferstraat (later hoeve van Merolles).

Ze staan vermeld als knecht, hoewel ze dan nog maar 16 en 14 jaar oud zijn.

In 1911 gaat Peeter Jan in de Kattestraat nr. 103 wonen. Hij huwt in 1913 met Elisabeth MERTENS uit deze straat. Bij hen hebben ingewoond (1) de zoon van zijn broer Rik : Pieter Jan VAN DEN HEUVEL (°Mech.1920) en (2) de vader : Philip Jaak VAN DEN HEUVEL (°Leest 1855) weduwnaar.

Hij kwam in 1927 naar Hombeek en woonde voordien te Londerzeel, Mechelse straat 57, dan te Mechelen, oude Brusselse steenweg 2.

Hij ging tenslotte op 25.7.1934 naar het ouderlingentehuis in Zemst.

In 1920 komt hun zuster Delfina, gehuwd met Lambrechts, "den Dikke", in de Kattestraat wonen.

Op 1 augustus 1922 komt haar jongste broer, dan nog ongehuwd, bij haar wonen. Ernest Pieter Albert (1903) huwde er een jaar later met Celine SOLIE uit dezelfde straat.

25. FOLKLORE BIJ ONS

Firmain Verlinden

EEN HALVE VARKENSKOP VOOR SINT ANTONIUS

Hombeek kende vroeger ook een volksdevotie tot de H. Antonius-abt, de zo populaire volksheilige met het varken.

Sint Antonius in monnikspij, afgebeeld hier met de gebruikelijke attributen zoals tau (kruk), handbel, boek en ... het varken natuurlijk.

Na het slachten van een varken, brachten sommige Hombeekse boeren een halve varkenskop mee naar de vroegmis op zondag. De lieve kopjes, in een stuk papier gewikkeld, werden tentoongesteld op de hoek van het kerkmeestergestoelte tegen de communiebank. Na de mis droeg een kerkmeester de offergaven naar het klokhuis, waar ze per opbod verkocht werden tussen de kerkgangers en dit ten bate van de "kas der armen".

Begin van deze eeuw verdween dit oude volksgebruik te Hombeek. In Vlaanderen was de viering tot St. Antonius reeds ontstaan in de 11e of 12e eeuw met als bakermat Belle in Frans Vlaanderen. St. Antonius blijft een van

de meest populaire volksheiligen bij ons. Talrijke parochies, vele schutters- en tuindersgilden kennen hem als patroon en tot op heden worden nog op vele plaatsen geofferde varkenskoppen na een hoogmis met opbod verkocht, zoals het ooit in Hombeek gebeurde.

Wie is nu eigenlijk deze merkwaardige heilige, die meestal afgebeeld wordt met een varken en patroon is van slachters, beenhouwers, slaggers, varkenskwekers, verplegers, bakkers enz...

St. Antonius werd omstreeks 250 te Koma (het huidige Quemans) in Egypte geboren en stierf op 17 januari 356 te Coltzum bij de Nijl. De oudste levensbeschrijving werd ongeveer een eeuw na zijn dood geschreven door de H. Athanasius. Volgens deze schrijver was Anthonius zachtaardig van karakter maar werd op ongeveer 20 jarige leeftijd aan zijn lot overgelaten na de dood van zijn ouders. Antonius, die christelijk was opgevoed, verkoos al vrij vlug een kluizenaarsleven in de buurt van zijn dorp. Aanvankelijk verbleef hij in een rotsholte, waar hij in volle ascese de strijd aanbond tegen allerlei boze geesten en verleidingen, die in verschillende gedaanten en vormen voor zijn geest verschenen. Deze visioenen zouden later de inspiratiebron uitmaken voor kunstenaars die de eremiet Antonius uitbeeldden.

Vanaf 285 trekt Antonius zich terug als kluizenaar in het Pispirgebergte nabij de Rode Zee. Steeds weer komen mensen hem opzoeken en worden alzo zijn leerlingen en volgelingen. Antonius wordt hierdoor als de mogelijke stichter van het monnikkenwezen beschouwd. Bij zijn overlijden gaf hij zijn leerlingen het bevel zijn graf verborgen te houden en alzo geschiedde. Pas in 561 werd het ontdekt en vanaf 1491 bevinden zijn relieken zich in de kerk Saint-Julien te Arles in Frankrijk.

Waarom heeft St. Antonius o.a. een varken als attribuut?

Sommigen beweren dat de duivel in de gedaante van een varken meermaals aan St. Antonius verscheen. Anderen zien in het varken de visuele voorstelling van de onkuisheid, een ondeugd waardoor onze heilige regelmatig ge-

plaagd werd. Een derde hypothese gaat terug naar de "St Anthoniusorden", die in de middeleeuwen varkens mochten kweken op kosten van de gemeenschap in ruil voor hun ziekenzorg. De "heilige" dieren kon men herkennen aan het belletje rond hun hals. In die tijd gold immers de opvatting dat het eten van varkensvlees de mens vrijwaarde van besmettelijke ziekten. In een zestal Vlaamse steden hadden de St. Antoniusvarkens het voorrecht vrij door de straten te lopen om voedsel te vergaren waar het te vinden was. De benaming "straatvarken" is aan dit gebruik ontleend.

De Sint-Antoniusvarkens waren een vertrouwd beeld in de middeleeuwse straten van enkele steden.

Mettertijd werd St. Antonius beschermers tegen pest, koudvuur en roos, het bekende "St. Antoniusvuur". In onze moderne tijd is hij nog de schutpatroon van de mens tegen huidziekten en van de dieren tegen de besmetting van de veestallen.

Vele boeren plaatsten hun biggen onder de bescherming van St. Antonius, door met een muntstuk een kruisteken te maken op het voorhoofd van het zwijntje, om het geldstuk vervolgens te deponeren in een St. Anthoniusofferblok.

Het offeren en de verkoop per opbod van varkenskoppen zou het gevolg zijn van een ver-

smelting van het christelijk St. Antoniusfeest met het louter agrarisch slachtfeest. De feestdag van St. Anthonius op 17 januari valt immers in de lange rij van offermaaltijden en eetfestijnen van de maanden december en januari.

Op vele plaatsen in onze provincie kunnen we heden nog de sfeer opsnuiven van het offeren en verkopen van varkenskoppen zoals o. a. te Achel, Lille, Oud-Turnhout, Geel, Brasschaat, Rijkevorsel, St. Antonius-Brecht enz...

Hier gaan volksdevotie en vermaak nog hand in hand.

Samen met St. Paulus (15 januari) en St. Sebastiaan (20 januari) vormt hij het beruchte trio van de "harde koppen".

Vandaar de weerspreuk :

"St. Antonius en St. Sebastiaan
komen het hardste met de winter aan".

Levert zijn feestdag goed weer, dan hebben we heelwat goeds te verwachten :

"St. Antonius schoon en helder
vult het vat en ook de kelder."

26. VIJFTIG JAAR GELEDEN

In november was er het geslaagde jubileum van de vijftigers, meisjes en jongens die een halve eeuw geleden ingeschreven werden in de geboorteregisters van de landelijke gemeente Hombeek. Deze borelingskes zagen het levenslicht in het eerste volledige bezettingjaar door de Duitsers. Bij deze gelegenheid werd deze korte bijdrage opgesteld met iets meer over het jaar 1941, over de huwelijken in Hombeek dat jaar en natuurlijk ook over de gevierde 50 jarigen.

1941 - 1991

In 1941 was de bevolking meer en meer gaan berusten in wat haar was overkomen. De grote turbulentie en ontredde bij de overrompeling door de Duitsers van onze dorpen en steden was geluwd. Het offensief was niet langer meer bij ons. Het gevaar leek nu voorbij en veraf. De Duitsers waren toch de sterksten, heer en meester, en de nieuwe orde nam men er op de koop toe maar bij.

We hadden de grootste moeite gehad om ons in Augustus 1940 terug aan te passen, na de vlucht die ons tot in Diksmuide had gebracht. Met nog twee van de drie bakkerskarren zijn we die zondagnamiddag, na een zielige terugtocht, Hombeek weer binnengereden. Het was datzelfde Hombeek niet meer dat we een paar maand voordien verlaten hadden. We ontkwamen niet aan een gevoel van onmacht. Ons dorp leek een ander. Datzelfde thuisgevoel van bij het vertrek was er niet meer. Het was een door inbrekers vervreemde thuis. Dat gevoel was nog het sterkst toen we aan het eigen huis aankwamen. We mochten niet meer binnen. De Duitsers hielden het bezet. De kruidenierswinkel op de hoek was één chaos. Al wat enige waarde had was geplunderd. Vooral de voedingswaren waren weg, bloem, suiker, koffie. De rest lag over de vloer verspreid en vertrapeld. De witte vloer met zwarte motieven was onherkenbaar. Hij had alle kleuren van de regenboog. De grootste oorzaak hiervan waren de kapotgetrapte pakjes kleurstof voor textiel die overal verspreid lagen. Het kastje met de rode letters "La Belgica" waarin de pakjes netjes gerangschikt hadden gelegen stond er nog. De zes schuifjes waren eruit getrokken.

Alle kamers boven werden door Duitsers ingenomen. Op de hoekkamer sliep een officier, in de andere kamers een Feldwebel en twee adjudanten. In de bakkersgastenkamers sliepen soldaten. De bakkerij was een legerslachthuis geworden. Voor- en achterkwartieren van varkens hingen op aan de broodrekken. De vloer

was één drek van vet en gestold bloed. Uitgeveegde bloedsporen liepen doorheen de lange garage tot op de straat.

De eerste dagen zochten we onderkomen bij de overburen, in café De Kroon, bij Lik en Mandus. Door bemiddeling van burgemeester Keuleers kregen we van het Hauptkommandantur te Mechelen de toelating om de benedenplaatsen te doen ontruimen om, zoals het heette, de bevoorrading van de bevolking te verzekeren. Zodra de nieuwe grondstoffen ingehaald waren kon opnieuw met broodbakken gestart worden.

De vier Duitse soldaten die op de gastenkamer sliepen, juist boven de bakkerij, hebben het niet lang uitgehouden. De "petrain" (kneedmolen) werd electrisch aangedreven door een motor die op die kamer stond, weliswaar netjes ingekast. De kracht werd overgebracht naar de kneedmolen beneden door een brede drijfriem. Als 's nachts de bakkersgasten de bloem met water, gist en zout gemengd hadden in de petrain, en het eerste baksel begonnen af te draaien, maakte de motor zo'n hels lawaai dat geen 10 seconden later vier 'Uebermensen' in vliegende vaan beneden stonden met ogen vol angst :

- " Was ist dass ? Flugzeuge ? "

- " Niks floegzooigen, brood backen ! ", was het antwoord van Julien, de gast. Toen ze na enige moeite duidelijk begrepen hadden dat dit op vliegtuiggedreun lijkende eentonig gebrom van de motor, zich van nu af, dag in dag uit zou herhalen, hebben ze overplaatsing gevraagd naar een andere woning. Ze zijn dan ingetrokken bij de burens, bij de biersteker en likeurist Jef Van Hoof.

De Duitse officier en de twee adjudanten hebben onze slaapkamers nog een tijd blijven bezetten. Dan zijn ze naar Wolputte getrokken om uiteindelijk het plaatselijke "Kommandantur" in te richten in het huis gelegen tussen De Kees en Den Haas. Daar heeft tijdens de oorlog de hakenkruisvlag gewapperd bij de Duitse feestelijkheden.

In 1941 was er bij de mensen berusting gekomen. De Duitsers hadden de overmacht. We leerden er mee leven. De kracht van het pronkerige Duitse heir was zo groot, de veroveringen zo onstuitbaar, dat men de toestand meer en meer als onomkeerbaar ging beschouwen. Vader, een echte patriot, oudstrijder 14-18, bleef ervan overtuigd dat het maar tijdelijk was, dat het tij zou keren. Voor de meesten leek die kans raadselachtig.

De dualiteit ging meer en meer leven onder het volk. Alhoewel de meesten berustend hun verdere lot bleven afwachten, keerden sommigen zich bij de zegenrijke veroveraars. Anderen gingen zich in die maanden reeds bij het klandestien verzet aansluiten.

Midden van het jaar ging de B.B.C de Duitse propaganda te lijf. We moesten erover waken dat, telkens er op onze S.B.R-radio naar de geheime zender geluisterd was, nadien de knop zorgvuldig verdraait werd op de midden-golf. De geruchten deden de ronde dat de gestapo in de huizen de radio's aandraaiden. Waar de post op de golflengte van de B.B.C. afgestemd was, werd de radio aangeslagen en het gezinshoofd gedeporteerd. In de kampen zouden ze met de radio op hun rug gebonden moeten rondlopen. Toch werd er massaal geluisterd. We kregen militaire berichtgeving met een ander kleurtje, wellicht ook overbelicht. De codeberichten waren niet uit de ether. Ze konden gedecodeerd worden door de verzetsstrijders en door die wensten te ontsnappen. In mijn buurt verdwenen in die dagen eerst vliegenier Raymond Lemon, gehuwd met Mariette Vleminckx, en later Louis Van Geel, gehuwd met Mieke van de Grune (Teughels).

De eerste aanslagen tegen de Duitsers werden gemeld. De radio hielp ook in de psychologische strijd.

"V" for victory !

Overall verschenen clandestien V-tekens op muren en afsuitingen. De Duitsers lieten zich niet uit de wijs slaan. Ze namen prompt het V-teken over als hun victorysymbool. In augustus van dat jaar prijkte ook een spandoek met "V" aan het Hombeekse Kommandantur, zoals aan de meeste officiële gebouwen in de stad Mechelen.

In 1941 kwam er ook de rantsoenering. De kaarten konden afgehaald worden op het gemeentehuis. Vooral voor voedingswaren, maar ook voor brandstof waren nummers voorbehouden. Als ik me goed herinner was het nr.1 voor

brood en deegwaren, nr.4 voor suiker en zoetwaren, nr.6 voor boter en zuivelprodukten, enz. Het aantal zegels per maand was evenredig met de gezinstoestand.

Voor de handelaars betekende dit een enorme bijkomende administratie. Alle zegeltjes moesten per soort op grote "bordorels" geplakt worden, een 250 à 300 per blad. Met deze bladen kon men zich opnieuw bevoorraden bij de grossist. Iedere zondagnamiddag, na sluitingsuur, kwam een ganse schare tantes en nonkels, nichtjes en neefjes, om zegeltjes te plakken. Dat is een vast scenario geworden gedurende gans de oorlog. Het waren gezellige bijeenkomsten die de familieband maar verstevigden. Er werd over alles en nog wat gepraat, maar de oorlogsfeiten waren natuurlijk hoofdthema van het gesprek. Ook moppen en grappen over de "moffen" waren in trek, en de Führer moest het vooral ontgelden. Op 11 september huwde Koning Leopold met Liliane Baels. De kerkelijke inzegening door kardinaal Van Roey had plaats gevonden voor het burgerlijke huwelijk. Dit werd fel besproken, maar in Christelijke middens was dat geen twistpunt. "De kardinaal en de koning zullen toch wel gelijk hebben."

De zegeltjesplakkers bleven tot 's avonds, tot na de gezamenlijke koffietafel. Moeder zorgde er steeds voor dat er iets speciaals was. Bij een bakker en winkelier was de kans om nog eens een uitgezift wit rozijnenbroodje te kunnen eten behoorlijk groter. En dat in oorlogstijd ! Dat was dan een extra aansporing om de plakkers de volgende week terug te hebben.

In december van dat jaar kwam ook Amerika in de strijd, na de aanval op Pearl Harbour. Alhoewel het Duitse leger in Rusland met wisselende kansen streed, waren nog geen tekens van kerende tij duidelijk zichtbaar. Op de wereldkaarten in vele huizen kon men de Duitse vlaggetjes, op kopspelden geplakt, nog steeds in offensief zien.

In 1942 zou dat veranderen,
in 1943 kende we de angst van de tegenaanval
en de twee grote bombardementen op
Mechelen,
in 1944 kwam dan de bevrijding.

Het verhaal "Hoe Hombeek de tweede wereldoorlog beleefde", is nog ver van af. Wie over de jaren 1942, 1943 en 1944 wat kan vertellen, 't Ridderke wacht op uw teken !

(Ward De Kempeneer)

WIE TROUWDE ER IN 1941 ?

(Angèle Selleslagh)

Vijftig jaar geleden werden te Hombeek 23 huwelijken kerkelijk ingezegend.
Het waren :

18 januari	Petrus August VAN DEN BRANDEN (+) en M. Germaine VERGAELN
20 februari	L. Frans VAN DER AUWERA en M. Alice CHRISTIAENS
22 februari	George Leopold PEREMANS en Rozalie Maria BUELENS
25 februari	Antoon Frans VAN DEN EEDE en Victoria M. DE NIJS (+)
19 april	Victor Theofiel SPRUYT en Maria Ludovica LAUWERS
21 april	Aegidius MUYLDERMANS (+) en Maria Carolina BERTENS (+)
3 mei	Leopold DE CONINCK (+) en Maria Th. VAN DEN BRANDE
5 mei	Augustinus PEETERS en M. Francisca VAN DOREN
6 mei	Peter Ludovicus CEULEMANS (+) en Maria Ludovica DE NIJS (+)
12 mei	Guillelmus VAN ASCH en Maria Virginia DE MUYER
4 juni	J. Julianus DE NEYS en Paula Ludovica GOOVAERTS
11 juni	Franciscus CASTERMANS (+) en Maria Elisabeth VAN DE WAUWER (+)
15 juli	Petrus Josephus GEETS (+) en Beatrix Elisabeth TROCH
19 juli	Petrus Carolus VAN DER ELST (+) en Elisabeth Margaretha REYNIERS
26 juli	Guillelmus DIDDENS en Mathilde Elisabeth PHILIPS
2 september	Joseph Albertus SAERENS en Maria Henrica BERTENS (+)
22 september	Jan Baptist DE WIN en Philomena Eliza POTUMS (+)
24 september	Jan Baptist SELLESLAGH en Josephina Maria PARIJS
24 september	Ludovicus VAN DER ELST (+) en Amelia Leopoldina PARIJS
11 oktober	J. Alphonsus GEUKENS (+) en Ludovica Augusta VAN RIET (+)
5 november	Franciscus Albertus DOMS (+) en Julia Sylvia Ludovica BUELENS (+)
29 november	Ludovicus GEIVAERTS (+) en Maria Joanna AUWERS
29 november	Jan Baptist Alfons MEERT en Emerentia Carolina GEETS

Ons bekende kerkelijke huwelijken in andere parochies :

5 juli (Mechelen)	Engelbertus SPOELDERS en Maria VAN HIEL
18 september (Leest)	P. Jan VAN WINGHE en Maria Antonia APERS
25 oktober (Zemst-Laar)	J. Baptist VAN ROY en Maria Virginia CHRISTIAEN

De vijftigjarigen in feest !

(Raymond Lauwers)

Jubileumvieringen van de vijftigjarigen, destijds in het leven geroepen door de voorzitter van de heemkundekring, zijn een traditie geworden. Zo ook dit jaar beleefden de Hombeekse vijftigjarigen op 30 november 1991 hun "Jubileumfeest".

De initiatiefnemers dit jaar waren Raymond Lauwers, in samenwerking met Delfien Trogh, Edmond Van Der Wilt en Frans De Hoef. Ze slaagden erin een 60 tal feestvierders bijeen te brengen. De feestelijkheden werden ingezet met een H. Mis. Daarna ging het naar de feestzaal 't Swaantje, waar eerst een aperitief door HOEMBEKA aangeboden werd. Na een korte toespraak door voorzitter Ward De Kempeneer kwamen de tongen los. Het werd eerst wat voorzichtig kennismaken. Dan kwamen er ook al oude foto's aan te pas. Tenslotte ontplooiden de jeugdherinneringen en werd het een levendig ophalen van sterke verhalen, alsof ze gisteren gebeurd waren.

Eerst nog snel een groepsfoto van de vijftigers en dan volgde een goed gevuld feestmaal met gezellig samenzijn en dansjes tot in de vroege uurtjes. De eerste verlieten het feest om 4 uur en de laatsten rond 5.30 wat een goede weergave moet betekenen van de vrolijke stemming die er heerste. Ja, sommigen van onze vrienden moesten nog naar Denderleeuw, naar Deurne-Diest en naar Tielt- Winge ! Niet bij de deur gelegen !

Hoe kan het anders, bij een geslaagd feest komt de moed er weer in om nog te vieren. Afspraken werden nog vlug gemaakt voor de volgende bijeenkomst, binnen vijf jaar, binnen tien jaar. We gaan het zeker nog herhalen. Daar was iedereen het mee eens. Die van '41 hadden de smaak te pakken ! Tot een volgende samenkomst !

JONGENS (van links naar rechts)

Frans De Hoef, Willy Emmerechts, Jean Buelens, Dolf Van Looock, Rik Meerbeeck, Frans Castermans, Raymond Lauwers, Edmond Van der Wilt, Frans Teck, Luc Plasqui.

MEISJES (van links naar rechts)

Hilda Kerssebeeck, Marcella Meys, Maria Verschuieren, Vera Van Asch, Liliane Moens, Anita Janssens, Godelieve De Smedt, Yvonne De Hoef, Jeanine Spoelders, Delfien Trogh, Frieda Daelemans, Hilda Leukemans en Roza Juliens.

aktiviteiten buiten de kring

Dinsdag 25 februari te 20 uur

De Kon.Kring vr. Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen houdt een lezing in Diependaal (zolder), 't Plein 1 te Mechelen:

Lic. M. KOCKEN over

GERECHTERLIJKE LIJKSCHOUWINGEN
TE MECHELEN IN DE 17e EEUW

Twee tentoonstellingen worden gehouden in het
ALGEMEEN RIJKSARCHIEF
Ruisbroekstraat 2
BRUSSEL
(nabij het Centraal Station)

ARMOEDE IN ONZE GEWESTEN

Een evokatie van het leven van de gewone man zoals deze te kampen had tegen honger en armoede in de vorige eeuwen. Een aanrader voor die houdt van geschiedenis van burgers en familie.

CHRISTOFFEL COLUMBUS uit Genua

Beknpte maar zeer overzichtelijke tentoonstelling, opgesteld in de ontvangsthal waarin ook de levensloop van Colombus de ontdekkingsreiziger cronologisch wordt voorgesteld. Zijn vijfhonderdveertigste geboortedag werd vorig jaar bijna totaal genegeerd. Die gebeurtenis in Genua wordt nu samengevoegd met de eerste afstap op het eiland dat hij op 12 oktober 1492 om 2 uur 's nachts "SAN SALVADOR" noemde.

De tentoonstelling toont vooral Genua omstreeks 1480 en de oudst bekende documenten. De panelen geven een beeld van de verschillende reizen met ook de eerste afstapjes in England, Ierland en IJsland. Belangrijk is de route waarop het Amerikaanse continent werd ontdekt.

De beide tentoonstellingen lopen tot 14 maart;
van maandag tot vrijdag van 8.30 u. tot 16.30 u.,
zaterdag van 8.30 u. tot 12 u. en van 13 u tot 16 u.,
op zondag gesloten.

De toegang is gratis

ERELEDEN

Apotheker ASSELMAN	Hombeek
Stan BEHETS - Angèle SELLESLAGH	Hombeek
Baron Kris de Meester de Ravestein	Hombeek
René DE MAEYER, erecons. instrumenten museum	
Dirk LAUWERS en Yolande SABLONS, adv. Duffel	
familie MARIEN	Hombeek
dokter Werner MARINUS	Hombeek
dokter Walter JASPERS	Hombeek
kinesist Kris SPITAEI	Hombeek
kinesiste Rita SPRUYT	Hombeek
dokter Paul TASSENOY	Hombeek
architect Eddy VAN DE VENNE	Hombeek
Alfons VAN STAPPEN, schepen	Mechelen
dokter U. VAN WALLEGEM	Mechelen

BESTUUR VAN HOEMBEKA

Baron B.de Meester de Ravestein	erevoorzitter
Fl.L.LAUWERS	erevoorzitter
Ward DE KEMPENEER	voorzitter
Henri KEULEERS	vice-voorzitter
Jan MISSINNE	secretaris
Raymond LAUWERS	financieel beheer
Libert LOOSEN	archiefbeheerder
Firmin VERLINDEN	folklore en St.Metteviering
Marie-Louise MIES	natuur en uitstappen
Francine LEEN	logistiek en lokaalbeheer
Jaak DE MAEYER	externe relaties en onderzoek
Thierry LAMMAR	juridisch advies
Gert LOOSEN	redactie-assistent

Redactie 't Ridderke

Ward DE KEMPENEER / Gert LOOSEN / Stan en Angèle BEHETS / Patricia BOON / Bob BROERS (tekeningen) / Louis BUELENS / Lisette FIERENS / Henri Keuleers / Fl. Louis LAUWERS / Raymond LAUWERS / Libert LOOSEN / Gerarda MARIEN / Marie-Louise MIES / Ward VERBERGT (foto's)

AKTIVITEITEN

Vergaderingen : 24 januari / 6 maart / 8 mei
4 september / 4 december

ARCHIEFRAADPLEGING VOOR LEDEN

Zaterdag : 25.1 29.2 28.3 25.4 23.5
27.6 26.9 24.10 28.11

Woensdagen : 12.2 11.3 8.4 13.5 9.9 14.10

ARCHIEFVERGADERINGEN

vrijdagen : 28.2 27.3 24.4 22.5 26.6 25.9
23.10 27.11 en woensdagen : 14.2 13.3 10.4
12.6 11.9 9.10 13.11 11.12

BESTUURSVERGADERINGEN

woensdagen : 19.2 18.3 15.4 20.5 17.6 26.8
16.9 21.10 18.11 16.12

